

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 27 · 14. desember
Sesjonen 2021–2022

Møte tirsdag den 14. desember 2021 kl. 10

President: Svein Harberg

Dagsorden (nr. 27):

1. Stortingets vedtak til lov om midlertidig lov om enkelte tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19
(Lovvedtak 5 (2021–2022), jf. Innst. 44 L (2021–2022) og Prop. 33 L (2021–2022))
2. Stortingets vedtak til lov om endringer i straffegjennomføringsloven (midlertidige regler om straffegjennomføring under utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom)
(Lovvedtak 6 (2021–2022), jf. Innst. 61 L (2021–2022) og Prop. 34 L (2021–2022))
3. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14)
(Innst. 10 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022))
4. Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2022
(Innst. 3 S (2021–2022), jf. Prop. 1 LS (2021–2022), Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022), Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))
5. Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll mv. 2022 - lovsaker
(Innst. 4 L (2021–2022), jf. Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
6. Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/2088 og forordning (EU) 2020/852
(Innst. 50 S (2021–2022), jf. Prop. 208 LS (2020–2021))
7. Innstilling fra finanskomiteen om Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer
(Innst. 49 L (2021–2022), jf. Prop. 208 LS (2020–2021))
8. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter)
(Innst. 51 L (2021–2022), jf. Prop. 223 L (2020–2021))
9. Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 214/2018 av 26. oktober 2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2016/97 og direktiv (EU) 2018/411
(Innst. 54 S (2021–2022), jf. Prop. 233 LS (2020–2021))
10. Innstilling fra finanskomiteen om Lov om forsikringsformidling (forsikringsformidlingsloven)
(Innst. 53 L (2021–2022), jf. Prop. 233 LS (2020–2021))
11. Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) 2021/337 om EU-gjenopprettingsprospekt i EØS-avtalen
(Innst. 56 S (2021–2022), jf. Prop. 235 LS (2020–2021))
12. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i verdipapirhandelloven (EU-gjenopprettingsprospekt mv.)
(Innst. 55 L (2021–2022), jf. Prop. 235 LS (2020–2021))
13. Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til å sette i kraft en protokoll til endring av skatteavtalen av 24. april 2014 mellom Norge og Belgia for å unngå dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og for å forebygge skatteunndragelse, undertegnet i Oslo den 8. september 2021
(Innst. 57 S (2021–2022), jf. Prop. 240 S (2020–2021))
14. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Barne- og familiedepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3)
(Innst. 14 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))
15. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i lov om film og videogram (oppheving av registrerings- og gebyrplikt mv.)
(Innst. 62 L (2021–2022), jf. Prop. 31 L (2021–22))
16. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Kulturdepartementet
(Innst. 74 S (2021–2022), jf. Prop. 25 S (2021–2022))
17. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Barne- og familiedepartementet
(Innst. 63 S (2021–2022), jf. Prop. 18 S (2021–2022))
18. Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i pasientjournalloven (tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger m.m.)
(Innst. 47 L (2021–2022), jf. Prop. 3 L (2021–2022))
19. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyrer)
(Innst. 45 L (2021–2022), jf. Prop. 12 L (2021–2022))
20. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lovens virketid)
(Innst. 48 L (2021–2022), jf. Prop. 242 L (2020–2021))
21. Referat

Presidenten: Representanten Bård Hoksrud vil framsette et representantforslag.

Bård Hoksrud (FrP) [10:00:41]: Jeg har på vegne av representantene Sylvi Listhaug, Morten Wold og meg selv gleden av å fremme et forslag om å forplikte helsefo-

retakene til å følge rådene pasientene får fra Ekspertpanelet.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglemessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet i dag fortsetter utover kl. 16.

Sak nr. 1 [10:01:12]

Stortingets vedtak til lov om midlertidig lov om enkelte tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 (Lovvedtak 5 (2021–2022), jf. Innst. 44 L (2021–2022) og Prop. 33 L (2021–2022))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 2 [10:01:35]

Stortingets vedtak til lov om endringer i straffegjennomføringsloven (midlertidige regler om straffegjennomføring under utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom) (Lovvedtak 6 (2021–2022), jf. Innst. 61 L (2021–2022) og Prop. 34 L (2021–2022))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 3 [10:02:00]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022))

Peter Frølich (H) [10:02:37] (komiteens leder og ordfører for saken): Vi er uenige om mye i dette huset, men jeg tror vi alle samler oss om ønsket om å ha sterke institusjoner som på hver sin måte jobber for å beskytte viktige verdier i samfunnet vårt. Det er institusjoner som sørger for demokratisk kontroll, institusjoner som sørger for at menneskerettighetene holdes i hevd, institusjoner som sørger for at man som norsk borger ikke står helt hjelpeløs i møtet med et mektig forvaltningsapparat, og institusjoner som fører grundig kontroll med makten og gjør sitt for å gjøre samfunnet vårt enda litt bedre, rapport for rapport.

Den forrige lederen av denne komiteen kalte vel disse institusjonene for juvelene i den demokratiske kronen, og det er egentlig ganske treffende oppsummert. Jeg vet at jeg har komiteen med meg når jeg uttrykker taknemlighet for den viktige og gode jobben som gjøres i Stortingets underliggende organer.

Forslaget til budsjett som presidentskapet la på bordet, er adoptert i sin helhet av regjeringen og fremmet til Stortinget uten endringer. Dermed er det en glede å kunne legge fram en enstemmig innstilling på vegne av komiteen.

Lubna Bobby Jaffery (A) [10:04:19]: Vi i kontroll- og konstitusjonskomiteen har ansvaret for Stortingets fem eksterne organer: Riksrevisjonen, Sivilombudet, EOS-utvalget, Ombudsnemnda for Forsvaret og Norges institusjon for menneskerettigheter. Alle fem er viktige aktører i samfunnet som på hvert sitt vis jobber for å fremme individets rettigheter i møte med en mektig forvaltning. De supplerer Stortingets egen kontrollvirksomhet.

Budsjettforhandlinger kan være tøffe og tidkrevende, men jeg skal nok ærlig innrømme at vi kanskje ikke har hatt de tøffeste budsjetttrundene i kontroll- og konstitusjonskomiteen. Til grunn for innstillingen som er til behandling i dag, ligger en ryddig og grundig prosess, der Stortingets eksterne organer først har levert sine budsjettforslag til Stortinget, og der presidentskapet beslutter et budsjettforslag som videresendes til Finansdepartementet for innarbeidelse i statsbudsjettet. Det er på denne måten vi sikrer våre eksterne organer finansiell uavhengighet fra forvaltningen. Denne finansielle uavhengigheten er i likhet med den organisatoriske uavhengigheten deres helt grunnleggende for at de skal kunne utføre sin rolle. Så mangelen på langtekkelige og kompliserte budsjettforhandlinger i komiteen vil jeg i denne sammenhengen si er et kvalitetstegn, for det er med på å understreke den uavhengigheten våre eksterne organer har og skal ha.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

Sakene nr. 4 og 5 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 4 [10:05:59]

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2022 (Innst. 3 S (2021–2022), jf. Prop. 1 LS (2021–2022), Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022), Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 5 [10:06:23]

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll mv. 2022 – lovsaker (Innst. 4 L (2021–2022), jf. Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver parti-gruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:07:26] (ordfører for saken): Jeg beklager at stemmen er litt dårlig i dag. Det er kanskje noen som mener jeg har brukt opp stemmen min for i år, men jeg skal prøve å få den til å holde litt til.

Jeg vil takke komiteen for godt samarbeid og tålmodighet. Jeg vil dog si at det kanskje har vært varierende grad av tålmodighet i komiteen, men like fullt tålmodighet. Jeg vil også takke SV, som har bidratt til flertall for et godt budsjett og et godt skatte- og avgiftsopplegg for neste år.

Ved inngangen til jul i år er det tøffe tider for mange i Norge. Nettopp i slike tøffe tider er det ekstra viktig å ha en omfordelende politikk – en politikk som ser dem som har det mest krevende i samfunnet, ser på hvordan vi kan utforme skatte- og avgiftspolitikken, der vi gir lettelser til dem med lave og middels inntekter, og at de som har rygg til å bære det, kan bidra noe mer. Vi må også ha en politikk for å se hele Norge, for å se de som bor ytterst, livet og situasjonen til de som ikke har medias søkelys på seg hver eneste dag, at vi legger til rette for at de skal få en litt bedre hverdag gjennom de politiske valg vi tar.

Det har vært mange diskusjoner og mange som har snakket om at de ordningene og vedtakene som Stortinget fatter, skal være målrettede. Hva er det som er målrettet? Jo, når man eksempelvis skal ivareta barnefamilier som har en krevende økonomi, er det målrettet å redusere prisen på barnehage og redusere SFO-prisen. Når mange pendlere har store utgifter, og det er krevende i deres hverdag, er det målrettet å redusere skatten for pendlerne. Og mange pendlere innenfor ordinær pendleravstand får flere tusen kroner i skattelette med det opplegget flertallet sikrer nå i dag.

For veldig mange av dem som bor langs kysten, og som i sin hverdag er avhengig av å bruke ferge, har det betydning at fergeprisene ikke går opp igjen, slik høyre-regjeringen la inn forslag om i sitt forslag til statsbudsjett, men at fergeprisene skal ytterligere ned. Vi skal i tillegg sørge for – for dem som bor i øysamfunn og småsamfunn rundt om i Norge – å gjøre fergene gradvis gratis. Det har stor betydning for økonomien til dem som bor i de samfunnene, og for deres hverdag.

Og for dem som bor i vår nordligste landsdel, eksempelvis Nord-Troms og Finnmark, styrker man det særskilte fradraget, man styrker fradrag både for sjøfolk, innenfor jordbruk og innenfor fiskeri, man styrker også fagforeningsfradraget ved å doble det over to år. Det har betydning for folks hverdag.

Vi skal gjennom avgiftspolitikken også bidra til å øke noen miljøavgifter. Det ligger også i det opplegget som flertallet har med Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV. Samtidig er det viktig innenfor miljø- og klimapolitikken at man sørger for prinsippet om at forurensere betaler, men samtidig skal man ha prinsippet om at den som har den sterkeste ryggen, skal bære den tyngste børa. Nettopp derfor bidrar vi bl.a. til å øke CO₂-avgiften for petroleumsselskap på sokkelen samtidig som man kompenserer bilistene for økt veibruksavgift.

Vi har en kraftfull reduksjon i elavgiften. Det er målrettet når strømprisene øker, å redusere avgiftene på strøm. I tillegg har vi de seneste dagene fra regjeringens side lagt fram en målrettet strømstøtteordning for husholdninger som i disse dager har store utfordringer.

Og for dem som er bekymret for at det er noen som i dagens situasjon ikke vil spare strøm når man får en viss kompensasjon for strømpriser over 70 øre/kWh, tror jeg de fleste som ikke sparer strøm i en slik situasjon, har så pass høy inntekt og så pass høy formue at de får anledning til å bidra mer til fellesskapet neste år ved flertallets skatte- og avgiftsopplegg.

Det er et godt budsjett for landet det vi har lagt opp til.

Egil Knutsen (A) [10:12:43] (komiteens leder): Det er tolv dager siden vi vedtok rammene for statsbudsjettet 2022 – et budsjett som vil bidra til å redusere forskjellene bl.a. gjennom skattegrepene som tas.

I Arbeiderpartiet gikk vi til valg på at vanlige folk skal få lavere skatt, mens de med mest skal betale mer. I dette budsjettet leverer Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen på dette. Om lag 82 pst. får lik eller lavere skatt neste år sammenliknet med i år. Samtidig må de rikeste betale mer. Vi innfører et nytt trinn på formuesskatten, på formuer over 20 mill. kr, et nytt trinn på inntektsskatten, og aksjerabatten reduseres. Utbytteskatten økes. Det er definitivt en ny kurs i skattepolitikken, som jeg vil takke Senterpartiet og SV for samarbeidet om.

Skatte- og avgiftspolitikken skal bidra til en rekke politiske mål. Skatte- og avgiftspolitikken skal bidra til å finansiere velferdsstaten vår. Velferdsstaten var ikke ferdig utbygd i 1970, i 1990 eller i 2021. Det er fortsatt store, uløste oppgaver innenfor velferdsstaten, som budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV tar fatt på.

Skatte- og avgiftspolitikken skal også bidra til å kutte klimagassutslipp og nå klimamålene, i første omgang for 2030. Vi er ikke i rute, og vi må sikre at klimapolitikken er rettferdig og effektiv. Skatte- og avgiftsopplegget som i høst ble vedtatt for 2022, bidrar til det. Skatte- og avgiftspolitikken skal også bidra til forutsigbarhet for folk og bedrifter. Denne forutsigbarheten er i spill nå. Forutsigbarheten er i spill med en koronapandemi som

stadig kommer tilbake med nye mutanter, nye delvis nedstengninger – iallfall svært inngripende tiltak – som rammer enkeltmennesker og enkeltbransjer hardt. Derfor skal skatte- og avgiftspolitikken gi forutsigbarhet for folk med vanlige inntekter og for bedrifter.

Skattepolitikken skal bidra til å jevne ut forskjellene. I Norge har forskjellene økt over tid, og koronapandemien bidrar til å akselerere disse forskjellene. Mange har klart å spare opp penger under pandemien på tidligere lave styringsrenter og lave boutgifter, samtidig som man har beholdt jobben, mens de som har blitt rammet av tiltakene og har mistet jobben eller blitt permittert, ikke har hatt muligheten til å spare opp penger. Politikken spiller en rolle under en sårn krise. I dag har regjeringen lagt fram økonomiske tiltak som bl.a. inneholder utbyttebegrensning i kompensasjonsordningene. Det bidrar til at krisepolitikken ikke øker forskjellene. Det bidrar også til å komme i gang med store velferdsloft under pandemien, fordi en sårn krise illustrerer godt hullene i velferdsstaten. Ikke minst tetter vi hullene i ordningene for arbeidsfolk, og vi skaper trygghet for arbeidsfolk som står i fare for å miste eller har mistet jobben.

Med skatte- og avgiftsopplegget for 2022 legges kursen om. Folk med vanlige inntekter skal betale mindre skatt. Dette gjelder også for fagforeningsmedlemmer. Vi doubler fagforeningsfradraget over to år. Under forrige regjering ble det dyrere å være medlem i en fagforening. Den forrige regjeringen anerkjente attpåtil det uorganiserte arbeidslivet i regjeringsplattformen sin. Nå er det ny regjering, nytt flertall og ny kurs. Vi bruker skattepolitikken for å støtte opp under et organisert arbeidsliv.

Kursomleggingen har også kommet til avgiftspolitikken, der Fremskrittspartiet i regjering økte avgiftene med 6 mrd. kr før de ble satt noe ned på slutten av perioden, da Fremskrittspartiet hadde gått ut av regjering. Nå er det slutt på jojo-politikken. Skal avgifter opp, skal andre avgifter eller inntektsskatten ned.

Neste år skal folk med vanlige og lave inntekter betale mindre skatt enn i dag, og de rikeste kan bidra mer til fellesskapet. Det er fullt mulig å skape et skattesystem som reduserer forskjellene, finansierer velferden, kutter utslipp og skaper forutsigbarhet for folk og bedrifter.

Helge Orten (H) [10:17:31]: Et bærende prinsipp i skattesystemet vårt er at vi skal betale skatt etter evne. Derfor har vi også en progressiv inntektsbeskatning, der skattesatsen stiger når inntekten stiger. Det sikrer at vi har et skattesystem som har en omfordelende effekt. Skatte- og avgiftssystemet skal finansiere velferden og samtidig stimulere til arbeid og verdiskaping, bidra til å styrke produktivitetsvekst og konkurransekraft i norsk økonomi og i tillegg bidra til en helt nødvendig grønn omstilling. Derfor har også regjeringa Solberg de siste

åtte årene redusert skatter og avgifter med til sammen 38 mrd. kr. Det betyr at en helt vanlig familie har fått om lag 16 000 kr mer å rutte med i løpet av disse årene sammenlignet med skatteopplegget for 2013. Samtidig har selskapsskatten blitt redusert til 22 pst., og det har blitt mer gunstig å investere i norske bedrifter.

Regjeringa Solberg satte i sommer ned et skatteutvalg, som bl.a. skal vurdere hvordan skattesystemet skal endres for å styrke produktivitetsvekst og konkurransekraft i norsk økonomi, og også hvordan det kan legges til rette for et sterkt og mangfoldig eierskap i norsk næringsliv. Samtidig skal fordelingshensyn og hensyn til naturens bærekraft ivaretas.

Vi registrerer at nåværende regjering har gitt et tilleggsmandat som i stor grad illustrerer forskjellen i tilnærming. Utgangspunktet for skatteutvalgets oppdrag er provenynøytralitet, men der Solberg-regjeringa ville ha utredet et alternativ med samlede skattelettelser, vil nåværende regjering heller ha anbefalinger for hvordan skattenivået kan økes. Denne forskjellen er også veldig tydelig i de endringene som Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har gjort i statsbudsjettet for 2022. Samlede skatter og avgifter er allerede i dette budsjettet foreslått økt med så mye som 9,2 mrd. kr hvis vi regner helårseffekt. Og hvem vet hvor mye de skal opp totalt de neste fire årene.

Skatten på norsk eierskap økes betydelig, noe som gjør det dyrere å investere i norske bedrifter, og som vil bidra til at bedriftene tappes for kapital som ellers kunne vært brukt til investeringer og til å sikre og utvikle nye arbeidsplasser. Det viser at det vi advarte mot før valget, dessverre har blitt en realitet. Kombinasjonen av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV er en garanti for økte skatter.

Finansministeren har ved flere anledninger hevdet at to av tre nordmenn får lavere skatt med regjeringas skatteopplegg i tilleggsproposisjonen sammenlignet med regjeringa Solbergs forslag. Det er ikke riktig. Tvert imot får så pass mange som 56 pst. skjerpet eller uendret skatt i det sammenligningstilfellet. I tillegg viser beregninger fra departementet at ikke bare de med de høyeste inntektene, men også de med de laveste inntektene i gjennomsnitt får økt skatt i tilleggsproposisjonen sammenlignet med det som var regjeringa Solbergs opplegg.

Jeg registrerer at finansministeren mener at det ikke er relevant å sammenligne med Solberg-regjeringas forslag. Det er jeg uenig i. Det er det mest fornuftige sammenligningsgrunnlaget for 2022 fordi det er det som er alternativet, og erfaringer tilsier at forhandlinger med Fremskrittspartiet ikke ville ha økt skattetrykket, tvert imot.

Så er det slik at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV kutter i foreldrefradraget og velger å ikke innføre jobb-

fradraget. Det er fradrag som er målrettet mot unge i etableringsfasen og småbarnsforeldre med lave eller midtels inntekter. Det er uforståelig at regjeringa ikke vil bruke disse fradragene til å redusere skattene for disse gruppene. I tillegg reduseres maksbeløpet for individuell pensjonssparing fra 40 000 kr til 15 000 kr. Det er en ordning som er ment å stimulere til egen sparing til pensjon, og jeg mener det er svært uheldig at denne ordningen blir kuttet. Tilsvarende fjernes ordninger for kjøp av aksjer i arbeidsgiverbedriften, eller i den bedriften man jobber i. For mange er det motiverende å kunne eie aksjer i den bedriften de jobber i, og på den måten ta del i verdistigningen som et supplement til lønn. Det er åpenbart ikke en verdi som regjeringspartiene og SV deler.

Vi har i høst og vinter opplevd en situasjon med ekstraordinært høye strømpriser, noe som krever ekstraordinære tiltak. Derfor har vi gjort endringer i vårt budsjett der vi bruker ekstra utbytte fra Statkraft og omprioriterer reduksjonen i elavgiften til en mer målrettet ordning for dem som sliter med å betale strømrregningen. I tillegg vil vi yte et ekstra stipend til studentene. Dette kommer i tillegg til økningen i bostøtte og skal komme til utbetaling tidlig i 2022.

Regjeringa har omsider lagt fram sitt forslag til hvordan strømkundene kan kompenseres mer målrettet enn med en flat reduksjon i avgiften. Vi er positive til hovedprinsippene i ordningen, men vil vurdere nærmere om det er behov for å gjøre noen justeringer. Det vil vi komme tilbake til.

Med høyreregjering er skattene redusert for alle, og det har blitt mer attraktivt å investere i norske bedrifter. Flere har fått mer å rutte med. Det er bra for den enkelte, det er bra for familien, og det er bra for samfunnet.

Hvis presidenten tillater, helt avslutningsvis, vil jeg ta opp det forslaget Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre står bak.

Presidenten: Da har representanten Helge Orten tatt opp det forslaget han viste til.

Roy Steffensen (FrP) [10:22:52]: Det hørtes ut på stemmen til representanten Gjelsvik som om han var med meg til Tromsø i helgen og sang for å feire Viking, men jeg antar at han ikke var til stede der i helgen.

Representanten Knutsen snakket litt om det som skjedde i morges – pressekonferansen om korona. Jeg tenker at pressekonferansen viste at Fremskrittspartiet i hvert fall ikke skal bidra til å gjøre debatten her lengre enn nødvendig, for det er åpenbart ting som må forbedres i den pakken som ble lagt fram.

Jeg skal bare kort nevne lønnsstøtteordningen; jeg håper at finansministeren kan sørge for å komme seg tilbake til kontoret og fikse den når denne debatten er fer-

dig. I tillegg må vi se på kompensasjonsordningen for omsetningssvikt. Det viser seg at tiltakene skal være til langt ut i januar, mens kompensasjonsordningen skal opphøre 31. desember. Det er helt åpenbart at det må fikses. Samtidig har Fremskrittspartiet fremmet to løse forslag i salen i dag som handler om ordningen med utsatt skatt. Vi håper selvfølgelig at vi får tilslutning for å ordne opp i det allerede i dag.

Til det som er selve saken: Fremskrittspartiet foreslår i dag et skatte- og avgiftsopplegg med store kutt, både i skatter og avgifter. Vi viderefører den praksisen vi har hatt de siste åtte årene, med lettelser på totalt 38 mill. kr. Det var mye å gripe tak i nå i høst, både i budsjettet som Solberg-regjeringen la fram, og i tilleggsnummeret som Støre-regjeringen la fram. Fremskrittspartiet har foreslått et opplegg som vil gi lavere skatt til alle. Vi foreslår å redusere formuesskatten ytterligere, vi lar være å innføre avgift på avfallsforbrenning, vi lar være å gjeninnføre flypassasjeravgiften, vi øker ikke CO₂-avgiften, vi foreslår kraftige reduksjoner i bensin- og dieselpriisen, og vi foreslår kraftige reduksjoner i prisen på typiske grensehandelsvarer.

Senterpartiet forsøkte på Dagsnytt 18 for et par uker siden å framstille budsjettthøsten som at Arbeiderparti-Senterparti-regjeringens framforhandlede budsjett med SV kutter avgifter med 2,3 mrd. kr. Det er galt, og det er en enkel oppgave å dokumentere – det Senterpartiet gjør, er å sammenlikne med det budsjettforslaget som Erna Solberg la fram. Det ble ikke vedtatt, og det blir helt galt å bruke det som sammenlikningsgrunnlag; det er endringer fra dagens situasjon som betyr noe for folk, ikke hva noen andre ønsker at budsjettet skal være i 2022. Det korrekte er å se på avgiftsnivået 31. desember 2021 og 1. januar 2022 – etter at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har vedtatt avgiftsnivået. Det korrekte svaret er at de totale avgiftene vil øke med over 2 mrd. kr med det vedtatte budsjettet. Hvis man også regner inn full effekt på CO₂-avgiften for oljenæringen, er det snakk om at 1 760 mill. kr er påløpt der også, så avgiftene økes altså med 2–4 mrd. kr. Da er det rart å høre representanten Knutsen, som legger det fram som at når én avgift går opp, skal en annen ned – som om det er et nullsumspill. Det er det altså ikke. Det er en økning av avgifter, og det er en økning av skatter, som kommer allerede etter åtte uker i regjering.

Partiene foreslår altså avgiftsøkninger på CO₂-avgiften med 28 pst. Det innføres flypassasjeravgift, det innføres avgift på avfallsforbrenning, og engangsavgiften for ladbare hybridbiler økes – noe som vil ramme 20 000 kunder som venter bilen sin nå på nyåret, og som kan få en ekstraregning på inntil 80 000 kr.

Jeg har trodd at partileder Vedum har ment alvor når han har protestert mot nettopp høye drivstoffpriser, flypassasjeravgift og CO₂-avgift. Da var det veldig rart å

høre representanten Gjelsvik, som nettopp snakket om nødvendigheten av å øke CO₂-avgiften for bl.a. petroleumsnæringen.

I Aftenposten 10. august i år kunne vi lese: «Hvis Sp inntar regjeringskontorene skal mange avgifter få seg en overhaling.» Nå kan jeg ikke snakke for alle leserne av Aftenposten, men jeg vil tro de fleste tolket dette som at avgifter skulle ned. I intervjuet tok den nåværende finansministeren også til orde for at det burde komme en avgiftsmelding. Vi i Fremskrittspartiet har ment at det har vært unødvendig fordi det er det vi behandler her i dag. Vi har ment at behovet ikke har vært til stede fordi vi har redusert avgiftene totalt, men nå når vi ser at de øker allerede ved første anledning, er det kanskje behov for en avgiftsmelding likevel.

Presidenten: Presidenten antar at representanten vil ta opp de forslag han omtalte i innlegget.

Roy Steffensen (FrP) [10:27:59]: Det vil jeg veldig gjerne.

Presidenten: Da har representanten Roy Steffensen tatt opp Fremskrittspartiets forslag.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:28:19]: Forskjellene i formue og inntekt er altfor høye i Norge, og denne utviklingen har skutt fart de siste årene. Koronakrisen og de økonomiske tiltakene som har vært gjennomført for å bøte på den, har også bidratt til det. I dag tenker jeg det er klokt å minne seg selv på at noen av de tiltakene som har vært vedtatt i denne salen, har bidratt nettopp til at noen av landets aller rikeste har kunnet dra fra, samtidig som krisen også har rammet dramatisk skjevt og gjort at andre har fått langt dårligere råd.

Økningen i forskjeller er også drevet av betydelige skatteuttak til landets aller rikeste. Nå har vi i Norge en ulikhet i formue som er på tilsvarende nivå som i Storbritannia, og større enn i land som f.eks. Spania. Nye tall fra SSB viser også at inntektsulikheten er langt større enn tidligere anslått. Det er stor skjult rikdom som ikke har vært inkludert i offisiell statistikk, men som innebærer at landets aller rikeste drar fra resten og får en større og større del av kaken.

Hvis man mener alvor med at man ønsker lav ulikhet i Norge, må man også ta disse tallene på alvor, og det må innebære å være villig til å endre skattesystemet og gjøre det mer omfordelende. Skatt er et av de aller viktigste og mest effektive virkemidlene vi har for å påvirke fordelingen i Norge, og det er ikke mulig å mene at ulikheten skal være lav og argumentere for stadig nye kutt i formuesskatten.

Derfor er jeg glad for at flertallet nå foreslår et mer rettferdig skattesystem. SV skulle gjerne ha gått enda

lenger, men i sum er dette radikalt annerledes og langt mer omfordelende enn hva høyre regjeringen har levert de siste årene. Nå skal formuesskatten økes og bli mer progressiv. Dyre boliger skal også skattlegges mer, vi øker skatten på de største inntektene, og utbytteskatten skal opp. Det skulle bare mangle, og vi bruker de økte skatteinntektene fra de største inntektene og formuene til å bygge ut velferden for folk. Samtidig får også folk med vanlige inntekter – det store flertallet – lavere skatt.

Dette er et første skritt. Skattesystemet kommer til å måtte bli enda mer omfordelende i årene som kommer. SV vil gjeninnføre en skatt på stor arv og få på plass en rettferdig boligbeskatning for å få kontroll på boligmarkedet, som er blitt en forskjellsmaskin i Norge.

For at vi skal nå også klimamålene våre, må miljøavgiftene økes, slik at det blir dyrere å forurense. I dette forliket øker vi engangsavgiften på fossile varebiler for å sikre at flere velger å kjøre nullutslippsbil, og vi øker avgiftene på fossilt drivstoff. Samtidig unngår vi en del av de foreslåtte innstrammingene på elbiler. Virkemidlene må fortsatt skjerpes for at vi skal klare å nå 2025-målet som Stortinget har vedtatt.

Men også oljeindustrien må bidra, og jeg er glad for at vi nå øker CO₂-avgiften for oljeindustrien like mye som avgiften øker for folk. Framover er vi også nødt til å se på og endre hvordan skattepolitikken i dag favoriserer de fossile investeringene i Norge framfor de grønne.

For å unngå at folk flest blir hardt rammet av avgiftsøkninger, foreslår SV en grønn folkebonus, en ordning hvor de nye inntektene fra økningen i CO₂-avgiften betales ut igjen til folk med lave og vanlige inntekter. Pengene går i SVs forslag i sin helhet til alle over 17 år som tjener 500 000 kr eller mindre. Hver person i denne gruppen vil da få en utbetaling på 1 450 kr til neste år.

En sånn modell for kompensasjon skal nå utredes av regjeringen. Det er helt sentralt framover at vi ikke kompenserer videre økninger i miljøavgifter gjennom å redusere andre miljøavgifter. Nå er vi nødt til å få på plass en skatte- og avgiftspolitik som både reduserer forskjellene i Norge og tar klimakrisen på alvor.

Marie Sneve Martinussen (R) [10:33:02]: Jeg er blant de heldige som gleder seg til jul. Det er det ikke alle som gjør. Allerede før korona og strømkrisen var køene til fattighuset altfor lange og forskjellene i samfunnet vårt rett og slett groteske. Flere og flere unger vokser opp i familier med altfor lav inntekt, samtidig som styrtrike dynastiarvinger troner høyt oppe på listen over Norges rikeste. Den eneste forskjellen mellom dem er hvem som er foreldrene deres, hvilken familie de er født inn i. Noen foreldre må be om julehjelp på finn.no, mens andre ser milliardene hope seg opp. Det høres nesten ut som et kostymedrama fra BBC, men er altså Norge anno 2021.

Og selv om det aldri kan bli for mange sesonger med Downton Abbey, gjør klasseforskjeller seg bedre som historisk fiksjon enn som norsk virkelighet.

Forskjellene har økt lenge i Norge, og ny forskning fra SSB viser hvordan reell verdsetting av både inntekt og formue tilsier at ulikhetene er langt større enn vi tidligere har trodd. Spesielt er formuesulikheten stor. En av grunnene til at nettopp formuesulikheten er så stor, er at penger yngler penger og har en tendens til å hope seg opp. Det var kanskje ikke akkurat sånn den franske økonomen Piketty formulerte seg, men for dem som ikke har tenkt å lese hans murstein av en bok, var det altså konklusjonen hans. Avkastning på formue er større enn den økonomiske veksten, og sånn vil store formuer vokse som snøballer inn i evigheten.

For å stoppe denne utviklingen, at noen bruker all snøen til å bygge sin egen snøborg, mens vi andre sitter igjen med ingenting, foreslår Rødt en progressiv formuesskatt og ikke minst en rettferdig skatt på arv. Vårt forslag til skatteopplegg for 2022 ville gjort at færre betalte formuesskatt, men at de som gjør det, betaler mer. Og arveskatten vi foreslår, har høyt bunnfradrag, som ikke treffer hytta eller bestemors bunad, men setter en stopper for at ekstrem rikdom og makt går i arv.

Allerede før koronaen og strømkrisen var forskjellene for store, og jeg er bekymret for at gårdsdagens nyheter nok en gang skal sende koronaregningen til arbeidsfolk, at de som blir permittert nå, blir det for tredje og fjerde gang, og at de som blir bedt om å ta i et ekstra tak i velferden, allerede har tatt i gang på gang på gang de siste årene. Koronakrisen har blitt en forskjellskrise. Samtidig som hundretusenvis av arbeidsfolk har mistet inntekt, var det knapt noen krise å spore på skattelistenes øverste topp for koronaåret 2020, da de ble lagt fram i forrige uke. På Kapitals liste over landets rikeste har det aldri vært flere milliardærer enn nå, etter krisen. For dagligvarebransjen er det bokstavelig talt god butikk når vi bytter ut utepils og restaurant med boksøl og Grandiosa.

Det er veldig bra at regjeringen nå innfører begrensninger på overskudd og utbytte for dem som mottar krisestøtte. Det gjør det egentlig bare enda sjukere at den borgerlige regjeringen ukritisk har kastet krisepenger etter bedrifter som ikke trenger det, i snart to år. Men for å få en rettferdig vei ut av koronakrisen må vi sørge for at de som har tjent gode penger, bidrar mer. Den beste måten å gjøre det på, er å øke skatten på selskapenes overskudd.

Hvis koronakrisen hadde rammet for åtte år siden, ville dagligvarebaronene betalt 28 pst. av sitt enorme overskudd til fellesskapet for å dekke dagpenger, helseutgifter og krisepakker til andre selskaper som har gått dårlig, men siden da har skattesatsen blitt kuttet ned til

22 pst. Det gjør at fellesskapet går glipp av over 25 mrd. kr årlig som kunne vært et direkte bidrag fra selskapene som går godt. Rødt foreslår derfor å øke selskapsskatten, på en forutsigbar og skrittvis måte, i første omgang med ett prosentpoeng, til det nivået som både dagens regjeringspartier og høyresiden mente var perfekt da de inngikk skatteforliket for et par år siden, nemlig de hellige 23 prosentpoeng.

Med det tar jeg opp Rødts forslag i saken.

Presidenten: Da har representanten Marie Sneve Martinussen tatt opp de forslagene hun refererte til.

Sveinung Rotevatn (V) [10:37:54]: 1991 vil verte ståande som eit viktig år i avgiftspolitikken og i klimapolitikken. Grunnen til det er at i 1991 innførte vi CO₂-avgift i Noreg, som eit av dei aller første landa i verda. Det var ei klok avgjerd, for klimautfordringa er jo først og fremst ein marknadssvikt der store negative konsekvensar for andre i form av utslepp av CO₂ ikkje vert prisa inn i forretningsmodellane. Å korrigere den svikten er heile poenget med å skattlegge utslepp og heile poenget med forureinar-betaler-prinsippet. Det er effektivt, det er rettferdig, og det har fungert bra.

På same måten som 1991 er eit merkeår i så måte, trur eg også at 2021 vil verte ståande som eit merkeår. Det er fordi dette er det året der vi har vorte einige om at det verkemiddelet, forureinar-betaler-prinsippet, skal verte styrkt kraftig for å nå klimamåla til Noreg og omstille norsk økonomi.

Då den førre regjeringa la fram forslaget om vi skal trappe opp CO₂-avgiftene kraftig fram mot 2030 – og det er ikkje veldig lenge sidan, det er knapt eit år – møtte det betydeleg motstand frå fleire. Partiet til finansministeren meinte det var heilt uaktuelt og ikkje kom til å skje. Framstegspartiet var imot og er, så vidt eg skjønar på representanten Steffensen, framleis imot. Det var ei rekkje parti – begge regjeringspartia i dag og i tillegg Sosialistisk Venstreparti – som var mot at enkelte bransjar skulle betale CO₂-avgift, f.eks. avfallsforbrenningsbransjen. Men no når vi står her etter at først ei regjering har sett på dette, og så ei ny har gjort det, og budsjett har kome og gått, er det tilnærma full einigheit om at vi skal nå målet om 2 000 kr i karbonpris innan 2030, at opptrappinga skal skje lineært, med 28 pst. auke neste år, og at vi skal tette stadig fleire høl i det systemet, slik at det treffer breitt og det ikkje skal vere gratis for nokon å sleppe ut klimagassar. Så eg vil seie at det er grunn til å gle seg over det. På tampen av eit krevjande år på mange måtar, også i klimapolitikken, vil dette verte ståande, og det er viktig.

Det skal seiast at det framleis er grunn til å kritisere den profilen som fleirtalspartia til slutt vart einige om, også på det punktet. Blant anna vil vi få mindre ut-

sleppsreduksjonar enn med forslaget frå Solberg-regjeringa fordi ein i vegtrafikken i mindre grad skal la det prinsippet gjelde, og lèt fleire sleppe unna. Men i det store biletet er retninga no rett, og det er bra.

Det som likevel er hovudforskjellen mellom den borgarlege regjeringa ville ha vedteke og føreslått, og det som vert gjort no, er at ein gløymer den andre sida av det grønne skatteskiftet. For det vi i Venstre og Solberg-regjeringa var tydelege på, er at det skal vere eit skatteskiifte. Det skal koste meir å sleppe ut CO₂, men så skal det løne seg meir å skape arbeidsplassar, og ein skal senke skattar og avgifter på andre område. Det følgde vi opp i budsjettforslaget vårt, og det var ein viktig del av klimaplanen. Og det er det prinsippet som finansministeren, regjeringa og det raud-grøne fleirtalet no forlèt, fordi dei aukar skatte- og avgiftstrykket med nærmare 10 mrd. kr. Det er krevjande for mange bedrifter. Det betyr at det ikkje er eit grønt skatteskiifte, og det vert vanskeligare å få til omstilling. I ei tid der mange bedrifter har det krevjande, for å seie det forsiktig, er altså julegåva frå det raud-grøne fleirtalet at ein aukar formuesskatten, at ein aukar utbytteskatten, at ein reduserer aksjerabatten – kort sagt at det vert meir krevjande å investere i norske arbeidsplassar for norske eigarar. Det er ikkje bra for det grønne skiftet, men det er heller ikkje bra for den generelle næringsutviklinga i Noreg.

Til slutt får eg seie – i lys av den situasjonen vi står i, og den dagen vi har i dag – at no er det mange bedriftseigarar som av heilt andre grunnar er svært bekymra, og det er på grunn av nedstenginga av Noreg som vert gjennomført no. Enkelte næringar vert no for alle praktiske formål stengde ned. Ulike yrkesgrupper får for alle praktiske formål yrkesforbod, og ein er usikker på framtida. Det har kome ein del anslag til svar i dag frå regjeringa, men det er framleis ei rekkje spørsmål som står att, om når ordningane vil verte vedtekne i Stortinget, når dei vil gjelde, og når pengane vil kome ut til dei som treng dei. Dei svara må kome så raskt som mogleg, slik at folk kan gå ei etter måten trygg juletid i møte.

Kristoffer Robin Haug (MDG) [10:43:12]: Korona og strømpriser setter sitt preg på Norge, Europa og verden, som en mild forsmak på de utfordringene vi møter etter som natur- og klimakrisen stadig stiger i intensitet.

Vår oppgave som politikere er å ligge i forkant med løsninger for å sikre et stabilt samfunn. Da er det viktig å minne om noen av de bakenforliggende årsakene til den strømkrisen vi i dag er i. En av de største driverne for strømprisen er nettopp at det materielle forbruket økte i koronapandemien ved at vi ikke lenger kunne bruke penger på hverandre og på tjenester, men brukte penger på materielt forbruk i stedet. Det drev produksjonen

opp i verdens fabrikker, og med det forbruket av råvarer og fossil energi og dermed energiprisene i tillegg.

Høye strømpriser rammer hardest dem som har minst, og avgifter er vanskeligst å håndtere for dem som har minst. Vi i Miljøpartiet De Grønne mener at svaret på det ikke er å stenge grensene og kutte insentivene til å spare energi – i stedet må vi tenke nytt.

For det første: Norge er ett av landene som faktisk tjener på de høye energiprisene. Eksepsjonelt høye gasspriser fører til at vi kan føre enda større summer over i vår felles pensjonskasse, og samtidig tjener staten også store penger på at du og jeg har store strømgninger. Det er urimelig, og derfor er det positivt at regjeringen har kommet med tiltak for å bøte på situasjonen på kort sikt, men vi må være forberedt på at dette er en situasjon som også vil ramme oss i framtiden. Derfor har Miljøpartiet De Grønne foreslått en langsiktig ordning hvor det settes et tak på hvor store skatteinntekter og utbytte fra kraftnæringen som staten skal ta inn i statsbudsjettet. Skatter og utbytter over et slikt tak forutsettes delt ut igjen med en lik sum per person bosatt i Norge. Med vårt forslag ville vi i 2022 ha betalt ut nærmere 2 000 kr per person, eller tilsvarende 6 000 kr for en alenemor med to barn.

Prinsippet med klimabelønning er gjennomgående i Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett. Framfor at økningen i pris på varer og tjenester som forurensere, skal tas inn som en avgift til staten, mener vi at den bør deles ut igjen for å skape en vinn-vinn-situasjon for både mennesker og miljø. Vi synes det er positivt at regjeringen nå skal utrede slike løsninger, og vi setter stor pris på SVs innsats for å sikre dette.

I vårt alternative budsjett øker vi kostnaden på fossilt drivstoff, men vi foreslår å dele ut igjen inntektene fra disse – deler av det til et fond for næringstransport og deler av det til innbyggerne i Norge. Regjeringens flypassasjeravgift foreslår vi også å dele ut igjen, og tilsvarende er det med forslaget til en flyseteavgift mellom de største byene i Norge og på flyvninger ut av landet: Noe av det settes av til et fond for å sikre utvikling av utslippsfrie fly, og noe deles ut igjen til innbyggerne i Norge. Til sammen foreslår vi i vårt alternative statsbudsjett å dele ut igjen 4 000 kr per hode, det vil si 16 000 kr til en familie på fire.

Sist, men ikke minst ønsker jeg å rette oppmerksomheten mot at sittende regjering igjen og igjen har uttalt at vi må bygge den nye grønne næringen på ryggen av dagens oljeindustri. Vi i Miljøpartiet De Grønne tar dem på ordet på dette. Vi illegger en avgift på all produksjon av olje og gass og bruker inntektene fra dette til å få fart på det grønne skiftet. Utfordringene i årene framover er store, og vi trenger flere bein å stå på. Vi må derfor sikre en kraftig omstillingspakke samtidig med en

gradvis nedtrapping av olje- og gassindustrien, framfor å overlate til markedet å kaste oljearbeidere ut i arbeidsløshet hver gang vi har en ny krise.

Miljøpartiet De Grønnes løsning er altså en offensiv satsing på nye grønne næringer, finansiert av en avgift på oljeindustrien.

Og med det tar jeg opp Miljøpartiet De Grønnes forslag i sakene nr. 4 og 5.

Presidenten: Da har representanten Kristoffer Robin Haug tatt opp de forslagene han refererte til.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:47:43]: Norge er et av de landene som har klart seg best gjennom pandemien, både økonomisk og helsemessig. Nå står vi dessverre overfor nok en utfordring i pandemien, med omikronvarianten. I går kom regjeringa med enda strengere smitteverntiltak, noe som vi vet vil bety betydelige kostnader for bedrifter, for kultur og frivillighet og for enkeltpersoner. Da er ikke svaret å gi næringslivet en kraftig skatteøkning, slik regjeringa og SV foreslår i det skatteopplegget som skal vedtas i dag. Selv den sosialdemokratiske regjeringa i Sverige mener at tida ikke er inne for skatteøkninger, for skatteøkningene vil særlig ramme små og mellomstore bedrifter over hele landet. Svaret er heller ikke å øke skatten på arbeid, som de rød-grønne partiene foreslår, for vi vet at det vil svekke verdiskapingen og grunnlaget for velferd.

Parallelt med det ser vi at det er en kraftig økning i strømprisen uten at bedriftene er inkludert i sikringsordninger. Det er også en bråstopp gjennom pandemien. Senere i dag skal vi også vedta pensjon fra første krone, som er en god sak, men regjeringa ønsker å innføre det fra 1. januar uten kompensasjon. Summen av det er en ganske stor ekstraregning for bedriftene, som jeg ber finansministeren være veldig bevisst på, for er det noe vi trenger nå, er det at de kommer seg helskinnet gjennom den tøffe tida, som jeg la merke til at finansministeren også kommenterte i dag tidlig. Summen er ganske mye, og det må en også være bevisst på.

I det budsjettet vi la fram, fikk småbarnsfamiliene en skattelette på 2 000 kr i form av økt foreldrefradrag. Dessverre fjerner regjeringa og SV det. Enda mer skuffet og ikke minst overrasket er jeg over halveringen av skattefradraget for gaver til frivillige organisasjoner. Grensen for gaver eller fradrag reduseres fra 50 000 kr til 25 000 kr. Flere organisasjoner melder at dette vil føre til en dramatisk reduksjon i gaveinntektene til arbeidet sitt. Senterpartiet hevder at dette kuttet til frivillighet er en del av deres politikk for å utjevne forskjeller. Det er vanskelig å forstå. Det er vanlige folk som er opptatt av skattefradrag for gaver; det betyr svært lite for de aller rikeste. Ikke minst er det sånn at kutt til frivillighetens ar-

beid normalt vil bety økte, ikke mindre forskjeller i samfunnet.

Alt i alt er jeg ikke i tvil om at det beste skatte- og avgiftsopplegget for neste år er det opplegget som sentrum-høyre-regjeringa foreslo, og som vi står bak i innstillinga. Vi foreslo lavere trinnskatt for dem med lavest inntekt. Det vil gjøre det mer lønnsomt å jobbe. Og med vårt skatteopplegg for neste år ville en vanlig familie betalt nesten 16 000 kr mindre i skatt sammenlignet med skattenivået fra 2013, om det hadde blitt videreført.

Sentrum-høyre-regjeringa jobbet også systematisk for å bedre rammene for norsk næringsliv. Vi har ført en ansvarlig økonomisk politikk som ivaretar konkurranseevnen vår. Vi har forenklet rapporteringer og skjema-veldet. Vi har redusert selskapsskatten på bedriftenes overskudd fra 28 pst. i 2013 til 22 pst. nå. Det styrker in-sentivene til å investere i norske bedrifter og arbeidsplasser. Samtidig vil vi øke formuesskatten på sekundærbolig. I 2013 fikk man lavere formuesskatt om man investerte i en ekstra leilighet enn om man investerte i en norsk bedrift. Nå er det heldigvis blitt omvendt. Målet er jo at en større del av sparingen skal gå til næringsvirksomhet.

Utslippene har gått ned fem år på rad, og i fjor var det det laveste nivået siden 1993. De skal videre ned. I januar la vi fram en klimaplan som viste hvordan vi skulle senke utslippene, og signaliserte at avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp av klimagasser bør trappes opp til rundt 2 000 2020-kroner per tonn i 2030. Dette følger vi opp med et forslag om å øke avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp med 167 kr neste år. Med en sånn økning hvert år framover vil vi nå det skisserte nivået i klimaplanen i 2030.

De rød-grønne svekker dette avgiftsgrepet, som sammen med kvoter er det viktigste virkemidlet i klimapolitikken. De kommer med andre tiltak – og mange er gode – som erstatning for dette, men virkningen av tiltakene er usikre. Dermed er det et stort spørsmålsteget ved om de rød-grønnes klimapolitikk i budsjettet for neste år kutter utslipp i den utstrekning vi trenger for å nå klimamålene.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:52:47]: Jeg har sittet og fulgt debatten med interesse, og også innlegget til representanten Ropstad, som var nå til slutt. Han var bekymret for økte strømpriser, noe også regjeringen er. Derfor prioriterte vi også det i skatte- og avgiftsopplegget. Da vi la fram skatte- og avgiftsopplegget tidligere i høst, var nettopp reduserte avgifter på strøm et av hovedgrepene i det opplegget, som her ligger. Dessverre ser jeg at både Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er imot skatte- og avgiftsvedtak om at en skal redusere elavgiftene for både bedrifter og privatperso-

ner med 47 pst. i januar, februar og mars. Den ordningen, å kutte elavgiftene, hjelper bedriftene helt konkret allerede fra januar.

Representanten Ropstad er jo EØS-tilhenger, og hvis han hadde sett på de ulike innrammingene rundt EØS, ville han sett at det hadde vært veldig vanskelig å få den typen direkte tilskudd til bedriftene, for det hadde fort kommet i konflikt med konkurranseregelverket. Så den mest målrettede måten å hjelpe bedriftene på i denne strømkrisen er å bruke avgiftspolitikken. Det har blitt kritisert veldig, ikke minst av Høyre. Det har forundret meg hele veien at Høyre har hatt en så enorm motstand mot å kutte strømavgiftene for både private husholdninger og norske bedrifter, for det er den ordningen som vi vet hjelper bedriftene, men som også hjelper husholdningene. Kritikken fra Høyre har vært at det er ikke målrettet nok, for det hjelper bredden. Men for Senterpartiet er det viktig at avgiftspolitikken også hjelper de næringsdrivende, og vi synes det er helt rimelig at folk som har høye inntekter, også skal oppleve at de har en stat som ser dem, og at vi avhjelper i strømsituasjonen.

I tillegg er det interessant å høre på representanten Rotevatn, som er så opptatt av at de gjorde så mye bra i klimaets navn. For eksempel kuttet Venstre, Høyre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet systematisk i ordninger for pendlere, med en klimabegrunnelse, som gjorde at det ble dyrere med transport i Norge. Men Norge er som det er, og forskjellen nå når Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV skaper budsjettforlik sammen, er at vi tar hensyn til at folk faktisk bor ulike steder, og at folk er avhengige av transport. Derfor gjør vi et grep på pendlerfradrag, som gjør at det er lettere for pendlere. Og selvfølgelig: Hvis du har en elbil, kjører du elbil. Kan du kjøre tog, kjører du tog. Har du en eldre bil som du ikke har hatt råd til å skifte, så kjører du den. Venstre brukte en del av sin tid sammen med Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti på å grønnvaske ting, som man kalte klimatiltak, men som egentlig bare var en måte å dra inn kjøpekraft på.

Og når en ser på skatte- og avgiftsopplegget til regjeringen, hva er det en ser da? Jo, det er at alle som tjener under 750 000 kr, får skattelette. Folk som tjener under 750 000 kr, vil få lavere skatt i 2022 enn de hadde i 2021, akkurat som vi sa i valgkampen skulle være en prioritering. Folk med vanlige og middels inntekter skulle få mindre skatte- og avgiftstrykk hvis det ble regjerings-skifte, og slik blir det.

Så er vi også åpne på at hvis du har høye inntekter, høy formue, må du regne med å betale lite grann mer, for vi ser det som en kvalitet i det norske samfunnet at vi har et land med små forskjeller. Da skal vi bruke ulike ordninger – om det er bostøtte, uføretrygd eller andre ordninger – for å hjelpe, men vi skal også bruke skatte-

og avgiftspolitikken for å skape en aktiv omfordeling. Det er det vi nå gjør i dette skatte- og avgiftsopplegget.

Når det gjelder avgifter som rammer de mange, f.eks. på bil, sørger vi for at kostnadene for å bruke en bil ikke vil gå opp neste år sammenlignet med i år, nettopp fordi vi reduserte kostnadene når det gjaldt veibruksavgift, og i tillegg kuttet kostnadene på trafikkforsikringsavgift. Så for en vanlig bilist, en gjennomsnittsbilist, vil ikke kostnadene gå opp, de vil stå stille, men for en som pendler, vil de gå ned.

For vanlige husholdninger, som er avhengige av strøm, vil kostnadene gå ned på grunn av avgiftene, men selvfølgelig måtte vi på grunn av de sky høye kostnadene også gjøre mer, med den kompensasjonsordningen vi kom med tidligere i uka.

Så har vi prioritert skatteuttak inn mot dem som har lavest og middels inntekter ved bl.a. å redusere trygdeavgiften, øke personfradraget, styrke fagforeningsfradraget, styrke pendlerfradraget, sørge for at vi har bedre fradrag for Finnmark og Nord-Troms og ha bedre ordninger for fiskere, sjøfolk og andre typer arbeidsfolk som holder Norge i gang.

Dette er et skatte- og avgiftsopplegg med et bredt skatte- og avgiftsgrunnlag, som er omfordelende, og som sørger for at vi får mindre forskjeller – både geografisk og sosialt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helge Orten (H) [10:57:56]: Jeg registrerer at regjeringa og finansministeren allerede i sitt første statsbudsjett, i tilleggsproposisjonen, har økt det samlede skatte- og avgiftstrykket ganske betydelig, med over 9 mrd. kr. Jeg har et enkelt spørsmål, som jeg tror kan være viktig – ikke minst for å se hva slags situasjon vi kan forvente oss framover: Hvor store skatteøkninger kan vi se for oss de neste fire årene når vi allerede nå, i tilleggsproposisjonen, har sett en økning på 9 mrd. kr for at finansministeren og regjeringa skal klare å imøtekomme SV i forhandlingene?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:58:34]: To av tre vil merke at de neste år får lavere skatt enn i år. Det har vært en hovedprioritering for regjeringen å klare å sørge for at den skatte- og avgiftspolitikken vi fører, gir lettelse til det brede lag av folket. Også når det gjelder formuesskatt, vil anslagsvis 32 000–33 000 få lavere formuesskatt neste år enn i år, for også der har vi økt bunnfradraget.

Det som var viktig for regjeringen å prioritere nå i høst, var en del grupper som hadde falt utenfor. For eksempel var noe av det siste vi fikk på plass, det med feriepenger til arbeidsledige. Vi mener det var en riktig prioritering. Vi mener det var en riktig prioritering å sette av

penger til brillestøtte til dem som har minst. Vi mener det var en riktig prioritering, som Helge Orten som kommer fra et fergefylke bør være glad for, å starte med å fase inn gratis ferge og få ned kostnadene for transport langs kysten. Vi gjorde mange tiltak som vi mener det var riktig og klokt å finansiere.

Helge Orten (H) [10:59:40]: Det var kanskje ikke helt svar på spørsmålet, men det var heller ikke forventet, så vi får bare bruke 4-gangen. Så ganger man 4 med 9 og får et eller annet estimat.

Jeg vil heller tilbake til finansministerens pressekonferanse i dag tidlig. Vi står i en veldig krevende situasjon med både innstramminger i koronatiltak og nødvendige behov for kompensasjonsordninger og annet. Det er veldig påkrevd, og vi deler helt klart synet på behovet for at vi også nå klarer å komme oss igjennom denne bølgen av pandemien på en best mulig måte, med kompensasjonsordninger som fungerer best mulig for næringslivet, for de ansatte, for kulturen, for frivilligheten, osv. Fremskrittspartiet har allerede i dag levert to forslag som bl.a. går på utsatt innbetaling av skatt og avgift. Når kan vi forvente at proposisjonen knyttet til disse forskjellige tiltakene kommer til Stortinget slik at vi kan behandle det? Vårt utgangspunkt er at vi gjerne vil se dette i sammenheng.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:00:43]: Med visse forbehold, for det blir jobbet gjennom det nå, vil det komme en samleproposisjon til vedtak rett over nyttår. Men jeg må ta visse forbehold om at det kan være noe vi må varsle nå i forkant av nyttår. Det må jeg komme tilbake til så raskt som mulig og på egnet måte. Men hovedbolken kan vi behandle på nyåret og samtidig få det iverksatt.

Så varslet også regjeringen det samme som Orten tok opp, om å gjøre utsettelse av skatter og avgifter enklere. Vi har allerede en ordning som vi kan forbedre, slik at det blir trygghet for at bedrifter som har en likviditetsmessig utfordring, lettere kan få utsettelse. Vi varslet også en gjeninnføring av lånegarantiordningen som vi hadde erfaring med at en del bedrifter hadde glede av i forrige runde – med ganske lave kostnader for fellesskapet, men som kan avhjelpe situasjonen for den enkelte bedrift.

Roy Steffensen (FrP) [11:02:01]: Ladbare hybridbiler er populære fordi man har én type kjøremønster i byene, en annet type kjøremønster hvis man skal til hytteområder som Hafjell, Hemsedal eller Sirdal. Men nå er det en del – mellom 10 000 og 20 000 – som har bestilt hybridbiler og venter på leveranse utpå nyåret. På høringen kunne vi høre at de kan forvente ekstraregninger på mellom 40 000 og 85 000 kr.

Da er spørsmålet mitt: Har det blitt vurdert å innføre dette fra 1. juli, sånn at dette ikke nå kommer 18 dager etter formelt vedtak? Da hadde i hvert fall de 10 000–20 000 sluppet unna denne «Vedum-skatten», som nå blir innført 1. januar.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:02:53]: Dette var et forslag vi arvet etter Jan Tore Sanner og forrige regjering. Det er alltid en utfordring med disse skjæringspunktene når man innfører nye skatter og avgifter, og at det for enkeltpersoner kan gi enkeltkostnader. Sånn var det også da Siv Jensen var finansminister, at man endret avgiftene fra årsskiftet. Noen ganger kan det gi positive utslag, andre ganger ga det negative utslag.

Mitt og Senterpartiets mål da vi satte oss ned ved forhandlingsbordet, var at kostnader ved å ha en bil ikke skulle gå opp neste år fra det det er i år. Det gjør det ikke. Vi kommer også til å sørge for at de som har behov for å bruke bil i jobb, vil få lavere kostnader enn de har hatt tidligere. De som virkelig er avhengig av bilen, vil oppleve at kostnaden ved bilhold vil bli lavere neste år enn det er i år. Så ser vi at andre sider av budsjettet selvfølgelig har hatt negative utslag.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:04:08]: Tidligere, i november, la forskere i Statistisk sentralbyrå fram en rapport som synliggjør at ulikhetene når en ser på inntekt, er langt større enn det tidligere offisiell statistikk viser. Det skyldes at noen av landets aller rikeste kan ha tilba-keholdt overskudd i selskapene sine som ikke blir beskattet tilstrekkelig. Som en konsekvens av det kan man slå fast at skattesystemet i Norge ikke er så progressivt som vi liker å tro. Tvert imot er det i realiteten mer progressivt i USA enn i Norge når en ser helt øverst, på toppen av inntektsfordelingen. Så mitt spørsmål er: Vil regjeringen undersøke de tallene som er lagt fram fra SSB? Og er det et mål for regjeringen at skattesystemet i Norge blir reelt progressivt, slik at landets aller rikeste betaler den samme andel av sin inntekt i skatt som folk flest – eller en høyere andel?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:05:15]: Det er et mål for regjeringen at vi, punkt 1, må sørge for at det er skattedreierende. Vi må alltid klare å se om det er svakheter, om det er forbedringer man skal gjøre, sånn at man fordeler skattebyrden mest mulig rettferdig. Også i det skatteopplegget som blir vedtatt i dag, har vi, sammen med SV, innført litt høyere beskatning for dem som har inntekter over 2 mill. kr, og litt høyere beskatning for dem som har de største formuene.

Så vet jeg ikke om det var akkurat det Kaski spør om, om hun mener at vi skal utvide skattegrunnlaget enda mer. Vi er også opptatt av at bedriftene skal ha handlingsrom, sånn at det er mulig for en bedrift å reinvestere

og ha egenkapital til det. Så vi får se på den rapporten, se om det er ting vi kan lære, om det er forbedringer man kan gjøre, som ikke har for store negative kostnader med tanke på at man skal ha et aktivt næringsliv i Norge. Det er derfor det er så bra at vi har et dyktig SSB, som får opp den typen samfunnsdebatter, så man kan se på hvordan man kan gjøre forbedringer.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:06:15]: Jeg takker for svaret, og det tror jeg er viktig. Vi er nødt til å utvide forståelsen vår av hvordan ulikhetene i Norge vokser.

Siste delen av spørsmålet mitt handlet om det er et mål for regjeringen at skattesystemet i Norge skal være reelt progressivt. Det er det som er de slående konklusjonene fra de funnene som er gjort nå, at i realiteten er skattesystemet regressivt på toppen av inntektsfordelingen, og det er jo grunnleggende urettferdig at de som vasker kontorene på Aker brygge, betaler en høyere andel av sin inntekt i skatt enn de som drifter virksomheten sin i de kontorene. Er det et mål for regjeringen at vi sikrer et mer progressivt skattesystem også på toppen?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:07:08]: For regjeringen er det et mål at skattesystemet skal være progressivt, eller skatt etter evne, for å si det litt mer folkelig. Det er egentlig hele målet med skatte- og avgiftspolitikken til regjeringen, og det er derfor vi har vært så kritiske til vridningen mot mer koppskatt, som det kalles, med flate avgifter, for det er ikke skatt etter evne. Vi ønsker å sette ned iallfall de avgiftene som rammer det brede lag, f.eks. strømvavgifter, som en del har vært uenig i, og at vi omfordeler gjennom skatteseddelen. Spesielt Høyre angriper det: Hvorfor skal man gi goder til alle? Jo, vi mener at det er noe av kvaliteten i velferdssamfunnet vårt at det er goder til alle, men så omfordeler vi gjennom skattesystemet. Derfor må vi jobbe med det hele tiden.

Jeg regner også med at skatteutvalget, som har fått et tilleggsmandat for å se på omfordelingen rent sosialt, men også geografisk, vil se på hvordan vi kan bruke skattesystemet på en enda bedre måte for å nå de målene som jeg opplever at SV også har, at vi skal ha et system med skatt etter evne. Så må vi sørge for at vi ikke har en avgiftspolitik som gjør at de som har minst, får de største kostnadene.

Marie Sneve Martinussen (R) [11:08:17]: Det er fint å høre at finansministeren ønsker skatt etter evne, og da har jeg et godt forslag til et sted å lete. Skattefrie inntekter er heldigvis en sjelden art i norsk fauna. Til og med uføre betaler skatt på inntekten sin. Men for folk som har stor formue, er det alltid en løsning. Ordningen med skjermingsfradraget gir rett til helt skattefritt utbytte, og har en stor nok formue, kan denne skattefrie

inntekten bli langt større enn f.eks. årslønnen til en sykepleier. Ja, faktisk er det ingen grense for hvor stor den skattefrie inntekten kan være, siden den regnes som en prosentandel av formuen, så da gjelder det bare å ha stor nok formue. Regjeringen skriver dessverre ingenting om skjermingsfradraget i Hurdalsplattformen, så jeg lurer på om dere virkelig har tenkt å beholde skjermingsfradraget, som gir rett til skattefritt utbytte, og som er en ren gavepakke til de aller rikeste.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:09:12]: Vi er helt avhengig av privat verdiskaping i et land, i et samfunn. Det synes i hvert fall Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen er helt avgjørende viktig. Jeg tror Rødt egentlig mener det litt, og så er jeg litt usikker på om de mener det andre ganger, men uansett hva slags samfunn det er, er privat verdiskaping helt avgjørende. Skjermingsfradraget er jo for næringsvirksomhet, man får et skjermingsfradrag fordi man driver med verdiskaping, man har noen reelle verdier som man også får skjermingsfradrag for. Vi mener at totaliteten i skattesystemet er godt, og så får vi selvfølgelig se på ulike utfordringer med skattesystemet, om det er smutthull, andre ting, som uthuler de brede skattegrunnlagene. Men vi mener at det også er viktig at vi har en næringsbeskatning som stimulerer til mer privat verdiskaping og satsing, og der skjermingsfradraget er en del av det.

Sveinung Rotevatn (V) [11:10:16]: I den førre replikkvekslinga sa finansministeren at privat verdiskaping er heilt avgjerande. Det er godt å høyre.

Ei næring som står for betydeleg privat verdiskaping her i landet, er havbruksnæringa langs heile kysten. Der er det mange som er urolege. Det vert no gjort endringar i skattesystemet som det i og for seg er semje om, m.a. det den førre regjeringa la inn, at ein skal vurdere konsesjonar etter marknadsverdi, også gamle konsesjonar. Det er rett og rimeleg. Men den andre sida av den mynten, iallfall sett frå borgarleg perspektiv, har vore at vi er for å redusere formuesskatten. No gjer finansministeren det motsette. Han aukar verdisetjinga og aukar formuesskatten på toppen av det. Dette gjer at ei rekkje lokalt familieeigde bedrifter no ser at dei vil måtte betale betydeleg meir skatt. Eit eksempel eg kjenner til, er eit lokalt familieeigd selskap, som vil måtte gå frå å betale 2,3 mill. kr til 15,7 mill. kr i skatt. Kva har finansministeren å seie til dei som no er bekymra langs heile kysten for den skattesmellen?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:11:20]: Når en ser på det som ligger i skatteopplegget, er det helt innenfor det skatteforliket som vi har inngått i Stortinget, som også Venstre i sin tid skrev under på, nemlig at rabatten skulle være på 0,8. Rabatten når det gjelder for-

muesskatt, er på 0,75 i det skatteopplegget som foreligger nå. Vi er opptatt av å ha et skatte- og avgiftsopplegg som gjør at vi gir de største lettelsene til dem som har under 750 000 kr i inntekt. Så vil det være litt høyere skatt for dem som har høyere inntekter og større formue.

Vi er altså opptatt av å ha en rabatt, som også lå i skatteforliket. Det er også videre varslet at vi skal se på formuesverdisettelse av driftsmidler, for å se om det går an å skjerme visse deler av formuesskatten som er spesielt aktive i driften. Det er et arbeid som regjeringen har varslet, og som vi jobber med nå.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [11:12:25]: Først vil jeg si at jeg ønsker finansministeren lykke til, og jeg er takknemlig for den jobben som gjøres akkurat nå. Jeg synes det var mye bra som kom i dag tidlig av viktige tiltak for bedriftene. Jeg heier på at man får en avklaring av lønnsstøtte så raskt som mulig, og det vet jeg at finansministeren er bevisst på.

Som jeg sa i mitt innlegg: Den store utfordringen neste år er at vi har en pandemi som spesielt rammer en del av de små og mellomstore bedriftene som har mange ansatte. Mange av dem har også høye strømutgifter, og jeg følger langt på vei resonnementet til finansministeren. Men mitt spørsmål går ut på utgifter til pandemien og ekstra utgifter til strøm; det kan være små hoteller, det kan være fjøs, og det kan være ulike bedrifter som virkelig merker det. I dag er snittprisen mellom 3 og 4 kr på dagtid – enorme utgifter for bedriftene.

Senere skal vi ha en sak om pensjon fra første krone, som er en bra sak som Kristelig Folkeparti har heiet på, men vi har vært opptatt av at det ikke skal være bedriftene alene som skal ta hele regningen. Nå ligger det ingen kompensasjon fra staten, i tillegg til kraftige skatteøkninger.

Er det sånn å forstå at finansministeren ikke tenker å komme med noe støtte til bedriftene knyttet til f.eks. strøm eller pensjon?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:13:33]: Når det gjelder strøm, tar vi ett viktig grep for bedriftene i dag: Vi reduserer elavgiften, som bl.a. Kristelig Folkeparti stemmer imot. Det er et målrettet grep som gjør at kostnadene for strøm kommer til å gå ned.

Det er også et faktum at vi har større frihet på de områdene som ikke er bundet av EØS-avtalen når det gjelder støtte til strømtiltak, fordi det fort kan komme i konflikt med det konkurranseregulverket vi er en del av. Så det er ikke noen tvil om at vi har en større frihet overfor husholdninger og landbruk – de delene av norsk virksomhet som ikke er en del av konkurranseregulverket til EU og EØS.

Vi har også vært opptatt av at vi må ta noen grep som når det brede næringslivet. Derfor reduserer vi avgiftene, og de treffer selvfølgelig alle – bl.a. husholdnin-

ger, men de treffer også næringslivet. Det vil være et lite bidrag for å få ned kostnadene, og så er det den langsiktige kraftpolitikken som er mest avgjørende.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talerne som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Frode Jacobsen (A) [11:14:59]: På en dag som vi startet med å se på regjeringens pressekonferanse om hvilke støtteordninger som nå etableres for å sikre at folk, bedrifter, frivilligheten og andre berørte av pandemien skal komme seg gjennom en krevende tid, gir det mening å diskutere skatter og avgifter. Det er særlig to grunner til at vi i vår sivilisasjon krever inn skatter og avgifter. For det første trenger vi inntekter for å betale for vår felles velferd, slik vi bl.a. ser når regjeringen varsler koronastøtte over et bredt spekter. For det andre skal vi gjennom skatte- og avgiftssystemet bidra til omfordeling, slik at forskjellene i samfunnet ikke blir for store, fordi et samfunn med for store forskjeller kan bli et samfunn med sosial uro, redusert tillit og på sikt mindre stabilitet og mindre trygghet. Derfor er det bra at Stortinget i dag vedtar et skatte- og avgiftsopplegg som bidrar til begge deler. Det blir mer penger til velferd, og det skjer en omfordeling, slik at det blir et mer rettferdig skattesystem som også bidrar til klimatilpasning.

Allerede for 5 000 år siden i oldtidens Egypt ser vi spor av den første ordningen med beskatning. Ikke vet jeg hva datidens hersker brukte pengene på, men jeg er sikker på at han ikke hadde de samme målene som vi har med dagens system. Det viser at illeggelse av skatter kom tidlig i vår siviliserte verden.

Men vi vet godt hva vi som samfunn bruker penge på. Vi betaler inn skatt og får masse igjen. Derfor sier mange at de betaler sin skatt med glede. Jo mer man tjener, og jo mer man eier, jo mer kan man bidra med til fellesskapet. I 2022 skal vi bruke fellesskapets penger på å bygge ut velferd og gi vanlige folk en trygghet for at samfunnet stiller opp for dem som trenger det. Det budsjettet vi har vedtatt, betyr en ny kurs i velferdspolitikken. Kommuner og fylker får nesten 3 mrd. kr mer i frie inntekter, som går til velferd i byer og bygder – bedre skoler og mer eldreomsorg. Det brukes penger på sykehus, det blir gratis skolefritidsordning for førsteklasinger, og vi starter en tannhelsereform.

Dagens opplegg med skatter og avgifter betyr også en ny kurs i skattepolitikken. Det blir en mer omfordelende inntektsskatt, utbytteskatten økes, formuesskatten økes, og skatteendringene bidrar til mer omfordeling og mer rettferdighet. De som har høye inntekter og store formuer, skal betale mer skatt. Arbeiderpartiet holder løftet sitt fra valgkampen. De som tjener 750 000 kr eller mindre,

får lavere inntektsskatt. De fleste i Norge får lavere eller uendret skatt neste år.

Og så er det veldig uvanlige tider. La oss håpe for verden at helsa og økonomien snart er tilbake i en normal hverdag. Det tror jeg vi alle ser fram til.

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp) [11:18:06]: Med tilleggsnummeret til statsbudsjettet og budsjettforliket med SV har Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen gjort viktige politiske grep for å sikre mindre forskjeller, tjenester nær folk og et sterkt næringsliv i hele Norge. Vi har fått et godt skatte- og avgiftsopplegg for 2022.

Kampen mot de stadig økende forskjellene i samfunnet vårt er en kamp for å bevare den norske samfunnsmodellen. Vi vil derfor sikre at vanlige folk skal jobbe i et trygt arbeidsliv og betale mindre skatt på egen inntekt. Avgifter som rammer folk flest, skal reduseres, og velferdstjenester, som barnehager og SFO, skal bli billigere for alle. Vi er for et progressivt skattesystem, altså skatt etter evne. De som har store formuer og inntekter, skal bidra noe mer til fellesskapet, og lønnsforskjellene i offentlig sektor skal reduseres.

Dette budsjettet viser tydelig at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV står sammen om en skattepolitikk som legger opp til en sterkere omfordeling. De med lav inntekt og lave formuer får mindre skatt, mens de som tjener godt, må ta en større del av byrden. Skatten for inntektsgruppene under 750 000 kr reduseres, fagforeningsfradraget og pendlerfradraget økes. Cirka 82 pst. får lavere eller uendret skatt.

Gjennom dette budsjettet blir formuesskatten mer rettferdig ved at personer med høye formuer betaler mer skatt, samtidig som bunnfradraget økes, slik at 32 300 færre får formuesskatt. Senterpartiet er opptatt av å redusere avgiftsnivået generelt, siden avgifter rammer dem som tjener minst, hardest uten å ta hensyn til lønnsnivå eller formue.

Representanten Rotevatn hevder at klimakrisen er en markedssvikt, og at høyere avgifter vil løse miljøutfordringene. Senterpartiet er opptatt av å legge til rette for en klimapolitikk som virker. Alle må bidra, men det må ikke være sånn at prisen for de miljøgrepene som tas, går mest ut over dem som tjener minst, og som bor et sted der de ikke har noe alternativ f.eks. til bilen. Da blir klimapolitikken noe negativt, og det skaper uro og mistillit til klimapolitikken. Temperaturen i de siste ukenes debatt om de høye strømprisene understreker tydelig hvor viktig dette er. For å få til det grønne skiftet og nå klimamålene må vi ha folk med oss, ikke mot oss.

May Britt Lagesen (A) [11:20:41]: La oss slå det fast: Budsjettet for 2022 er sannsynligvis det mest omfordelende budsjettet «ever». La oss også slå fast at skatte- og

avgiftspolitikken bidrar til å utjevne forskjeller og brukes som et godt verktøy for å nå klimapolitiske mål.

Det er to vesentlige, store endringer i selve personbeskatningen. Den progressive trinnskatten får et nytt trinn med noe høyere skattesatser på inntekter over 2 mill. kr, og formuesskatten får et nytt trinn med høyere skattesats for dem som har formue på over 20 mill. kr – samtidig som de med inntekter under 750 000 kr får mindre skattebelastninger. Med en tung og målrettet omfordeling mellom dem som har mest, og dem som har minst, tas Norge endelig i en ny retning gjennom skatte- og avgiftspolitikken som denne regjeringen fører.

Allikevel: Inntekter og utgifter må henge sammen, og etter åtte år med høyreregjeringens stadig økende forskjellspolitikkk – og nå også ny runde med pandemi og strømkriser – kan det være fristende å bruke for mye penger på en gang.

Jeg vil gjenta at det er svært viktig for Arbeiderpartiet at vi ikke kompromisser med en stabil og klok finanspolitikk, slik at arbeidsplasser og nyskapende vekst i privat sektor trues. Det er viktig at det er en god balanse mellom veksten i private investeringer og offentlig konsum, også i krisetider. Det bidrar til å trygge arbeidsplasser, og det vil styrke velferdstjenestene våre. Denne balansen synes jeg skatte- og avgiftspolitikken har funnet godt ut av, uten at det har gått på bekostning av budsjettimpulsen og ført til en økt inflasjonsfare.

Vi må fortsatt huske at det er folk i arbeid som er vårt gull, ikke oljen.

Helge Orten (H) [11:23:12]: Jeg skal ikke bidra til å forlenge skatte- og avgiftsdebatten, men hvis jeg kan få lov, vil jeg gå litt tilbake til det jeg spurte finansministeren om i replikkordvekslingen, som dreide seg om kompensasjonsordningene og arbeidet med det. I pressekonferansen tidligere i dag ble det presentert en del løsninger. En god del av det er for så vidt en videreføring av ordninger som vi har hatt før, eventuelt med mindre justeringer, og en del er nye ordninger som vi for så vidt også har diskutert, f.eks. lønnsstøtteordning.

Slik sett ble jeg litt i tvil da finansministeren sa at dette kommer i januar, tidlig på nyåret. Så vidt jeg vet, er det slik at den generelle kompensasjonsordningen går ut 31. desember. Skaper dette på noen måte problemer for gjennomføringen av en del av disse kompensasjonsordningene, gitt at dette kommer på nyåret? Det var i grunnen det jeg tenkte at vi kunne ha hatt et enda lengre replikkordskifte om i stad, men jeg tenkte at jeg like godt tar det i et innlegg. Iallfall for oss er det av betydning når dette kommer til Stortinget, at vi får tid nok til å behandle det, og at det også skjer på et tidspunkt som gjør at vi er i stand til å få behandlet det fort nok til at det

ikke skapes diskontinuitet eller andre problemer knyttet til ordningene.

Jeg tror nok vi i stor grad er enige om veldig mange av de tiltakene som er aktuelle å gjennomføre, og mange av dem er som sagt gjort tidligere, og slik sett etablerte ordninger. Så spørsmålet her er egentlig om finansministeren kunne ha kommentert litt nærmere om det er deler av dette som kan komme tidligere til Stortinget, så vi kan behandle det nå før jul, eller eventuelt om det er nødvendig at enkelte ting kommer tidligere for å unngå diskontinuitet. Er dette noe han kan utdype litt nærmere?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:25:26]: Vi har helt felles mål om å klare å gjennomføre de ordningene slik at vi avhjelper bedriftene på en trygg og god måte, og at vi gjennomfører det praktiske håndverket som trengs her i Stortinget og fra oss i regjering. Derfor kan jeg igjen berolige representanten fra Høyre med at vår vurdering er at hovedtyngden av de sakene helt trygt kan behandles på nyåret, nettopp fordi det gjelder etterskuddsbetalte ordninger. Det er helt klart også gitt uttrykk for at vi selvfølgelig må ta forbehold om godkjenning fra Stortinget, men jeg vil tro at det skal mye til for at f.eks. forbedring i kompensasjonsordningen eller andre ordninger vil bli stoppet av Stortinget. Jeg har ikke inntrykk av at det er noen her i salen som i utgangspunktet har sagt seg kritisk til omfanget av ordningene. Da er det etter vår vurdering sann at det kan behandles etter jul, og selvfølgelig må vi ta det forbehold at Stortinget ikke stopper det. Men det er ingen ting som tilsier at Stortinget skal stoppe det.

Jeg tar det lille forbeholdet om at det kan være enkelt-elementer som vi må komme raskt tilbake til, men hovedtyngden kan behandles etter jul. Folk vil selvfølgelig være opptatt av om vi har flertall, men akkurat disse ordningene er jeg helt sikker på at en bredde av partiene kommer til å være med og sikre og ikke ønske å spille partipolitisk mynt på den delen av det. Men det kan være enkeltelementer som må innom Stortinget før nyttår – det må jeg ta forbehold om – og da må vi komme raskt tilbake med det, for Stortinget går snart fra hverandre.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 4 og 5.

Sakene nr. 6 og 7 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 6 [11:27:16]

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/2088 og forordning (EU) 2020/852 (Innst. 50 S (2021–2022), jf. Prop. 208 LS (2020–2021))

Sak nr. 7 [11:27:16]

Innstilling fra finanskomiteen om Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer (Innst. 49 L (2021–2022), jf. Prop. 208 LS (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver parti-gruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Heidi Nordby Lunde (H) [11:28:37] (ordfører for sakene): Denne proposisjonen inneholder forslag som legger til rette for investeringer i bærekraftige prosjekter og løsninger, og forventes å bidra til vekst og økt konkurranse i markedet for bærekraftig finansielle produkter.

Proposisjonen ble først fremmet av Solberg-regjeringen og er nå fulgt opp av regjeringen Støre. Den er et viktig bidrag til å løse vår tids største utfordring, nemlig klimaendringene. Det vil kreve store investeringer å nå Parisavtalens langsiktige temperaturmål og omstille samfunnet til en lavutslippsøkonomi.

Finanssektoren spiller en viktig rolle i denne omstillingen gjennom å kanalisere privat kapital til bærekraftige prosjekter og løsninger, men dette forutsetter at ressursene og innsatsfaktorene er riktig priset, slik at kapitalen går til de prosjektene og foretakene som gir størst forventet risikojustert avkastning.

EUs klassifiseringssystem for å definere bærekraftig aktivitet, den såkalte taksonomien, bidrar til en felles forståelse og prising av økonomisk aktivitet gjennom taksonomiforordningen. Dette gjør at vi får en bærekraftig omstilling på markedøkonomiens premisser – som er en forutsetning for at vi skal lykkes med det grønne skiftet. Vi ser nå store og sterke kapitalmiljøer og bedrifter som ønsker å investere bærekraftig – ikke nødvendigvis av idealisme, men fordi klimaendringene utgjør en betydelig risiko og vil bety grunnleggende endringer i måten vi handler og samhandler på.

Men taksonomiforordningen er bare den ene delen. EUs forordning om bærekraftsrelaterte opplysninger i sektoren for finansielle tjenester, også kalt offentliggjøringsforordningen, er den andre. Den styrker investorbeskyttelsen gjennom å sørge for forbedret informasjon til sluttinvestor om hvordan bærekraft er tatt hensyn til i investeringsprosjekter. Det vil redusere såkalt grønnvasking, hvor investeringer framstilles som grønnere uten å ha beviselige klima- eller miljøgevinster. Dermed

legger de til rette for investeringer i bærekraftige prosjekter og løsninger og underbygger omstillingen til en mer bærekraftig økonomi i tråd med nasjonale og internasjonale klima- og miljøambisjoner.

Offentliggjøringsforordningen og taksonomiforordningen må derfor ses i sammenheng, og de forventes å bidra til vekst og økt konkurranse i markedet for bærekraftige finansielle produkter. Komiteens flertall står bak tilrådingen.

Jeg vil bare avslutte med å si for min egen del at særlig de som er for en velfungerende markedsøkonomi, bør ønske denne type reguleringer velkommen. Å gjøre unntak for f.eks. små investormiljøer og sluttinvestorer er å gjøre disse en massiv bjørnetjeneste. Det er fullstendig misforstått å avvise dette som byråkrati, da forutsetningen for en velfungerende markedsøkonomi er at informasjonen er korrekt og tilgjengelig, at innsatsfaktorer og ressurser er riktig priset, og at vi opererer etter felles standarder. Dette er en god dag for det grønne skiftet og en viktig brikke for å realisere våre felles mål.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Hans Andreas Limi (FrP) [11:31:48]: Det er slik at ethvert nytt pålegg om økt rapportering vil medføre økt ressursbruk for dem som skal rapportere. Det er også omtalt i denne proposisjonen, hvor det står:

«Kravene er omfattende og detaljerte, og antas å medføre ikke ubetydelig ressursbruk for foretakene.»

Med det utgangspunktet hadde Fremskrittspartiet ønsket at både regjeringen og flertallet i komiteen ville fulgt vårt opprinnelige forslag om å unnta de minste foretakene, for der er det en mulighet til å gjøre et unntak. Det ville skjermet dem som har små administrative ressurser til å utføre denne formen for rapportering, i hvert fall en like omfattende rapportering som de større foretakene må gjennomføre.

Så er det slik med EUs taksonomi at den har brakt bekymring i kraftbransjen, fordi den har hatt forslag til kriterier som kunne gjøre at norsk vannkraft vil bli betraktet som ikke bærekraftig, og det kan svekke rollen til norsk vannkraft i vårt kraftsystem. En forskjellsbehandling kan også bidra til å vri investeringer i retning av mer vindkraftutbygging, også i Norge, på bekostning av vannkraften.

Med dette har jeg fremført to – etter vår oppfatning – svært viktige grunner til at Norge ikke uten videre bør slutte seg til disse forordningene, og Fremskrittspartiet vil derfor stemme imot begge to.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:33:45]: SV støtter at EUs grønne taksonomi skal gjøres gjeldende i Norge.

Det er likevel viktig at vi ikke ukritisk adopterer det regelverket som blir presentert. Her kan vi bl.a. vise til at naturmangfold ikke er godt nok inkludert i de nyeste vurderingene fra EU-kommisjonen. Det stilles heller ikke sterke nok miljøkrav mange steder, noe som miljøbevegelsen i Europa har protestert mot, og det knytter seg bl.a. til produksjonen av hydrogen.

SV er også kritisk til et par punkter ved Norges oppfølging av regelverket. Finanstilsynet har meddelt at de kun vil kontrollere at selskapene rapporterer på tallene etter EUs taksonomi og overvåke disse, men at de ikke vil kontrollere metoden som er brukt for å beregne hvor stor andel av virksomheten som faktisk oppfyller EUs taksonomi. Det er enormt viktig at tallene som meldes inn, kan ettergås. Regjeringen må etter SVs syn sørge for at det finnes et tydelig ansvar for å ettergå og sjekke at tallene som bedriftene melder inn, faktisk kan regnes som grønne.

Det haster å få fortgang i grønne offentlige innkjøp, og jeg synes det er underlig at regjeringen ikke har sett på mulighetene som ligger i EUs grønne taksonomi for å få fortgang på dette området. Det offentlige står for innkjøp til en verdi av om lag 500 mrd. kr årlig, og hvis denne innkjøpskraften benyttes til grønne formål, vil det ha stor påvirkning på norsk næringsliv og omstillingen av samfunnet.

EUs grønne taksonomi må betraktes som et minstemål på hva som kvalifiseres som grønt. Det må aldri bli et tak eller til hinder for at Norge skal stille enda høyere miljøkrav der det er mulig og nødvendig.

Jeg tar opp SVs forslag.

Presidenten: Da har representanten Kari Elisabeth Kaski tatt opp de forslagene hun refererte til.

Marie Sneve Martinussen (R) [11:35:58]: Jeg vil komme med en stemmeforklaring på vegne av Rødt. Når vi nå stemmer imot samtykke til å delta i et rammeverk som bl.a. skal bidra til å redusere grønnvasking, er det ikke fordi vi er for grønnvasking, det er fordi vi er bekymret for at rammeverket i praksis ikke vil fungere etter intensjonen, og kanskje til og med motarbeide intensjonen.

Måten Norge innlemmer EU-regelverk på, gjør at vi ligger et par skritt bak Europa. Det som ligger til behandling i Stortinget nå, er et rammeverk som isolert sett kan fungere som et insentiv til bærekraftige investeringer og at en unngår en slags falsk markedsføring av investeringer som grønne når de ikke er det. Men siden dette rammeverket ble vedtatt i EU i 2019 og 2020, har Europa-kommisjonen i april i år lagt fram en mer konkret vurdering av hvilke økonomiske aktiviteter som vil få ulike klassifikasjoner i denne taksonomien.

I de konkrete versjonene av taksonomien som ligger på bordet i EU nå, er det flere ting som jeg mener er

problematisk. For det første er det på flere punkter ikke strenge nok miljøkrav for å få merkelappen grønn. For eksempel er kravet til CO₂-utslipp fra hydrogenproduksjon så høyt at det kan åpne for investeringer i hydrogen som produseres av fossil gass. Det kan bidra til å forlenge levetiden til petroleumsproduksjon i en tid da vi vet at vi ikke kan åpne nye felt hvis vi skal nå klimamålene.

For det andre kan taksonomien by på problemer for norsk vannkraft fordi den forskjellsbehandler mellom vind og vann. Nå kan det godt være at ting er annerledes i Europa, men vi er i Norge, og i et land der vannkraften allerede er bygd ut, med de naturkostnadene det hadde i sin tid, kan vi ikke ha insentiver som gjør det vanskeligere å ruste opp eller effektivisere vannkraften enn å bygge ut vindkraft på land, med de enorme naturkonsekvensene det har.

For det tredje er hensynet til naturmangfold i altfor liten grad tatt inn i taksonomien. Miljø er som kjent mer enn klima, det er også å ta vare på naturmangfold. En sånn taksonomi og sånne indekssystemer er nærmest en våt drøm for økonomer som ønsker å sette tall på alt mulig rart, men det er både faglig og metodisk veldig vanskelig å sette tall på naturmangfold. De verdsettelsesmetodene som finnes, fungerer kanskje bra i lærebøker og i akademiske artikler, men erfaringer som i alle fall jeg har fått tilbakemelding om fra forvaltningen når dette brukes i praksis, er at det er ganske vanskelig. Da synes jeg det er ganske skummelt at vi skal styre så store ting som investeringer etter en taksonomi og et indekssystem der vi ikke helt kan stole på at tallene faktisk forteller oss grønt eller grått, og ikke bare forteller oss de tingene vi kan telle som grønt eller grått.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:39:02]: Omstillingen til en lavutslippsøkonomi vil kreve store investeringer, og også privat kapital må bidra til reduksjon av klimagassutslipp. Et av målene i Parisavtalen er derfor å vri finansstrømmene i en mer bærekraftig retning.

Etterspørselen etter bærekraftige investeringer har økt de siste årene, og markedet for grønne investeringer er i sterk vekst i Norge og internasjonalt. Det er allikevel ikke enhetlige standarder for hva som er bærekraftig, og informasjon fra tilbydere av finansielle produkter er vanskelig å sammenligne. Det kan gjøre det krevende både for forbrukere og investorer å orientere seg i markedet. Det er det som er noe av poenget med det vi nå legger til rette for.

Lovforslaget innebærer at vi gjennomfører to forordninger som det er bred enighet om, og det er viktige tiltak for å dreie privat kapital i mer bærekraftig retning. Taksonomiforordningen etablerer et rammeverk for et felles klassifiseringssystem for bærekraftige økonomiske akti-

viteter. Systemet vil gjøre det lettere for investorer å sammenligne investeringer og kan redusere risikoen for grønnvasking. Taksonomien, klassifiseringen, vil gjøre det lettere for bærekraftige norske selskaper og prosjekter å få tilgang til grønn finansiering på gode vilkår. Regelverket gir samtidig insentiver til selskaper som ønsker å omstille sin virksomhet i en mer bærekraftig retning.

Taksonomien skal videreutvikles over tid. Flere sektorer og aktiviteter vil bli omfattet. Regjeringen følger arbeidet i EU tett og jobber for å ivareta norske interesser. Tilbydere av investeringsprodukter har mer informasjon om egenskapene ved produktene enn sluttinvestorene. Derfor stiller myndighetene krav til hvilken informasjon og rådgivning finansforetakene skal gi til investorer og forbrukere. Offentliggjøringsforordningen stiller krav om at forvaltere og rådgivere skal opplyse om hvordan de tar hensyn til klima- og bærekraftsrisiko. De skal også opplyse om hvordan de finansielle produktene faktisk bidrar til å oppnå klima- og bærekraftsmål. Informasjonen vil gjøre det lettere for investorer og forbrukere å vurdere og sammenligne tilbydere og produkter, og det skal bidra til økt åpenhet og konkurranse i markedet med grønne investeringsprodukter.

Arbeidet med å legge til rette for at finanssektoren kanalisere kapital til bærekraftige prosjekter og aktiviteter, er et viktig tiltak for å bidra til omstilling av økonomien i årene som kommer. Taksonomiforordningen og offentliggjøringsforordningen vil gjøre det lettere å sammenligne investeringsmuligheter og bidra til bedre kapitaltilgang for bærekraftige norske selskaper og prosjekter.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Heidi Nordby Lunde (H) [11:41:50]: Det gleder meg selvfølgelig å høre statsråden snakke positivt om EUs taksonomi, som både er i norske interesser og i næringslivets interesser. I forbindelse med innføringen av denne taksonomien skal norske bedrifter allerede neste år rapportere på den i årsrapporten, men for å kunne gjøre det er næringslivet avhengig av flere avklaringer på klassifiseringer. Ett eksempel er at for å kunne gi et såkalt vesentlig bidrag til begrensning av klimændringer må bygg ha et energiforbruk som ligger mer enn 10 pst. lavere enn definert «near zero emission building». Det er opp til nasjonale myndigheter og nasjonalt handlingsrom å definere dette, og foreløpig har ikke Norge gjort det. Dette gjelder flere deler av næringslivet. Jeg forventer ikke at statsråden her skal definere utslipp på bygg – det blir litt for teknisk – men kanskje han heller kunne gjøre rede for hva departementet og regjeringen har gjort for å komme i land med disse klassifiseringene, slik at norsk næringsliv kan rapportere på det fra og med neste år.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:42:55]: Når Heidi Nordby Lunde gleder seg over at statsråden snakker pent om klassifiseringsordningen eller taksonomien, handler det om at Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen har et rent praktisk forhold til de forslagene som kommer fra EU. Hvis vi mener at det kan være en forbedring, er vi for det, og hvis vi ikke mener det er en forbedring, kan vi være mot det, og så skal vi bruke det nasjonale handlingsrommet.

Her mener jeg at det kan være en forbedring, nettopp fordi norske bedrifter er bærekraftige, de er verdensledende på klima, og de kan få et konkurransefortrinn gjennom dette. Derfor er det selvfølgelig viktig for regjeringen når disse vedtakene er på plass, så fort som mulig både å få på plass de rammeverk som trengs, og å informere bedriftene om hvordan man kan bruke det på en god måte.

Heidi Nordby Lunde (H) [11:43:44]: Jeg skjønner at det er et pågående arbeid, som det naturlig nok er, men spørsmålet er hva man har gjort for å forberede innføringen av dette, som kommer allerede fra 1. januar. For å kunne rapportere på taksonomien og bærekraft i sine årsrapporter er næringslivet helt avhengig av at Norge har brukt det nasjonale handlingsrommet til å innføre de klassifiseringene som de skal rapportere på. Kan statsråden garantere at de klassifiseringene vil være innført samtidig som taksonomien innføres, eller kan statsråden redegjøre for hvilket arbeid som gjøres med dette i regjeringen akkurat nå, slik at norsk næringsliv faktisk kan rapportere på det de blir bedt om å rapportere om?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:44:28]: Nå pågår det veldig mange ulike prosesser i regjeringen samtidig, og selvfølgelig kommer dette til å være en av de tingene som vi er opptatt av å sørge for er et tydelig og godt ramme- og regelverk som gjør at norske bedrifter kan bruke og få utnyttet de konkurransefordelene de har ved å være verdensledende når det gjelder både bærekraft og klima. Mitt politiske fokus har de siste ukene handlet mer om å få på plass en god ordning på strøm og sørge for å jobbe med kompensasjonsordningene i den krisen vi nå står i, også når det gjelder nedstenging og smittevern. Derfor kan jeg ikke gå i detalj på de ulike arbeidene som skjer rundt denne taksonomien, hvordan den kan iverksettes på best mulig måte, for det politiske fokuset nå har vært å få på plass de andre ordningene, som jeg mener er viktig for både næringsliv og private husholdninger.

Hans Andreas Limi (FrP) [11:45:32]: Formålet med bærekraftsinformasjon i finanssektoren kan jo være godt, men også krevende for dem det berører, og for dem som blir pålagt økt rapportering. Spesielt gjelder

det de minste foretakene, som i utgangspunktet har små administrative ressurser og sånn sett ikke er best egnet til å møte kravene om økt rapportering på samme måte som de større finansforetakene er det. Da er mitt spørsmål til finansministeren: Hvorfor har ikke regjeringen benyttet seg av den fleksibiliteten som ligger i forordningen, hvor man i realiteten kan nasjonalt vedta å frita de aller minste foretakene fra denne økte rapporteringsplikten?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:46:16]: I utgangspunktet mener jeg det er et gode å ha et mest mulig enhetlig regelverk, at det er en styrke, og også over tid er avbyråkratiserende. Vi mener at over tid vil dette regelverket gjøre at norske bedrifter kan få lettere tilgang til finansiering, og at det kan være en konkurransefordel for norske bedrifter. Jeg tar også på alvor det som representanten tar opp, om det kan være spesielle utfordringer for små foretak. Vi får følge det nøye og se om det over tid bør gjøres noen tilpasninger, men i utgangspunktet mener vi at det er et gode at det er et mest mulig enhetlig regelverk.

Hans Andreas Limi (FrP) [11:47:00]: EUs taksonomi har i realiteten en målsetting om å gi finansverden bedre informasjon om hva som er grønt og bærekraftig, men et slikt system med kriterier som gjør vannkraft mindre bærekraftig, vil jo bidra til å gjøre det vanskeligere å få finansiert utbygging av samfunnsøkonomisk gode vannkraftprosjekter. Mener finansministeren at en forskjellsbehandling som kan bidra til å vri investeringer i retning av mer vindkraftutbygging i Norge på bekostning av vannkraft, er en positiv retning og en positiv utvikling for Norge med utgangspunkt i vår kraftsituasjon?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:47:47]: Der har det vært noen runder før forslaget har kommet hit til Stortinget i dag, når det gjelder hvordan man skal håndtere diskusjonen rundt vannkraft. Den forrige regjeringen hadde også runder med EU for å klare å få til mer forståelse av hvilken bærekraft og hvor klokt det er med vannkraft. Næringen selv har ment at det forslaget som kom til slutt, var bra, men at det kunne vært bedre. Det er egentlig det næringen selv sier, for man må rapportere litt for å legitimere det som er helt selvfølgelig – at vannkraften er fantastisk når det gjelder å få ned norske og verdens klimagassutslipp. Vannkraftnæringen mente i vår at den ordningen som til slutt kom, var en ordning de kunne leve med, selv om det skapte litt mer byråkrati. Så må vi bare jobbe videre med å få fram hvor stor ressurs vannkraften er.

Jeg tror, med de ressursene som ligger der, at viljen til å investere i norsk vannkraft er stor. Hovedutfordrin-

gen er at vi må klare å skape forståelse for at det må gis muligheter til mer utbygging.

Hans Andreas Limi (FrP) [11:48:51]: Med den usikkerheten om de kriteriene som skal gjelde, som finansministeren også redegjør for i sitt svar, ville det ikke da vært fornuftig for Norges del å utsette disse to beslutningene, i hvert fall beslutningen om å tilslutte seg EUs taksonomi?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:49:14]: I stort mener vi at norsk næringsliv er så konkurranse-dyktig at vi kommer til å tjene på det, for vi ligger helt i front når det gjelder å drive med bærekraftig næringsvirksomhet. Vi har også mye gryende grønn industri.

Regjeringen og jeg har også vært opptatt av det som representanten Limi tar opp når det gjelder vannkraft, men det har blitt gått noen runder. Næringen selv mener at de tilpasningene som er gjort, har gjort at ting blir bedre – at det kommer til å kreve lite grann byråkrati, men så skal man komme godt ut med vannkraften. Men jeg tror reelt sett at utfordringen ved å bygge ut mer vannkraft ikke ligger i taksonomien og detaljene der. Den ligger i konsesjonsregelverk og at vi som storting og nasjonalt parlament er villig til å legge til rette for videre vannkraftutbygging hvis vi ønsker det. Det ønsker regjeringen.

Sveinung Rotevatn (V) [11:50:27]: Taksonomien er eit svært viktig klimaverktøy som vil styre investeringar i grøn retning, og det er også eit verktøy som eg sjølv hadde glede av å jobbe mykje med i den førre regjeringa. Så er det dessverre slik at denne typen viktige EU-prosessar ikkje alltid får den merksemda dei fortener her i denne sal. Men forteneestefullt nok var det faktisk Senterpartiet, så vidt eg hugsar, som var dei første som tok opp arbeidet med taksonomien her i Stortinget, og dei var veldig kritiske til at den førre regjeringa ikkje var nok på ballen i påverknadsarbeidet inn mot sluttresultatet. Det gjaldt særleg det med vasskraft. Nå vart, som statsråden sjølv sa, resultatet bra til slutt, og det hadde å gjere med at vi nettopp dreiv påverknadsarbeid.

Spørsmålet mitt går på det som vart sagt her, nemlig at dette arbeidet er pågåande. Taksonomien vert stadig utvikla, og det skjer meir. Då er eigentleg spørsmålet om finansministeren kan gjere litt greie for Stortinget for møteverksemda si, eventuelt møteverksemda til andre i politisk leining, med motpartane på EU-sida dei siste par månadene.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:51:31]: Jeg kan ikke redegjøre for alle statsrådenes møtevirksomhet med EU, for det har jeg ikke oversikt over, hva de ulike statsrådene har hatt av møtevirksomhet. Jeg har

selv hatt et par møter, et møte med EU-kommissær og et møte med ESA. Da var ikke dette hovedtema for de møtene. Det var bl.a. hvordan vi kunne sikre en god og trygg differensiert arbeidsgiveravgift, som også burde være interessant – ikke minst i dag når vi vedtar skatte- og avgiftsopplegget – hvor viktig det er å klare å opprettholde muligheten for å bruke skatte- og avgiftspolitikken i distriktspolitikken.

Når det gjelder dette, tok vi stilling da vi kom inn i regjering. Skulle vi trekke det, eller skulle vi ikke trekke det? Det var et forslag som lå fra den tidligere regjeringen. Vi i Senterpartiet har vært opptatt av, som Rotevatn sier, å presse på for å sørge for at vannkraft ikke kom for dårlig ut av ordningen. Da vi leste forslaget slik som det lå, og tilbakemeldingene fra næringen som kom i vår, mente vi det var rett å behandle det, for det kunne gi muligheter og konkurransefortrinn for norsk næringsliv over tid.

Sveinung Rotevatn (V) [11:52:34]: Eg spør ikkje om ei utgreiing over alle statsrådene si møteverksemd. Eg spurde om finansministeren si møteverksemd inn mot sine motpartar i EU i dette arbeidet, fordi arbeidet med taksonomien er det finansministeren som har ansvar for. Det ligg til Finansdepartementet å følgje opp det.

Grunnen til at eg spør, er sjølv sagt at finansministeren, då han var i opposisjon, var veldig oppteken av at den førre regjeringa ikkje dreiv eit godt nok arbeid inn mot EU, ikkje var på ballen, ikkje hadde nok møte i arbeidet med taksonomien. Men taksonomien er ikkje ferdig. Det føregår framleis eit viktig arbeid der, bl.a. av stor interesse for sjømatnæringa, som er noko av det ein no ser på. Eg forstår at det er mykje som skjer i regjeringsapparatet, men mitt inntrykk frå iallfall Senterpartiet i opposisjon er at dei meinte det var veldig viktig å bruke tid på dette og følgje opp arbeidet inn mot EU. Difor spør eg igjen: Kva møteverksemd har finansministeren, eventuelt andre i politisk leining i Finansdepartementet, hatt inn mot EU i denne saka dei siste månadene?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:53:33]: Jeg skjønner at tidligere statsråd Rotevatn har lyst til å drive polemikk rundt tematikken. Vi har løpende kontakt med EU, og også ESA, både på statssekretær- og statsrådsnivå. Vi har hatt flere møter og flere runder, og ett av hovedtemaene nå har vært differensiert arbeidsgiveravgift. Det har vært en av de tingene som vi har løftet, for vi har ment at det var viktig å skape trygghet rundt den ordningen. Det er det tyngste og viktigste distriktspolitiske virkemiddelet vi har.

Sånn er jo politisk arbeid. Man gjør prioriteringer ut fra hva man mener er det viktigste, og for denne regjeringen var det viktig å få fram denne ordningen. Vi mener

det var viktig å få det vedtatt. Vi mener det er viktig framover å se på det nasjonale handlingsrommet. I kontakten med EU er vi opptatt av å sikre et av de tyngste og viktigste distriktspolitiske virkemidlene Norge har, nettopp differensiert arbeidsgiveravgift. Det har kanskje ikke vært like viktig for forrige regjering, men det er viktig for oss, og jeg er glad for at vi har den typen ordninger på plass, som vedtas i dette budsjettet.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 6 og 7.

Sak nr. 8 [11:54:48]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter) (Innst. 51 L (2021–2022), jf. Prop. 223 L (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver parti-gruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:55:37] (ordfører for saken): Jeg vil starte med å takke komiteen for samarbeid helt inntil akkurat nå, i en veldig hektisk budsjettid.

Jeg er glad for at vi med disse lovforslagene kommer til å sørge for innføring av pensjon fra første krone og første dag i private tjenestepensjonsordninger, og det allerede fra 2022. Dette er i tråd med et anmodningsforslag fremmet av medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Selv om det hadde vært ønskelig at denne endringen trådte i kraft for alle fra 1. januar 2022, er det av praktiske hensyn hensiktsmessig at bedriftene og pensjonsleverandørene får noe tid til å tilpasse seg de nye reglene. En rimelig overgangsperiode kan være at pensjonsordningene må være tilpasset de nye reglene innen 30. juni 2022, som altså er tidligere enn fra 2023, som var det opprinnelige forslaget.

I dag gjør vi også andre lovendringer knyttet til pensjonsmarkedet. Da er det viktig å sørge for at det skjer til beste for forbrukeren, og det gjør vi med de forslagene som flertallet fremmer her. I markedet for kommunal tjenestepensjon har regelverket skapt utfordringer knyttet til arbitrasje ved flytting av midler mellom leverandører. Kundenes felles bufferkapital blir tappet til fordel for kunder som flytter. Det løser vi nå ved å innføre et sammenslått bufferfond for kommunale tjeneste-

pensjonsordninger. Og hva gjelder kommunal tjenestepensjon, er kunden sikret sine pensjonsmidler også ved en eventuell negativ avkastning, da pensjonen er garantert for kunden. Den nye løsningen vil legge til rette for at avkastningen blir minst like god som tidligere.

I det opprinnelige lovforslaget var det lagt til rette for at leverandørene ensidig kunne redusere utbetalingstiden for garanterte produkter, såkalte små fripoliser, som gir en utbetaling på mindre enn 1 G i året. Dette ville ha medført en økning fra dagens terskel på 0,3 G og også være høyere enn i Finanstilsynets høringsutkast, der terskelen var satt til 0,5 G. Det må være forbrukeren selv som beslutter om hun vil ha redusert utbetalingstid på sine livsvarige ytelser. Det fremmes derfor forslag i innstillingen om å legge retten til å kreve redusert utbetalingstid hos forbrukeren, slik bl.a. LO har tatt til orde for.

Så foreslås det derfor også at terskelen settes til 0,5 G for hva kunden kan kreve som samlet årlig alderspensjon fra fripolisen ved redusert utbetalingstid, og det foreslås at kunden og leverandøren i fellesskap kan avtale redusert utbetalingstid som gir årlig utbetaling opptil 1 G. Her er det kommet for dagen at det nå er diskrepans mellom merknaden fra en samlet komité og lovforslaget. Det kommer til å bli behov for justering av lovforslagene ved andre gangs behandling.

Lise Christoffersen (A) [11:59:01]: Takk til saksordføreren for et godt utført arbeid. Saken er viktig – den handler om pensjon. Saken kan virke komplisert, slik endringer i pensjon ofte er.

Arbeiderpartiets tydelige løfte ved valget var at det nå er vanlige folks tur. Det gjelder også pensjon. Denne saken bringer oss et viktig skritt nærmere målet.

I dag har over én million ansatte i privat sektor all mulig grunn til å juble. Regjeringa innfrir. Fra 1. januar 2022 innføres det endelig pensjon fra første krone for alle. Det skal ikke lenger være valgfritt for arbeidsgiverne om de vil gi opptjening for lønn opptil 106 399 kr. Nå skal all inntekt telle, også for lavere stillingsprosjenter, under 20 pst., og opptjeningen starter ved fylte 13 år, ikke 20 år som i dag.

Så kan vi ta med at krav om ett års medlemskap for å få med seg opptjente rettigheter ved fratreden ble fjernet fra 1. januar 2021. De som har særlig grunn til å juble i dag, er lavtlønnede, deltidsansatte og sesongarbeidere – ofte ungdom, kvinner og studenter, helt vanlige folk.

Noen har allerede fordelene av opptjening fra første krone, og det gjelder særlig dem med høy lønn i ledende stillinger. De har dessuten ofte en langt høyere opptjeningsprosent enn minstesatsen på 2 pst. Forskjellene mellom folk blir ikke borte med dagens vedtak, men de

blir mindre, og endringene blir mer i samsvar med ny alderspensjon i folketrygden.

Saken viser også et annet viktig prinsipp: Det lønner seg å være fagorganisert. Dagens vedtak er resultatet av fagbevegelsens iherdige innsats for sine medlemmer i privat sektor helt siden hovedoppgjøret i 2014. Da ble kravet utsatt til 2016, så til 2018 – uten løsning. NHO viste til lovgiver. Arbeiderpartiet og SV tok dem på ordet den gangen og fremmet lovforslag i april 2018. Da kalte arbeidsgiversida det for utidig innblanding fra Stortinget. Vi ble nedstemt, men nå står vi her med lovforslag som blir vedtatt. Det betyr at pensjon fra første krone vil gjelde alle arbeidstakere og alle bedrifter, ikke bare for dem med avtale – for nå er det loven som sier det. Fagbevegelsen har gjort jobben, også for de uorganiserte.

Saken inneholder flere forbedringer, som dels har blitt bedre ved Stortingets behandling i samarbeid med regjeringa. Fripoliseinnehavere lever et stemoderlig liv med negativ verdiutvikling. Nå kan de få kompensasjon ved overgang til fripoliser med investeringsvalg. Den enkelte kan selv beslutte redusert utbetalingstid og overføring til individuell pensjonsordning for små poliser. Bufferfond ved flytting av kommunal tjenstepensjon vil sikre fripolisene bedre enn i dag. Men det aller viktigste: pensjon fra første krone for alle.

Heidi Nordby Lunde (H) [12:02:21]: Først takk til saksordføreren, som både har bidratt til at en samlet komité står bak endringene når det gjelder små fripoliser, og også løftet inn problemstillingen knyttet til at kommunal tjenstepensjon bør ha et nøytralt og rettferdig flyttemarked.

Det første stiller Høyre seg bak. Til det siste er vi kritiske til at løsningen som innføres, overfører avkastningsrisiko fra selskapene til kundene. Vi støtter intensjonen om et nøytralt og rettferdig flyttemarked. Det bedrer konkurransen og tilbudet til kundene. Derfor fremmer Høyre sammen med Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti et eget forslag om å få en nærmere vurdering av regelverket for kommunal tjenstepensjon, som ikke overfører avkastningsrisiko til de kommunale kundene, og jeg tar med dette opp det forslaget.

Med statsbudsjettet neste år nær dobles formuesskatten. Mange må dermed ta ut utbytte, altså spise av såkornet, for å betale den skatteregningen. Samtidig økes også utbytteskatten, og dermed må det tas ut mer utbytte enn tidligere. Nå fremskyndes også forslaget om pensjon fra første krone.

Sammen med dagens usikre situasjon gir dette et sammenfall av flere omstendigheter som gjør at en krevende situasjon forverres for svært mange. På et tidspunkt da vi trenger å sikre norske arbeidsplasser, økonomisk vekst og sysselsetting, kan mange – særlig innen

utsatte næringer som hotell, restaurant og reiseliv – få valget mellom å betale mer i skatt eller ansette flere. Dette kan i verste fall bremse vekst og sysselsetting, og en forutsetning for å få pensjon fra første krone er jo å ha en jobb å gå til. Akkurat nå permitteres tusenvis, og bedrifter går nok en usikker tid i møte.

La meg understreke at Høyre er for pensjon fra første krone. Da regjeringen Solberg sammen med Fremskrittspartiet foreslo å innføre dette fra 2023, var det både for å sikre at vi var ute av eller hadde kontroll på pandemien, og for å gi bedriftene mulighet til å tilpasse seg.

I tillegg foreslo vi kompenserende tiltak fra 2023, slik at særlig hotell og reiseliv skjermes og tør å ansette flere når de trenger det. Særlig de mange familieeide hotellene over hele landet må nå kanskje prioritere mellom å betale økt skatt eller betale for nye ansatte. Pensjon fra første krone forutsetter som sagt en jobb å gå til, og det er jo alle de som er deltidsarbeidende – studenter, kvinner og mennesker med løsere tilknytning til arbeidslivet – som her kan risikere å miste muligheten for å ha en jobb å gå til.

Sammen med Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti fremmer derfor Høyre forslag om at regjeringen må vurdere midlertidige økonomiske tiltak i forbindelse med innføringen av pensjon fra første krone for å sikre både dagens arbeidsplasser og fremtidige ansettelser og å hindre brems i arbeidsmarkedet. Jeg tar med dette opp også det forslaget.

Presidenten: Representanten Heidi Nordby Lunde har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp) [12:05:26]: Dette er en stor dag, for i dag retter vi opp en stor urettferdighet i det norske pensjonssystemet. Fram til nå har det vært valgfritt om arbeidsgiver betaler inn pensjon for inntekter under grunnbeløpet i folketrygden, som i dag utgjør 106 399 kr.

Pensjonsopptjening fra første krone og første dag er et viktig sosialt spørsmål. Det handler først og fremst om ungdommer, kvinner, folk med små stillinger og dem som tjener dårligst, men også arbeidstakere med alminnelige lønninger har vært pensjonstapere. Systemet har bidratt til å sementere økonomiske forskjeller ytterligere, der ulikhet har blitt videreført fra arbeidslivet og inn i alderdommen. Heretter vil arbeidstakere over 13 år få opptjening fra den første oppgavepliktige kronen de tjener. I tillegg får også ansatte i stillinger under 20 pst. for første gang rett til tjenstepensjon. Det innebærer at én million arbeidstakere får bedre pensjonsopptjening.

Senterpartiet er positive til endringer i pensjonssystemet når de bidrar til bedre sosial fordeling, større inntekter til arbeid, forenkling og avbyråkratisering. Vi

har derfor støttet kravet om at pensjon skal opptjenes fra første krone, og ment at en slik endring bør ha bred forankring hos partene i arbeidslivet og i Stortinget og gjennomføres på en måte som sikrer stabile og trygge pensjoner og arbeidsplasser. Det får vi nå, og det er verdt å feire.

I tillegg til det viktige prinsippet om pensjon fra første krone inneholder proposisjonen også viktige forslag knyttet til garanterte pensjonsprodukter. Senterpartiet har vært opptatt av å ivareta forbrukervernet i disse sakene, spesielt knyttet til de små fripolisene. Senterpartiet har lang tradisjon for å fremme forbrukernes interesser, og den rollen tar vi på største alvor. Vi har derfor ønsket å forsikre oss om at det bare skal gjøres endringer i regelverket dersom endringene er til kundenes beste.

Et godt forbrukervern må tilsi at beslutningen om redusert utbetalingstid for små fripoliser i så stor grad som mulig skal ligge hos forbrukeren og ikke hos leverandøren. Av hensyn til forbrukeren er komiteen derfor enig om at forbrukerens rett til å velge å redusere utbetalingstiden for små fripoliser nå utvides uten at leverandøren får den tilsvarende retten.

Videre er Senterpartiet enig i at kommunal tjenstepensjon bør ha et nøytralt og rettferdig flyttemarked, noe den ikke har hatt med dagens regelverk. For å unngå den flyttearbitrasjen dagens ordning legger til rette for, foreslås en ordning med sammenslåtte bufferfond for kommunale tjenstepensjonsordninger. Vi mener et slikt bufferfond vil bidra til mer kontinuitet i bufferfondene ved flytting av kommunale tjenstepensjonsavtaler, slik at reglene i seg selv ikke motiverer til eller er til hinder for flytting.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [12:08:25]: Kristelig Folkeparti er glad for at vi i dag slår fast prinsippet om pensjonsopptjening fra første krone. For Kristelig Folkeparti var det en viktig sak da vi i sin tid forhandlet på Granavolden, og vi var glade da regjeringa Solberg la fram det forslaget.

Som flere har vært inne på, vil det særlig ha betydning for dem med små stillinger – unge, studenter, kvinner og deltidsarbeidere. Det gir trygghet, det gir bedre opptjening til pensjon, og det blir mer rettferdig.

Samtidig er det, som andre har vært inne på, et forslag som ligger til behandling i dag som jeg synes er veldig dumt ikke får flertall, nemlig det vi foreslo knyttet til midlertidige økonomiske kompensasjonstiltak for bedriftene når man nå innfører pensjon fra første krone. Det er et forslag som også burde fått flertall, nettopp fordi vi er inne i en ekstra krevende situasjon akkurat nå. Med høye strømpriser, pandemi, økte skatteutgifter og nå pensjon fra første krone vet vi at for mange bedrifter vil det bli en tøff start på det nye året. Selv om forslaget

sannsynligvis blir nedstemt i dag, ber jeg regjeringa og de rød-grønne partiene om å vurdere tiltak og følge den situasjonen nøye.

Når det gjelder den andre delen, fremmet vi, da vi satt i regjering, forslag om at kundene frivillig kan si fra seg rentegarantien i garanterte pensjonsprodukter mot en økonomisk kompensasjon fra selskapene. Det er et forslag som klart er til kundens fordel, og som gir en markedstest for hva rentegarantien er verd. Samtidig må det også gis forskrift som fastsetter krav til grundig opplysning fra selskapene til kundene, slik at kundene kan treffe godt informerte valg.

Det Kristelig Folkeparti derimot ikke støtter, er å overføre avlastningsrisiko fra finansnæringen til kommunene, som venstresida – av alle – vil. Vi er enig i at vi må vurdere tiltak for å sikre et nøytralt og rettferdig flyttemarked for kommunal tjenstepensjon, men vi bør ikke samtidig gjøre en slik risikooverføring. Det venstresida i dag gjør, er å vedta at kommunene skal påta seg avlastningsrisiko som i dag ligger i forsikringsselskapene. Det betyr at dersom forvaltningen i selskapene går på tap, skal kommunene måtte bære kostnadene for det – i stedet for selskapene selv.

Ei heller vil venstresida i innstillinga avvise en slik risikooverføring for garanterte pensjonsprodukter i privat sektor. Det ville overført avkastningsrisiko fra de store selskapene direkte til enkelte privatkunder. Det er ikke klart til fordel for kundene og deres pensjoner, fordi effekten er helt avhengig av selskapenes valg og markedsutviklingen. Derfor gikk også Forbrukerrådet kraftig imot det.

Til slutt vil jeg understreke at den foreslåtte adgangen for pensjonsleverandøren til å utøve fleksibilitet i tildelingen av overskudd til kundene må følges av en forskrift som er langt mer presis og konkret enn Finanstilsynets forslag, slik at man hindrer forskjellsbehandling mellom kunder og kundegrupper og mellom ulike selskap.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:11:45]: Jeg vil først takke komiteen for det gode arbeidet med innstillingen.

Forslaget om pensjon fra første krone innebærer at arbeidsgivere må gi sine ansatte pensjonssparing og minst 2 pst. av lønn fra første krone – og ikke bare for lønn over 1G, som i dag. Endringen vil gi økt minimumssparing for alle ansatte og relativt sett mest for dem med lavest inntekt. For bedriftene vil det nødvendigvis innebære at minstekravet til pensjonsutgifter øker noe.

For det andre vil det ikke lenger være krav om minst 20 pst. stilling eller fylte 20 år for ha rett til å bli medlem i pensjonsordningene. I stedet foreslås det at de ansatte skal meldes inn i pensjonsordningene når inntekten

overstiger det som er rapporteringspliktig til skattemyndighetene – som hovedregel gjelder dette inntekter på over 1 000 kr.

Flertallet i komiteen mener lovendringene bør tre i kraft 1. januar 2022, men slik at bedriftene gis tid til å tilpasse pensjonsordningene innen 30. juni 2022. Jeg er enig i at det er behov for å gi bedriftene noe tid til å tilpasse seg, og jeg tar sikte på å følge opp dette i forbindelse med at lovvedtaket skal sanksjoneres og settes i kraft av Kongen i statsråd i tråd med del VI i det foreslåtte lovvedtaket.

Endringene om garanterte pensjonsprodukter vil bl.a. innebære økt valgfrihet for dem som har rett på pensjonsytelsene. Jeg har i tillegg gitt komiteen lovteknisk bistand i to spørsmål. Det ene spørsmålet gjelder å sikre at det er kundene som har det endelige ordet i en eventuelt redusert utbetalingstid for lave pensjonsytelser. Jeg mener komiteen har lagt fram et godt forslag på dette punktet.

Det andre spørsmålet gjelder innføring av det som kalles et sammenslått og kundefordelt bufferfond for kommunale pensjonsordninger. Et slik bufferfond vil etter min vurdering bidra til mer kontinuitet ved flytting av kommunale tjenstepensjonsavtaler slik at reglene i seg selv ikke motiverer til eller er til hinder for flytting. Av hensyn til forutberegnelighet for kundene og en ryddig overgang til et nytt system bør slike endringer tre i kraft fra årsskiftet. Det betyr også at flytteprosesser som er satt i gang før dette tidspunktet, bør følge det regelverket som gjaldt da beslutning om flytting ble tatt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Heidi Nordby Lunde (H) [12:14:09]: Som sagt, Høyre er for pensjon fra første krone, men det forutsetter at man har en jobb å gå til. Grunnen til at vi foreslo å innføre dette fra 2023, var både at vi ville sikre at vi hadde kontroll på pandemien, og at vi ville gi bedriftene mulighet til å tilpasse seg. I tillegg foreslo vi kompenserende tiltak fra 2023 for å hjelpe særlig utsatte bransjer, som hotell og reiseliv.

Akkurat nå permitteres tusenvis av arbeidsfolk i bransjer som nok en gang må stenge ned, og det går ut over nettopp lavtlønte, deltidsansatte, studenter og andre med løs tilknytning til arbeidsmarkedet. Så mitt spørsmål er: Hvorfor vil ikke statsråden vurdere kompenserende tiltak for å hjelpe i denne overgangen med utgiftene til pensjon fra første krone, særlig når vi står i den situasjonen vi er i i dag, og spesielt når det gjelder grupper som allerede har krevende jobber og går en usikker framtid i møte?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:15:05]: Det er minst to elementer i spørsmålet fra representanten

Nordby Lunde. Det ene handlet om nå-situasjonen i forbindelse med virusutbruddet. Da vil jeg si at det første regjeringen gjorde der da vi overtok makta i høst, var å øke permitteringsgodtgjørelsen til 80 pst. opp til 3G ut året, som har skapt mer forutsigbarhet for dem som har vært langtidspermittert. Vi gjør det også fortsatt for å skape en trygghet for arbeidstakerne, og vi stiller opp nå med en tydelig kompensasjonsordning for næringslivet for å hjelpe dem gjennom, og også med en lønnsstøtteordning.

Når det gjelder innføring av pensjon fra første krone, var det noe både Arbeiderpartiet og Senterpartiet varslet tydelig i forkant av valget at vi mente, så næringsaktørene har hatt tid til å forberede seg på at vi hadde et ønske om å innføre det så fort som mulig. Vi har valgt å innføre det litt senere enn det som ble varslet; det innføres fra sommeren, ikke fra 1. januar, med den overgangen som vi har lagt opp til her.

Heidi Nordby Lunde (H) [12:16:16]: Varslet politikk hjelper jo ikke dem som står i den situasjonen i dag. Selv om jeg er takknemlig for den pakken som regjeringen presenterte, både på pressekonferansen i går og i dag morges, handler dette egentlig bare om ett element, nemlig muligheten for å vurdere å innføre kompenserende tiltak for de bedriftene som ofte tilhører reiseliv, restauranter og hoteller, som i dag ansetter dem som er lavtlønte, deltidsansatte, ofte studenter, og dem med løs tilknytning til arbeidslivet. Som sagt, vi er for pensjon fra første krone, men det forutsetter at man har en jobb å gå til.

Når regjeringen samtidig i sitt statsbudsjett legger opp til at man øker formuesskatten, utbytteskatten og i tillegg framskynder innføringen av pensjon fra første krone, er det et sammenfall av utfordringer som gjør en krevende situasjon verre for veldig mange, og arbeidsplasser, både nåværende og framtidige, står i fare. Hvorfor vil man ikke engang vurdere å innføre kompenserende tiltak for å hjelpe til med overgangen og utgiftene til pensjon fra første krone?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:17:19]: Pensjon fra første krone er en diskusjon som har vært over lang tid, og pensjon er en naturlig del av kostnadene arbeidsgivere har til sine arbeidstakere. Det er en del av det som er kostnadsbildet når man ansetter folk. Det gjelder også pensjon for dem som har deltidsstillinger. Det er en like naturlig del som pensjon for fulltidsstillinger. Det er det som ligger i opplegget her. Vi mener at vi har laget et godt opplegg, som for så vidt følger opp opplegget fra statsråd Sanner og forrige regjering, men vi har en tidligere innføring. Vi mener dette er en god sosial reform som gjør at flere får trygghet for sin alderdom den dagen de blir eldre.

Heidi Nordby Lunde (H) [12:18:08]: Vi er jo helt enige om at dette er med på å sikre arbeidstakeres rettigheter, og jeg er helt enig i at arbeidsgivere skal betale det det koster, og betale – for det første – anstendige lønninger og ha ordnede arbeidsforhold for sine ansatte. Men det hjelper ikke å ha en varslet politikk overfor bransjer som nå står i en svært krevende situasjon – som nå får strakstiltak. Regjeringen Solbergs innstilling var både at det skulle innføres fra 2023, for å gi bedriftene mulighet til å tilpasse seg, og at man skulle vurdere kompenserende tiltak. Jeg synes ikke statsråden svarer godt nok ut hvorfor man ikke engang kan vurdere å hjelpe de bedriftene som i dag står i en veldig krevende situasjon. Dette handler ikke bare om å hjelpe bedriftene. Det handler også om arbeidstakerne. Som sagt, det hjelper lite at de som er i arbeid, får pensjon fra første krone hvis man selv blir stående utenfor. Man trenger å ha en jobb å gå til for å få pensjon fra første krone.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:19:07]: Jeg synes det er litt rart at man skal sette pensjon fra første krone opp mot den virussituasjonen og den delvise nedstengingen som vi står i akkurat nå. Der må vi sette inn tiltak for den situasjonen som er nå, med en bedre nasjonal kompensasjonsordning og en kraftfull kommunal kompensasjonsordning. Vi jobber nå med en lønnstilskuddsordning sammen med partene, som vi forhåpentligvis får lansert i løpet av uka, som vil hjelpe, og en rekke andre tiltak.

Det at man står i den situasjonen, står ikke i motsetning til at man skal ha en gradvis forbedring i den sosiale tryggheten til ulike grupper. Det er jo det pensjon fra første krone er. Dette er en langsiktig reform som kommer til å følge oss. Fra neste sommer vil alle få den opptjeningen. Det vil gi mer trygghet, og så er jo jobben vår – jobben til regjering og storting – å gi mest mulig trygghet for bedriftene i den krevende situasjonen de står i nå.

Heidi Nordby Lunde (H) [12:20:08]: Vi setter jo ikke pensjon fra første krone opp mot den presserende situasjonen vi ser i dag. Dette hadde regjeringen Solberg allerede tatt høyde for all den tid vi gikk inn for å innføre pensjon fra første krone fra 2023, nettopp for at vi skulle være sikre på at vi hadde en håndterbar pandemisituasjon – som vi i dag ser at vi ikke har – og for å gi bedriftene mulighetene til å kunne tilpasse seg de økte utgiftene og ikke minst ha kommet seg etter en krevende periode, som vi nå ser kommer til å vare utover. Derfor sa vi både at det skulle innføres fra 2023, og i tillegg at vi skulle vurdere kompenserende tiltak.

Nå framskyndes innføringen av pensjon fra første krone. Det er bra for arbeidstakerne, men igjen: Det hjelper ikke dem som blir stående utenfor, for dette fører til økte utgifter for bedriftene. De vil få verken inntekt eller

pensjon fra første krone. Hvorfor kan man ikke i det hele tatt vurdere noen kompenserende tiltak for de bedriftene som nå står i en vanskelig situasjon?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:21:13]: Det er representanten Nordby Lunde som drar ulike situasjoner inn i spørsmålet og setter dette inn i en pandemikontekst. Jeg mener at vi må sette inn kraftfulle og kompenserende tiltak for å hjelpe bedriftene som nå blir begrenset i hva de kan drive av næringsvirksomhet. For eksempel var kompensasjonsordningen under Solberg-regjeringen på 70 pst. Nå blir det varslet 85 pst., men jeg tror for så vidt ikke det er noe poeng å drive partipolitisk polemikk rundt det. Det som er viktig for meg som finansminister, er sammen med resten av regjeringen og forhåpentligvis sammen med Stortinget å klare å ha mest mulig kraftfulle tiltak for å avhjelpe situasjonen, sånn at både bedriftene og arbeidstakerne har sterkest mulig rygg når denne runden er over. Vi mener at det er rett at det fra neste sommer er sånn at når folk har en deltidsjobb, får de pensjon fra første krone, og at pensjon er en del av en arbeidsgivers kostnader.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [12:22:19]: Jeg er enig i at vi ikke skal drive partipolitikk på det i en krevende situasjon, men jeg er enig med representanten Nordby Lunde i at det akkurat nå er ekstra krevende for bedriftene. Jeg er ganske sikker på at opposisjonspolitikeren Slagsvold Vedum ville sagt at det er bunnlinja som teller, og når man er i en krevende situasjon knyttet til både pandemi, strøm, økt skatt og nå også innføring av pensjon fra første krone, er det iallfall viktig å vurdere hva en kan gjøre. Jeg forventer at finansministeren følger bunnlinja og den totale belastningen for bedriftene neste år også.

Mitt spørsmål gjelder den andre delen av saken vi behandler i dag, med garanterte pensjonsprodukter. Jeg er veldig overrasket over at Senterpartiet ønsker å løfte avkastingsrisiko, som i dag ligger på forsikringsselskapene, over på kommunene. Jeg vil be om en redegjørelse for hvorfor finansministeren mener det er viktig å flytte den risikoen, for hvis forvaltningen, selskapene, går på tap, hvorfor er det kommunene som skal ta den risikoen og ikke selskapene selv?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:23:19]: I hele den pensjonsdiskusjonen må man gjøre en helhetsvurdering. Det ene er kostnadene til kommunene eller andre arbeidsgivere, og så har man tryggheten for arbeidstakerne. Det som har vært vår hovedvurdering, er at den modellen vi nå faller ned på, gir mest mulig trygghet og forutsigbarhet for arbeidstakerne. Vi mener ut fra en helhetsvurdering at den løsningen som nå er valgt, er den beste.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har også en taletid på inntil 3 minutter.

Lise Christoffersen (A) [12:24:13]: Bare et par kommentarer: Den ene er for så vidt mer i form av et spørsmål til representanten Ropstad, som sier at det vi foreslår om sammenslåtte bufferfond for kommunal tjenstepensjon, bidrar til å overføre avkastningsrisiko fra fellesskapet til kunder. Jeg minner om at vi snakker nå om kommunale tjenstepensjoner og ikke om privatkunder. Det er jo ikke sånn at penger i fond forsvinner, men de brukes til å utjevne konsekvensene av store svingninger i avkastning fra år til år. I dag er det også sånn.

Som Finanstilsynet sa i sitt høringssvar fra 2019, er det på papiret i dag en øvre grense på 12 pst. for det ene fondet, altså tilleggsavsetningene, og det er heller ikke mulig å sette av for negativ avkastning, men at dette i dag helt enkelt kan omgås ved å velge avsetning i det andre fondet, som handler om kursregulering. KS har jo bedt om dette selv, og formålet for de kommunene som ønsker å f.eks. avvikle egne kasser eller gå ut av KLP og over i andre selskaper, er nettopp å få økt avkastning fordi en da får en lavere premie. Men det er alle klar over at innebærer en risiko, så jeg skjønner ikke helt bekymringen til Kristelig Folkeparti og de andre borgerlige partiene her.

Så en kommentar til Heidi Nordby Lunde og at Erna Solbergs regjering ville innføre pensjon fra første krone først fra 2023, over en treårsperiode og ferdig innført i 2026 på grunn av pandemien: Jeg mener det er ganske tydelig at pensjon fra første krone var en del av Høyres valgkamptaktikk, for å overta det som tilsynelatende var venstresidas viktigste saker i valgkampen. Pensjon fra første krone var en sånn sak. Noter datoen – det kom fra regjeringa 18. juni 2021. Feriepenger til arbeidsledige var en annen. Pensjon fra første krone kunne vært fremmet av Solberg-regjeringa lenge før pandemien traff oss. Det kunne vært et bidrag fra regjeringa, lenge før pandemien, inn i oppgjørene i 2014, 2016 eller 2018. Hvorfor kom det da midt under en pandemi, 18. juni 2021, når høyresida er så bekymret for hva den pandemien har å si, og hvor vanskelig det blir for bedriftene med pensjon fra første krone fra 1. januar 2022? Dette henger ikke helt sammen – bortsett fra når en trekker inn at det faktisk var et valg tre måneder etter 18. juni 2021.

Heidi Nordby Lunde (H) [12:27:18]: Jeg skal ikke gjøre dette veldig langt, men jeg vil på det sterkeste avise at det har med valgkamptaktikk å gjøre når Høyre går inn for både bedre pensjonsforhold, anstendig lønn og arbeidsforhold for arbeidstakere. Dette har Høyre alltid vært for, men når det gjelder innføring av pensjon fra første krone, har vi ment at det skulle være en diskusjon mellom partene i arbeidslivet, som vi så trakk ut.

Jeg er fullt klar over at arbeidstakerorganisasjonene i mange år har bedt om en løsning på dette, og det valgte vi å svare ut på det tidspunktet vi gjorde, også i samarbeid med Fremskrittspartiet.

Så jeg ville bare avvise det, og jeg synes det er en litt utidig beskyldning å komme med fra Stortingets talerstol.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8.

Sakene nr. 9 og 10 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 9 [12:28:12]

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 214/2018 av 26. oktober 2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2016/97 og direktiv (EU) 2018/411 (Innst. 54 S (2021–2022), jf. Prop. 233 LS (2020–2021))

Sak nr. 10 [12:28:39]

Innstilling fra finanskomiteen om Lov om forsikringsformidling (forsikringsformidlingsloven) (Innst. 53 L (2021–2022), jf. Prop. 233 LS (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver parti-gruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Lise Christoffersen (A) [12:29:31] (ordfører for sakene): Takk til komiteen for et godt samarbeid om sakene, der vi fremmer to enstemmige innstillinger.

Den første gjelder samtykke til beslutning i EØS-komiteen om å innlemme forsikringsdistribusjonsdirektivet i EØS-avtalen, og til endret gjennomføringsfrist. Utenriks- og forsvarskomiteen har gitt sin tilslutning.

Hva er det vi sier ja til? Vi snakker ikke om direkte salg av forsikringsprodukter, men om formidling av slike produkter, via bindeledd mellom forsikringsforetak og kunde. Det kan gå to veier, enten via en forsikringsmegler som opptrer på vegne av kunden, eller via en forsikringsagent som opptrer på vegne av forsikringsforetaket. En forsikringsagent kan også drive slik virksomhet som tillegg til annen hovedbeskjeftigelse. Et forsikringsforetak kan dessuten opptre som formidler av forsikringer på vegne av andre forsikringsforetak.

Formålet med direktivet er todelt, for det første å sikre forbrukerne samme beskyttelsesnivå enten salg av forsikringer skjer direkte eller via en formidler, for det

andre å sikre likere konkurransevilkår for de to formene for salg av forsikringer, direkte eller via formidler, megler eller agent.

Direktivet stiller krav til forsikringsformidlerne. De skal være registrert i hjemlandet og oppfylle krav til egenhet når det gjelder kvalifikasjoner og vandel, god forretningsskikk, kvalitet i rådgivning og kundebeskyttelse i form av informasjonskrav og ved interessekonflikter. Det stilles krav til sanksjoner, enten administrative eller strafferettslige. Det er også regler for filialetablering og grensekryssende virksomhet.

Direktivet er et minimumsdirektiv. Det betyr at det ikke er til hinder for strengere nasjonal lovgivning, om vi skulle ønske det.

Innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen krever lovendring. Direktivet berører tre lover. Stortinget inviteres i dag til å fatte vedtak om ny lov om forsikringsformidling og enkelte lovendringer i finansforetaksloven. Så ligger forslag til endringer i forsikringsavtaleloven til behandling i Stortingets justiskomite, som fremmer sin innstilling på et senere tidspunkt.

Helt til slutt har komiteen gjort en mindre justering i § 3-4 bokstav a i forslaget til lov om forsikringsformidling, ved at samvirkeforetak er lagt til opplistingen av foretak som kan registreres som forsikringsformidlere.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 9 og 10.

Sakene nr. 11 og 12 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 11 [12:32:18]

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) 2021/337 om EU-gjenopprettingsprospekt i EØS-avtalen (Innst. 56 S (2021–2022), jf. Prop. 235 LS (2020–2021))

Sak nr. 12 [12:32:41]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i verdipapirhandelloven (EU-gjenopprettingsprospekt mv.) (Innst. 55 L (2021–2022), jf. Prop. 235 LS (2020–2021))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sakene nr. 11 og 12.

Sak nr. 13 [12:33:07]

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til å sette i kraft en protokoll til endring av skatteavtalen av 24. april 2014 mellom Norge og Belgia for å unngå dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og for å forebygge skatteunndragelse, undertegnet i Oslo den 8.

september 2021 (Innst. 57 S (2021–2022), jf. Prop. 240 S (2020–2021))

May Britt Lagesen (A) [12:33:47] (ordfører for saken): Jeg skal fatte meg i korthet.

Saken handler om å gi samtykke til å sette i kraft en protokoll til endring av skatteavtalen av 24. april 2014 mellom Norge og Belgia for å unngå dobbeltbeskatning. Det er tatt inn flere mindre endringer i tilleggsprotokollen, men i stort handler dette om tre endringer som ivaretar minimumsstandarden for avtalen, og så er det en ny og viktig bestemmelse, som har til hensikt å motvirke misbruk av skatteavtalen.

Det er en enstemmig finanskomité som tilrår Stortinget å samtykke i å sette i kraft protokollen til endring av avtalen.

Dette er min første saksordførersak. Jeg har forstått det sånn at det er god kutyme å takke komiteens medlemmer for godt samarbeid, så jeg takker komiteens medlemmer for et veldig godt samarbeid.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 13.

Sak nr. 14 [12:35:00]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Barne- og familiedepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3) (Innst. 14 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil debatten deles i to, slik at man først behandler budsjettkapitlene under rammeområde 2, familie og forbruker, og deretter budsjettkapitlene under rammeområde 3, kultur mv.

Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten ordne debatten slik:

I hver del av debatten vil den fordelte taletid bli begrenset til 70 minutter, eksklusiv replikker og eventuelle treminuttersinnlegg. Taletiden fordeles slik på gruppene: Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Senterpartiet 10 minutter og hver av de øvrige parti-gruppene 5 minutter.

Videre vil det i både debattens del 1 og del 2 – innenfor den fordelte taletiden – bli gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalspersoner og seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen.

Videre vil de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, få en taletid på inntil 3 minutter.

Grunde Almeland (V) [12:36:28] (komiteens leder):

Jeg vil starte med å takke komiteen for samarbeidet om å få ferdig en budsjettinnstilling til tross for relativt korte frister og hektiske uker. Dette er en tid hvor vi vet at mange familier har det svært trangt, enten det handler om økte kostnader, som strøm, eller frykten for nok en runde med permitteringer og usikkerhet om arbeid. Derfor er det viktig at vi har gode, solide ordninger for alle familier.

For Venstre er det viktig at alle barn vokser opp med minst like stor frihet som det vi har i dag. Mulighetene dine skal ikke bli begrenset av hvilken familie du vokser opp i, hvem du blir glad i, eller hvilket kjønn du har. Derfor er Venstre opptatt av at barna våre skal få vokse opp i trygge familier med rom til å ta gode valg. Budsjettet fra regjeringen utgått av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti for 2022 er et sterkt familiebudsjett med økte overføringer til barnefamiliene og omdisponeringer som tydeliggjør familienes avgjørende rolle for barna i samfunnet.

Gjennom de siste åtte årene har Venstre vært med på å sørge for at vi har en historisk satsing på barnefamiliene og det å gi alle barn en god barndom. Innsatsen har særlig vært rettet mot å styrke barnefamiliers økonomi, barn i familier med vedvarende lavinntekt, et bedre barnevern og en ytterligere styrking av opptrappingsplanen mot vold og overgrep, for å nevne noe.

Jeg er glad for at budsjettforslaget vårt har en rekke viktige tiltak for å sikre at likestillingsarbeidet fortsatt går framover. Men det er en seig kamp. Det handler om holdninger og store strukturelle endringer som det viser seg er vanskelig å snu over natten. Vi må fortsatt ta nye virkemidler i bruk.

Venstre mener at tredeling av foreldrepermisjonen og den historisk høye fedrekvoten er et av de viktigste likestillingspolitiske tiltakene vi har gjennomført i nyere tid. Hvis folk skal være likestilte på skolen, på jobb og i samfunnet for øvrig, må de også være likestilte hjemme. Men tredelingen i seg selv er ikke nok. Derfor er jeg glad for at vi i budsjettet vårt for 2022 foreslo at alle fedre med opptjent rett til foreldrepenger skal få muligheten til å ta ut åtte uker med foreldrepenger uavhengig av om mor er i jobb eller studier. I tillegg kommer fri utsettelse av foreldrepenger, som er innført fra oktober i år, slik at foreldre selv kan bestemme når de skal ta ut foreldrepenger innen barnet fyller tre år. Det er et viktig grep for reell likestilling. Samtidig legger det grunnlaget for at vi kan ha en familiepolitikk som støtter opp om familielivet og bidrar til at familiene faktisk har frihet og mulighet til å organisere sitt eget liv.

Alle barn og unge fortjener en trygg og god oppvekst. Derfor har det vært viktig å øke flere av de sentrale støtteordningene, bl.a. barnetrygden – som ble økt for

første gang på 20 år – og engangsstønaden, som er doblet siden 2013. Det er innført gratis kjernetid i barnehage, redusert foreldrebetaling i SFO og gratis SFO til elever med særskilte behov fra 5. til 7. trinn og for familier med lav inntekt i utvalgte kommuner.

Venstre vil at alle barn skal ha mulighet til å delta på faste, organiserte aktiviteter uavhengig av foreldrenes økonomi. I budsjettet vårt for 2022 foreslo vi en nasjonal ordning for fritidskortet som innebar at om lag en tredjedel av alle barn og unge i målgruppen får et fritidskorttilbud allerede fra høsten 2022. Deltakelse på fritidsaktiviteter er et viktig bidrag for at barn og unge opplever mestring, får venner og blir inkludert i samfunnet. Derfor mener jeg det er trist at denne ordningen nå avsluttes brått og brutalt av den sittende regjeringen.

Skal alle barn ha en trygg oppvekst, beskyttet mot vold og overgrep, er vi avhengige av at samfunnet stiller opp også for dem som har det aller vanskeligst hjemme. Derfor er jeg glad for at vi i reformen for barnevernet, som trer i kraft fra neste år, gir kommunene et større ansvar for barnevernet. Med denne reformen ønsker vi å styrke det forebyggende lokale arbeidet i barnevernet. Det er viktig at flere barn får hjelp til riktig tid – og ikke for sent. Derfor mener vi at en lokal tilpasning av det forebyggende arbeidet er en god måte for å styrke fagligheten og rammene rundt tiltakene som må gjøres i kommunen, sammen med alle de andre satsingene, der kanskje kompetansesatsingen er mest sentral.

Jeg vil avslutte med å si at dette blir et krevende budsjettår. Jeg ser fram til alle diskusjonene vi må ha om hvordan vi også skal kompensere familier framover.

Tobias Hangaard Linge (A) [12:41:52]: En av de viktigste oppgavene vi som politikere har, er å sikre tryggheten i hverdagen til folk – trygghet for tak over hodet og mat på bordet, trygghet for en god og stabil jobb å gå til, trygghet for framtiden og trygghet for familien.

De siste årene har vi sett en dårlig utvikling, der ulikhetene i landet vårt øker. Forskjellene mellom dem som har minst, og dem som har mest, blir stadig større, og til vår store fortvilelse har den avgåtte Solberg-regjeringen konsekvent brukt feil medisiner for å stoppe utviklingen.

Store forskjeller rammer alle, men hardest rammet er det alltid barna som blir. Derfor er jeg veldig glad for at vi nå har en ny regjering, som har som en av sine viktigste oppgaver å redusere forskjellene mellom folk og gi alle barn som vokser opp, de samme gode mulighetene, uavhengig av om man vokser opp på østkanten eller vestkanten, eller om man er sønnen til renholderen eller datteren til advokaten.

Det er derfor

- vi senker skattene på gjennomsnittlige inntekter og øker dem på høye; det gir vanlige familier større

pusterom, samtidig som vi får en bedre omfordeling,

- vi senker prisene for barnehageplass og innfører gratis halvdagsplass på SFO for alle førsteklassinger,
- vi styrker utlånsordninger for idretts- og fritidsutstyr for barn gjennom BUA,
- vi gir full momskompensasjon til frivillige foreninger og organisasjoner, som vil bidra til senke terskelen for å delta i idrett og kultur.

Det bør med andre ord ikke være noen tvil om hvor ambisjonsnivået ligger for den nye regjeringen.

Jeg startet dette innlegget med å snakke om viktigheten av å sikre trygghet i hverdagen til folk. Det er nettopp trygghet for familien og dem vi har kjær, vi tenker på når vi nå går i gang med en etterlenget og viktig styrking av barnevernet. Rundt om i landet vårt lever det familier som har ulike utfordringer i hverdagen, og som trenger at fellesskapet stiller opp.

Våre ambisjoner i Hurdalsplattformen er klare. Vi skal ha et barnevern som legger barnets beste til grunn. Derfor går vi inn for en kvalitetsreform som skal sikre en hensiktsmessig organisering, økt kompetanse og gi de ansatte mer tid og tillit i møte med barna.

Mer penger til kommunene, samtidig som vi faser ut de kommersielle aktørene, betyr at hver krone som går til barnevernet, skal gå til tjenesten. Det gir større rom for økt bemanning, noe som gir oss mulighet til å styrke både ettervernet og den psykiske helsehjelpen som vi er helt avhengig av for å ha en vellykket barnevernstjeneste.

I dag er det dessverre slik at barnevernet for mange kan framstå som «kommunens hemmelige tjenester», som ingen vet hvor er, eller hva de faktisk gjør, som folk frykter framfor å se nytten av. La meg være helt klar: Barnevernet skal være til hjelp for både barn og foreldre som befinner seg i en krevende situasjon, en tjeneste som ser både barn og foreldre, og som vet viktigheten av å løse utfordringer i hverdagen på lavest mulig nivå.

Det krever at det gjøres en innsats fra både stat og kommune for å sikre åpenhet om hvilke tjenester barnevernet tilbyr, at de folkevalgte får god opplæring, og det krever at vi våger å se på tjenesten med et kritisk blikk når det er behov for det. For det er ingen hemmelighet at Norge har høstet kritikk for sitt barnevern, og er mange ganger, senest nå i helgen, dømt av FNs menneskerettskommisjon for brudd på menneskerettighetene. Det var med den bakgrunnen at vi i opposisjon fremmet et forslag der vi ba den daværende regjeringen om å sette ned et utvalg for å se på og bedre rettssikkerheten i barnevernet. Representanten Ropstad, som var ansvarlig statsråd på den tiden, satte ned et utvalg, men snevret inn mandatet fra det Stortinget eksplisitt ba om. Det sier noe om hvor lite alvorlig den forrige regjeringen tok

rettssikkerheten til sårbare barn. Heldigvis har den nye regjeringen med statsråd Toppe i spissen nå startet arbeidet med å rette opp den avgåtte regjeringens feil, og utvalget har nå fått et nytt mandat i tråd med det Stortinget faktisk vedtok.

Høstens valg viste oss at landets befolkning ville ha en ny og mer rettferdig retning for landet vårt. Vi er allerede godt i gang med å oppfylle målene vi satte oss i Hurdalsplattformen, og vi kommer til å bruke hver eneste dag framover til å gjøre livet og hverdagen til folk så god som overhodet mulig.

Turid Kristensen (H) [12:46:51]: Familier er ulike, og regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett legger opp til at vi skal kunne gi alle familier et godt utgangspunkt for familielivet, til gode levevilkår og til at den enkelte skal kunne delta i samfunnet. For Høyre er det viktig å anerkjenne at barn og familier er forskjellige og har ulike behov, og at familiepolitikken må ta utgangspunkt i familiene og hva de trenger. Hverdagen og logistikken kan være krevende for mange, men familiene vet best hva som fungerer for dem. Derfor må vi gi familiene fleksibilitet og mulighet til å ta valg som passer deres hverdag. Da handler det om å styrke, ikke styre, familiene. Da handler det om at beslutningene om organisering av familielivet hører hjemme rundt kjøkkenbordet, ikke rundt Kongens bord.

De fleste barn i Norge vokser heldigvis opp i en trygg familie med gode økonomiske kår, og ulikheten i Norge er liten sammenliknet med andre land. Samtidig er det familier som har så lav inntekt at det begrenser deres muligheter til å delta i samfunnet på en fullverdig måte. Dette rammer barna og kan ha konsekvenser for dem i lang tid framover.

Regjeringen Solberg tok disse utfordringene på alvor og la bl.a. fram en egen strategi for barn som lever i fattigdom – den første i sitt slag. Målet for strategien var å redusere forskjeller mellom barn og unge når det gjelder muligheten til å delta og utvikle seg, og å forebygge at levekårsutfordringer går i arv.

Regjeringen Solberg la også fram en egen samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier for å gi unge bedre muligheter til å fullføre utdanningsløp, delta i fritidsaktiviteter og rett og slett bo trygt og godt.

En oppvekst i en familie med vedvarende lave inntekter innebærer ofte sammensatte utfordringer, og det er derfor helt nødvendig med en bred og samordnet innsats på tvers av departementer og tjenester. Denne innsatsen håper jeg den sittende regjeringen vil videreføre.

Vi vet at for mange er småbarnstiden den tiden i livet hvor familiene oftest har trang økonomi og mest bekymringer rundt det å få endene til å møtes. Derfor sørget regjeringen Solberg for for første gang på over 20 år å

øke barnetrygden for de minste barna. Også engangsstøtten til foreldre ble økt betraktelig. Det er viktig for alle familier, men betyr aller mest for dem som har minst fra før. Barnetrygden ble økt i tre omganger, og det er brukt over 3 mrd. kr på dette. Men kanskje viktigere: Dette historiske løftet for barnefamiliene utgjør til sammen 8 200 kr mer i året for barn mellom 0 og 6 år, noe som utvilsomt betyr mye for mange familier og for mange barn.

Selv om kombinasjonen av små barn og starten på arbeidslivet gir trangere økonomi for mange familier, er det ikke slik at familier med større barn ikke trenger støtte. Fritiden til barn og unge er ofte mer organisert i dag enn tidligere, og vi vet at eldre barn ofte har mer behov for aktiviteter utenfor hjemmet. Disse aktivitetene kan ofte koste penger.

Alle barn skal ha mulighet til å delta på fritidsaktiviteter, helt uavhengig av foreldrenes økonomi. Det å være en del av gjengen og kunne delta på samme arena som andre barn er veldig viktig for å kjenne tilhørighet og mestring, for å kunne utvikle sosiale ferdigheter, få vennskap og bygge nettverk. Og det er veldig viktig for å forebygge utenforskap. Derfor innførte regjeringen Solberg fritidskortet, som skulle dekke avgiften for fritidsaktiviteter for barn mellom 6 og 18 år. Ordningen er nå godt i gang i 24 kommuner. Det ble foreslått å bevilge penger slik at den kunne rulles ut i flere kommuner allerede nå, og planen var å starte utrulling av ordningen i alle landets kommuner senere i år, for å sørge for at alle barn, uansett hvor de bor og vokser opp, skulle få bedre muligheter til en inkluderende og meningsfull fritid, for at alle familier skulle få mulighet til å la sine barn og unge delta på fritidsaktiviteter.

Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge er også en viktig ordning for å sikre inkludering og deltakelse, og bevilgningen til denne er økt fra om lag 100 mill. kr i 2014 til nesten 360 mill. kr i 2021. I årets forslag til statsbudsjett foreslo regjeringen Solberg å slå sammen de tre eksisterende ordningene til én og å øke budsjetttrammen med 35 mill. kr. Dette forslaget er viderført av dagens regjering, og det synes jeg er veldig bra. Det som er uforståelig, er at dagens regjering samtidig ønsker å skrote ordningen med fritidskortet uten å styrke den nasjonale tilskuddsordningen tilsvarende eller få på plass en annen ordning som kan kompensere for denne.

Jeg kan godt ha forståelse for at ulike regjeringer, ulike partier, har forskjellige ønsker om hvordan vi skal nå et mål. Målet om å inkludere barn og unge og gi dem gode muligheter til å delta på fritidsaktiviteter opplever jeg at vi deler tverrpolitisk i denne sal. Det jeg ikke forstår, er at dagens regjering i realiteten fjerner over 300 mill. kr som skulle gå til dette i 2022, og også ønsker

å skrote ordningen fullstendig høsten 2022 – og det uten å ha på plass noe som faktisk kan erstatte fritidskortordningen.

Budsjettforslaget fra dagens regjering innebærer som sagt en økning på 50 mill. kr, men dette oppveier på ingen måte kuttet på over 300 mill. kr – spesielt ikke når disse 50 mill. kr skal kunne gå både til tiltak til erstatning for fritidskortet og f.eks. til andre formål som økt støtte til utlansordninger m.m. Pengene kommer ikke til å strekke til. Det hjelper fint lite å si at man ønsker å sørge for at alle barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter – uten samtidig å ha på plass en ordning som erstatte dagens ordning, uten å bevilge penger som kan sørge for at vi når det målet vi sier vi er tverrpolitisk enige om. Dette er rett og slett å føre familiene bak lyset, og det er veldig synd, for dette går ut over barn og unges muligheter til å få en inkluderende og meningsfull fritid.

Over til et annet tema, som også er et viktig familierpolitisk tema: Det handler om at velfungerende familier er det som gir barn trygghet og tilhørighet og gir dem rom for utvikling og trivsel. Foreldrestøttende arbeid og gode samlivstiltak er derfor viktige elementer i Høyres familierpolitikk. Verdens helseorganisasjon vurderer foreldrestøtte som et av de viktigste forebyggende tiltakene for å redusere vold, overgrep og omsorgssvikt. Foreldreveiledning og støtte handler ikke bare om å trygge foreldrene til barnets beste, men det er også en måte å sikre barnets rettigheter på.

Solberg-regjeringens strategi «Trygge foreldre – trygge barn» og tiltakene i strategien var en viktig del av arbeidet med å styrke foreldrestøttefeltet. Familievernet er også styrket med over 190 mill. kr under regjeringen Solberg. Mange familier kan i ulike faser trenge støtte for å være en god forelder og eller for å ha et godt parforhold. Regjeringen Solberg etablerte derfor et tilbud om samlivskurs for førstegangsforeldre og foreslo å videreføre det tilbudet og også tilskuddet til de ordinære samlivskursene. Pilotprosjektet med foreldrestøtte til foreldre med tenåringer ble foreslått utvidet til flere kommuner.

Det var derfor med stor undring jeg registrerte at regjeringspartiene foreslo å kutte støtten til samlivstiltak med nesten 15 mill. kr. Jeg har forståelse for at ikke alle pengene ble brukt i år på grunn av pandemien, og det kan selvfølgelig bli utfordringer også i 2022, men det kan også bli ekstra behov i 2022 nettopp fordi vi står i en pandemi som rammer de sårbare barna ekstra hardt, og også fordi færre har fått hjelp den siste tiden.

Enda større ble min forundring da jeg registrerte at regjeringspartiene i sin budsjettavtale med SV kuttet de resterende nesten 15 mill. kr til tiltakene. Det er utradert. Jeg har forståelse for at det kan være vanskelig å få et budsjett til å gå opp, vi har også sittet i den situasjon-

en, men å fullstendig kutte tilskudd til tiltak som er så viktige for så mange – ikke minst for barn og unge som lever i familier med utfordringer – og tiltak som faktisk kan forebygge at slike utfordringer oppstår, er for meg helt uforståelig. Kommunene og familievernet er de viktigste aktørene når det gjelder støtte til foreldre, men også frivillig sektor og andre tilbydere spiller en viktig rolle. Tilbydere av slike kurs, som den ideelle stiftelsen Modum Bad, forteller at når tilskuddet nå fjernes, vil prisen for kursdeltakelsen måtte økes. Det betyr at det vil være færre som vil ha mulighet til å benytte seg av kursene, færre som vil få hjelp til å forebygge problemer som vil kunne ramme barn og unge.

Det er vel ikke så sannsynlig, men jeg har et ørlite håp om at disse kuttene faktisk var et arbeidsuhell, og at regjeringspartiene og SV vil innse at det ikke er her de skal spare for å få budsjettet til å gå i hop. Dette vil gå ut over noen av de mest sårbare i vårt samfunn, sårbare barn og unge. Jeg håper derfor at regjeringspartiene og SV vil tenke seg om, og at disse kuttene vil bli reversert i revidert nasjonalbudsjett. Jeg håper at regjeringen og SV vil sørge for at et usosialt kutt som dette ikke blir stående. Familiepolitikken er til for alle familier, men vi – som politikere – har et ekstra ansvar for de mest sårbare blant oss. Det ansvaret synes jeg ikke regjeringspartiene og SV tar når de kutter et så viktig tilbud som dette. Men i disse fine førjulstider, selv om det er korona, håper jeg man innser at dette er noe man må tilbakeføre.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tobias Hangaard Linge (A) [12:56:58]: Jeg nevnte i mitt innlegg fra talerstolen at forskjellene mellom folk har økt, og vi har nå dessverre en situasjon hvor 150 000 barn vokser opp i hjem og familier hvor det er vedvarende fattigdom. I budsjettforslaget fra høyreregjeringen og i merknadene i budsjettet ser vi at Høyre, som du også nevner fra talerstolen, vil rulle ut fritidskortordningen for hele landet – når vi vet at det er en ordning svært få benytter seg av. Da er mitt spørsmål hvorfor Høyre tviholder på denne ordningen, når vi vet at så få benytter seg av den, og at det er imot det Fjortoft-utvalget anbefalte i sitt arbeid.

Presidenten: Presidenten gjør for ordens skyld oppmerksom på at talen skal rettes til presidenten og ikke til motdebattanten.

Turid Kristensen (H) [12:57:50]: Det er dessverre et faktum at mange barn lever i familier med vedvarende lavinntekt. Det har vært en utvikling over lang tid, og jeg er sikker på at representanten Linge også vet grunnen til at dette tallet har økt; det er ikke minst på grunn av økt innvandring i 2015. Men poenget er at vi er nødt

til å gjøre noe for de familiene, sånn at også deres barn og unge har mulighet til å delta i fritidsaktiviteter.

Det som forundrer meg, er at Arbeiderpartiet her vil gå med på å kutte en ordning før evalueringen er ferdig. Den er igangsatt, og den viser at deler av tiltakene fungerer godt. I noen deler av landet deltar så mange som 80 pst. i ordningen, mens det i andre deler er en utfordring med å få flere til å delta. Men evalueringen er nettopp ment å finne ut hvordan vi skal gjøre denne ordningen mest mulig treffsikker, og hvordan vi skal få flere til å delta. Alle anerkjenner at det vil ta litt tid å få dette til å fungere. Så det som forundrer meg, er at Arbeiderpartiet her vil kutte ut en ordning som er sårt tiltrengt, uten å ha en annen ordning på plass først.

Tobias Hangaard Linge (A) [12:58:50]: Takk, president, for at du iverksetter en nybegynner på Stortingets talerstol som meg.

Takk for svaret til representanten fra Høyre. Jeg må si at jeg mener at regjeringen og Arbeiderpartiet har veldig gode svar på hva vi skal gjøre. Vi øker nå til full momskompensasjon, og vi styrker inkluderingsordningen med 50 mill. kr. Så var Fjortoft-utvalget helt tydelig på at de mener at den beste ordningen er at man styrker nettopp frivilligheten, sånn at de har muligheten til å dekke deltakeravgiften. Når det ikke strekker til, skal kommunene også ha en rolle, hvor de kan søke om tilskudd, og det er nettopp det vi nå vil utvide. Det mener vi er en mye bedre ordning, som vil inkludere det bredere lag av barn og unge, ikke bare de få som vi ser benytter seg av fritidskortet.

Det er derfor jeg lurer på: Mener ikke representanten det er bedre at vi bruker de store pengene på et tilbud alle kan benytte seg av, og ikke kun en liten gruppe?

Kari Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Turid Kristensen (H) [12:59:48]: Ja, derfor er jo dette nettopp en universell ordning. Derfor er dette nettopp en ordning som nå er under evaluering, fordi vi må se hvordan vi kan treffe enda flere av dem som trenger det aller mest.

Jeg er enig i at Arbeiderpartiet har en god del gode tiltak, men det vil ikke erstatte fritidskortordningen. Poenget er at vi må gjøre noe som gjør at de som trenger det aller mest, får den støtten de trenger, og det sier ikke evalueringen at dette ikke gjør. Så jeg mener at det at man øker til full momskompensasjon, vil hjelpe idrettslagene, men som jeg vel også var inne på, er dette et samarbeid som må gå gjennom både kommunene, frivilligheten og idretten, og det er også det denne ordningen er ment å omfatte. De 50 mill. kr som Arbeiderpartiet sammen med Senterpartiet og SV nå øker når det gjelder in-

kluderingsordningen til barn og unge, vil på ingen måte erstatte de 300 mill. kr som kuttes.

Så min anbefaling ville ha vært først å finne en ordning som i så fall skal erstatte, før man kutter så drastisk i et veldig godt tiltak for barn og unge.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:01:09]: Representanten var kort innom barnevernet, som er en veldig viktig del av ansvarsområdet til vår komité. I 2022 implementeres barnevernsreformen, som har vært en storstilt satsing fra regjeringen Solberg. Det har vært veldig mye usikkerhet rundt omkring i kommunene om måten den implementeres på, om det har vært nok penger og ikke minst nok tid til å gjøre det på en god måte. Nå har vi i vårt budsjett sikret at de i hvert fall skal få god nok tid. Vi har gitt dem ett år til i overgangsperioden. Men fortsatt er det usikkerhet der ute, og jeg lurar på om representanten er opptatt av å jobbe for at man faktisk skal få mye bedre muligheter til å implementere den ordningen enn slik budsjettet som Solberg-regjeringen la fram for denne perioden, ville gitt.

Turid Kristensen (H) [13:02:12]: Jeg tror nesten jeg må påberope meg det jeg har hørt samtlige statsråder si de siste ukene – jeg har kun vært i denne komiteen noen få uker, og jeg har ikke fått full oversikt over feltet. Barnevern er heller ikke mitt ansvarsområde i komiteen, så det er mulig jeg ikke gir representanten et fullgodt svar, men jeg mener det arbeidet som er gjort for å få på plass en ny barnevernslov for å reformere barnevernet, har vært utrolig viktig. Det er satset ganske mye på tiltak som skal hjelpe kommunene med å implementere dette, ikke minst når det gjelder satsing på kompetanse i barnevernet, på en god barnevernsfaglig utdanning.

Jeg ser at mange allerede er i gang. Min egen hjemkommune var en av de dårligste på barnevern tidligere. Vi hadde mange saker. Noen av dem er vi også dømt for i EMD, og i år ble vi kåret til landets beste kommune på barnevern. Så mitt inntrykk er at mange kommuner allerede er godt i gang. Det kan være at man trenger dette ene året regjeringen nå gir dem, og jeg vil ikke motsette meg det direkte, men min kollega vil kanskje kunne svare bedre.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:03:20]: Tusen takk for svaret. Det er bra at det finnes kommuner som er godt i gang. Jeg har også besøkt en del som er det, og så er det andre som frykter situasjonen framover. Det gleder meg å høre at vi da skal jobbe sammen om å forbedre denne situasjonen.

Noe Stortinget var 100 pst. enige om i trontaledebatten i fjor, var at vi skulle sette ned et ekspertutvalg som skulle se på rettssikkerheten i hele barnevernet. Da det ekspertutvalget kom, som min kollega fra Arbeider-

partiet pekte på, var ikke mandatet at det skulle se på rettssikkerheten i hele barnevernet; det skal se på litt andre ting. Selv om representanten ikke har vært så lenge i komiteen, er jeg likevel interessert i å høre betraktningene representanten har om hvorvidt det er riktig måte å behandle et så viktig vedtak på i denne forsamlingen.

Turid Kristensen (H) [13:04:16]: Jeg har begynt å lese meg opp på barnevernet, og jeg har også lest meg opp på ekspertutvalget, og jeg ser at det nok kommer til å komme mye godt ut av vurderingene de skal gjøre. Det er ingen tvil om at vi i Norge har hatt en god del utfordringer med vårt barnevern, så jeg vil støtte alle tiltak som gjør at vi kan få et barnevern som fungerer bedre.

Til det representanten spør om konkret, er jeg rett og slett litt usikker på hvilket vedtak det er her i Stortinget. Som representanten sikkert er kjent med, følger vi gjerne våre egne komiteer, så jeg har dessverre ikke hørt den diskusjonen, men jeg lover at jeg skal sette meg inn i dette i framtiden, og jeg ser fram til å samarbeide med representanten om å forbedre barnevernet.

Silje Hjemdal (FrP) [13:05:10]: Jeg synes det er bra at representanten fra Høyre snakker godt om barna og ikke minst familiene. Jeg har allikevel lyst til å utfordre Høyre lite grann, siden jeg og Fremskrittspartiet har fått en rekke henvendelser angående det som gjelder tredeling av foreldrepermisjonen. Det jeg lurar på da, er om Høyre – nå som de ikke lenger er i regjering – kunne tenke seg å støtte Fremskrittspartiet i å droppe tredelingen av foreldrepermisjonen, sånn at familiene får større valgfrihet.

Turid Kristensen (H) [13:05:48]: Det korte svaret på det, og det er jeg sikker på at representanten fra Fremskrittspartiet er kjent med, er at der har vi endret holdning, også i vårt program, til å gå bort fra en klar tredeling av foreldrepermisjonen for å finne en bedre fordeling for familiene.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:06:19]: Selv om det for tiden er krevende for de fleste, med høye strømpriiser og ny nedstengning på grunn av pandemien, er heldigvis Norge fortsatt et av verdens beste land å bo i. Vi skårer høyt på ulike internasjonale indekser, velferdsstaten er velutviklet, og verdier som likestilling, ytringsfrihet, tillit og toleranse står sentralt og bidrar til et godt demokrati. Men vi må jobbe aktivt for å beholde det sånn, og da er det viktig at befolkningen opplever at nasjonalstaten er til for dem, og at skattene og avgiftene de betaler, går til gode formål og ikke til skattekutt for

de rikeste eller rett i lommen på store internasjonale selskaper. Det er viktig at alle har tilgang på de samme offentlige tjenestene uansett hvor i landet de bor, og det er viktig at vi har velferdsordninger som fungerer mest mulig etter hensikten.

Det er også en slik utjevner og tillitsbasert politikk den nye regjeringen ønsker å føre de neste fire årene, noe som kommer tydelig fram i Hurdalsplattformen – og også i vårt forslag til budsjett sammen med SV, hvor vi selv på bare få uker har klart å gjøre justeringer som viser riktig vei. Vi har vel å merke ikke hatt tid og anledning til å gjøre så grundige og helhetlige vurderinger og prioriteringer som i en normal budsjettprosess, men at det nå er en ny kurs, merkes – ikke minst når det gjelder kommuneøkonomien.

Kommunene, som er så viktige for tjenestetilbudet til folk, får 2,5 mrd. kr mer å rutte med etter vår justering, noe som helt klart vil ha mye å si for tjenestetilbudet. Ikke minst vil det ha betydning for mulighetene det kommunale barnevernet har til godt å implementere den nye barnevernsreformen i 2022. Heldigvis gir regjeringen i budsjettet også kommunene et ekstra år på å omstille seg i forbindelse med reformen, noe som er helt nødvendig.

Vi styrker både kommunenes økonomi og ikke minst økonomien til familier som får sosialstønad, ved i dette budsjettet å sørge for at barnetrygden skal holdes utenfor sosialstønaden. I vårt budsjettforslag har vi også en rekke andre tiltak som vil gjøre hverdagen enklere for barnefamilie, ikke minst de som ikke har så god råd. Vi reduserer maksprisen i barnehagene, staten kommer med en egen satsing på ressurskrevende brukere, brillestøtten kommer tilbake, arbeidet med en tannhelsereform igangsettes, og vi innfører gratis halvdagsplass i SFO for førsteklassinger.

Vi styrker budsjettene til barne- og ungdomsorganisasjonene med 4 mill. kr og gir frivilligheten og idretten 150 mill. kr og full momskompensasjon – et gode for alle barn og unge. Og vi utvider og putter på hele 85 mill. kr ekstra i ordningen for inkludering av barn og unge – ikke bare 50 mill. kr, som Høyre sa her. Dette går til utlånsordninger som BUA og Skattkammeret. Det kan gå til kontingentkasser som kommunene har rundt om, eller til andre gode tiltak, som ulike fritidskortløsninger, som allerede finnes og brukes av mange kommuner som er langt framme teknisk, og som treffer de barna som behøver det mest – og langt bedre enn det fritidskortet som forrige regjering så vidt var i gang med å rulle ut.

Det byråkratiske og ikke minst ekstremt kostbare tiltaket – vi snakker om 1,7 mrd. kr – var vi i Senterpartiet i utgangspunktet litt positive til, men det viser seg at det ville ta lang tid å få på plass, utvidelser regjeringen

Solberg la opp til, vil fortsatt omhandle bare noen få kommuner, og så har heller ikke barn og unge vist seg å nyttiggjøre seg fritidskortet der det nå finnes. 50 mill. kr står igjen på ordningen i 2021. Vi mener vi derfor kan bruke pengene på mye mer treffsikre tiltak enn denne universelle ordningen.

For regjeringen er det ikke et ønske med en utvikling der en stadig større andel av offentlige velferdstjenester eies og drives av kommersielle konsern. Vi vil heller styrke fellesskapsløsningene og jobbe for at ansvar og drift skal være mest mulig i det offentlige og i den ideelle sektoren. Derfor styrker vi institusjonsbarnevernet med 150 mill. kr neste år, både fordi det trengs og også som et ledd i å få til en omstilling der offentlige og ideelle tar over for store kommersielle konsern på dette feltet. For barn i barnevernet trenger god koordinering og nok ansatte med kompetanse, noe som anbudskonkurranse og fokuset på profit i de store barnevernsskonnene ikke bidrar godt nok til.

Utviklingen av et enda bedre barnevern er for øvrig en hovedsatsing i Hurdalsplattformen. Siden fosterhjem er det mest brukte omsorgstiltaket når barn ikke kan bo hjemme, blir rekruttering og utvikling av gode, stabile fosterhjem også en viktig oppgave framover. I Hurdalsplattformen prioriterer vi fosterhjemmene, og vi er i gang med arbeidet med en ny fosterhjemsslov. Jeg vil derfor avslutningsvis benytte anledningen til å invitere alle partiene på Stortinget til å bidra konstruktivt i arbeidet med den.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grunde Almeland (V) [13:11:18]: Det er interessant å høre på holdningene til representanten fra Senterpartiet om universelle ordninger kontra målrettede, for argumentene går litt i begge retninger. I plattformen og i det representanten har framført, understrekes det hvor viktig det er at universelle løsninger skal være det som løser det aller meste, mens det første store grepet representanten er med på å gjøre, er å fjerne en universell ordning som er under utprøving, før man egentlig har fått resultatene fra den.

Av de grepene som gjøres, er et av dem å fjerne forslaget om å utvide foreldrefradraget, som gjør at barnefamilie i dag ikke nødvendigvis kommer bedre ut med det alternativet, slik representanten påstår. Så mitt spørsmål er: Vil representanten sørge for målrettede ordninger, som faktisk treffer dem som trenger det aller mest?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:12:22]: Det er et veldig viktig mål for vår politikk at den er sosialt, geografisk og økonomisk utjevner, og det er også veldig viktig for oss – nå som forskjellene har blitt større her i

landet – å treffe de familiene og de barna som har mindre å rutte med enn andre. Derfor er det klart at universelle ordninger som faktisk fungerer, er vi veldig opptatt av å støtte opp under, så lenge de treffer der de skal. Men ta f.eks. fritidskortet: Det treffer ikke godt nok. Det er en universell ordning hvor vi skal bruke opp mot 1,7 mrd. kr, og så kan det gå til en masse ungdommer som egentlig ikke trenger det. Det vi trenger å bruke de pengene på, er mye mer målrettede tiltak, som det å styrke tiltaksordningen med utlån av utstyr, der man kan søke om kontingentkasser og inkludere idretten i langt større grad, som Fjørtoft-utvalget var veldig opptatt av kom til å fungere veldig mye bedre – eller også andre ordninger. For eksempel kan man da søke på fritidskort som allerede finnes. Det viser seg at det er en klokere måte.

Grunde Almeland (V) [13:13:37]: Jeg kunne hatt en viss forståelse for den måten å argumentere på dersom representanten hadde bidratt til at de pengene som skulle gå til fritidskortet, reelt sett hadde gått til ordninger som representanten mener hadde truffet bedre. Men det gjør de jo ikke. De pengene blir spredd utover til andre ting. Det er bare en liten sum av det som går til den ordningen som representanten spesifikt selv peker på. Jeg vil påstå at det vi må prøve å få til, er ordninger som til syvende og sist kommer folk til gode, og da er det å sørge for ordninger som faktisk treffer der det gjelder, veldig viktig. Derfor er mitt neste spørsmål: Et av de områdene der det er størst tetthet av barn som vokser opp i lavinntektsfamilier, er den byen vi er i nå, i Oslo. Hvordan vil representanten sørge for at vi framover får ordninger som treffer enda bedre for de barna som bor i denne byen og sliter?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:14:38]: Takk for spørsmålet. Når vi kutter i fritidskortordningen, sparer vi litt penger – dessuten ble den jo ikke noe særlig brukt heller, det sto 50 mill. kr igjen. Vi bruker det på veldig mange tiltak som vil treffe barn som har utfordringer økonomisk i hele landet, men også i Oslo, som halv dag i SFO, som å holde barnetrygden utenfor sosialstønden, som å redusere maksprisen i barnehagen.

I tillegg har vi i Senterpartiet vært opptatt av områdeløft. Det har vi styrket ekstra i budsjetter. Det er et område som jeg vet at Hurdalsplattformen også setter høyt, og det kommer vi til å følge opp på den måten.

Tage Pettersen (H) [13:15:38]: Jeg må starte med å si at universelle ordninger treffer både de som trenger det, og de som ikke trenger det – det er derfor de er universelle.

Spørsmålet mitt til representanten handler om barnevern, hvor man har satt av 100 mill. kr, pluss 50 mill. kr

i forliket med SV, til å kjøpe eller bygge opp barnevernet. Klassekampen har i dag en større sak om barnevernet, hvor de bl.a. fastslår at det er de kommersielle selskapene som har en stadig større andel av institusjonstilbudet for barn og ungdom med sammensatte behov, og det handler om at det er de som besitter kompetansen i stor grad. Spørsmålet til representanten er: Hvordan ser representanten for seg at denne bevilgningen skal brukes? Skal den brukes til å bygge nye institusjoner, til å kjøpe opp institusjoner – eller hvordan ser man for seg at transformasjonen fra de som har kompetansen og barna i dag, over til det offentlige skal finne sted?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:16:34]: Anbudene på en del av institusjonsbarnevernet må igangsettes nå. Derfor er det viktig å få satt av midler så vi kan begynne å bygge opp igjen det offentlige tilbudet ganske fort, slik at de også kan ta unna en del av det, for vi er i en transformasjonsprosess nå. Hvis det var opp til Senterpartiet, kunne dette gått fort, men som representanten er inne på, kan det jo ikke det. Vi har et stort ansvar overfor barna, og for så vidt også overfor de ansatte som jobber i det private kommersielle barnevernet, med hensyn til å gjøre dette på en ordentlig måte.

Stortinget har i mange år ventet på at regjeringen som representanten var en del av, skulle sette i gang en prosess, som er vedtatt her, med å bygge ned den kommersielle delen av institusjonsbarnevernet og løfte opp den offentlige og ideelle delen. Det har ikke skjedd, så noen må jo sette i gang, og nå er vi i ferd med å gjøre det.

Turid Kristensen (H) [13:17:41]: Som jeg sa i mitt innlegg, la den forrige regjeringen fram en strategi som het Trygge foreldre – trygge barn, nettopp for å styrke foreldrestøttefeltet. Tiltakene i denne strategien har hatt som mål at tilbudet skal bli mer likeverdig i hele landet – at alle kommuner skal kunne tilby kvalitets-sikrede og kunnskapsbaserte foreldrestøttende tiltak og styrke samarbeidet mellom ulike sektorer og tjenester om foreldrestøtte.

Det jeg også var innom, var hvor stor forundringen min var da jeg så at regjeringen, med Senterpartiet, valgte å kutte alle støttetiltakene til familievernkurs og samlivskurs – også for førstegangsforeldre.

Så mitt spørsmål til representanten er: Hvilke refleksjoner har man gjort seg når man gjør dette? Ser man ikke at dette vil ramme de aller mest sårbare blant oss, og hva er det man har tenkt å erstatte dette med? Det klarer ikke jeg å finne ut fra regjeringens budsjetter.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:18:44]: Takk for spørsmålet. Dessverre viste dette prosjektet, som ble etablert under regjeringen Solberg, seg ikke å fungere

optimalt. Bare halve summen ble brukt til det i fjor. Dessuten var det bare noen steder man fikk tilbudet.

Selv om representanten peker på at andre kommuner på sikt skulle få ta del i ordningen, er det absolutt ikke en ordning som vil være et tilbud for folk over hele landet. For Senterpartiet og Arbeiderpartiet er det langt viktigere at vi nå framover styrker foreldrevernet, for der har de den typen tilbud. Man har altså tilbud innenfor helsevesenet på det samme området.

Det kom en NOU om foreldrevernet under Solbergs regjering. Den ble det ikke jobbet noe med mens den regjeringen hadde ansvaret. Det må vi sette i gang med nå, og da vil denne typen behov bli kartlagt, og det vil bli sett på hvordan de best kan bli dekket.

Silje Hjemdal (FrP) [13:20:01]: Representanten fra Senterpartiet har i hvert fall tidligere delt mitt og Fremskrittspartiets store engasjement i saken som gjelder samværssabotasje. Nå klarte vi å få et vedtak her i salen om at man ønsket at saken skulle komme tilbake, men også at man skulle kunne gjøre noe konkret.

Så skyver man arbeidet med ny barnelov foran seg. Man har snakket om et mannsutvalg. Fremskrittspartiet har i sitt budsjett prioritert bl.a. organisasjonen Manns-Forum for å sette fokus på en veldig alvorlig samfunnsproblematikk.

Jeg lurer på hvor Senterpartiets engasjement i samværssabotasjesaken er i dag, og når kan vi forvente å se resultater av det arbeidet?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:21:01]: Dette er, som representanten pekte på, noe som Senterpartiet og undertegnede har engasjert seg mye i. I Hurdalsplattformen står det at vi skal jobbe aktivt med denne problemstillingen, og vi har ikke bare sagt at vi skal sette ned et mannsutvalg; vi har satt ned – eller vi er i ferd med det – og vi har bevilget penger til det. Så det er godt i gang, og da er det klart at samværssabotasje vil være en del av arbeidet. Det er naturlig at vi venter på loven før vi konkluderer veldig tydelig. Men jeg kan forsikre representanten om at jeg ikke kommer til å legge den ballen død, for den er såpass viktig. Det har vært såpass mange avsløringer bl.a. i media som viser at dette er en stor utfordring. Så er det mange hensyn å ta, og jeg forstår at vi er nødt til å håndtere dette på en god måte, men vi skal i hvert fall sørge for at vedtaket i Stortinget blir fulgt opp på en god måte.

Presidenten: Da er replikkordskiftet ferdig.

Silje Hjemdal (FrP) [13:22:24]: For Fremskrittspartiet er det avgjørende å snakke om familienes valgfrihet når vi diskuterer familiepolitikk. Derfor hadde jeg også i en tidligere replikkrunde – som mange fikk med seg –

en oppfordring til Høyre om å avvikle tredelingen av foreldrepermisjonen. Vi ser i dag at veldig mange kvinner føler seg mer eller mindre tvunget til å gå ut i ulønnet permisjon, noe som tjener verken kvinnene, familiene eller – kanskje aller minst – barna. Jeg håper at flere i salen tenker seg nøye om, også utenom budsjettprosessene, når vi i året som kommer skal behandle saker som angår familiene. Vi er nødt til å regulere mindre når det gjelder familier – ikke mer.

Ellers har en viktig satsing for Fremskrittspartiet på barne- og familiefeltet vært innsatsen mot vold og overgrep. Jeg har utfordret ulike statsråder, spesielt justisministeren – som ikke er her i dag – på hva regjeringen faktisk ønsker å gjøre, kanskje spesielt for de aller minste. Fremskrittspartiet foreslår i sitt alternative budsjett å styrke innsatsen mot vold og overgrep med 100 mill. kr. Vi vet at vi er alene om det i dag, men jeg har likevel et håp om at det er noe som også den nye regjeringen vil prioritere. Om det ikke nødvendigvis er penger i dette budsjettet – noe som er litt skuffende – er det lov å håpe på i neste runde.

Representantene fra regjeringspartiene trekker fram at man satser på barnevernet. Jeg er veldig skeptisk til holdningen man har overfor private aktører. For Fremskrittspartiet har det viktigste alltid vært at familiene får hjelp, og ikke minst at barnet får best mulig hjelp – ikke hvem som leverer tjenestene. Derfor er det veldig bekymringsverdig å se hvordan man omtaler bl.a. private aktører innenfor barnevernet når man snakker om dette. I den sammenheng ønsker Fremskrittspartiet å styrke kompetansen i barnevernet ytterligere. Vi mener at det er viktig, uansett hvem som leverer tjenestene. Derfor har vi et forslag i vårt alternative budsjett om at vi skal gjøre dette med 40 mill. kr neste år.

Representanten fra Senterpartiet snakket bl.a. om fosterhjem – hvis jeg ikke husker helt feil – og det synes jeg er bra. Det er mange saker å ta fatt i når det gjelder fosterhjem. I samtlige kommuner har det vært et stort behov for fosterhjem og for å få mennesker til å stille opp og åpne hjemmet sitt. Da har jeg en særlig understrekning – som man også kan lese i budsjettinnstillingen – som går på dette med søsken i fosterhjem. Selv om kanskje ikke alle var med og støttet Fremskrittspartiets merknad om dette, håper jeg virkelig at dette er noe en samlet komité kan stå bak, da vi vet at dette betyr mye for mange.

Jeg har kritisert den nye regjeringen i ganske mange flater fordi de fjernet fritidskortet før det var utrullet. Jeg synes det er utrolig dumt, men det er greit, nå har de prioritert sånn. Vi prioriterer annerledes i vårt budsjett, i tillegg til at vi bl.a. styrker BUA med 15 mill. kr.

Helsekartlegging er det nå kommet en sak om. Det var litt usikkert om denne regjeringen ville legge fram saken eller ikke, men nå har den i hvert fall kommet.

Dette prioriterer også Fremskrittspartiet i sitt budsjett. Jeg synes det er litt merkelig at regjeringspartiene ikke legger inn mer penger til dette, ettersom det i hvert fall tidligere har vært en uttrykt holdning i denne salen om at alle er enig i at dette skal på plass. Men da bør også pengene ligge klare, og her mangler det noe, etter hva jeg kan se i innspillene vi har fått i budsjettthøringen.

Ellers kan jeg kort si at Fremskrittspartiet fortsetter å kutte i sløseriet. Vi kutter bl.a. i engangsstønad og konstantstøtte for neste år i vårt alternative budsjett.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:27:44]: I forrige periode fokuserte vi mye på problematikken med at det blir stadig større forskjeller og stadig flere barn som vokser opp i hjem med dårlig økonomi. Minister Ropstad's svar da var fritidskortet – det skulle liksom løse alle problemer – og jeg er litt overrasket over at Fremskrittspartiet har lagt seg på samme linje. Når jeg går gjennom budsjettet til Fremskrittspartiet, klarer jeg ikke å se noen særlig andre tiltak for å minske barnefattigdom enn 15 mill. kr til BUA, der vi gir 85 mill. kr. Så jeg er interessert i å høre hva representanten ser på og har lyst til å formidle som andre tiltak fra Fremskrittspartiet for å minske barnefattigdommen i Norge.

Silje Hjemdal (FrP) [13:28:30]: Det er veldig enkelt. For det første: Fremskrittspartiet er for en strengere innvandrings- og integreringspolitikk. Innvandring er faktisk en av de største årsakene til stadig økende barnefattigdom i Norge. Det viser alle tall, all forskning og alle rapporter som vi får. Dårlig integrering gjør heller ikke noe for disse familiene.

Det viktigste, og det Fremskrittspartiet har vært aller tydeligst på, er faktisk å få folk i arbeid. Det er det aller, aller viktigste vi kan gjøre for å bekjempe barnefattigdom.

Så kan man ikke bare lese i familiekapitlet når det gjelder barnefattigdom, det er også andre tilskudd, f.eks. innen kultur, der vi har sagt at vi prioriterer barn og unge, og ikke nødvendigvis finkultur. Lavere skatter og avgifter generelt gir også mer penger til barnefamiliene. – Så det er bare å lese hele Fremskrittspartiets budsjett.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:29:33]: Takk for svaret. Hvis det er sånn at Fremskrittspartiet er veldig opp-tatt av at manglende integrering er hovedårsaken til at vi har mange familier med lavinntekt, vil jeg gjerne vite hva representanten mener er gode tiltak i Fremskrittspartiets budsjett for å forbedre integreringen betydelig, særlig for disse familiene.

Silje Hjemdal (FrP) [13:29:58]: I første omgang handler det, som jeg sier, om hvor mange vi tar imot. For dem vi tar imot, har vi en forpliktelse til å integrere.

Det handler da om å gi tilbud innenfor språk og utdanning, og at man faktisk har kapasitet til å ta imot dem som kommer.

Men jeg vil igjen si at også for disse familiene handler det om det generelle skatte- og avgiftstrykket. Og det er jo litt fristende å kommentere det når man blir utfordret av Senterpartiet på nettopp dette, for man vet nå at folk får strømgninger som detter ned i postkassene rett før jul. Her har Senterpartiet har dratt bena etter seg, sammen med regjeringen, og laget en ordning som ikke engang tref-fer dem som bor i borettslag og sameier – én million vanlige mennesker, skulle man tro, også lavinntektsfamilier

Kathy Lie (SV) [13:31:10]: Det er en kjensgjerning at mange menn, fedre, ikke tar ut mer foreldrepermisjon enn det som er et minimum. Før det ble regulert, var det mange som ikke tok ut permisjon i det hele tatt. Vi vet at likestilt foreldrepermisjon er viktig både for tilknytningen mellom fedre og barn og for likestilling mellom kvinner og menn. Jeg lurar på om representanten Hjemdal mener at tilknytningen mellom fedre og barn er mindre viktig enn tilknytningen mellom mødre og barn, om ikke dette er et viktig likestillingsiltak, og også om hun mener at fedre ikke ivaretar barna sine like godt som mødre.

Silje Hjemdal (FrP) [13:31:54]: Det var et veldig godt spørsmål, for er det noen som har stått på barrikadene for fedres rettigheter, er det nettopp jeg og Fremskrittspartiet. Det er saken om samværsabotasje, som jeg har utfordret representantens budsjettspartner Senterpartiet på tidligere, et veldig godt eksempel på.

Noen vil si at dette er et viktig likestillingsverktøy. Etter de tilbakemeldingene vi får, når vi ser at det er stadig flere kvinner som tar ut ulønnet permisjon, må jeg si at min konklusjon er det motsatte. Jeg må si at det viktigste for familiene i dag er å ha muligheten for å velge selv. Man kan med å fjerne denne tvangen fra politikerne her inne la familiene få lov til å avgjøre dette selv, og da kan fedre ta mer permisjon i noen tilfeller, og mødre i noen tilfeller.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:33:12]: Siden jeg fikk svar på mitt spørsmål om arbeid for barn i lavinntektsfamilier og det ble vist til god integreringspolitikk, er jeg bare nødt til å vise til Fremskrittspartiets budsjett, hvor de velger å kutte 873 mill. kr i integreringstilskudd, 200 mill. kr i kutt i tilskudd til bosetting av enslige mindreårige asylsøkere, 144 mill. kr i kutt i tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner og 65,7 mill. kr i kutt til norskopplæring for voksne innvandrere. For meg oppleves ikke det som en veldig stor innsats på integreringsfeltet for bl.a. barn i lavinntektsfamilier. Hva slags kommentar har representanten til det?

Silje Hjemdal (FrP) [13:34:02]: Jo, det er bare å lese resten av hva som står i vårt budsjett bl.a. hva gjelder ankomst av mindreårige asylsøkere, som representanten var inne på. Estimatenes – og i hvert fall med den koronapandemien vi har nå – viser lavere tall når det gjelder ankomster både på familiejenforening, enslige mindreårige asylsøkere og asylsøkere generelt. Så det er en veldig viktig post her, pluss at det er også andre typer innvandrere som ikke kommer i like stor grad til Norge i dag som tidligere. Derfor er det helt naturlig for oss å budsjettere med lavere utgifter til dette. Når det kommer færre, blir det også færre utgifter.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Kathy Lie (SV) [13:35:17]: Kampen mot fattigdom og økte forskjeller er vår hovedprioritering og skal være en rød tråd i alt vi gjør. I dette inngår kampen for familiene og barnas oppvekst og hverdag.

Et viktig virkemiddel for å gjøre barnas hverdag bedre er barnetrygden. Barnetrygden har stått stille i altfor mange år, og SV mener det nå er på høy tid å øke barnetrygden for alle barn, ikke bare for de minste. Derfor foreslår vi i vårt alternative budsjett å øke barnetrygden for barn fra 6 til 18 år og innføre søskentillegg for spesielt å styrke flerbarnsfamiliene, og vi foreslår også en minstestøtte i foreldrepengene på 2G for å ivareta foreldre med svak tilknytning til arbeidslivet.

I dette budsjettforliket er vi glad for at vi har sørget for å stanse avkorting av barnetrygden for dem på sosialhjelp, med en lovendring om kompensasjon til kommunene fra 1. september. Jeg får mange tilbakemeldinger om dagen fra kommunestyrerepresentanter rundt i landet som nå får gjennomslag for å stanse avkortingen allerede fra 1. januar, fordi de ser at dette kommer. Dette sammen med en rekke andre utjevnerende tiltak i arbeids- og sosialbudsjettet, utdanningsbudsjettet og helsebudsjettet vil gjøre en stor forskjell som mange familier med dårlig råd vil merke.

Tilskuddsordningen for å inkludere barn og unge er en av disse ordningene som vil bidra til at flere barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter, ved at kommunene kan søke støtte til reduserte deltakeravgifter og til å utvide ordningene med gratis utlån av fritidsutstyr. Denne posten økes nå med hele 85 mill. kr.

Vi har også i dette budsjettet økt grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene, som er en bærebjelke i demokratiet, i tillegg til å være et fristed der barn og unge kan følge sine egne interesser og bestemme over sin egen hverdag.

Regjeringen og SV er enige om at barnevernet skal være til for å hjelpe barn, ikke for å tjene penger. I dette budsjettet styrker vi det statlige barnevernet for at barnevernet skal kunne øke både kapasitet og kompetanse.

Vi er også enige om å satse på langsiktige avtaler med ideelle aktører. Vi har et mål om å fase ut de kommersielle aktørene, for alle pengene skal gå til barna, ikke til profitt for selskapene. Men vi innser at dette ikke er gjort over natten, og at vi må sørge for at barna har et forsvarlig tilbud hele veien.

SV foreslo også i vårt alternative budsjett tilskudd til brukerråd hvor barna er representert, og et program for barns medvirkning og kunnskap i barnevernet. Vi mener det er viktig at barna høres. Dette får vi jobbe videre med.

Dette er også et godt budsjett for likestilling og ikke-diskriminering og for arbeidet mot rasisme og hatefulle ytringer. Her styrker vi både kvinners og menns rettigheter, med økte bevilgninger til kvinneorganisasjonene og til opprettelse av et mannsutvalg, og vi styrker også det regionale likestillingsarbeidet.

Noen mener at vi er likestilte i Norge, og at det ikke er nødvendig med tiltak eller markeringer. Noen vil endog avskaffe kvinnedagen 8. mars. Ja, vi er kommet langt i Norge, men stadig ser vi at det fortsatt er store forskjeller og utfordringer. Det så vi ikke minst da vi fikk skatteklistene her om dagen, hvor bare 5 av 100 på inntektstoppen er kvinner. Vi vet også at kvinner jobber mye mer deltid enn menn, og at såkalt typiske kvinnesykdommer stort sett har lavere status enn andre sykdommer.

Vi vet også at kvinner mye oftere utsettes for seksuelle overgrep og vold. Det er et stort samfunnsproblem og kan gi de utsatte store helseutfordringer over lang tid. Vi er derfor glad for at vi styrker budsjettet til incest- og voldtekssentrene og til Krisesentersekretariatet. Vi reverserer Solberg-regjeringens forslag om å fjerne tilskuddsordningen til organisasjonene som jobber mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer, og styrker tilskuddene til disse viktige organisasjonene. I tillegg styrker vi også tilskuddsordningen for kjønns- og seksualitetsmangfold.

SV mener det er viktig å se alle disse tiltakene i sammenheng. Det handler om å bekjempe diskriminering, vold og trusler mot alle, uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, seksuell legning og etnisitet. Det handler om kampen for et rausere og mer inkluderende samfunn.

Velgerne har gitt oss et sterkt rød-grønt mandat. Gjennom budsjettforhandlingene mellom regjeringen og SV har vi kommet fram til en rausere og mer omfordelende retning for landet. Men vi har mer på lager. I SVs alternative statsbudsjett har vi flere kraftfulle satsinger som vi ikke fikk gjennomslag for i denne omgangen, men heldigvis kommer det flere budsjettforhandlinger i tiden framover. Det ser jeg fram til.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [13:40:17]: Nå har vi allerede hatt noen runder knyttet til fritidskortet, som åpenbart

er noe som politisk skiller oss forholdsvis på midten, skulle en tro – helt til jeg stupte inn i SVs partiprogram i dag og fant at de hadde et valgløfte som handlet om å videreutvikle fritidskortet. Alle barn og unge skal få et universelt kort som gir rabattert eller gratis tilgang på fritidsaktiviteter, kulturtilbud og deltakelse i frivilligheten – en knakende god programformulering, sett med mine øyne. Spørsmålet er hvor dette har blitt av for SV i forhandlingene med regjeringen, som åpenbart er veldig uenig med både de borgerlige partiene og SV i at dette er en god idé.

Kathy Lie (SV) [13:41:06]: Tusen takk for dette litt krevende spørsmålet. Det er jo sånn at vi har utformet en politikk hvor vi mener at det er viktig med gode universelle ordninger for barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter. Etter at jeg kom hit på Stortinget for noen få måneder siden, har jeg i hvert fall lært at det er utfordringer knyttet til fritidskortet når det gjelder hvordan det er blitt benyttet, og kostnadene ved det. På bakgrunn av det har vi ikke stått så hardt på at det skal videreføres nå, for vi mener det er andre ordninger som på en bedre måte kan sikre at de som virkelig trenger det mest, får tilgang på fritidsaktiviteter.

Tage Pettersen (H) [13:42:03]: Jeg har jo lyst til å beklage det, som flere har gjort. At man avslutter før man har evaluert en såpass kort periode med så få kommuner, er synd.

Litt over til dette med universelle versus målrettede tiltak: I et tidligere replikkordskifte var representanten Sem-Jacobsen inne på at det var utfordrende med fritidskortet, for det var universelt og traff ikke alle. Da handler mitt spørsmål om en del av de grepene som SV og regjeringen nå gjør i budsjettet, f.eks. gratis SFO for første trinn og å redusere barnehageprisen med noen hundrelapper for alle. På spørsmål til Finansdepartementet svarte de at 41 000 barn ikke treffes av reduksjonen i barnehagepris fordi de allerede har moderasjonsordninger innført av regjeringen Solberg, som gratis kjernetid eller at de betaler under 6 pst. av inntekten – veldig treffsikre ordninger.

Hva er representantens syn på den typen målrettede tiltak versus å innføre ordninger for alle?

Kathy Lie (SV) [13:43:03]: Takk for spørsmålet.

I SV er vi opptatt av ordninger som gjør at alle kan delta. Når det gjelder fritidskortet, er det ikke det universelle ved det som er problematisk, overhodet ikke. Vi er absolutt for at ordninger skal være universelle, og det handler om at man ikke skal stigmatisere enkelte grupper av barn og unge. Det er ikke det universelle som er problematisk, for det mener vi er viktig i mange sammenhenger, særlig når det gjelder et tiltak som barne-

trygden, som vi mener er et veldig viktig middel for å løfte familier over fattigdomsgrensen.

Silje Hjemdal (FrP) [13:44:15]: SV understreker at kamp mot barnefattigdom er en av deres hovedprioriteringer, og representanten har sikkert mange gode forslag til hvordan man skal bekjempe dette, og andre som jeg kanskje ikke bifaller like mye. Imidlertid lurar jeg på om representanten anerkjenner at høy innvandring og dårlig integrering faktisk er en viktig årsak til at barnefattigdom i Norge er økende, og hvor mange representanten fra SV mener at Norge skal kunne motta hvert år samtidig som man skal ha som hovedfokus å bekjempe barnefattigdom.

Kathy Lie (SV) [13:44:58]: Tusen takk for spørsmålet.

Det er ikke sånn at det at folk har innvandret til Norge, i seg selv gjør at de er fattige. Det er riktignok sånn at det er flere med innvandrerbakgrunn som sliter med økonomien, men det er mer et klassespørsmål enn et innvandringsspørsmål. Det handler bl.a. om hvordan vi klarer å få folk i arbeid.

Og så mener jeg at vi i et rikt land som Norge ikke kan stå og se på at så vanvittig mange mennesker i verden er på flukt og lider nød. Vi er nødt til å ta vår del med å hjelpe de menneskene som lider i verden.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [13:46:11]: Jeg vil gi honnør til representantene fra SV som har fått inn et viktig punkt om at avkorting av barnetrygd når man får sosialhjelp, ikke lenger er mulig for kommunene. Det er en viktig kamp som vi har stått sammen med SV om.

Jeg og Kristelig Folkeparti har vært opptatt av økt barnetrygd som et viktig tiltak spesielt mot barnefattigdom. Vi landet på en modell som gikk på at vi økte barnetrygden for de yngste ungene, opptil 6 år, og så hadde vi fritidskortet, som skulle trappes videre opp, bl.a. i neste års budsjett. Visjonen var at alle unger skulle få 2 000 kr hver som de kunne bruke på den fritidsaktiviteten de ønsket, og kanskje sitte i klasserommet og drøfte hvilken aktivitet de skulle bruke det på, og få det kollektive presset som de kanskje ikke får hjemmefra.

Hva tenker SV nå, når en ikke går videre med fritidskortet, og en heller ikke gir en økning i barnetrygden? Kan representanten si litt om hva hun tenker når det gjelder fattigdom og den viktige innsatsen jeg mener vi begynte på, både med barnetrygd og fritidskort?

Kathy Lie (SV) [13:47:11]: Tusen takk til representanten for et veldig godt spørsmål.

Vi har i vårt alternative budsjett en økning i barnetrygden for barn fra 6 til 18 år. Vi er veldig glad for den økningen Kristelig Folkeparti har fått til for de yngste

barna, og så mener vi at det er viktig nå også å styrke de barna som er over 6 år. Det handler om at det ikke blir billigere med eldre barn. Det er ofte større utfordringer knyttet til utstyrspress og sammenligning med andre og større aktivitet utenfor hjemmet. Så vi mener at det er en viktig løsning å få på plass, og vi vil fortsette å kjempe for den økningen i kommende budsjettforhandlinger med regjeringspartiene.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed ferdig.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [13:48:20]: Barne- og familiebudsjettet er et av de viktigste, hvis ikke det viktigste, budsjettet vi vedtar her på Stortinget. Det er det budsjettet som satser på ungene, som satser på familiene, på dem som trenger en ekstra hånd, og på dem som er ekstra sårbare – fordi ingen familier er like, og ingen unger er like. Ulike tider krever ulike løsninger. Det er derfor det er så viktig at politikken som føres, er mangfoldig, sånn at den treffer flest mulig, for livet blir ikke alltid slik vi hadde trodd og sett for oss. Som småbarnspappa synes jeg hverdagen kan bli litt vel hektisk og heblevende innimellom. Men vi er to foreldre, og vi har to barn. De foreldrene som helt alene gjør en jobb for to, beundrer jeg, og de er virkelig noen hverdagshelter.

Starten vi gir ungene våre, har så mye å si for hvordan livet senere blir for dem. Det er derfor vi i Kristelig Folkeparti har kjempet og økt barnetrygden med 8 200 kr for de yngste ungene. Det er derfor vi har innført fritidskortet, for å gi barn og unge mulighet for å delta på fritidsaktiviteter, for vi vet at det er så viktig for ungdommene. Det er derfor vi har satset på samlivskurs for førstegangsførelse, og det er derfor vi kjemper for kontantstøtten og valgfriheten. Vi investerer alltid de store pengene i de små ungene, enten vi er i posisjon eller i opposisjon, for det som er bra for ungene, er også bra for samfunnet.

Det er mye bra i de rød-grønnes budsjett som vi i Kristelig Folkeparti også er enig i. Blant annet synes jeg det er bra at en styrker bemanningen i institusjonene i barnevernet. Det er viktig, spesielt for sårbare barn. Men for å være ærlig er det andre ting jeg stusser over – ja, som jeg direkte er skuffet over. De kutter i kontantstøtten, og min frykt er at det bare er en start fordi en ønsker å kutte mye mer. De kutter videre i samlivstilbud for førstegangsførelse, et tilbud som er så viktig i den tiden det skjer mange forandringer på kort tid. Da er det så viktig at vi som samfunn stiller opp for å gi foreldrene redskap til å være der for hverandre og for den lille. Det handler om forebygging.

Det er ikke å kutte i foreldrefradraget som betyr mest for dem som har en lav inntekt. Ikke minst kutter de i fritidskortet, kortet som skal sikre alle barn og unge mulighet til å delta på fritidsaktiviteter uavhengig av

størrelsen på mammas eller pappas lommebok – et kort som gir frihet og selvstendighet. Ingen barn eller ungdommer skal måtte stå med lua i hånda og be om å få bli med på en fritidsaktivitet. Dette tar man bare vekk med et pennestøk. Det gjør meg trist, for på toppen av det hele kutter de også i fradraget for gave til frivilligheten, de halverer det faktisk fra 50 000 til 25 000 kr.

Det burde kanskje ikke overraske noen at ungene og familiene står langt nede på prioriteringslista når Senterpartiet og Arbeiderpartiet sitter i regjering. Selv om jeg faktisk trodde det var vanlige folks tur nå, er det dessverre ikke vanlige familier eller vanlige barns tur denne gangen. For på toppen av det hele kutter regjeringa i flere ordninger til frivilligheten og kulturen. Det er bra med økt momskompensasjon, men samlet sett er det jo kutt til frivilligheten – både det å halvere skattefradraget for gaver til frivillige organisasjoner og det å fjerne gaveforsterkningsordningen og fritidskort. Begrunnelsen for fjerningen av gaveforsterkningsordningen er at de ikke ønsker å tilgodese private, men der bommer regjeringa, for det er frivilligheten og kulturen som taper, det er ikke de private. Tiden er inne for at regjeringa skjønner konsekvensene av sin ideologiske kamp.

Mange organisasjoner melder at kuttene regjeringa nå gjør, vil føre til en dramatisk reduksjon i gaveinntektene til deres arbeid. Det betyr kutt i tilbudet til barn og unge, til vanskeligstilte, til kultur og frivillighet – de som trenger noe ekstra hjelp. Det er trist.

Regjeringa mener at forslagene vil utjevne forskjeller, men i realiteten vil de få motsatt effekt. Skattefradraget betyr veldig lite for dem som har høy inntekt. Dermed bidrar kuttet til økte, ikke mindre, forskjeller, for det betyr mindre gaver og mindre innsats for dem som trenger hjelpen.

At Arbeiderpartiet tenker på denne måten, er for meg ikke overraskende, men at Senterpartiet aksepterte det, skjønner jeg ikke. Det at mange velger å prioritere deler av sin inntekt til veldedige formål, er et gode for samfunnet som helhet. Det er ikke sånn at det bare er de med høy inntekt som ønsker å gi en gave, givergleden er universell, det bør vi som samfunn legge til rette for og ikke minst verdsette. Så vi skulle vedtatt utgangspunktet som forelå fra Solberg-regjeringa, det hadde gitt det beste budsjettet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:53:44]: Jeg var helt nødt til å gå ned hit og ta en replikk, for overdrivelsene til representanten var så kraftige. Han påstår at vårt budsjett går ut over barn og unge. Men vi flytter f.eks. gaveforsterkningsordningspengene over til nettopp den kulturelle grunnmuren og ikke til store institusjoner. Når han sier av vi har halvert skattefratrekket på gaver til frivilligheten, høres det ut som om vi har

halvert halve summen. Vi har halvert 8 pst. Så føyer han av momskompensasjon og sier at den ikke betyr noe. Den har vært hovedkravet til frivilligheten – idretten og den frivillige kulturen – så lenge representanten har vært statsråd. Han har valgt ikke å innfri den.

I tillegg har vi redusert maksprisen i barnehagene. Vi har trukket det fra sosialstøtten. Yes, dere vet hva det er. Brillestøtten er tilbake. Vi starter en tannhelseform. Hvordan kan han påstå at dette er dårlig politikk for barn og unge i Norge?

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [13:54:57]: Fjerningen av gaveforsterkningsordningen kan bety betydelig færre inntekter for frivilligheten, for kulturen og for de sårbare ungene. Så de ordene har jeg veldig godt i behold.

Når det gjelder momskompensasjon, ga jeg honnør for nettopp den. Det var ikke meningen å kimse av den. Vi har vært opptatt av å trappe den opp gradvis, og det gjorde vi da vi satt i regjering.

Men summen av det som regjeringa velger å prioritere på dette, er mindre enn det Solberg-regjeringa la opp til. Så samlet sett er det dessverre kutt. For fritidskortet er det et kutt som vil resultere i 205 mill. kr–300 mill. kr. En videre opptrapping ville betydd enormt mye. Så min frykt er at i stedet for at ungene og ungdommene får 2 000 kr som de selv kan forvalte, spytter en inn enda mer penger. Det har vi prøvd år etter år, og denne representanten har vært med på å bidra til det i tidligere regjeringer. Det har vi gjort, men det har ikke resultert i at ungene kommer i fritidsaktiviteter. Så gaveforsterkningsordningen var en innovasjon – en nytenkning – som dessverre nå avsluttes.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:56:01]: Intensjonen den tidligere statsråden og forrige regjering hadde med fritidskortet, var god. Det sa jeg også fra talerstolen. Vi var interessert i å følge opp det nettopp fordi det finnes mange kommuner som har fritidskortordninger. Men jeg har satt meg inn i de ordningene, og det viser seg at de treffer og er mye mer skreddersydde til de barna som har mest behov. Når vi nå plusser på ordningen med tilskudd for integreringstiltak med 85 mill. kr, er det bare starten. For det er en type ordning hvor man også kan søke om penger til kontingentkasse, noe som vil være mye mer konkret, og som idretten ønsker seg. Fjertoftutvalget advarte mot fritidskortordningen i sin tid. Så jeg håper at representanten framover kan være med på å støtte opp om liknende tiltak som er mye mer treffsikre. For å bruke 1,7 mrd. kr på dette når vi ikke vet hvordan det treffer, ville være galimatias.

Så til gaveforsterkningsordningen, og jeg gjentar igjen: Jeg håper representanten vet hvordan den blir finansiert. Den har nå tatt 200 mill. kr årlig fra den kulturelle grunnmuren til barn og unge.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [13:57:07]: Og så har den resultert i enorme inntekter igjen som betyr mye mer, for de samme organisasjonene.

Men når det gjelder fritidskortet: Det er riktig at det er en del kort rundt om i kommunene, så det er mye bra med det. Men veldig mye av det går på at du må på Nav for å få kortet. Mange av tilbudene man får, er f.eks. til kino eller andre ting – noe som er positivt. Det var meningen at fritidskortet skulle gå til faste, gjentakende aktiviteter, som nettopp gir muligheten til å få den sosiale mestringen og det sosiale nettverket. Så har vi vært gjennom en pandemi de siste årene. Det er mye med frivilligheten og aktivitetene som ikke har fungert optimalt, og det kan godt være at fritidskortet burde vært pusset på. Men det var en universell ordning. Så kan man diskutere om det er riktig at den er universell eller ikke, men da kan man diskutere barnetrygd. Det er mange andre ordninger man kan diskutere. Det universelle i denne ordningen, som ja, kostet mye penger, ga imidlertid muligheten til at alle barn ville få det. Man kunne sitte sammen og diskutere det på en helt annen måte, f.eks. på skolen, og det ville bidratt til at flere kunne delta.

Silje Hjemdal (FrP) [13:58:27]: Det er en ny rolle for representanten, men saken jeg skal snakke om, kjenner han jo godt. Det gjelder kampen mot vold og overgrep mot barn, der både jeg og representanten fra Kristelig Folkeparti har vært sterkt engasjert på barnas vegne. Derfor synes jeg det var veldig trist i år da den gamle regjeringen la fram sitt budsjettforslag, for Fremskrittspartiet har ved to anledninger tidligere forhandlet inn penger til barnas verneombud gjennom barnehagepakken til Stine Sofies Stiftelse, slik at barn i barnehagealder kan få opplæring, og ikke minst de ansatte, slik at man skal redusere og forebygge overgrep mot barn. Hva er grunnen til at Kristelig Folkeparti ikke prioriterer dette arbeidet nå?

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [13:59:28]: Det kan være friheten i den nye rollen, men jeg må rett og slett si at jeg ikke visste hva som hadde skjedd. Det er vel på Kunnskapsdepartementets budsjett, hvis jeg ikke husker helt feil. Det er i hvert fall en post jeg er helt enig i at er et viktig arbeid. Jeg har selv fått se noe av det arbeidet, som betyr opplæring og muligheten til å kunne avdekke vold og overgrep på en veldig god måte. Så dette er noe Kristelig Folkeparti absolutt støtter. Jeg vil jobbe sammen med representanten for å klare å få inn igjen støtten hvis det er riktig at den er fjernet.

Silje Hjemdal (FrP) [14:00:00]: Ja, sann er det. Noe kan ligge på Kunnskapsdepartementet, men vi har i hvert fall et forslag om å legge inn 10 mill. kr på vårt felt i Fremskrittspartiets alternative budsjett. Men jeg tar

representanten på ordet og håper at i hvert fall neste gang Fremskrittspartiet legger fram forslag om å støtte dette viktige prosjektet, kan man gå sammen om det og forhåpentligvis kanskje også klare å få med seg andre partier på dette. For det betyr utrolig mye der ute i kommunene for alle de ansatte som jobber i både offentlige og private barnehager, foreldrene og ikke minst barna. Så jeg takker for at man vil være mer vennlig innstilt til forslaget vårt neste gang.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [14:00:57]: Takk for utfordringen. Jeg har vært vennlig innstilt til dette før, og jeg har vært med og bidratt til at dette kommer inn i forhandlingene når Fremskrittspartiet har foreslått det, så det er jeg enig i.

Så vil jeg bare bruke anledningen til også å utvide perspektivet, for vold og overgrep er dessverre fenomener som bare har økt i styrke. Vi vet at mye har skjedd digitalt. Det betyr at dette er et felt som trenger videre arbeid, og jeg ser til min glede at regjeringa har varslet at de vil komme med enda flere tiltak. De har vel omtalt en opptrappingsplan også i sin plattform, og vi gjorde mye i fellesskap på dette området. Så min utfordring tilbake er at vi kan stå sammen i dette arbeidet og komme med ulike forslag de neste årene – både når det gjelder å avdekke vold og overgrep i barnehager og skole, og ikke minst å få et enda bedre tilbud på barnehusene for avdekking av etterforskningsarbeidet og sikre at enda flere får oppfølging og hjelp i etterkant. For dette er et felt jeg brenner for, selv om jeg dessverre ikke sitter i denne komiteen i denne perioden.

Presidenten: Det var et godt svar på noe som ikke var et spørsmål, men da er replikkordskiftet ferdig.

Statsråd Kjersti Toppe [14:02:22]: Barns beste er fellesskapet sitt ansvar. Å leggja til rette for barn og barnefamilier i storsamfunnet er eit enormt viktig politisk område. Eit trygt familieliv og ein trygg barndom gir grunnlag for det meste andre.

Den nye regjeringa vil styrkja dei universelle velferdstilboda for barn og unge og redusera forskjellane i samfunnet. Ordningane skal bidra til at barnefamilier får dagen til å gå opp, og at ein skal kunna kombinera arbeid og familieliv. Foreldrepermisjonen skal vera raus. Vi skal leggja til rette for ulike typar familier, til barnets beste. Kontantstøtta vert vidareført som eit tilbod fram til barnet er 18 månader. Regjeringa vil innføra ei småbarnsstøtte for familier med barn mellom 18 og 24 månader som ventar på barnehageplass. Barnehage-tilbodet skal verta billegare for å gjera det meir tilgjengeleg. Regjeringa vil styrkja fedrane sine sjølvstendige rettar i foreldrepermisjonsordninga.

Korleis barnevernet er organisert, spelar ei rolle for i kva grad vi klarer å vareta sårbare barn og deira familier. Barnevernet skal gi tryggleik og hjelp til barn og familier som treng det. Difor er arbeidet med barnevernet viktig, og det har fått ein stor plass i Hurdalsplattforma.

Den nye regjeringa vil stoppa utviklinga mot kommersialisering og oppstykking i barnevernssektoren. Rettstryggleiken og medverkinga skal styrkjast. Barnevernsutvalet, som den førre regjeringa sette ned, får no endra mandat til å gå igjennom rettstryggleiken i alle delar av barnevernet. I dag får mange av barna med dei største og mest samansette behova i barnevernet institusjonsplass i regi av store kommersielle leverandørar. Dette vil regjeringa endra på. Vi prioriterer i 2022 ei satsing på nettopp institusjonsbarnevernet, for å byggja opp det offentlege tilbodet til dei mest sårbare barna og sikra ideell vekst.

Barnevernsreforma skal tre i kraft i 2022. Kommunane får meir fagleg og økonomisk ansvar. Skal vi lykkast med eit betre barnevern, må kommunane lykkast med barnevernsreforma. Det er i kommunane ein kan setja inn tidleg innsats, der familiene kan få tidleg hjelp, der ein kan førebyggja, hindra og oppdaga omsorgssvikt. Det er for 2022 foreslått 1,3 mrd. kr i overføring frå stat til kommune i samband med barnevernsreforma. Og den nye regjeringa vil utvida overgangsperioden frå to til tre år for å redusera den økonomiske risikoen ved omlegginga. Ein auke i kommunebudsjettet på 2,5 mrd. kr vil òg kunna bidra til å sikra ei god innføring av barnevernsreforma.

Utanforskap blant barn og unge er ei samfunnsutfordring. Å delta i fritidsaktivitet er av stor betydning for ein god oppvekst. Regjeringa vil arbeida for å gjera fritidsaktivitetar tilgjengelege for alle barn, men vi lovar ikkje ei nasjonal utrulling av fritidskortordninga, for det er ei dyr ordning med usikker verknad. Vi foreslår å styrkja den nye tilskotsordninga for å inkludera barn og unge med totalt 85 mill. kr. Ei styrkt tilskotsordning vil gi barn og unge høve til å delta på sosiale aktivitetar og fullføra utdanningsløp. Vi foreslår òg å utvida slik at kommunar kan søkja om tilskot til å dekkja deltakaravgift til fritidsaktivitetar for barn og unge – som nettopp var ein intensjon med fritidskortet.

Landet har fått ny regjering og ein ny og god politikk. Men noko godt har vi òg arva frå den førre regjeringa. Den nye openheitslova legg til rette for at forbrukarar får tilgang til informasjon om menneskerettsforholda i verdikjeda til ei vare. Regjeringa har foreslått 10 mill. kr til arbeidet med rettleiing og tilsyn med openheitslova, og eg vil seia det er eit enormt viktig arbeid.

Eg er òg glad for budsjettforliket mellom regjeringspartia og SV, der vi m.a. har auka løyvinga til incest- og valdtektssentera, grunnstøtta til barne- og ungdomsor-

ganisasjonane og sikra at barnetrygda ikkje vert rekna med i grunnlaget for sosialhjelp. Til saman meiner eg at dette er eit godt budsjett for barn, familiar og forbrukarar i 2022.

Heilt til slutt vil eg retta merksemda mot den nye smittesituasjonen. Eg kan iallfall forsikra om at regjeringa så langt det i det heile er mogleg, vil skjerma barn og unge i dei tiltaka som no må setjast i verk. Eg skal følgja utviklinga på det området veldig nøye.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [14:07:41]: Jeg har lyst til å si takk til statsråden for skrytet av åpenhetsloven som den forrige regjeringen la fram, som vi fikk gjennom etter et flertall her i Stortinget, og som jeg er helt enig i er en veldig viktig lov.

Men jeg har lyst til å utfordre tros- og livssynsministeren i denne runden, og jeg henviser til avisen Dagen og debatten som pågår på Sør-Vestlandet, i Klepp kommune, hvor de har fått på plass et vedtak som sier at man må regne alle medlemmer som valgbare til lederverv, uavhengig av samlivsform, seksuell orientering, kjønn eller etnisitet, for å få støtte. Så ser jeg at kulturministeren og tros- og livssynsministeren svarer litt ulikt på spørsmålet i henholdsvis Jærbladet og avisen Dagen. Så spørsmålet til statsråden er: Hvor langt mener hun en kommune kan gå med tanke på den typen begrensninger som man her har innført?

Statsråd Kjersti Toppe [14:08:45]: Takk for spørsmålet. Svaret på det er at eg er usikker på kva rolle staten har opp mot kva ein kommune gjer. Eg har jo følgd med på at ein i går har gjort eit vedtak, og det er ein del som stiller spørsmål om staten vil gjera det same. Då vil eg iallfall ta med at i Hurdalsplattforma har vi òg sett krav til tros- og livssynssamfunna, men vi går jo ikkje så langt: Vi set krav om representasjon og at det skal vera openheit. Så vi går ikkje så langt som Klepp gjer, vi har heller ingen intensjon om det, og det ligg ikkje i plattformen vår.

Når det gjeld likestilling, er det klart at dette er veldig problematisk, og når det gjeld religionsfridom, kan det vera i strid med det. Eg vil ikkje konkludera på det no. Men det er slik eg vurderer saka.

Turid Kristensen (H) [14:09:56]: Jeg klarer ikke helt å slippe dette spørsmålet om samlivskurs. Statsråden var selv i sitt innlegg inne på hvor viktig forebygging er, og foreldrestøtte er definitivt et veldig viktig forebyggende tiltak. Som jeg nevnte, har Verdens helseorganisasjon utpekt det som et av de viktigste.

Det svaret jeg fikk av statsrådens partikollega fra Senterpartiet, pekte i retning av at dette ikke var et godt

nok brukt tiltak til at man ønsket å videreføre det, og heller ikke at det var likeverdig brukt over hele landet.

Jeg har vist til den forrige regjeringens strategi, nettopp for å sørge for at dette blir tatt i bruk over hele landet, og jeg stusser også over begrunnelsen om at det ikke er godt nok brukt, all den tid vi har stått i en fryktelig pandemi som har vanskeliggjort denne typen fysiske kurs, selv om man har forsøkt å kompensere med digitale.

Det ligger også en evaluering i planene. Ville det ikke vært bedre å vurdere en kunnskapsbasert tilnærming før man kuttet et tiltak som dette?

Statsråd Kjersti Toppe [14:11:08]: Takk for spørsmålet.

Det er heilt rett at regjeringa i tilleggsproposisjonen avviklar ordninga som heiter «tilskudd til samlivskurs for førstegangsførelde». Bakgrunnen for det var, i alle fall delvis, at ordninga hadde vore lite brukt, og at det stod pengar igjen på statsbudsjettet. I budsjettforliket med SV vart det føreslått å avvikla tilskotsordninga som heiter «tilskudd til samlivstiltak», som er ei anna ordning. Det er det Stortinget som har vedtatt.

Men eg vil seie at sjølv om tilskotsordninga vert avvikla, er det framleis kurs i samlivstiltak i familievernet, og kommunane kan òg få tilrettelegging frå familievernet dersom dei vil tilby slike kurs til innbyggjarane sine. Det finst òg gode tilbod i regi av helsestasjonen, osv.

Silje Hjemdal (FrP) [14:12:26]: Som flere her har skjønnet, har jeg et veldig sterkt engasjement for dette som gjelder vold og overgrep mot barn. Den siste tiden har jeg i en rekke skriftlige spørsmål utfordret justisministeren på hva man vil gjøre for å bekjempe dette, bl.a. hvordan man kan forbedre rettssikkerheten til disse barna.

Sist uke fikk man imidlertid veldig kraftig kost i mediene, der man ser at det er nær dobbelt så mange anmeldelser knyttet til voldtekt av barn under 14 år i Oslo i år sammenlignet med i fjor. Bare i år er det levert 104 anmeldelser, noe som er veldig, veldig alvorlig.

Jeg har lyst til å utfordre barne- og familieministerens på hva hun konkret vil foreta seg i kampen mot vold og overgrep mot barn.

Statsråd Kjersti Toppe [14:13:28]: Takk til representanten som løfter fram denne saka og er tydeleg på dette. Vi treng at Stortinget òg er tydeleg på dette enormt viktige området. Når barn opplever vald og overgrep, vil det øydeleggja liv. Det gir enorm risiko for ikkje å klara seg seinare i livet, så dette har ein veldig høg prioritet både hos meg og i regjeringa.

Eg må òg be representanten vera litt tålmodig, for vi har varsla i Hurdalsplattforma at vi vil fremja ein ny opptrappingsplan for å forhindre vald og overgrep i

nære relasjonar og spesielt mot barn og unge. Den opptrappingsplanen skal vi fremja. Det vert justis som får hovudansvaret, og eg vil delta i utforminga.

Silje Hjemdal (FrP) [14:14:35]: Det er godt at ny statsråd deler engasjementet. Jeg har fått med meg at man har varslet en handlingsplan. Det jeg imidlertid var litt bekymret for, var at jeg ikke kunne lese så mye om denne prioriteringen på hennes felt i hennes budsjett.

Da har jeg lyst til å utfordre på en helt annen sak, som gjelder det kraftige etterslepet på vedlikeholdet av bl.a. middelalderkirker i stein i Norge. Fremskrittspartiet foreslår jo i sitt alternative budsjett å styrke denne satsingen med bl.a. 100 mill. kr fordi man vet det er kritisk der ute, og dette er kanskje noen av våre aller, aller viktigste kulturminner. Jeg lurar på om statsråden kan redegjøre for hvilke planer hun har for å trappe opp innsatsen, sånn at vi kan bevare disse viktige kulturminnene.

Statsråd Kjersti Toppe [14:15:35]: Det vil koma ei stor satsing på kyrkjevedlikehald. Det er vi i gang med, der vi først utarbeider ein plan for kva slags kyrkjer som skal prioriterast. Kyrkjevedlikehaldet er jo dårleg. Eg fekk ein rapport om dette førre veke. Ein har ikkje nådd måla sine. Forfallet har vorte stansa, men det har ikkje vorte så veldig mykje betre. Det vil òg vera ei anledning når ein får saka om deling av Opplysningsvesenets fond – der ligg det òg ein god del midlar. Først skal vi utarbeida ein plan, vi prioriterer, og det arbeidet vil vi setja i gang med.

Grunde Almeland (V) [14:16:44]: Jeg ønsker å utfordre statsråden på regnestykket for familieøkonomien. Det har jeg også gjort tidligere. Denne regjeringen, som er utgått av Arbeiderpartiet og Senterpartiet, foreslo å trekke forslaget om en felles sats for foreldrebetaling og videreføre de to eksisterende satsene nominelt, noe som gjorde at det som var et ganske godt og målrettet tiltak for de familiene som hadde ekstra kostnader og hadde trengt den hjelpen, ikke ble innført. Det erstattet de med å trekke noen hundrelapper fra prisen på barnehage. Men for mange familier er det ikke nødvendigvis 200 kr eller 300 kr høyere eller lavere pris på barnehage som er det avgjørende; det er at prisen er der i det hele tatt. Derfor var målet til den regjeringen Venstre var en del av, å sørge for bl.a. gratis kjernetid. Mitt spørsmål til statsråden er:

Er dette et varsel om prioriteringene framover, eller kan vi forvente praktiske tiltak som reelt sett treffer dem som trenger det mest?

Statsråd Kjersti Toppe [14:17:48]: At vi ikkje gjekk vidare med det forslaget om auke i foreldrebetaling, var

ei politisk prioritering, ja. Vi meiner at ein treffer barnefamiliane betre om vi gir billegare barnehage til alle. Og når det gjeld dei 265 kr i månaden, har ikkje barnehageprisane vorte sette ned sidan 2013, og det har vore ein ganske stor auke. Det er ei satsing som vil treffa veldig mange familiar. Det kan vera at Venstre meiner at foreldrebetaling var viktigare å prioritera, men her har vi gjort ei anna vurdering, saman med dei andre satsingane vi har på barne- og familieområdet.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [14:18:54]: Det er mye det kunne vært gøy å spørre om, men akkurat nå står vi i en veldig krevende situasjon med pandemi og ny nedstenging, og noe av det jeg er glad for at regjeringa videfører, er en særlig prioritering av barn og unge, og at en prøver å skjerme dem så langt det er mulig. Både jeg og statsråden vet godt at det i mange kommuner nå blir stengte skoler, barnehager, SFO-er, fritidsaktiviteter stenger ned, og aktiviteter avlyses. Veldig mange er veldig flinke til å tenke på smittevern, og det blir færre aktiviteter. Konsekvensen av det er krevende for de mest sårbare ungene. Vi har sett omprioritering av helsepersonell – de står under et enormt press – noe som gjør at det f.eks. er færre samtaler med skolehelsetjenesten. Slikt er det mange eksempler på. Spørsmålet mitt er:

Hva er regjeringas konkrete plan, og hvilke tiltak iverksettes for å hindre at barn og unge må lide under det som, hvis en ser framover, kanskje er en enda mer dramatisk nedstenging?

Statsråd Kjersti Toppe [14:19:54]: Takk for dette spørsmålet. Representanten kunne ha spurt om veldig mykje anna. Dette er ein kjempealvorleg situasjon for landet, og eg er bekymra for kor langvarig dette vert. Barn og unge kan tåla at ein ikkje går på skule osv. – no er det jo òg snart juleferie, som på ein måte reddar situasjonen litt – men det skal ikkje vera langvarig. Vi vil forsøkje å hindra at det vert gjort som sist, at ein omprioriterer vekk frå helsestasjonar dei som skal vera der for barna. Ein må setja inn andre til f.eks. å hjelpa med å setja vaksiner og ta testar, som var varsla i går.

Vi vurderer no – det er på gang i regjeringa – mange nye støtteordningar for nettopp å kunne nå inn og forebyggja at det vert verre. Ein vil nok kunna kjenna igjen veldig mange av desse støtteordningane når ein får sjå dei. Vi ser på kva som vart gjort ved den førre nedstenginga.

Presidenten: Replikkkordskiftet er omme.

Statsråd Anette Trettebergstuen [14:21:20]: Etter åtte år med høyreregjering og stillstand i likestillingsarbeidet har vi, den nye regjeringen, skiftet gir, og vi er i gang med å føre en mer offensiv likestillingspolitikk.

Alle folk i Norge skal kunne leve et fritt, godt liv uavhengig av hvem de er, og uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet og legning. Slik er det ikke i dag. Vi har store utfordringer knyttet til likestilling også i Norge. Det er viktig å anerkjenne det – ikke bare hvile på at vi ligger høyt på den internasjonale statistikken.

Vi har store utfordringer knyttet spesielt til kvinners økonomiske selvstendighet. Vi vet at kvinner er overrepresentert i statistikken over de som jobber deltid, og de som jobber midlertidig. I de typiske kvinnelederte yrkene er det lavest lønn, og kvinner blir jevnt over pensjonstapere. Det er kvinnene som må ligge med mobiltelefonen på nattbordet i påvente av en telefon fra sjefen for å kunne få den ekstravakten som kanskje får det til å gå rundt. Problemet med det er at det gjør det vanskelig å planlegge livet – ferie, fritid og jobb. Men verre enn som så – i ytterste konsekvens er dette grunnen til at man f.eks. ikke går fra en voldelig partner; man har ikke råd til å gå. Man får ikke etablert seg, man får ikke huslån, osv. Det er en likestillingsutfordring, og derfor er arbeidslivspolitikken så viktig for å øke likestillingen og styrke kvinners rettigheter. Vi trenger et heltidsløft. Vi skal innskrenke mulighetene for å ansette midlertidig. Arbeidslivspolitik er likestillingspolitikk.

Et annet eksempel på en likestillingsutfordring som vi har, og som vi må kjempe imot, er alle dem rundt oss som hver eneste dag ikke får lov til å delta på de fellesskapsarenaene som vi har – det være seg å gå på fritidsklubben, å gå på kino eller til og med å gå på jobb – de som blir utsatt for negativ sosial kontroll.

Så er det slik at metoo-kampanjen bare skrapte i overflaten av hva omfanget av seksuell trakassering, vold og trusler i arbeidslivet gjelder. Vi vet at de typiske kvinnelederte yrkene er overrepresentert også når det gjelder å måtte gå på jobb og oppleve trusler, tafsing, spydige bemerkninger eller i ytterste konsekvens vold. Vi trenger en storrengjøring i arbeidslivet.

Så vet vi at kvinners kropp og kvinners helse er underprioritert i helsevesenet, både når det gjelder behandling, forskning og kunnskap. Typiske kvinnesykdommer som mange har, blir sjelden eller aldri oppdaget, og de blir behandlet stemoderlig. Vi trenger en ny kvinnehelsestrategi. LHBTI-personer har gjennomgående dårligere levekår enn resten av befolkningen. De opplever mye hets og diskriminering. Vi vet også at svært mange opplever rasisme i det norske samfunnet.

Så er det viktig å peke på de områdene hvor menn kommer dårlig ut. Menn har også likestillingsutfordringer, og det snakkes lite om. Derfor har den nye regjeringen varslet at vi kommer til å sette ned et nytt mannsutvalg.

Det aller viktigste vi kan gjøre hvis vi vil disse utfordringene som jeg nå peker på – og flere til – til livs, er å

styrke dem som hver eneste dag der ute hvor folk jobber og bor ute i samfunnet, jobber for å øke likestillingen i hele landet – gjøre dem i stand til å gjøre mer. Derfor bruker vi også penger på likestilling i dette budsjettet. Vi styrker likestillingssentrene, og vi styrker organisasjonene som jobber med likestilling, med LHBTI og med antirasisme. Vi setter også av penger til å sette ned et mannsutvalg.

Ja, med 20 mill. kr styrker vi likestillingsarbeidet og grasrotarbeidet for en mer aktiv likestilling. Vi varsler at vi med det vil bygge en regional struktur for likestilling, og vi anerkjenner den gode jobben som likestillingssentrene gjør med forskning, utvikling og veiledning for et mer likestilt Norge. Vi er så vidt i gang, likestillingen skal framover, men den kommer ikke av seg selv; den må kjempes fram hver eneste dag. Vi har nye tiltak, vi har politisk vilje, og vi har verktøyene. Vi skal videre.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Silje Hjemdal (FrP) [14:26:30]: Det er ikke noen hemmelighet at jeg og statsråden har stått i denne salen mange ganger og vært uenige om mye, men vi har også faktisk kunnet være enige om ting på f.eks. likestillingsfeltet. Jeg synes det er veldig bra at statsråden, iallfall tidligere, har hatt en veldig tydelig stemme opp mot en ny barnelov: at man bør likestille fedre og mødre. Jeg synes det er bra at man trekker fram kvinnehelse og – selvfølgelig – at ingen skal diskrimineres i dette landet.

Men jeg synes kanskje statsråden var lite grann kort når det gjelder sosial kontroll, som er en av vår tids kanskje største likestillingsutfordringer i Norge. Så siden statsråden på mange av de andre tingene var konkret om hva hun vil gjøre for å bekjempe og motvirke forskjellsbehandling: Hva vil statsråden gjøre konkret for å kjempe mot sosial kontroll?

Statsråd Anette Trettebergstuen [14:27:36]: Takk for spørsmålet. Ja, det å bli utsatt for negativ sosial kontroll er en kjempestor likestillingsutfordring. Det er en frihetsutfordring, og de som opplever å bli utsatt for det og ikke får lov til å delta på fellesskapsarenaene fordi noen andre – gjerne voksne menn – mener at det ikke sømmer seg, de skal vite at de ikke står alene. Storsamfunnet skal stå sammen med dem, og vi skal gjøre alt vi kan for å hjelpe dem.

Her må det jobbes bredt. Jeg som likestillingsminister har et koordinerende ansvar for likestillingen, arbeidsministeren har det for inkludering. Vi er nødt til å jobbe med skolesektoren, kommunene osv. – alt fra flere minoritetsrådgivere i skolene, som kan være noen som har de rette brillene på og ser hvor det trengs å ta en prat, til andre mulige tiltak, som å styrke organisasjonene som jobber med feltet, osv. Men det er slik at vi i denne

regjeringen står sammen om at vi vil disse utfordringene til livs, og derfor jobber vi på alle felter som trengs.

Silje Hjemdal (FrP) [14:28:43]: Jeg er glad for at statsråden i sitt tidligere innlegg også understreket at menn hadde likestillingsutfordringer. Men jeg vil gjerne følge litt opp det som handler spesielt om sosial kontroll. Nå får man en del tilbakemeldinger om at man ser en økning – selv om det ikke er mye ennå – i bruk av hijab i barnehager og barneskole. Ikke misforstå meg: Jeg er helt for at voksne mennesker skal få lov å bestemme selv hvordan de skal gå kledd, eller om man har lyst til å bruke en hijab, men jeg synes det er dypt problematisk – også i et likestillingsperspektiv – at små jentebarn blir påtvunget dette plagget. Da vil jeg utfordre likestillingsministeren: Hva mener hun om bruk av hijab på små jentebarn?

Statsråd Anette Trettebergstuen [14:29:38]: Det er slik at vi har holdninger til bruk av den type plagg i offentlige roller, men når det gjelder den private sfæren, er ikke det noe jeg som likestillingsminister skal legge meg opp i.

Grunde Almeland (V) [14:30:13]: Statsråden innledet sitt innlegg med å fortelle salen at likestillingsarbeidet har stått stille de siste årene. Da er det med litt overraskelse jeg hører at de fleste tiltakene hun trekker opp, er nettopp tiltak Venstre sammen med den forrige regjeringen var med på å innføre, alt fra minoritetsrådgi-verordnung til tredelt foreldrepermisjon, som jeg er veldig glad for at Arbeiderpartiet har kjempet for og fått inn i Hurdalsplattformen.

På ett konkret punkt har vi gjort ekstra mye, og det er på et punkt hvor Norge ble kritisert ganske mye. Det var nettopp arbeidet for å bekjempe hatkriminalitet. Noe av det vi har fått til på det området, er et nasjonalt kompetansesenter. Man har fått mer kompetanse i politiet om hvordan man skal behandle disse sakene, men det er fortsatt et område der det gjenstår mye arbeid. Hva konkret vil statsråden gjøre for å løfte det arbeidet videre?

Statsråd Anette Trettebergstuen [14:31:12]: Som representanten sikkert vet, ligger ikke hatkriminalitet i likestillingsministerens portefølje. Det ligger til justisministeren. Men det er en viktig likestillingsutfordring. Jeg er enig i at arbeidet mot hatkriminalitet må økes i styrke, for vi ser at når det gjelder f.eks. hvordan LHBTI-personer blir utsatt for hatkriminalitet, ligger Norge forholdsvis høyt oppe på den statistikken i omfang når vi sammenlikner med sammenliknbare land. Det kan vi ikke være bekjent av. Jeg er også glad for at vi har fått på plass disse sentrene, og jeg kan forsikre representanten om at arbeidet mot hatkriminalitet er noe denne

regjeringen kommer til å ha fullt fokus på. Det var også vi som styrket hatkriminalparagrafen i vår tid, og vi har foreslått en rekke styrkinger av politiet på dette området, også i opposisjon.

Grunde Almeland (V) [14:32:10]: Hatkriminalparagrafen har vi styrket i fellesskap i dette stortinget den siste perioden, nesten et enstemmig storting. Det sto vi felles om, og det er jeg glad for. Men jeg er litt overrasket over at statsråden mener at dette helt og holdent ligger under Justisdepartementets ansvarsområde. Det er riktig at det gjør det når det gjelder politiets virkemidler, men det er en rekke flere virkemidler enn bare de justispolitiske. Jeg synes det er litt alvorlig dersom statsråden ikke ser nettopp det poenget. Bare på hennes eget felt er det en rekke virkemidler som går gjennom nettopp de handlingsplanene som jeg er veldig spent på å se hvordan blir utformet. Så jeg gjentar egentlig spørsmålet mitt med det tillegget: Innser ikke statsråden at det er en ganske stor andel av dette som faktisk er hennes ansvar?

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Anette Trettebergstuen [14:33:08]: Jo, absolutt. Som jeg sa, er arbeidet mot hatkriminalitet en helt sentral likestillingsutfordring, men jeg viste til det representanten nevnte om hatkrimsentrene, som ligger under politiet. Det sorterer under justisministeren. Det er slik at det jevne, pågående likestillingsarbeidet er helt nødvendig for å endre de holdningene som til syvende og sist gir seg utslag i hatkriminalitet. Derfor er likestilling viktig.

Det er riktig, som representanten sier, at på mitt felt har vi grunnleggende likestillingstiltak. Vi har handlingsplaner. Vi støtter organisasjonene som jobber mot dette. Jeg tipper at den handlingsplanen representanten sikter til, var handlingsplanen for LHBTI-personer, der hatkriminalitet er et av de viktige områdene vi sier at vi skal styrke. Vi har sagt at vi skal styrke den handlingsplanen, og vi kommer tilbake til Stortinget innen rimelig tid med hvilke tiltak vi skal gjøre der.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [14:34:31]: Barn og unge veks opp i det samfunnet som har dei mulighetene vi som fellesskap lagar. Oppgåva vår er å lage det fellesskapet der kvart enkelt menneske skal få ein trygg oppvekst og moglegheita til å bli den ein vil.

Det beste med Noreg er den høge tilliten vi har til kvarandre, og det sterke fellesskapet som bind oss saman. Vi har små forskjellar mellom folk og store moglegheiter. Det er nettopp det å bygge på dette som er det beste med landet vårt, at vi får folk til å vere med på store

samfunnsløft, der folk stiller opp for fellesskapet når fellesskapet stiller opp for dei.

Dessverre er det altfor mange barn i Noreg i dag som veks opp i familiar som slit økonomisk. Tal frå SSB viser at dette gjaldt så mange som om lag 115 000 barn i 2019. Dette var før pandemien trefte oss. Etter snart to år med pandemi er barn og unge av dei som har vore hardest råka. Det må vi ta på det største alvor.

Vi ser at det dei siste åra har vore ein auke av barn som veks opp i familiar med vedvarande låginntekt, der tiltak frå den førre regjeringa ikkje har vore tilstrekkelege, og der vi som fellesskap må ta eit krafttak på vegner av alle våre barn og unge.

Det vi veit, er at vi har ein mektig og alvorleg jobb framfor oss. Med ei ny regjering blir det òg nye prioriteringar, som vi ser i dette budsjettet. Det er ei stor oppgåve å sørgje for at fleire familiar og barn og unge skal kunne vere ein del av fellesskapet, utan å måtte bekymre seg for om lommeboka strekk til eller er stor nok. Då treng vi å bruke den store verktøykassa. Difor er òg tiltaka våre i budsjettet veldig mange. La meg nemne nokre:

- Regjeringa gjeninnfører barnetillegget for dei som er uføre, som Solberg-regjeringa fjerna.
- Vi får på plass ei tilskotsordning for barn og unge, som gjev dei moglegheita til å delta i fleire fritidsaktivitetar.
- Vi sørgjer for billegare barnehage for at fleire kan arbeide og vere ein del av fellesskapet.
- Vi gjeninnfører brillestøtte.
- Vi gjev 300 mill. kr til dei som har størst behov for hjelp i kommunane. Vi aukar òg dei frie inntektene til kommunane, slik at dei får større handlingsrom.
- I tillegg skal dei mest sårbare barna, som er heilt avhengige av at samfunnet stiller opp, få eit betre barnevern.

Ein viktig del er å sørgje for at fleire barn skal få tilgang til gratis utlån av idretts- og friluftsutstyr, for ingen skal måtte grue seg til bursdag, til utedag på skulen eller for ikkje å kunne delta i aktivitetar fordi dei rett og slett manglar utstyr.

Samtidig som vi med desse tiltaka fokuserer på korleis behova til barn og familiar er her og no, må vi òg ta tak i sjølv årsaka til barnefattigdom, som må kjempast mot med den sterkaste luten. For Arbeidarpartiet har alltid arbeid til alle vore jobb nummer éin. Det kan eg forsikre forsamlinga om at det framleis er. Alle som vil og kan, skal få moglegheita til å jobbe og samtidig få ei løn å leve av. Dei neste fire åra blir beintøffe for å få snudd den negative utviklinga med barn som veks opp i familiar som slit økonomisk. Med dette budsjettet er vi godt i gang.

Avslutningsvis må eg trekkje fram det storstilte arbeidet og satsinga på likestillingsfronten. Likestilling er eit viktig område for Arbeidarpartiet og har vore det i

lang tid. Det er det òg for den nye regjeringa. Vi styrkjer bl.a. likestillingssentera og dei organisasjonane som jobbar med arbeidet til dagleg. Det gjer at dei kan gjere endå meir av det dei allereie er gode på, nemleg å fremje likestilling. Vi har mange gode tiltak, og med ei regjering som set likestilling høgst, vil det vere ein ny kurs for likestillinga i Noreg.

Tage Pettersen (H) [14:39:07]: Solberg-regjeringen har de siste åtte årene levert gode tiltak for å løfte kvaliteten på barnevernsområdet. Ny barnevernslov er vedtatt, barnevernsreformen rulles nå ut i kommunene, det er gjennomført et kompetanseløft, det er levert en proposisjon om bedre helsekartlegging og helsehjelp, aldersgrensen for ettervern er hevet, og det er satt ned et barnevernsutvalg som fokuserer på kvalitet og rettsikkerhet, for å nevne noe.

Min påstand er at flere av de grepene den nye regjeringen nå tar i sin tilleggsproposisjon, vil være med på å svekke kvaliteten i barnevernet. Det er åpenbart at det er distriktene som vil bli mest skadelidende av denne politikken. De har i dag allerede minst tilgang på kompetent fagpersonell. Og sett i sammenheng med kvalitetskravene vi har fått på plass i ny barnevernslov, og gjennomføringen av barnevernsreformen med økt ansvar til kommunene, kan vi dessverre komme til å se enda flere negative avisforsider som handler om nettopp barnevernet.

I Hurdalsplattformen skriver regjeringspartiene at de skal stoppe utviklingen med kommersialisering i sektoren. Videre skal de gradvis fase ut store kommersielle aktører innen barnevernet, og de sier også at de skal avslutte bruken av konkurranseutsetting.

I enigheten med SV beveger regjeringen seg flere kvantesprang mot venstre i forhold til Hurdalsplattformen når de sier at de skal utrede hvordan kommersiell drift kan utfases i skattefinansierte velferdstjenester, og legge fram en egen nullprofittmodell for hver slik sektor. Når SV nå har fått regjeringen med på å avvikle private tjenesteleverandører i velferden, er ikke dette til barns beste. Hele 5 av 71 verbalforslag i enigheten mellom regjeringen og SV oser av forakt mot alt som ikke drives i offentlig regi.

I oktober la Menon fram en rapport med flere interessante funn, som også venstresiden i norsk politikk bør legge merke til. En utfasing av private kommersielle aktører vil trolig føre til en redusert kostnadseffektivitet i offentlig sektor og lengre køer på enkelte tjenesteområder på kort sikt. De forventer at de negative effektene vil være størst i distriktskommunene, og det skyldes at de kommersielle i langt større grad enn de ideelle i dag er til stede i hele landet, mens de ideelle i størst grad er konsentrert i og rundt storbykommunene.

Ser vi mer spesielt på fosterhjemsområdet, er det dessverre ikke mer oppløftende der. Samtidig som man erkjenner at man har en enorm utfordring med å rekruttere tilstrekkelig med fosterfamilier, sier man nei takk til 50 pst. av potensielle familier. I fosterhjemsundersøkelsen som ble lagt fram i mai i år, meldte ca. en tredjedel av familiene at de ikke får den oppfølgingen de føler de trenger. Da synes jeg det er beklagelig at Arbeiderpartiet og SV i behandlingen av barnevernsloven stemte mot at private tjenesteytere skal kunne bistå med oppfølgingsbesøk i fosterhjemmene.

På spørsmål fra meg har statsråden oversendt en oversikt fordelt på private ideelle, private kommersielle og statlige fosterhjem fordelt ned på Bufetat-region. Tallene forteller om nye tiltak for barn i perioden 2013–2021, ikke om tallet på nye fosterhjem. De statlige tiltakene utgjorde i denne perioden 44,3 pst., mens de private ideelle leverte 21,7 pst. og de kommersielle 34 pst. Godt over halvparten av tiltakene er med andre ord levert av andre enn det offentlige selv. Vi vet i tillegg at per 31. august, som er det siste tallet jeg sitter på, står det 227 barn på venteliste for å få en fosterfamilie.

Regjeringen og SV bruker nå 150 mill. kr på det jeg vil kalle ideologi, gjennom å styrke det offentlige institusjonstilbudet på bekostning av enkeltkjøp fra kommersielle. På spørsmål om hvor mange flere, eller færre, plasser dette gir, har departementet ikke klart å gi noe svar. For Høyre er det aller viktigste å øke kvaliteten på tilbudet som gis til barna. Et statlig monopol går ut over barna – særlig vil vi se dette i mindre kommuner som har utfordringer med å skaffe barna det rette tilbudet, og hvor det viser seg at de også har de største utfordringene med å sikre seg rett kompetanse.

Helt til slutt vil jeg si meg glad for at statsråden nå følger opp en enstemmig komité's merknad fra innstillingen til barnevernsloven om at det nedsatte ekspertutvalget som skal bidra til å bedre kvaliteten og rettssikkerheten i barnevernet, nå skal se på alle ledd og ikke bare de mest alvorlige sakene.

Presidenten: De talere som heretter får ordet i denne delen av debatten, har en taletid på inntil 3 minutter.

Margrethe Haarr (Sp) [14:44:02]: Regjeringen har gjennom Hurdalsplattformen satt tydelige og gode mål for barne- og familiepolitikken. Budsjettet er første steg for å nå målet om å styrke de universelle velferdstilbudene til barn og unge. I tillegg er det målrettede tiltak.

Det er helt avgjørende at barn og unge får en trygg og god oppvekst. Dessverre er det barn som ikke opplever det. For disse barna er et godt og treffsikkert barnevern helt avgjørende. Barnevernsreformen vil gi kommunene et større ansvar, samtidig som det skal jobbes

annerledes. Jeg har full tillit til at kommunene vil klare å gjøre det.

Men en slik dreining vil ta tid, samtidig som det er mange kommuner som vil oppleve ikke å få kompensert de økte kostnadene. Vi må sikre at vi har et barnevern, og at vi lykkes med barnevernsreformen. Vi trenger et barnevern med god kvalitet i hele landet. Da må vi legge til rette for at kommunene skal klare å håndtere sine nye oppgaver. Det er derfor avgjørende at kommunene får forutsigbarhet over tid og ressurser. Det sørger regjeringen for ved å øke overgangsperioden til tre år. Sammen med en styrking av de statlige institusjonene på 150 mill. kr viser budsjettet at man prioriterer de mest sårbare barna.

Det er mange barn og unge som lever i familier med lav inntekt. Det går ut over deres muligheter til å kunne delta i fritidsaktiviteter. Det å legge til rette for at barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter, er viktig, og hensikten med prøveordningen med fritidskortet er god. Men erfaringene viser at dette er en kostbar og byråkratisk ordning, og det er stor usikkerhet knyttet til om man faktisk treffer dem vi ønsker å treffe. Da er det bedre å bruke midler på andre tiltak som treffer bedre, og en ordning som flere kan få utbytte av raskt. Budsjettet legger opp til en ny tilskuddsordning der kommunene kan søke om tilskudd til dette og andre ting som vil øke barn og unges mulighet til å delta på fritidsaktiviteter.

Kommunene kjenner sine innbyggere godt og har god oversikt over hvilke barn og unge som ikke får delta på fritidsaktiviteter. Ved å gi kommunene midler til å dekke kostnadene knyttet til fritidsaktiviteter for dem som trenger det, vil det være en mer målrettet ordning som legger til rette for at flere kan få deltatt på ulike aktiviteter. Dette, sammen med full momskompensasjon, vil gi mulighet for at flere barn kommer seg ut i aktivitet.

Kommunene sikrer en rekke tjenester til barn og unge som skal være med og sikre at barn og unge får en god oppvekst. Da må kommunene ha handlingsrom. Denne regjeringen styrker den generelle kommuneøkonomien. Det vil gi kommunene en bedre mulighet til å styrke tilbudet til barn og unge.

Seher Aydar (R) [14:47:19]: Menns vold mot kvinner er et globalt fenomen og er til hinder for kvinners rett til liv, helse, selvstendighet og frihet. Til tross for at én av tre kvinner i verden opplever fysisk og/eller seksuell vold i løpet av livet, er det ganske lite som gjøres for å stanse volden som kvinner utsettes for.

Det er ikke bare noe som pågår langt unna oss – det skjer også i byen vår og i nabolaget vårt. Den eneste typen drap som ikke går ned i Norge, er den som kalles partnerdrap. Hvert fjerde drap i Norge er partnerdrap.

Men stopper vi volden, kan vi stoppe drapene. I sju av ti partnerdrap er det registrert partnervold før drapet. De har søkt om hjelp før, men likevel ble det ikke stoppet. Dette handler om likestilling. Det handler om frihet.

Vold oppstår ikke i et vakuum. Det er en konsekvens av samfunnet vi lever i. Mangelen på handling er et svik mot alle kvinner som må leve med frykt for vold i hjemmet. Også før krisen var vold mot kvinner et stort problem. Samtidig kan økonomisk utrygghet føre til økt vold i nære relasjoner. Når hjemmet er utrygt, må samfunnet sørge for å gi trygghet, og det kan faktisk være helt avgjørende for dem som må tilbringe hele døgnet med en voldsutøver. Det kan faktisk redde liv.

FNs generalsekretær har oppfordret landene til å inkludere beskyttelse av kvinner som en del av tiltakene mot koronapandemien. Helt i starten av pandemien ble det gjort. Norge fulgte dessverre ikke opp oppfordringen. Nå håper jeg at den nye regjeringen vil sørge for det. Det gjelder både økonomisk ulikhet og arbeidet mot vold mot kvinner.

Norge har også flere ganger fått oppfordring fra FN om å styrke innsatsen overfor samiske voldsutsatte. Halvparten av samiske kvinner blir i løpet av livet utsatt for fysisk, psykisk eller seksuell vold, men tiltakene har ikke vært tilstrekkelige.

Vold i hjemmet er en av hovedårsakene til sykdom, skade og død blant kvinner verden over. Ved siden av det forebyggende arbeidet må de som blir utsatt, få muligheten til å komme ut av voldelige forhold og bygge sin framtid fri fra vold. Da må vi forebygge. Det er bra at regjeringen øker noe av innsatsen der, men vi trenger mye, mye mer.

Vi må forebygge. Vi må sikre krisesentrenes økonomi. En av ti blir utsatt for voldtekt i dette landet. De må få den rettferdigheten og oppreisningen som de trenger. Vi har ingen tid å miste når det gjelder beskyttelse av kvinner som blir utsatt for vold. Nå trenger vi handling.

Presidenten: Da var debatten om rammeområde 2 ferdig. Vi går videre til å debattere rammeområde 3.

Grunde Almeland (V) [14:50:50] (komiteens leder): Også på dette rammeområdet vil jeg starte med å takke komiteen for et godt samarbeid om å få ferdig innstillingen i tide.

Jeg må innrømme at det oppleves litt tyngre å skulle debattere dette budsjettet når vi vet at bakteppet er en kulturbransje som, etter nok en nedslående beskjed, går en veldig vanskelig juletid i møte. Det er en frivillighet som slites på alle kanter mens de nok en gang må stille opp, og idretten må nok en gang krysse fingrene for at folk fortsatt er med når vi kommer ut på den andre siden. Derfor håper jeg at vi fra Stortingets side kan samarbeide om å få på plass ordninger raskest mulig og gjør

re ordningene som kommer, så treffsikre som mulig, også for dem som har måttet gjøre store endringer under pandemien.

Selv om det kanskje er pandemi og ulike ordninger de fleste tenker mest på i dag, er det likevel viktig å diskutere det som er grunnlaget, nemlig det ordinære budsjettet. Venstre og jeg er godt fornøyd med det grunnlaget som regjeringen utgått av nettopp Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti kom med til kulturbudsjettet for 2022. Vårt budsjettalternativ er et budsjettalternativ for mangfold og forsterket aktivitet og for at kulturen, frivilligheten og idretten fortsatt skal ha gode vilkår. En samlet bevilgning på vel 21,9 mrd. kr for 2022 treffer kulturområdet på en god måte og legger grunnlaget for forutsigbarhet og trygghet i en ellers vanskelig tid.

Jeg konstaterer med glede at den nye regjeringen, utgått av Arbeiderpartiet og Senterpartiet, viderefører store deler av det budsjettet som vår tidligere regjering hadde, bare med noen mindre justeringer. Det er ikke unaturlig at den nye regjeringen nå ser alle kvalitetene i det gode budsjettet som vi tross alt la fram. Vårt opprinnelige budsjett støtter opp under de politiske linjene lagt i alle de solide meldingene og lovendringene som kom i perioden som har gått. Det følger sporene lagt i den siste språkmeldingen og språkløven, barne- og ungdomskulturmeldingen, museumsmeldingen og stortingsmeldingen om frivillighet, for å nevne noe.

Jeg er glad for at Venstre i budsjettene vi har vært en del av, har gitt norsk kulturpolitikk en ny retning ved å stimulere til vekst og idéskapning nedenfra heller enn å styre ovenfra. Samspillet mellom frivilligheten samt offentlige og private aktører har vært sentralt i så måte. Venstre står fullt og helt bak det politiske målet i budsjettet vårt om høyere kvalitet og økt oppmerksomhet om eget innhold fra aktørene i kulturlivet. Jeg og Venstre er fornøyd med at den tidligere regjeringens budsjettforslag fortsatte satsingen på kultur som næring. Det gir flere muligheten til å leve av sin kunst uavhengig av andre.

Derfor er jeg bekymret for den nye regjeringens politiske signaler og om dette vil begrense kunstens selvstendighet og uavhengighet. Det er derfor også skuffende å konstatere at den nye regjeringen kutter i gaveforsterkningsordningen for kulturlivet, som har ført til så mye positivt samspill mellom kunsten, kunstinstitusjoner og private kunstinteresserte. Det har bidratt til samarbeid, forståelse og ikke minst en bedret finansiering og kunstnerisk utvikling for mange prosjekter. Nå vil den nye regjeringen fjerne dette, og jeg håper ikke utslagene vil være for store.

Med utdelingen av Nobels fredspris til Ressa og Muratov friskt i minne er jeg særlig fornøyd med vårt opprinnelige budsjettforslag og det arbeidet vi la til grunn for å sikre ytringsfrihetens kår, demokratiet,

maktspredning, desentralisering av avgjørelser og mangfold, for mer enn noensinne er sannhetssøkende journalistikk avgjørende for å avsløre maktmisbruk og aggresjon. Den tverrpolitiske enigheten i Norge om å satse videre på kvalitet innen media og ikke minst i undersøkende journalistikk er noe vi må fortsette å stå sammen om, også her i denne sal.

Det er langt flere tiltak jeg kunne trukket fram, men igjen vil jeg minne om at den tiden vi nå tross alt står overfor, vil kreve mye av oss alle i denne sal for å sørge for at kulturlivet, idretten og frivilligheten kommer gjennom på den andre siden på en god måte.

Presidenten: Skal representanten ta opp det forslaget Venstre står inne i sammen med Fremskrittspartiet og Høyre?

Grunde Almeland (V) [14:56:01]: Ja, det tar jeg opp.

Presidenten: Da har representanten Grunde Almeland tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Marte Eide Klovning (A) [14:56:21]: Mange viktige kulturtiltak finansieres via andelen av spillemidler som er øremerket kulturformål. Jeg som kommer fra fylkespolitikken, vil trekke fram en ordning som har vært kjempeviktig lokalt, nemlig den desentraliserte ordningen for regionale kulturbygg som gjør at fylkeskommuner i hele landet gis en mulighet til å gi støtte til lokale kulturlokaler.

Venstre har tidligere vært opptatt av regionalisering, maktspredning og det å sikre kultur i hele landet. Samtidig har Venstre i regjering redusert denne ordningen med nær 80 mill. kr fra 2013 til i dag. Dette gir ikke mer regional satsing, men mindre. Pengene har regjeringen Venstre var en del av, i stedet brukt på gaveforsterkningsordningen, en ordning som treffer geografisk svært skjevt, da de største byene får mest. Mitt spørsmål er om representanten fra Venstre er fornøyd med denne prioriteringen, og hva han tenker om viktigheten av ordningen framover.

Grunde Almeland (V) [14:57:23]: Takk for spørsmålet.

Jeg vil si at for Venstre er de målene som representanten skisserte, fortsatt viktige. Så er det ikke utelukkende den ene ordningen, gaveforsterkningsordningen, som Venstre har prioritert å bruke penger på i de periodene vi enten har vært med og påvirket eller sittet i regjering.

Men jeg vil gripe tak i kritikken som representanten har mot gaveforsterkningsordningen. Jeg har vært på en rekke ulike besøk til små kulturinstitusjoner i flere ulike fylker som har konkrete eksempler på prosjekter som

ikke har nådd opp i sentrale søknadsordninger, men som de likevel har turt å satse på, turt å prioritere tid og ressurser på å sette i stand, nettopp fordi det lå en garanti der for at de ville få en delfinansiering fra staten dersom de sørget for å få inn noen private midler. Det mener jeg har vært en riktig prioritering.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [14:58:44]: Representanten tok opp pandemien, hvor hard den har vært for bl.a. frivilligheten de siste årene, og hvor viktig det blir å styrke frivilligheten. Samtidig har frivilligheten selv ønsket seg full momskompensasjon i hele perioden, som ett av de viktigste og mest effektive tiltakene for å kunne stå i pandemien.

Vi har innfridd det ønsket, men det ønsket ikke Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti i dette budsjettet. I stedet kuttet de 50 mill. kr i den ordningen. Jeg lurer rett og slett på hvorfor.

Grunde Almeland (V) [14:59:25]: For Venstre har det vært viktig å sørge for å styrke momskompensasjonsordningen som, helt riktig, har vært frivillighetens krav. Hvis en ser på de årene da Venstre har sittet i regjering, har vi samlet sett styrket den ordningen ganske mye. Bare for 2021 er ordningen trappet opp til over 1,8 mrd. kr med vårt forslag, og det er en økning på 856 mill. kr fra 2013. Faktum er at ordningen er styrket.

Så er Venstre enig i at dette er en ordning som vi skal fortsette å styrke. Derfor vil jeg gi honnør til den sittende regjeringen for at de har fortsatt den opptrappingen som den tidligere regjeringen startet.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:00:14]: Jeg takker for svaret og vil gi litt honnør tilbake, for representanten løftet opp viktigheten av journalistikken i sitt innlegg. En annen ordning enn momskompensasjonen som vi i opposisjon i forrige periode hele tiden pekte på måtte løftes og forbedres, var mediestøtteordningen, som vi i Stortinget fikk forfattet, selv med en Venstre-minister ved roret.

Venstre har stått sammen med Senterpartiet i mange år i kampen for å gjøre det enklere for lokalavisene. I vårt budsjett nå styrker vi produksjonsstøtten til lokalavisene fordi de har hatt det tøft og har falt utenfor mediestøtteordningen, og vi styrker også Senter for undersøkende journalistikk, sånn at de kan hjelpe lokalavisene.

Jeg er opptatt av om representanten ser at det er en styrking som har noe for seg, eller om han synes at det budsjettet som regjeringen Solberg la fram, er godt nok på det området.

Grunde Almeland (V) [15:01:13]: Akkurat de to tiltakene som representanten her nevner, er også Venstre selv sagt positive til. Man kunne plukket ut ganske man-

ge ulike enkelttiltak fra den tilleggsproposisjonen som kom fra regjeringen, som Venstre helt fint kunne støttet og stått bak, men det som ligger til grunn her, er jo en forskjell på de totale prioriteringene, og der har den nåværende regjeringen gjort noen kutt som Venstre ikke er enig i, som jeg redegjorde for i et tidligere innlegg.

Når det gjelder akkurat de to ordningene isolert sett, er Venstre positive til dem, og Venstre vil i den kommende perioden jobbe for å sørge for at man styrker lokaljournalistikken. Lokalmedia er utrolig viktig nettopp for å sikre demokratisk kontroll. I den i byen jeg representerer, Oslo, har jo nettopp mangel på lokaljournalistikk vært en viktig faktor for at man ikke får tilstrekkelig demokratisk kontroll. Det er jeg glad for begynner å komme på plass nå.

Silje Hjemdal (FrP) [15:02:35]: Representanten fra Venstre kan nok sitt program vesentlig bedre enn meg, men jeg har bitt meg merke i noen setninger, der det står:

«Vi mener at religion skal skilles fra politikk. Derfor vil vi fullføre skillet mellom kirke og stat.»

Når det gjaldt finansieringsordningen i siste runde, hadde Fremskrittspartiet nettopp et forslag om å kutte støtten til kirke og tros- og livssynssamfunn fordi vi mener dette er en privat sak som folk kan betale for selv. Jeg lurer da på om det er sånn at Venstre nå også åpner for i hvert fall å redusere, om ikke avskaffe helt, tilskuddene til kirke og tros- og livssynssamfunn?

Grunde Almeland (V) [15:03:24]: Venstre har ingen forslag om å kutte i den totale støtten til tros- og livssynssamfunn.

En viktig del av religionsfriheten er å kunne utøve sin tro, og selv om jeg er helt enig i det man her refererer til fra Venstres program, nemlig at staten ikke skal blande seg opp i det man tror på, er det å legge til rette for at man faktisk kan utøve det, også en viktig del av å oppfylle religionsfriheten som Venstre fullt og helt stiller seg bak.

Så kan vi selvfølgelig ha diskusjoner i den perioden som kommer, om hvordan innretningen på støtten er, og det er jeg helt sikker på at vi også kommer til å få, men å senke den totale støtten er ikke et forslag Venstre har.

Kathy Lie (SV) [15:04:24]: Jeg vil gjerne spørre representanten litt om hvorfor det er så viktig å støtte gaveforsterkningsordningen. For jeg lurer på om representanten Almeland har sett på hvordan ordningen har slått ut, hvem som har fått penger, og hvordan det f.eks. fordeler seg geografisk.

Hvis man ser på fordelingen av midler, har det mest av pengene gått til Oslo, Viken og Vestland, og mange distrikter har fått lite. I tillegg ser vi at store institusjoner

og stiftelser har sørget for gaver til seg selv for å melke ordningen. De tar også 70 mill. kr av kulturens andel av spillemidlene, som kunne vært fordelt til organisasjoner og institusjoner i hele landet. Så jeg lurer på om representanten Almeland kan si noe om hva han tenker om fordelingen av disse midlene.

Grunde Almeland (V) [15:05:18]: Svaret på om jeg har sett den fordelingen, er veldig tydelig ja, og det har også vært en bekymring tidligere at det har vært for mye sentral konsentrasjon. Derfor er jeg glad for at fordelingen har forbedret seg i løpet av de siste årene, og at flere fylker som ikke hadde noen institusjoner eller noen som søkte på gaveforsterkningen tidligere, nå faktisk er på banen.

Ja, noen store penger har gått til de områdene som har de største institusjonene, men det som er viktig å understreke, og som er problematisk i den argumentasjonen jeg opplever representanten her framfører, er at man overser de veldig mange og veldig viktige mindre enkeltprosjektene rundt omkring på steder som ikke vil nå opp med de ordinære ordningene.

Så er gaveforsterkningen én ordning, men grunnlaget skal være en solid støtte til kulturen.

Presidenten: Replikkkordskiftet er omme.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [15:06:36]: Ved valet i haust sa veljarane klart frå at dei ville ha ein ny kurs for Noreg. Med budsjettet frå Arbeidarparti–Senterparti-regjeringa og forliket med SV tek det Noreg i ei ny og meir rettferdig retning. Etter åtte år med høgreregjering der forskjellane har auka, budsjettvinnarane har vore dei som har mest frå før, er det no ei ny retning.

Kultur, idrett og frivilligheit er avgjerande for levande lokalsamfunn i heile landet og eit godt liv for den enkelte. Regjeringa sin nye kurs for kulturpolitikken vil difor støtte opp under eit opent, inkluderande og mangfaldig kulturliv i heile landet og vil leggje til rette for både breidde i kulturlivet og det profesjonelle. Dei mange frivillige organisasjonane rundt om i landet bidreg til kompetanse, læring og inkludering, slik at folk i alle aldrar kan møtast, engasjere seg og vere ein del av eit fellesskap. Folk skal kunne oppleve kultur uavhengig av kven ein er, og kor ein bur, og vi skal få slutt på urettferdige ordningar som påskjønar nokre få. Slik skal vi sikre eit tilbod i heile landet og ei meir rettferdig fordeling. Difor har vi ambisiøse mål, og vi er allereie godt i gang.

For Arbeidarpartiet er det eit mål at frivilligheita skal ha stor fridom og ein sentral plass i samfunnet. Dette krev meir føreseielegheit og styrkte økonomiske rammer. Full momskompensasjon har vore frivilligheita og idretten sitt viktigaste krav, noko som vil bety meir frie midlar til den aktiviteten rundt om i heile landet. I dette

budsjettet innfrir vi kravet om full momskompensasjon for neste år og samtidig også for inneverende år.

Høgreregjeringa har dei siste åtte åra ikkje prioritert det. Men det har tilsynelatande vore brei einigheit på tvers av partia om at momskompensasjonsordninga har vore viktig, men når det kjem til dei faktiske løyvingane, har det ikkje blitt innfridd. I staden for å følgje frivilligheita og idretten sitt forslag til opptrappingsplan laga den førre regjeringa sin eigen, mindre ambisiøse plan, og i det siste budsjettet vel regjeringa å kutte 50 mill. kr i ordninga med den grunngjevinga at det har vore lågare aktivitet.

Når frivilligheita på grunn av covid-19 har hatt lågare aktivitet, treng dei ikkje mindre, men meir pengar. Med Arbeidarpartiet i regjering blir det ny kurs og endelig full momskompensasjon. Dette er viktig for denne regjeringa fordi tilboda skal vere tilgjengelege for alle, særleg for barn og unge. Vi skal leggje til rette for at det blir bygd fleire anlegg, og jobbe mot det utstyrspresset mange opplever i kvardagen. Difor styrkjer vi gratis utlånssentralar som BUA, som gjer at fleire kan ta del i fellesskapet.

Ein viktig del av kulturpolitikken til Arbeidarparti-Senterparti-regjeringa er også å styrkje den profesjonelle delen av kulturen. Under høgreregjeringa kan det verke som om kultur har blitt degradert til pynt på kaka og ikkje viktig nok når skattekutt til dei rikaste skulle prioriterast. Men kunstnarar er også arbeidsfolk, som også hentar i barnehage og må betale rekningane sine. Som vi lova i Hurdalsplattforma, vil regjeringa bidra til å styrkje kunstnarøkonomien. Allereie no føreslår vi ein auke på totalt 59 mill. kr til det frie feltet innanfor kunst og kultur. Difor løyver vi også midlar til å opprette 100 nye heimlar til arbeidsstipend og aukar løyvinga til Norsk kulturfond.

Avslutningsvis må eg kommentere vår styrking av kommuneøkonomien, som naturlegvis også vil vere med på å styrkje det lokale kulturlivet rundt om i heile landet. Samla gjev dette eit godt budsjett for kultur, idrett og frivilligheit over heile landet. Så har vi heldigvis tre budsjettframlegg til, og i den perioden vi står i no, der kultur, frivilligheit og idrett treng oss, gler eg meg til å arbeide saman med komiteen for å prøve å finne gode løysingar som tek vare på dei i denne koronapandemien.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [15:11:19]: Det var litt av en tirade fra representanten i dette innlegget. Hvordan kan man si, når man har økt momskompensasjonen fra 952 mill. kr i 2013 til nesten å tangere hundrepersen-

ten, man mangler bare 35 mill. kr i 2021 for å nå 100 pst. kompensasjon, at det ikke er en prioritering, samtidig som den samme regjeringen for å finansiere sitt løfte for neste år rammer frivilligheten hardt på en rekke andre områder?

Vi har i en debatt tidligere i dag allerede brukt tid på å diskutere fritidskortet, som totalt, når hele ordningen er borte, betyr 400 mill. kr i bortfall. Reduksjonen av skattefradraget fra 50 000 kr til 25 000 kr er estimert av frivilligheten selv til å bety 400 mill. kr i bortfall av inntekter for dem, og gaveforsterkningsordningen har i snitt innbrakt over 320 mill. private kroner hvert år – altså nesten et ran i forhold til det man legger på momskompensasjonen. Så hvordan kan man tegne dette bildet?

Åse Kristin Ask Bakke (A) [15:12:19]: Takk for spørsmålet.

Når det gjeld momskompensasjonen, har det vore det viktigaste kravet til frivilligheita og idretten sidan tidleg på 2000-talet. Det er eg glad for at vi får innfridd. Det betyr meir pengar å rutte med til barn og unge over heile landet, som spesielt no treng den hjelpa for å tilby aktivitetar òg etter pandemien.

Når det gjeld gaveforsterkningsordninga, som representanten frå Høgre tek opp, kan det ikkje forundre representanten at Arbeidarpartiet ikkje vidarefører Høgre-politikk. Arbeidarpartiet har vore imot denne ordninga sidan ho vart etablert, fordi ho har ete midlar frå andre tiltak, bl.a. spelemidlar. I tillegg, som fleire har vore inne på i dag, er ordninga sosialt og geografisk urettferdig, og vi vil heller bruke pengane til det breie kulturlivet rundt om i heile landet.

Tage Pettersen (H) [15:13:14]: Takk for svaret.

Det er ingen tvil om at dette har vært frivillighetens viktigste krav, derfor har vi også nesten innfridd det i løpet av disse åtte årene. Men det blir som å si til sønnen eller datteren: Nå nærmer det seg julaften. Her får du gaven som står øverst på ønskelisten din, lille venn, men jeg tar de to du fikk i fjor, for dem må jeg bruke for å finansiere den gaven du får av meg i år.

Så til spørsmålet: Regjeringspartiene har vært veldig høye og mørke når det gjelder å avvikle ABE-reformen, som de har kritisert gjennom åtte år. Hvis man ser i tilleggsbudsjettet nå, er vel ikke den rørt på noe område. I tillegg har man innført noe man kaller «budsjettgevinster fra endrede jobbreisevaner» og «reduert bevilgning knyttet til konsulentbruk», med 160 mill. kr totalt i budsjettet.

Hva er planene for å jobbe videre med dette? Ønsker man å gå ned, eller ønsker man faktisk å øke ABE-reformens inntekter totalt sett, som man nå gjør med disse to nye reformene sine?

Åse Kristin Ask Bakke (A) [15:14:15]: Først og fremst, til momskompensasjonen: No blir det endelig innfridd – i tillegg for inneverande år, noko som har vore utruleg viktig for denne regjeringa. Det er litt merkeleg at representanten frå Høgre tek opp at dette er ei lågthengjande frukt, når det siste forslaget frå Høgre faktisk ville kutte ordninga med 50 mill. kr.

Over til ABE-reforma: Det har vore ei reform som Arbeidarpartiet har vore imot, og som Høgre har meint skulle effektivisere, når ein i realiteten har drive med osthøvelkutt som har gjort at f.eks. institusjonar rundt om i landet faktisk har hatt mindre å rutte med.

Så trur eg at representanten frå Høgre forstår at det tek litt tid å leggje om høgrepolitikk dei siste åtte åra. Vi er godt i gang, og det er heilt klart at ei reform som ABE-reforma ikkje styrkjer institusjonane og føretaka rundt omkring, men heller svekkjer dei.

Silje Hjemdal (FrP) [15:15:29]: Vi er kanskje ikke så høye og mørke – vi er lave og lyse, men vi har sterke meninger likevel.

Jeg har den siste tiden diskutert litt med representanten i avisen når det gjelder satsingen på frivillighet. Jeg er kjempeskuffet over at man halverer skattefradraget, ikke minst over at man prøver å villedde frivilligheten der ute, når man i denne salen, i alle innlegg, i dag nevner full momskompensasjon i stedet for regelstyrt kompensasjon.

Fremskrittspartiet har i dag et forslag som lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022 med forslag til endringer i mva-kompensasjonsordningen for idrett, frivillighet og kultur slik at den blir regelstyrt istedenfor rammebevilget.»

Hva er begrunnelsen for at Arbeiderpartiet ikke vil støtte forslaget, når de står på talerstolen og sier at de er for dette?

Åse Kristin Ask Bakke (A) [15:16:33]: Takk for spørsmålet frå ei frå Vestlandet som er like låg og lys og høglydt som meg sjølv.

Når det gjeld gåveforsterkingsordninga, handlar det ikkje om ei halvering, som ein har sagt fleire gonger, men ordninga vil framleis stimulere til at folk gjev pengar. Folk flest kjem framleis til å gje mykje pengar, ikkje fordi dei får skattefradrag, men fordi dei vil bidra med gaver til fellesskapen.

Når det gjeld momskompensasjonen, er han full. I tillegg seier vi heilt klart i Hurdalsplattforma at han skal bli regelstyrt. Som eg sa tidlegare, tek det litt tid å få ting regelstyrt. Det tek litt tid å snu ei skute som har gått i høgretning dei siste åtte åra. Men det er fint at Framstegs-

partiet no er med på laget om å få kompensasjonen regelstyrt. Dette skal vi få til.

Så undrar det meg litt at Framstegspartiet først no fremjar dette når dei har hatt makta dei siste åtte åra. Men det er fint at dei er med på laget, for vi skal få dette til saman.

Silje Hjemdal (FrP) [15:17:34]: Ja, med Fremskrittspartiet som pådriver har vi hatt en kraftig opptrapingsplan. Jeg skal være den første til å innrømme at vi ikke fikk gjennomslag den gangen for å få den regelstyrt. Men nå har vi fremmet forslag i dag, og Arbeiderpartiet har muligheten til å være med på å få sving på sakene. En ting er full momskompensasjon, som går på rammen og som er helt rett, men det er triksing med ord, for det er det regelstyrte som frivilligheten ønsker.

Jeg har et annet spørsmål. Arbeiderpartiet har skrytt mye av styrkingen av kunstnerstipendene. Sist uke kunne vi lese i VG at enkelte faktisk har hatt en inntekt på mellom 1 mill. kr og 5 mill. kr de siste årene, har vesentlig formue og får likevel et statsstipend på 460 000 kr hvert eneste år til de blir pensjonist. Er det det Arbeiderpartiet mener med en rettferdig fordelingspolitikk?

Åse Kristin Ask Bakke (A) [15:18:35]: Eg vil takke for spørsmålet.

Det er viktig at ein gjev midlar til at fleire kan drive med kunst og kultur på heiltid. Då er arbeidsstipenda viktige. Som eg sa tidlegare, i talen min, er Arbeidarpartiet oppteke av både det breie kulturlivet og dei profesjonelle, som er arbeidsfolk og som treng å leve av dette. Så er det vel slik med alle ordningar, som alle her i salen – om den hadde vore full – hadde vore einig i, at det er ikkje alle ordningar som er 100 pst. perfekte. Difor er det òg viktig at ein heile tida fortset med å vidareutvikle ordningar. Det er Arbeidarpartiet godt i gang med, men det viktigaste no er satsinga på kulturen, òg for at folk skal kunne leve av dette.

Så er det litt underleg at Framstegspartiet tek opp kunst og kultur, når dei sjølve har kutta utruleg mykje pengar til dette i sitt alternative budsjett.

Silje Hjemdal (FrP) [15:19:31]: Ja, det er ingen hemmelighet. Det er snarere tvert imot noe vi er veldig stolt av. Fremskrittspartiet har uttalt høyt og tydelig at vi skal ta et oppgjør med sløseri. Stipendene er faktisk noe av det vi kutter, utenom bl.a. 2 mrd. kr i kutt til NRK.

Jeg vil likevel utfordre representanten fra Arbeiderpartiet: Hvis jeg forstår representanten riktig, vil det si at regjeringspartiene nå likevel åpner for å se på denne ordningen, slik at man ikke skal kunne tjene mellom 1 mill. kr og 5 mill. kr i året og likevel få et stipend på 460 000 kr årlig.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [15:20:11]: Eg vil takke for spørsmålet.

Dette er heilt klart ei ny regjering, som faktisk set vanlege folk først – det er dei vi er til for. Vanlege folk er kunstnarar og kulturfolk, som er dei viktigaste. Med Framstegspartiets forslag til budsjett, der ein kuttar utroleg mykje pengar, minkar moglegheita for vanlege folk til å kunne oppleve kultur i heile landet. Det er viktig å gje dei som skal utføre all den kunsten og kulturen som vi vanlege folk skal kunne oppleve, moglegheita til å få ordentlege arbeidsforhold.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Tage Pettersen (H) [15:21:07]: Det siste Høyre gjorde i regjering, var å legge fram et statsbudsjett som legger til rette for et trygt og godt liv i hele landet vårt – både i byer, på landet og på kysten. Gjennom å legge grunnlaget for flere jobber i privat sektor, gjennom å gi folk og bedrifter den kompetansen de trenger, og gjennom å sette fart på omstilling mot et grønnere og mer digitalisert samfunn med samarbeid og handlekraft, har vi klart å håndtere den bratteste økonomiske nedgangen siden annen verdenskrig. Så er det en del mørke skyer på himmelen akkurat nå, og som komitélederen var inne på, håper jeg at regjering og storting kan være både samlet og forutsigbare i de prosessene som vi nå må igjennom.

På makronivå, og trolig også lenger ned enn det, er det åpenbart stor enighet om kulturbudsjettet som Solberg-regjeringen la fram. Støre-regjeringen har valgt å ikke øke budsjettrammen, men å foreta enkelte omprioriteringer, og i forliket med SV har regjeringen lagt på rammen med 20 mill. kr. Det velger jeg å tolke som at det er stor grad av enighet.

De rød-grønne partiene vil nok være raske med å svare at de kun har hatt kort tid på seg og derfor ikke har rukket å gjøre flere endringer, men tross tidsargumentet har allikevel den samme regjeringen flyttet på en del milliarder kroner, så her er det vel i så fall viljen som har hatt en stor rolle. Jeg vil også minne de samme partiene på at de har hatt åtte år på å legge en god plan for hva de ville gjøre den dagen de eventuelt kom til makten igjen. Det er vel også verdt å nevne at kultur, frivillighet og idrett ikke er nevnt med ett eneste ord i budsjettenigheten.

Etter åtte år med borgerlig regjering har vi et bedre utgangspunkt for omstilling. Norsk økonomi har blitt grønnere og mindre oljeavhengig, og konkurransekraften er styrket og har blitt mer digitalisert. Også på kulturområdet vil jeg påstå at vi etter åtte år går ut med en kultursektor som er mer robust, mer fri, og som har flere økonomiske ben å stå på. Solberg-regjeringen har opprettholdt og økt bevilgningene over kulturbudsjettet i

hele perioden fra 2013. Den gang utgjorde budsjettet om lag 9,5 mrd. kr, og dersom vi for sammenligningens skyld holder bevilgningene til NRK og likestillingsformål utenfor, er kulturbudsjettet for 2022 på 14,7 mrd. kr, eller en økning på 5,2 mrd. kr – eller nesten 60 pst. på åtte år. Sagt på en annen måte er vi omtrent på samme prosentsats i forhold til statsbudsjettet som i 2013.

Nå har flere av oss forsøkt å få kulturministeren til å svare på hvordan de skal beregne, eller – kanskje riktige – sagt – fra hvilket utgangspunkt de skal beregne målet sitt om 1 pst. av statsbudsjettet til kultur. Selv etter åtte år med dette som sitt aller viktigste løfte på kulturfeltet har ikke de rød-grønne klart å svare på dette, og 25. november fikk jeg følgende svar på mitt spørsmål:

«Regjeringen vil på egnet vis, og innen høvelig tid, komme tilbake til Stortinget med en nærmere konkretisering av dette målet.»

Så vil tiden vise når det er høvelig, og hvordan dette regnestykket skal se ut.

Kultur, idrett og frivillighet utgjør Norges største folkebevegelse. Det bidrar til god folkehelse, deltakelse og inkludering, og det skaper lokalt engasjement og fellesskap. For Høyre er deres rammevilkår viktig, og vår jobb er bl.a. å sikre dem et mangfold av finansieringskilder.

Den største omprioriteringen regjeringen gjør i Solberg-regjeringens budsjett, er å innfri full momskompensasjon, og jeg er med på å applaudere det, men jeg tar avstand fra hvordan det finansieres. For å innfri løftet om full momskompensasjon, hvor regjeringen legger 150 mill. kr på toppen av Solberg-regjeringens allerede 1,75 mrd. kr, kutter regjeringen dramatisk andre steder. Jeg vil minne om at ordningen, som vi også var inne på i replikkordskiftet i sted, var på rundt 950 mill. kr da vi overtok i 2013.

Regjeringen avvikler fritidskortet, som på sikt vil spare dem for 400 mill. kr. De legger ned gaveforsterkningsordningen, som innbrakte over 800 mill. private kroner til kultur og frivillighet i 2020, eller 2,6 mrd. private kroner siden 2014. 2 500 små og store tiltak over hele landet har mottatt støtte i denne perioden. Museumsforbundet og Sykehusklovnene var to av mange som i valgkampen advarte de rød-grønne mot å skrote ordningen. Kulturvernforbundet har i et brev sist uke belyst hvilke uheldige konsekvenser avviklingen av gaveforsterkningsordningen vil få for de frivillige kulturvernorganisasjonene. De skriver at denne beslutningen vitner om et hastverksarbeid hvor man ikke har utredet de umiddelbare konsekvensene for frivilligheten. Videre skriver de: Ikke var dette det vi så for oss ved inngangen til Frivillighetens år 2022. Kulturvernforbundet og våre medlemsorganisasjoner har jobbet i lang tid med forberedelser til å feire det frivillige kulturvernet i 2022,

og vi føler nå at regjeringen spenner bein på oss i start-blokken til dette viktige året.

Museumsforbundet har også gjentatt sine bekymringer knyttet til å skrote ordninger i møte med den nye regjeringen.

Regjeringen gir seg jo ikke der. De reduserer også skattefradraget på gaver til frivilligheten fra 50 000 kr til 25 000 kr. I Vårt Land skrev bl.a. Kreftforeningen, Norges Blindforbund, Norges idrettsforbund og Flyktninghjelpen at skattefradraget har fungert godt for å øke bidragene fra både personer og næringsliv. I 2019 fikk 870 000 givere fradrag for gaver for over 4 mrd. kr. Frivillighet Norge skriver på sin nettside at de ønsker å utvide ordningen, og at det fradragsberettigede beløpet bør heves til 100 000 kr. Regjeringen går altså stikk motsatt vei.

Jeg ser at Senterparti-representantene, mine gode kollegaer i komiteen, i leserbrev forsøker å forsvare at partiet deres nå sier nei til ordninger som stimulerer private givere til å bidra inn i kultur og frivillighet. Men de snur hele problemstillingen om reduksjonen i skattefradrag på hodet og sier at de skattyterne som gir noen av de største gavene, tåler å få redusert sitt skattefradrag. De sier at dette er i tråd med regjeringens politikk om å utjevne forskjeller. Og som om det ikke er nok, presterer de å framstille halveringen i grensen på skattefradrag fra 50 000 til 25 000 kr som en betydelig styrkning i forhold til 2013-nivået, da Solberg-regjeringen tok over. Det blir nesten komisk å lese.

I denne saken ofrer de ikke frivilligheten – de som faktisk taper på dette – en eneste tanke, og frivilligheten selv anslår at de kan tape opp mot 400 mill. kr årlig på denne endringen.

Solberg-regjeringens målsetting, i motsetning til venstresidens, har vært å styrke den økonomiske bærekraften i kulturen gjennom både offentlig og privat finansiering. Kulturlivet trenger flere økonomiske ben å stå på, og regjeringen har derfor de siste åtte årene etablert nye tiltak og ordninger som skal styrke kunst- og kultursektorens økonomiske bærekraft. Gaveforsterkningsordningen, økte skattefradrag, Talent Norge og filminsentivordningen er alle eksempler på dette. Ordningene har vært en stor suksess som har bidratt til å styrke kulturbudsjettet med milliarder av kroner. For eksempel har Talent Norge siden det ble etablert i 2015, bidratt til å bygge opp talentsatsinger verdt mer enn 380 mill. kr. Filminsentivordningen har gitt store ringvirkninger i norsk filmbransje og filmindustrien i Norge. Ordningen har i tillegg gjort det mulig å bygge opp kompetanse og investere i utstyr nasjonalt, og den har vist seg å være et godt virkemiddel for næringsvekst og sysselsetting. Vi stiller oss positive til at ordningen nå skal ses på og videreutvikles.

Kulturen og opplevelse den gir, beriker oss som mennesker. Kunst og kultur er en del av vår nasjonale infrastruktur. Kulturinstitusjonene forankrer oss i vår historie, utfordrer oss og åpner opp for det ukjente, og det er en viktig brikke i den nasjonale demokratiske infrastrukturen. Et viktig mål for kulturpolitikken er at den skal oppleves relevant, være tilgjengelig og bidra til at flere av oss deltar i kulturaktiviteter. Vi vil at opplevelsene som kulturen gir oss, skal nå ut til mennesker i alle aldere i hele landet. Og for å nå dette målet mener vi at det er avgjørende å ta alle gode krefter i bruk, slik at økonomien i kulturlivet styrkes. Da kan vi ikke si nei til private penger verdt milliarder, slik venstresiden nå dessverre gjør i sitt budsjett.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:30:16]: Jeg har spurt rundt omkring flere ganger de siste årene, bl.a. i departementet, om det går an å dokumentere at gaveforsterkningsordningen fungerer. Da er svaret nei. Kan representanten Pettersen dokumentere det?

Tage Pettersen (H) [15:30:33]: Nei, like lite som man kan dokumentere det den motsatte veien, men det man kan dokumentere, både med gaveforsterkningsordningen og med skattefradraget, er at størrelsen på givene og antallet givere har økt etter at ordningen har blitt innført, og etter at ordningen har blitt utvidet. Men det er ikke dermed sagt at givene og pengene blir borte dersom ordningene blir borte.

Når det gjelder skattefradraget, er det frivilligheten selv som har beregnet et tap på 400 mill. kr, som de frykter dersom regjeringens forslag står seg. Det er klart at det må vi ta på alvor. Uansett er dette å gamble med at givene og institusjonene ikke endrer sitt arbeid for å skaffe private penger, dersom man nå avlyser ordningene, og at man eventuelt om x antall år ser at det ene eller det andre var riktig, ut fra hva som skjedde.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:31:27]: Jeg har her oversikten over alle som har gitt til gaveforsterkningsordningen. Det er primært stiftelser. Det er stiftelser som har en sum de skal gi ut, og den kommer de til å gi ut uansett.

En annen ting som står her, er at 25 av de største mottakerne tar over halvparten av summen. Øverst står populære Kistefos, som får mye penger på mange andre måter fordi de er så store. Det er altså så mange tilfeller her hvor det er Christen Sveaas selv, eller Kistefos, som gir til seg selv. Godt over halvparten av de 26 mill. kr som staten gir i gaveforsterkning til Kistefos, kommer altså fra Kistefos selv.

Da lurer jeg på: Er det da riktig å ta av kulturandelen i spillemidlene, som skulle gått til desentraliserte kulturhus eller musikkinstrumenter i Kulturrom-ordningen, og la stiftelser som Sveaas' stiftelse bestemme over kulturmidlene til landet på denne måten?

Tage Pettersen (H) [15:32:36]: For å starte med siste del av spørsmålet: Vi har sagt i merknader i budsjettet at vi er for at vi nå skal ta en gjennomgang av budsjetteringen, både i forhold til Kulturrådet og spillemidlene, så det ser vi fram til.

Så må jeg være så ærlig å si at 80 mill. kr i snitt i en investering for å få tilført 320 mill. kr private kroner synes jeg er et veldig positivt regnestykke.

Det er relevant å spørre seg: Hvis ikke gaveforsterkningsordningen hadde vært der, hvem hadde disse 25 eksemplene da søkt om penger fra for å kunne drifte sine kulturtilbud, som de har rundt omkring? Jo, det ville nok antakelig vært både fylker og stat som hadde fått flere søknader inn i sin bunke – og eventuelt hadde syntes dette var gode tiltak, og prioritert det. Det slipper man å gjøre nå. Men like viktig er alle de tiltakene som representanten ikke nevner, som f.eks. Urnes stavkirke, som Fortidsminneforeningen trakk fram. De sier at gaveforsterkningsordningen er avgjørende for at vi skal kunne restaurere denne kirken – som et eksempel på det motsatte.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [15:33:43]: For å fortsette ein debatt – som egentleg har vore i heile dag, men som òg representanten sjølv tok opp, om momskompensasjonen: Som sagt tidlegare har momskompensasjonen tilsynelatande hatt brei politisk oppslutning i Stortinget, og han har vore frivilligheita, idretten og kulturen sitt viktigaste krav. Spesielt etter covid-19-pandemien er han nok sårt trengd for å skape aktivitet rundt om i heile landet.

Neste år feirar ein frivilligheita sitt år, og dette var som sagt frivilligheita sitt viktigaste krav. Ein kan lese i budsjettforslaget frå Høgre at deira siste takk til kulturlivet er å kutte ordninga med 50 mill. kr. Då lurer eg på kvifor representanten frå Høgre no meiner at dette er rett verkemiddel for frivilligheita, kulturen og idretten.

Tage Pettersen (H) [15:34:39]: Svaret på det er for det første at justeringen fra 1,8 til 1,75 mrd. kr var med utgangspunkt i den reduserte aktiviteten som pandemien har ført til, som også er beskrevet i budsjettet fra Solberg-regjeringen.

Så vil jeg jo si, igjen, at ja, vi er alle klar over at dette har vært frivillighetens største ønske, men vi har sagt at f.eks. fritidskortet har vært noe vi har ønsket å levere i tillegg til dette viktigste ønsket, som jo handler om å sette familiene i stand til å kunne ta valget om hvilke aktivite-

ter deres barn skal få lov til å delta på, som regjeringen nå velger å kutte ut for å plusse på ordningen for momskompensasjon. Så kan man vekte hvilke av disse ordningene vi synes er de beste å prioritere økonomisk. Svaret vårt er at i den prioriteringen er fritidskortet viktigere, i tillegg til at vi har trappet opp momskompensasjonsordningen hele veien i regjeringsperioden, bortsett fra dette siste året, fordi pandemien har ført til lavere aktivitet ute i frivilligheten.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [15:35:38]: Når representanten frå Høgre først nemner fritidskortet, kan eg dessverre ikkje dy meg. Som sagt: Ein full momskompensasjon gjev kultur, frivilligheit og idrett over heile landet moglegheit til å drive meir aktivitet. Som nemnt i salen tidlegare veit vi at fritidskortet er ei dyr og byråkratisk ordning og treffer eigentleg ganske få. I tillegg tek ho veldig lang tid å rulle ut, noko som gjer at det berre er ein brøkdel av barn og unge i Noreg som får brukt tilbodet. I tillegg har ein, som nemnt tidlegare, heller ikkje brukt tilbodet fullt ut.

Då er spørsmålet mitt til representanten frå Høgre kvifor ein meiner at fritidskortet, som rammar berre ein brøkdel av barn og unge, og som er ei så dyr og byråkratisk ordning, er ei betre ordning enn å bruke dei 50 mill. kr på å få til full momskompensasjon for neste år.

Tage Pettersen (H) [15:36:26]: Nå håper jeg ikke ordningen rammer, men «treffer». Jeg synes det er et mer positivt ord når det gjelder å få tilført midler.

Jeg synes det er veldig tidlig av representanten å kaste en dom over og evaluere fritidskortordningen, som har virket i noen ganske få kommuner i to år, og som Solberg-regjeringen nå ønsket å utvide for å få et bedre kunnskapsgrunnlag før man rullet den ut. Men det er åpenbart at en sjekk til hver familie på 2 000 kr i året per barn, som var intensjonen bak ordningen, vil for det første bidra til at frivilligheten vil få medlemmer og aktivitet inn som de ellers ikke ville ha fått, pluss – og det synes jeg er et veldig viktig poeng – at man flytter beslutningen om bruken av disse pengene fra frivilligheten og hjem til middagsbordet. For det er altså familien som blir enige om at Kari og Ola skal begynne på håndball, fotball eller ishockey – og gjennom det ruter pengene ut igjen til frivilligheten, gjennom den rette kanalen.

Silje Hjemdal (FrP) [15:37:38]: Representanten fra Høyre har sagt fra talerstolen at kulturen skulle gjerne hatt flere ben å stå på. Selv om Fremskrittspartiet kutter kraftig i kulturbudsjettet, har vi jo også åpnet for at det er andre måter å være med på å finansiere kulturtilbud på, f.eks. gjennom å innføre en lisensordning på spill.

Nå har vi en pengespillov til behandling. Jeg vet at representanten sikkert har fått vel så mange innspill på

den som det jeg har, men etter hvert ser vi at det er Norge og Finland som er de eneste europeiske landene igjen med en enerettsmodell og et statlig monopol på spill. Jeg lurer på om representanten fra Høyre nå, etter at man har gått ut av regjering, har en litt annen tilnærming til å vurdere en lisensmodell for spill, framfor den enerettsmodellen som er i dag.

Tage Pettersen (H) [15:38:43]: La meg starte med «flere ben å stå på»: Jeg er glad for at Fremskrittspartiet har vært med på enten å være med i regjering eller å støtte budsjetter som har bidratt til en økning av kulturbudsjettet på 60 pst. gjennom åtte år, i tillegg til at de private pengene har fått gode veier inn for å gi kulturen flere ben å stå på.

Så til spørsmålet: Jeg tror representanten mener det samme om spillpolitikken i dag som jeg mente da vi var i regjering. Jeg er for så vidt like uenig med mitt eget parti i dag som jeg var da vi var i regjering, men vi har et parti-program i dag som er identisk med det vi hadde da vi var i regjering, som sier at vi skal verne om dagens enerettsmodell. Det kommer også til å ligge til grunn for den behandlingen vi skal ha når vi skal behandle pengespilloven, men vi har tatt opp en del andre problemstillinger i den loven, som handler om både lotteri og hestespill, som det skal være aktuelt og spennende å diskutere.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:39:54]: Senterpartiets grunnleggende verdisyn er å jobbe for økonomisk, sosial og geografisk utjevning i det norske samfunnet. Derfor staker Hurdalsplattformen ut en ny og mer rettferdig kurs for Norge og våre innbyggere. Endringene som Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV fremmer til Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett, er et første skritt i retningen av å ta Norge i en mer utjevnende og rettferdig retning, også når det gjelder kultur og frivillighet.

Det nye budsjettet vårt sørger nemlig for fire viktige saker vi i Senterpartiet har jobbet for i flere år:

1. full momskompensasjon til alle frivillige lag og organisasjoner
2. en start på et nødvendig lokalt og regionalt kulturløft
3. viljen til å ta kunstnerøkonomien på alvor
4. en rekke tiltak for å styrke likestillingen og bedre mediemangfoldet – to grunnsteiner i demokratiet vårt

Budsjettet vårt for 2022 er som sagt bare det første skrittet for oss, en forsmak, for av praktiske årsaker blir jo det tillegget som regjeringen og SV er blitt enige om, bare en justering av det budsjettet foregående regjering har jobbet med i flere år. Vi har hatt bare noen uker på å jobbe med det etter alle forhandlingene, som følge av et

regjeringsskifte. Siden vi ikke har hatt tid og anledning til å gjøre helhetlige prioriteringer mellom alle mulige saker og positive prosjekter som er gode og viktige, har vi heller ikke kunnet bli med på enkelte merknader eller forslag fra opposisjonen i budsjettinnstillingen, selv om vi er positive til dem.

Interessant i den sammenhengen er det å merke seg at Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre nå plutselig har funnet midler til formål innen kultur og frivillighet – midler de ikke hadde da de hadde makten i åtte år.

Noen av disse sakene og mange andre som er viktige for oss, ser jeg fram til å jobbe grundig, helhetlig og godt med i framtidige budsjetter.

Full momskompensasjon på kjøp av varer og tjenester er en enkel og ubyråkratisk måte å treffe frivilligheten, lokal kultur og idretten bredt på, også organisasjoner med svak økonomi. Dette har vært frivillighetens og idrettens hovedkrav siden 2000-tallet, og gjennom åtte år med flertall har ikke Høyre, Venstre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti villet innfri dette kravet. De har valgt det bort til fordel for f.eks. skattelett til de rikeste.

Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen har sammen med SV nå fått på plass full momskompensasjon allerede fra 2021 og videre i 2022. Det har vært en glede å oppleve hvor godt det grepet er blitt mottatt av lag og foreninger rundt om, ikke minst midt oppe i en pandemi og nedstengning som har rammet dem hardt. At høyre-regjeringen i sitt budsjett i den situasjonen faktisk heller velger å kutte 50 mill. kr i momskompensasjonsordningen framfor å styrke den, er da litt uforståelig.

I budsjettforslaget vårt for 2022 ser vi omsider starten på et lokalt og regionalt kulturløft – det løftet som Enger-utvalget i 2014 slo fast at var nødvendig nå, sammen med det å styrke kunstnerøkonomien. Dessverre har begge deler ligget brakk i åtte år med blå-blå kulturpolitikk. Den nye regjeringen er til forskjell opptatt av å styrke kunstnerøkonomien og legger til rette for at kunstnere og kulturarbeidere bosatt rundt om i hele landet får bedre rettigheter og arbeidsmuligheter.

Pandemien har vist hvor sårbare og utsatte kunstnerne er som gruppe, der mange står i krevende økonomiske situasjoner med usikre inntektskilder og ustabile arbeidsmuligheter. Det er derfor bra at den nye regjeringen sammen med SV prioriterer å styrke kunstnerøkonomien gjennom 100 nye arbeidsstipender, styrke SKUDA med 5 mill. kr, sikre midler til ny ordning for etablerte scenekunstkompanier, styrke Fond for lyd og bilde, og har økt satsingen på internasjonalisering av kunst og kultur over Utenriksdepartementets budsjett.

Vi styrker samtidig Norsk kulturfond med 20 mill. kr, der 10 mill. kr går til turnévirkosomhet, musikere, artister og ensembler over hele landet, og 10 mill. kr går til tilskuddsordningen for musikkfestiva-

ler. Dette vil bidra til å skape økt kunstnerisk aktivitet og mer formidling og produksjon av musikk og kultur over hele landet. Sammen med en nødvendig oppgradering av bygdekinoen er det starten på Hurdalsplattformens lovnad om et nytt lokalt og regionalt kulturløft: «Folk skal ha tilgang til kunst og kultur, uavhengig av kven dei er, og kor dei bur.»

Regjeringen har store ambisjoner på filmfeltet, og det gleder oss at vi gjør det så bra om dagen. Senest denne uken vant altså filmen *Ninjababy* prisen for beste komedie under Europas svar på Oscar. Jeg er glad for at vi allerede i justert budsjett fikk til en styrking på filmfeltet på til sammen 20 mill. kr.

Våre styrkinger bærer bud om en kursendring og en mer fordelende politikk, og det gjør også kuttene våre. Opposisjonen har kritisert oss for å legge ned gaveforsterkningsordningen, som de opprettet, men den har altså ikke ført til dokumentert styrking av privatkapital til kultur og frivillighet, og den treffer utrolig skjævt. De 25 største mottakerne er altså store museer og institusjoner som har endt opp med nesten halvparten av alle midlene i ordningen fram til nå. Geografisk har hele 33 pst. av disse offentlige midlene gått til Oslo og nesten 20 pst. til Vestland, da mest til Bergen, mens andre regioner bare har fått smuler i forhold: Trøndelag bare 2,7 pst. av midlene og Troms og Finnmark under 2 pst. Dette er ikke en utjevneende fordeling av statens kulturkroner.

Da kommer vi inn på en annen side ved ordningen som er dårlig. Det er alltid et viktig prinsipp at det ikke skal være evnen til å tiltrekke seg privat kapital som skal styre fellesskapets midler, eller at det er pengesterke givere som skal bestemme statens tildeling av midler. Det skjer med denne ordningen og gjør at den gagner bare få og ikke mange.

Det siste som er galt med ordningen, er at høyreregjeringen finansierte den gjennom å flytte penger fra andre gode formål, noe som bygger ned den kulturelle grunnmuren over hele landet. Over 200 mill. gaveforsterkningskroner ble tatt fra potten til kultur i spille-midlene i 2020, noe som bl.a. rammer den desentraliserte ordningen for kulturhus kraftig samt Kulturrom-ordningen. Derfor er regjeringens løsning, med å omdisponere disse midlene innenfor kulturens andel av spille-midlene, omfordelende. Det er en omfordelende kulturpolitikk på tvers av organisasjoner og institusjoners inntekter og hvor de befinner seg.

Ordningen blir avvirket fra 2022. Det betyr at alle som har søkt nå, vil få gaveforsterkning utbetalt i 2022. Dermed er situasjonen forutsigbar, og endringene som er varslet, skjer ikke over natten. Stiftelsers, næringslivets og andre sponserers innsats for kultur må absolutt berømmes, men at en slik innsats skal styre og bestem-

me hvor fellesskapet skal bruke pengene sine, gir ikke mening for oss.

Å prioritere gode rammevilkår for seriøs journalistikk og et godt mediemangfold er viktig for demokratiet vårt, ikke minst i en tid hvor «fake news» og useriøse alternative medier brer seg på svært negativt vis, samtidig med at mediebransjen rammes av tap av momsinntekter til internasjonale aktører og mister nasjonale annonsører på grunn av pandemien.

Vi i Senterpartiet har vært særlig bekymret for lokalavisene de siste årene. De er en bærebjelke i lokaldemokratiet og den offentlige samtalen rundt om i hele landet, men mange av dem har små marginer og er helt avhengige av produksjonsstøtten for i det hele tatt å overleve. Vi styrker derfor i vårt budsjett satsingen på lokalavisene med 8 mill. kr, uten at dette skal gå på bekostning av de større riks- og regionmediene som også ligger i ordningen. I tillegg sikrer vi med 2 mill. kr at Senter for undersøkende journalistikk, som ligger i Bergen, kan fortsette arbeidet med å gi lokalavisene tid og verktøy til å lage enda mer god gravejournalistikk og med det oppleves som relevante og attraktive.

Mediepolitikk er viktig for Senterpartiet og for regjeringen. Det er også kulturminnene våre. I Hurdalsplattformen har vi flere klare og konkrete mål på det feltet for de neste fire årene. Ikke minst blir det viktig med opptrappingsplanen for Kulturminnefondet og jobben med å bedre skatte- og avgiftsinsentiver i kulturminnevernet. Det arbeidet er vi i gang med, og det vil være en viktig del av framtidige gjennomarbeidede budsjetter, sammen med planen for å istandsette steinkirkene fra middelalderen innen tusenårsjubileet. I mellomtiden sikrer regjeringen allerede i dette budsjettet at planleggingen av tusenårsjubileet blir en nasjonal markering over hele landet. Det gleder jeg meg til. Det samme gjelder feiringen av Frivillighetens år i 2022.

Det jeg ikke gleder meg til, er det som skjer nå – nok en nedstengning av samfunnet på grunn av pandemien. Vi som samfunn må ta strenge grep, men de vil igjen ramme frivilligheten, kulturen og idretten hardt. Jeg må si det har vært surrealistisk på under to uker å gå fra så å si å ha åpnet helt opp til å stenge så kraftig ned som vi nå må.

Budsjettet vi i dag debatterer, omhandler jo ikke denne situasjonen i stor grad, men heldigvis forlenger regjeringen koronastøtteordningene for kulturen, frivilligheten og idretten uavhengig av det og jobber nå sammen med feltet for å få på plass justeringer for at ordningene skal bli bedre enn de var, og mer tilpasset situasjonen i dag. Jeg vet at mange jobber på spreng for det, og jeg ser fram til at løsninger – hele veien – kommer på plass.

Kulturen, frivilligheten og idretten er nemlig svært viktige for samfunnet vårt, noe som absolutt synliggjø-

res i det budsjettet som vedtas i dag, men som med ny regjering skal løftes enda mer framover.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [15:49:33]: Jeg vil tilbake til dette med redusert skattefradrag, fra 50 000 kr til 25 000 kr, som frivilligheten selv estimerer til å bli 400 mill. kr i bortfall. Det har de regnet ut i forhold til hvor mye gavene har økt etter hvert som grensen for skattefradrag har økt. Finansdepartementet har vel estimert inntekten for staten til å være nesten 100 mill. kr.

I Senterpartiets program er det et punkt hvor det står:

«Senterpartiet vil:

Arbeide for skatte- og avgiftslettelser for private eiere av fredede og bevaringsregulerte eiendommer.»

Et eksempel på det trakk jeg fram i replikkordskiftet i sted: Urnes stavkirke, som Fortidsminneforeningen jobber med, og som jeg tror så langt har fått inn 750 000 kr gjennom å bruke disse ordningene.

Hva tenker representanten Sem-Jacobsen om sitt partis kursendring i denne saken?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:50:34]: Takk for spørsmålet. Det er ikke alt som står i programmet vårt som har havnet i Hurdalsplattformen, ei heller i politikken vår. Men når jeg har satt meg inn i hvordan denne skattefradragsordningen fungerer, synes jeg det er ganske uproblematisk å forstå at det er en god gjennomgang vi nå har gjort, og at det er ganske så i tråd med den politikken som den nye regjeringen fører, med en mye mer utjevnende skatte- og avgiftspolitik.

Når frivilligheten estimerer at de vil gå glipp av 400 mill. kr, er nok det et tall jeg veldig gjerne vil diskutere, for det som egentlig er fakta her, er at det er bare 8 pst. av summen i hele ordningen som dette handler om. Det er fortsatt 890 mill. kr igjen i ordningen som vi bruker på skattetrekk til alle givene. Så det er en voldsom overdrivelse og overdramatisering av denne ordningen. Det er bare snakk om 80 mill. kr som forsvinner. Jeg håper representanten Pettersen kan ta det inn over seg.

Tage Pettersen (H) [15:51:42]: Tallet jeg refererte til i innlegget mitt, som var fra det siste hele året, var at det var kommet inn 4 mrd. kr i gaver. Sier man 8 pst. eller 10 pst., er jo det ca. 400 mill. kr som vi frykter i bortfall av inntekter, så jeg synes representanten tar vel lett på bekymringene fra frivilligheten.

Jeg har lest litt mer i Senterpartiets program. En ting er hva som har kommet inn i Hurdalsplattformen, en annen ting er jo hvor mye kjærlighet representanten

legger bak når hun argumenterer for dette, for det er også en formulering hvor det står:

«Senterpartiet vil:

Trappe opp beløpsgrensen i ordningen med gavefradrag for bedrifter for gaver til frivillige organisasjoner. I tillegg bør det åpnes for skattefradrag for gaver også til lokale lag og foreninger.»

Er det da slik at representanten står litt i spagat, eller er det som var god politikk for halvannet år siden, kjempedårlig politikk i dag?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:52:30]: Det er ikke nødvendigvis veldig mye dårligere eller bedre politikk. Det kommer an på hvordan man ser på det. Det som er saken, er at partiet har gått inn for det tidligere. Jeg tenkte det var greit. Jeg trodde at en slik skattefradragsordning skulle fungere mye bedre og være et mye sterkere insentiv for givene til å gi. Det har den vist seg ikke å være, og derfor synes jeg det er ganske uproblematisk at vi i budsjettavtalen med SV har endt opp der vi har endt opp.

Tage Pettersen (H) [15:53:00]: Representanten sier at hun hadde trodd det skulle være en større iver etter å gi. Altså: 870 000 givere i 2019 ga 4 mrd. kr til frivilligheten! Jeg vil jo si at det er et enormt engasjement, og frivilligheten selv frykter – ut ifra regnestykkene sine – at en tiendedel av dette blir borte som følge av halveringen av skattefradraget. Jeg må si jeg blir litt overrasket over at representanten Sem-Jacobsen virker å ta såpass lett på denne egentlig alvorlige bekymringsmeldingen som frivilligheten selv bringer til torgs for oss her i denne salen.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:53:41]: Takk for spørsmålet. Som det har blitt gjentatt flere ganger her i salen, er vi veldig opptatt av at staten i første omgang skal forvalte skattekreftene våre. Dette er en ordning hvor vi bruker nesten 1 mrd. kr på å gi skattefradrag. Mesteparten av de pengene er fortsatt igjen i ordningen. En kjempestor andel – ca. 92 pst. – av de gavene som gis, er fortsatt i ordningen. Jeg opplever at det nivået vi nå har lagt denne ordningen på når det kommer til skattefradrag, er fornuftig.

Silje Hjemdal (FrP) [15:54:30]: Tidligere har Fremskrittspartiet og Senterpartiet, slik jeg har oppfattet det, vært ganske enige om at totalisatoravgiften er en tulleavgift. Derfor var vi veldig glade da vi under koronapandemien klarte å kvitte oss med denne avgiften for å hjelpe hestesporten og ikke minst hestenæringen. Derfor har Fremskrittspartiet i dag et konkret forslag om at man ber regjeringen om ikke å gjeninnføre totalisatoravgiften, samtidig som man ber om at fritaket fra avgift

skal komme hestesportens formål til gode, og ikke en privat stiftelse.

Slik jeg leste samtlige oppslag fra Senterpartiet under valgkampen, var de helt enig i dette, men ingen fra partiet vil i dag støtte vårt forslag. Hva er bakgrunnen for det?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:55:32]: Takk for spørsmålet. Jeg tror ikke representanten Hjemdal skal være bekymret for hvorvidt vi vil at totalisatoravgiften skal fjernes for godt. Mitt inntrykk er at det vil også resten av regjeringen. Så jeg ville ikke vært så veldig bekymret. Jeg tipper at representanten vet at grunnen til at man ikke støtter den type forslag i salen i dag, handler om at man ikke har hatt tid til å sette seg inn i det, at man ikke har hatt en ordentlig runde på det. Når det er sagt, tror jeg nok at representanten kan være ganske trygg på at her kommer vi til å jobbe for at den ikke blir gjeninnført.

Grunde Almeland (V) [15:56:23]: Til det siste: Venstre har i hvert fall hatt tid til å sette seg inn i det, og Venstre kommer i hvert fall til å støtte det forslaget fra Fremskrittspartiet. Da er det sagt også fra talerstolen.

Tilbake til det som representanten fra Høyre tok opp: Jeg synes det er litt underlig at representanten fra Senterpartiet kaller det en «overdramatisering», i hvert fall all den tid hun for frivilligheten ellers er veldig opptatt av disse 50 millionene på momskompensasjonen, og ser bort fra at ordningen med momskompensasjon har økt betydelig over den siste perioden. Hun ser også bort ifra at man i Kunnskapsdepartementets budsjett f.eks. har gitt 30 mill. kr ekstra til nettopp frivillighet, målrettet til innvandrersorganisasjoner. Så frivillighetsbudsjettet går godt i pluss med det som lå til grunn fra den tidligere regjeringen.

Det jeg undrer meg over i dag, er at representanten fra Senterpartiet ikke engang ønsker å evaluere ordningen med gaveforsterkning, når selv frivilligheten her er med på å si at dette er dramatisk.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:57:27]: Takk for spørsmålet. Det er jo ikke så veldig mange i frivilligheten som snakker til meg om dette, i hvert fall. De store motakerne er museene, store institusjoner. Det er egentlig veldig få andre som får ta del i ordningen. De må ha muskler til å drive utstrakt arbeid for å prøve å få tak i sponsorer, for at dette skal gi et stort løft for det. Det er mye viktigere for både meg og Senterpartiet å foredle kulturkronene på en bedre måte. Da vil jeg heller ha ordninger som de mindre og også frivilligheten kan søke på, framfor å skulle opprettholde en så skjevfordelende og lite hensiktsmessig ordning. Når det er sagt, vil jeg også minne om at frivilligheten sjelden eller aldri har løftet så vel-

dig mange andre saker enn momskompensasjonen. Så det å ro seg unna at man var med på et budsjettforslag hvor man faktisk kutter i 50 mill kr, er litt sleipt.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Silje Hjemdal (FrP) [15:58:46]: Det går ikke en eneste budsjettdebatt for familie- og kulturkomiteen i denne salen uten at vi diskuterer gaveforsterkningsordningen, og med et pennestrøk har regjeringen sørget for at vi også må diskutere den denne gangen. Som bergenser må jeg si jeg reagerer litt på at Bergen, og det at vi har dyktige og gode givere der, nesten blir nevnt i denne salen som et skjellsord fordi man klarer å skaffe privat kapital. Hadde det ikke vært for bergenserne og næringslivet rundt, ville vi langt fra ha vært Norges kulturhovedstad. Det er i hvert fall ikke takket være prioriteringene til tidligere regjeringer her inne.

Men det er kanskje nettopp det som er motivasjonen bak: Nå ønsker man enda mer byråkratstyring over hvem som får midler innenfor frivilligheten. Det samme gjelder også innenfor kulturlivet. Nå er det byråkrater og politikere som selv skal sitte og bestemme hvem det er som skal få midler.

Jeg vil også minne om at det er en skjevfordeling i landet fra før, som alle regjeringer må ta ansvar for, ut fra hvor mye penger man får til frivillighet og – kanskje spesielt – kultur. Der er det mye å ta tak i, og der kan jeg i hvert fall avsløre såpass at Hordaland langt fra er dem som kommer best ut når man stikker hodet ut av hovedstaden. Min frykt er at nå er det hovedstaden som gjelder, og det er de få prosjektene som de regjerende partiene nå støtter, som skal ha mulighet for å få penger.

Jeg synes i hvert fall at det er veldig, veldig feigt – om det er lov å bruke det ordet – at man ikke engang kunne evaluere denne ordningen før man eventuelt endret eller avvirket den. Derfor er det skuffende at det i dag bare er Høyre og Venstre som er med på våre forslag om det.

Nå har det vært mange runder om det som gjelder momskompensasjon for frivillighet. Fremskrittspartiet er tydelig: Vi ønsker en regelstyrt ordning i stedet for en rammebevilgning. Regjeringspartiene har stått og snakket på inn- og utpust om full momskompensasjon i dag, men jeg registrerer at ingen har varslet at man faktisk vil støtte et konkret forslag fra Fremskrittspartiet som handler nettopp om dette.

Det samme gjelder vårt forslag nr. 3, om momskompensasjon for idrettsanlegg. Her skal jeg være såpass raus å si at stort sett har faktisk regjeringen – om ikke i alle år – kompensert fullt ut, men vi mener at det er rett at også dette regelstyres og rettighetsfestes.

Forslag nr. 4 gjelder totalisatoravgiften. Vi ønsker å få bekreftet at dette er en avgift som ikke skal gjeninnføres, og dessverre er det så langt i debatten i dag bare

Venstre som har varslet at de ønsker å støtte vårt forslag om dette.

Ellers er det helt riktig observert, det som jeg ble tatt for på talerstolen i sted: Ja, Fremskrittspartiet kutter masse i kulturbudsjettet. Det er faktisk en viktig oppgave, i hvert fall når man ser hvor markedsdominerende f.eks. NRK er blitt i dag. Dette er nærmere 7 mrd. kr som vi mener etter hvert kunne ha vært brukt på helt andre ting. Vi har i hvert fall startet med vårt budsjett denne gangen, gjennom å kutte over 2 mrd. kr.

Vi kutter også en del mediestøtte, og vi kutter i kunstnerstipend. Jeg registrerer at mange synes at det er veldig, veldig flott at man nå styrker kunstnerstipendene. Dette skjer samtidig som det er oppslag i VG om at kunstnere tjener 1–5 mill. kr i året og likevel får utbetalt en lønn på 460 000 kr i året.

Så ja, Fremskrittspartiet står fjellstøtt i denne debatten, og derfor ønsker vi også å kutte i bevilgningene til kirke- og trossamfunn. Samtidig er vi krystallklare på at det er barn og unge som skal prioriteres, samtidig som vi prioriterer f.eks. kystkulturen.

Jeg tar opp de forslagene Fremskrittspartiet har alene.

Kari Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Silje Hjemdal har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [16:04:07]: Som representanten Hjemdal sa, vil ein i Framstegspartiets alternative budsjett kutte fleire milliardar kroner. Det går bl.a. ut på å kutte 5 mill. kr til Kulturdepartementet, 450 mill. kr til Kulturrådet osv. Ikkje nok med at ein kuttar i pengane til dei som skal produsere kunst og kultur, ein kuttar òg i pengane til dei som formidlar kultur. I Framstegspartiets alternative budsjett skriv ein samtidig at kultursektoren skal løftast fram som ei næring som skapar arbeidsplassar over heile landet, for kultur er ei næring som skapar ringverknader for andre sektorar. Der er vi nok einige, eg og representanten frå Framstegspartiet. Men mitt spørsmål er: Om ein ikkje har ei scene å formidle på, eller kunstnarar som får mogelegheit til å utvikle kunst og kultur, korleis og kvar ser representanten frå Framstegspartiet for seg at kulturen skal formidlast ute i landet?

Silje Hjemdal (FrP) [16:05:07]: Takk for et veldig godt spørsmål, for det er slikt som Fremskrittspartiet elsker å svare på.

Det er helt riktig, vi er det eneste partiet som gjør store kutt på mange felt, bl.a. innenfor kultursektoren – noe jeg er veldig stolt av. Samtidig har vi vært krystallkla-

re på at tilbud for bl.a. barn og unge og kulturminner skal prioriteres. Jeg kan jo spørre litt tilbake, for vi er i en veldig heldig situasjon i dette landet, hvor vi har utrolig mye penger i utgangspunktet. Langt ifra alle land er likestilt med oss og den heldige situasjonen vi er i, og det er ikke sånn at det i ethvert annet land der ikke hvert eneste tilbud innen kultur er statlig finansiert av skattebetalernes penger, ikke finnes kultur, snarere tvert imot. Jeg har tro på minst mulig statlig innblanding når det gjelder regulering, men også finansiering av kulturlivet.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [16:06:13]: Takk for svaret fra representanten.

I motsetnad til Framstegspartiet brukar Arbeidarpartiet mykje pengar på kultur, for det er viktig for at kunstnarar skal kunne leve av kultur og nettopp kunne gje oss eit godt kulturtilbod i heile landet. Men eg fekk ikkje eit heilt klinkande klart svar på korleis ein då skal gjere det til ei god næring. Korleis vil Framstegspartiet byggje opp dette til ei viktig næring, som er viktig for å skape kultur, om ein heller ikkje satsar pengar på det via statsbudsjettet?

Silje Hjemdal (FrP) [16:06:48]: Det er veldig enkelt. Kulturnæring, er næring – som all annen næring. Det er ikke sånn at Fremskrittspartiet detaljregulerer, slik enkelte andre partier liker å gjøre, hvordan næringslivet skal drive seg selv. Det er nettopp den store ideologiske forskjellen på Fremskrittspartiet og andre partier. Vi tror at folk er i stand til å tenke selv. Men selvfølgelig – i denne sal vedtar vi viktige rammebetingelser, og vi vedtar f.eks. avgiftstrykket og skattetrykket. Jeg synes dette er litt merkelig fra Arbeiderpartiet, som er veldig begeistret for å regulere mer av folks frihet i hverdagen, også næringslivet, og som også har gått til valg på at man ønsker å øke skatter og avgifter for mange av dem som driver disse arbeidsplassene, f.eks. med formuesskatten. Nei, vi har nok ulike løsninger på dette. Vi vil ha mindre reguleringer av skatter og avgifter, mens Arbeiderpartiet vil ha mer.

Margrethe Haarr (Sp) [16:08:06]: Senterpartiet er helt enig med Fremskrittspartiet i at det er viktig å ta vare på de kirkene vi har rundt omkring i landet, og at de er en viktig del av vår kulturarv. Samtidig mener Senterpartiet at den kulturarven også ivaretas og vernes best gjennom bruk. Kirken er en viktig tradisjons- og kulturbærer for lokalsamfunn og fungerer som en folkekirke som vi støtter oss til på både de beste og de tyngste dagene i vårt liv. Den aktiviteten er også i stor grad med på å ivareta og holde ved like kirkebyggene i landet.

Fremskrittspartiet har i sitt alternative budsjett foreslått å øke bevilgningen til vedlikehold av kirkebygg, men samtidig kutter de i støtten til Den norske kirke.

Det vil bidra til at det blir mindre aktivitet i kirkebyggene omkring i landet. Vi vet at et tomt hus forfaller forttere, og med forslaget til Fremskrittspartiet vil kirkebyggene bli tomme og vedlikeholdet bli større. Ønsker faktisk Fremskrittspartiet å ramme kulturarven i Norge så sterkt som de gjør med det kuttforslaget?

Silje Hjemdal (FrP) [16:09:08]: Nei, snarere tvert imot. Det finnes kirker rundt om i hele verden som langt ifra er statlig finansiert. Men det er helt greit å være uenig i ordningen. Det vi i Fremskrittspartiet imidlertid understreket veldig sterkt da vi fremmet forslag om å avvikle eller trappe ned denne støtteordningen til kirker og tros- og livssynssamfunn, er at vi nettopp skal ivareta gamle kirker. Det vi har lagt fram nå, i dette budsjettet, er 15 mill. kr til vedlikehold av kirker, 100 mill. kr til vedlikehold av middelalderkirkene. Det er i hvert fall konkret 115 mill. kr mer enn det Senterpartiet klarte å bli enig med sin regjeringspartner og samarbeidspartiet om. Så spørsmålet kunne egentlig gått tilbake. Samtidig er jeg veldig opptatt av at det selvfølgelig må være muligheter til å fylle dem med innhold, men det kan være konserter, lokaler for frivillighet og andre ting. Det skal ikke jeg detaljregulere herfra.

Margrethe Haarr (Sp) [16:10:21]: Den norske kirke har gitt ganske tydelig tilbakemelding om at et sånt kutt i overføringer til dem vil bidra til at de må redusere alle sine aktiviteter. De vil ikke lenger kunne være landsdekkende. De vil ikke være tilgjengelige eller kunne skape de aktivitetene i kirkene som representanten Hjemdal etterlyser. Igjen tenker jeg: Har man virkelig tenkt over hva det kuttet faktisk vil gjøre med kirkebyggene, at vi vil få mange flere tomme kirker enn det vi har i dag, og at vedlikeholdsbehovet kanskje vil øke ytterligere enn det Fremskrittspartiet har tatt hensyn til?

Silje Hjemdal (FrP) [16:10:56]: Det kunne vært fristende å spørre tilbake om man vet hva det betyr for kirker, institusjoner og lignende at Senterpartiet nå er med på å avvikle gaveforsterkningsordningen. Det betyr faktisk veldig mye det samme ifølge tilbakemeldingene vi får – det samme med halveringen av skattefradraget.

Fremskrittspartiet har ikke noen som helst intensjon om å detaljregulere hvordan kirkene skal styre seg, men jeg ser at stadig flere kirker der ute tenker nytt, fyller rommet med nytt innhold, og det heier jeg veldig på. Og de må selvfølgelig kunne ta leie, sånn som alle andre aktører. Vi har ikke tenkt å avvikle all støtte over natten. Dette er selvfølgelig en prosess, men vi begynner her. Vi mener det er et riktig signal å sende at tro er en privatsak som folk må betale for selv, og så er vi selvfølgelig villig til å diskutere skattefradrag dersom man gir gaver til kirken.

Kathy Lie (SV) [16:12:12]: Jeg ser at en i Fremskrittspartiets alternative budsjett foreslår kutt på veldig mange kulturposter. En henviser til, som jeg forstår det, at kulturen skal klare seg selv som en næringsaktør. Blant annet foreslås det å kutte arbeidsstipendene til kunstnerne helt til 0 kr og å redusere Kulturfondet. Jeg lurer på om representanten mener at bare kunst og kultur som er kommersielt lønnsom, er viktig, og om en mener at kunstnere lager bedre kunst og er mer kreative når de er sultne.

Silje Hjemdal (FrP) [16:12:48]: Nei, jeg tror ikke jeg skal uttale meg så mye om hvordan folk arbeider best, akkurat som jeg mener at kunsten kan være like fri, uavhengig av om man får statsstøtte eller ikke. Snarere tvert imot er det vel faktisk sånn at mange i dag har innrømmet at man tilpasser seg disse stipend- og søknadsordningene, med sine kunstneriske prosjekt, for å få penger. Jeg liker best når kunsten er fri fra politisk innblanding, og jeg vil ha minst mulig føringer for den. Det jeg er villig til å diskutere, er f.eks. lavere skatter og avgifter for dem med lave inntekter, selvfølgelig, og også å se på en ordning for selvstendig næringsdrivende kunstnere. Fremskrittspartiet er krystallklar på at å få 460 000 kr i året i tillegg til en inntekt på 5 mill. kr er sløseri.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Kathy Lie (SV) [16:14:24]: Et kulturliv der alle har mulighet til å delta, krever at vi støtter dem som lager og formidler kunst og kultur, og gjør kunst og kultur tilgjengelig der folk bor. SV og regjeringspartiene er enige om å starte opptrappingen til å oppfylle løftet om at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturen. Det er et stykke igjen til vi er der, og vi er utålmodige, men dette skal vi klare. I dag hadde jeg tenkt bare å løfte fram alle de gode tiltakene SV har foreslått i vårt alternative budsjett, og hvilke tiltak som er styrket i budsjettforliket mellom SV og regjeringspartiene.

Vi står imidlertid midt i en ny krise for kulturlivet i Norge. Koronapandemien fører igjen til stor usikkerhet i bransjen og stadig flere avlyste arrangementer. I den sammenheng vil jeg henlede oppmerksomheten til en merknad i salderingen av 2021-budsjettet, kapittel 325 post 77 Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19. Der er det en felles merknad som det ved en inkurie bare står Arbeiderpartiet og Senterpartiet på, og det skal selvfølgelig være en flertallsmerknad som vi skal være med på. Jeg ber om at det protokollføres at den merknaden er en flertallsmerknad fra oss også.

De siste dagene har jeg fått mange henvendelser fra kulturorganisasjoner, og vi har sett i media at kunstnere og artister er frustrerte og fortvilte. De etterspør konkrete

te instruksjoner og mer treffsikre stimuleringsordninger straks. Etter gårsdagens pressekonferanse – med ytterligere nedstengning – ble ikke bekymringene noe mindre.

Kulturlivet har vært det første som har blitt stengt ned, og det siste som har blitt åpnet, i alle rundene med smitteøkning. Det er en stor næring med tusenvis av folk og arbeidsplasser. Kulturen har levd med uforutsigbare og varierende støtteordninger siden mars 2020, og nå må vi sette i gang kraftige nok tiltak som treffer bedre enn tidligere ordninger har gjort. Kulturbransjen er glad for at kulturministeren kom med tiltak på pressekonferansen i dag, og at viktige forbedringer kom på plass.

Jeg vil spesielt løfte fram viktigheten av å styrke de store, solide etablerte ordningene. I SVs alternative budsjett foreslo vi en solid økning til Kulturfondet, Fond for lyd og bilde, filmfondet og de regionale kulturfondene. Dette er ordninger hvor midler fordeles til kulturlivet på en måte som sikrer drift og fortsatt aktivitet i store deler av kulturlivet. Nå tilføres dette eksisterende virkemiddelapparatet kompensasjonsmidler, og det er jeg glad for. Men jeg mener at dette er ordninger som bør styrkes generelt, også når det ikke er pandemi.

I tillegg vil jeg trekke fram at det er et stort behov for å styrke den kulturelle grunnmuren, slik at barn og unge har noe å gå til når det igjen blir mulig. Å styrke ungdomshus, fritidsklubber, kulturskoler og bibliotek blir nå enda viktigere.

Ett av de store grepene vi gjør i dette budsjettet, er å sørge for full momskompensasjon til frivilligheten. Man skal ikke måtte betale for å drive med frivillig arbeid. Alle pengene skal gå til å gi befolkningen, spesielt barn og unge, gode tilbud og opplevelser. I SVs alternative budsjett foreslår vi også å gjøre momskompensasjonen regelstyrt. Det vil gi mer forutsigbarhet og sikkerhet for at pengene kommer. I finansdebatten lovet kulturministeren at hun skulle bruke de neste månedene på å utarbeide kriterier for en regelstyrt ordning, slik at dette kan komme inn i behandlingen av statsbudsjettet for 2023. Jeg regner med og forventer at kulturministeren leverer på dette.

Vi har også fått lovnader fra kulturministeren om at kulturandelen av spillemidlene nå skal fordeles etter tippeskjelen, og at denne andelen ikke lenger skal brukes som salderingspost for tiltak som burde hatt sin egen post i statsbudsjettet. Det vil også ha stor betydning for det frivillige kulturlivet i hele landet.

En forutsetning for et rikt kulturliv er en anstendig kunstnerøkonomi, og vi er glad for at det i budsjettforliket er enighet om å trappe opp med 100 nye arbeidstipender for kunstnere i 2022. Vi er også glad for at vi har startet en styrking av SKUDA, skuespiller- og danseralliansen, som skal sikre kunstnere rettigheter og lønn mel-

lom eksterne oppdrag. Dette har vist seg særlig viktig også tidligere under pandemien. Flere sektorer innenfor kulturen ser nå med interesse mot denne ordningen – særlig musikkbransjen, hvor vi har blitt enige om å bidra til å starte en musikkallianse etter samme modell.

Vi er glad for flere andre tiltak i dette budsjettforliket, som økt mediestøtte, økt støtte til Scenekunstbruket og økt bevilgning til Samisk Filminstitutt og til TV BRA. I Nord-Norge jubler de nå for økt driftsstøtte til verdens eldste seilende skonnert, «Anna Rogde».

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Silje Hjemdal (FrP) [16:19:29]: Jeg våknet da representanten fra SV snakket om kystkultur, for det er jeg veldig opptatt av. Fremskrittspartiet sikret nettopp «Anna Rogde» disse pengene i fjor, og jeg er veldig glad for at SV klarte det denne gangen, for vårt forslag blir som kjent nedstemt i år.

Jeg lurte på om representanten fra SV kunne si noe om hvilke forventninger man har framover – jeg vil jo tro at man skal fortsette å samarbeide med regjeringspartiene og forhandle – med tanke på å sette kystkulturen der den hører hjemme. Jeg vet at etterslepet på vedlikehold innen fartøyvern er veldig stort, og behovet er stort. Jeg lurte på om representanten fra SV kunne si noe om kystkulturen og fartøyvernet og hvilke krav de kommer til å ha til at regjeringen skal satse på dette.

Kathy Lie (SV) [16:20:31]: Tusen takk for et veldig godt spørsmål. Jeg er veldig glad for at også Fremskrittspartiet har fokus på det. Det er veldig mye flott og viktig kystkultur, og det er også flere skip enn «Anna Rogde» som absolutt trenger vedlikehold, og som trenger driftsstøtte. Med «Anna Rogde» er det særlig at det ikke bare er en båt som går på vann, men at det også er en båt hvor de driver med kunnskapsformidling, ungdomsarbeid og mange viktige ting i det de gjør med den båten, så det er derfor vi har prioritert akkurat den. Vi vil fortsette å kjempe for kystkulturen og de vernede fartøyene i budsjettforhandlinger videre.

Silje Hjemdal (FrP) [16:21:26]: Ja, det lover bra. Hvis SV trenger forslag til flere skip og båter, kan de bl.a. se på noen av forslagene som jeg og Fremskrittspartiet har fremmet, men det er veldig bra hvis vi kan ha et godt samarbeid om det.

Det som imidlertid bekymrer meg lite grann – jeg skal være helt ærlig nå og si at jeg ikke har rukket å gå gjennom alle detaljene – er den kulturordningen som kom. Den var jo etterlengtet, nå som det ble nye nedstengninger, men spørsmålet gjelder en del av de aktørene som falt utenfor ordningen sist, og som jeg utfordret forrige kulturminister på, dvs. om mat og drikke er

norsk kultur. Jeg håper at SV kanskje kommer til å presse regjeringspartiene på at det nettopp er det. Det er veldig mange mat- og drikkefestivaler og arrangører der ute som falt ut av ordningen sist, og jeg lurar på om SV mener at mat og drikke er norsk kultur.

Kathy Lie (SV) [16:22:32]: Nå fikk vi jo framlagt kulturministerens forslag til tiltak i dag morges, så riktignok har jeg hørt det, muntlig, men jeg kjenner ikke alle detaljene i hva som ligger i dem. Men det er klart at festivallivet generelt er viktig også for oss i SV. Vi skal være med på å skape flertall for at tiltak skal komme kulturlivet til gode så fort som mulig, men før jeg vil uttale meg noe mer om hva vi vil vektlegge i det, må jeg se detaljene i det og gjerne høre hva kulturministeren har å si til det.

Silje Hjemdal (FrP) [16:23:23]: Så til en helt annen sak: Jeg forstår at representanten er ny, og det er vanskelig når man akkurat har inngått et forlik, å støtte merknader fra andre partier, men et hjertesukk for egen by må man likevel av og til komme med i en budsjettssammenheng. Tidligere, hvert eneste år, har Fremskrittspartiet fått en enstemmig komité til å støtte merknaden om Akvariet i Bergen. Dessverre er det i år bare Høyre og Venstre som støtter dette, til tross for at Arbeiderpartiet styrer Bergen, og jeg vet at SV gikk høyt på banen i Bergen med dette som valglofte. Deres partileder er jo også fra byen, så jeg lurte på om representanten fra SV kan forsikre om at man i hvert fall på bakrommet vil lese seg litt opp på det som gjelder saken om Akvariet i Bergen.

Kathy Lie (SV) [16:24:29]: Takk for dette spørsmålet også. Jeg jobber kontinuerlig, hele tiden, med å øke min kunnskap på kulturfeltet og med å sette meg inn i alle de forskjellige institusjonene, organisasjonene, ordninger og alt. Det tar litt tid, så jeg håper det er forståelse for det. Når det gjelder enkeltmerknadene i innstillingen, er det litt på grunn av forliket mellom regjeringspartiene og SV at vi nå ikke har gått konkret inn i dem, selv om jeg vet at både vi i SV og de andre partnerne gjerne har hjertesaker som vi skulle løftet fram. Men det må vi nå bruke litt tid på å jobbe med, og jeg er sikker på at vi skal få en bedre og litt lengre prosess på budsjettmerknader til neste runde.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Statsråd Anette Trettebergstuen [16:25:41]: Årets budsjettdebatt avholder vi mot et alvorlig bakteppe. Det er igjen blitt behov for å innføre smittereduserende tiltak nå når omikronvarianten av koronaviruset brer om seg i hurtig fart. Igjen er det de som lever av å samle folk – alle folkene som jobber i kulturen, i frivilligheten og i idretten – som rammes hardest. De er slitne nå etter

nesten to år med tiltak, manglende oppdrag, stengte saler og tomme scener. Dette hadde vi helst skullet være foruten.

Men på grunn av dette har regjeringen i dag tidlig varslet hvilke økonomiske krisepakketiltak vi nå kommer med for å hjelpe dem som nå rammes, gjennom krisen. Jeg er glad for å ha kunnet legge fram en forbedret kompensasjonsordning for kulturlivet og for at vi gjennomfører stimuleringsordningen, bruker mer penger på de eksisterende virkemidlene, som kulturfond osv., og bruker 100 mill. kr på å kompensere institusjonene, museene og teatrene osv. – scenekunsten – for det de kommer til å oppleve av manglende egeninntekter. Det er helt nødvendig.

Er det noe vi alle sammen kjenner på nå, og noe alle har fått merke gjennom koronakrisen, er det hvor tungt og fattig livet og samfunnet blir uten kultur, idrett og den aktiviteten som frivilligheten arrangerer. Ja, det er rett og slett en livsviktig sektor. Kultur er en prioritet for den nye regjeringen. Vi skal løfte kulturen. Vi skal fortsette å bygge kultur over hele landet og gi folk – uansett hvem de er, uansett hvor de bor og uansett størrelsen på lommeboka deres – kunst og kultur av høy kvalitet.

Så er det viktig for oss at kunstnere og kulturarbeidere er arbeidsfolk, og de skal behandles som det. Er det en annen ting pandemien heldigvis har fått alles øyne opp for, er det at disse arbeidsfolkene har en sammensatt økonomi, en sammensatt og skjør inntekt og et mye dårligere sikkerhetsnett enn andre arbeidstakere. Det har vi tenkt å gjøre noe med. Derfor er også kultur i hele landet, spesielt kunstnerøkonomien, og det å treffe godt dem som har vært hardest rammet av pandemien, blant hovedprioriteringene for de endringene vi har gjort i tillegg til statsbudsjettet, sammen med bedre kår for idretten og frivilligheten.

Vi styrker diverse tiltak på kulturbudsjettet med rett i underkant av 300 mill. kr. Vi innfører endelig full momskompensasjon for idrett, frivillighet og kultur, og med det lytter vi til sektoren selv og gir dem det de ønsker og trenger mest. Det gir lag og foreninger over hele landet mer å rutte med og mer til aktivitet. Ikke bare innfører vi full momskompensasjon for neste år, men vi klarte å få det til for inneværende år også ved å bevilge 35 mill. kr ekstra i nysalderingen. Vi er i gang med å levere. Vi styrker kunstnerøkonomien med nesten 70 mill. kr med direkte tiltak som treffer kunstnere, og som gir arbeid og aktivitet over hele landet, gjennom kulturfondet SKUDA og 120 flere arbeidsstipend.

Vi leverer allerede nå på løftet vårt om å igangsette en ordning for de etablerte scenekunstkompaniene, som tidligere har falt utenfor alle ordninger, men som fortsatt trenger støtte. Vi styrker bevilgningene til film og løfter spesielt samisk film, noe jeg er ekstra glad for.

Så styrker vi pressestøtten til lokalavisene. Journalistikken og de frie redaktørstyrte mediene er en forutsetning for ytringsfrihet og demokrati, og de er truet fra mange hold. De store tech-gigantene suger annonseinntekter fra mediene samtidig som de sensurerer innhold og påvirker livet vårt i stor grad. Dem skal vi regulere bedre framover.

Vi støtter arbeidet for undersøkende journalistikk, som Senter for undersøkende journalistikk i Bergen gjør, for å spre kunnskap og metoder og gi kvalitetsjournalistikken bedre kår. Med dette er vi i gang: Kulturen skal løftes, og idretten og frivilligheten får bedre kår.

Så vil jeg slutte der jeg startet: Vi er i en ny runde med pandemi. Tiltak har vært nødvendig. Kulturlivet skal vite at regjeringen stiller opp med krisekompensasjon så lenge krisen varer, og jeg ser også fram til å samarbeide godt med komiteen og Stortinget om de tiltakene som trengs framover.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [16:31:05]: Uttrykket for lite og for sent er sikkert noe kulturministeren vil dra kjensel på – et uttrykk som ble flittig brukt tidligere i pandemien – den gang alt var nytt, den gang alt måtte gjøres for første gang, den gang alt måtte utredes, den gang alt måtte inntas gjennom høringer og ESA, og den gang det var en annen regjering.

Jeg skal la det være med det, for når jeg har blitt spurt av mediene i dag, har jeg vært positiv til at regjeringen nå har kommet med gode ordninger, og positiv til at man har gjort justeringer. For jeg opplever at både den forrige regjeringen og denne regjeringen har vært opptatt av at de ordningene man har fått på plass, skal virke. Da trenger man å justere dem i forhold til virkeligheten på utsiden av dette bygget.

Jeg har et helt konkret spørsmål om pressemeldingen som departementet sendte ut, som gjelder ordningen for publikumsarrangementer. Der skriver man:

«Dersom smittesituasjonen tilsier det, vil dekningsgraden igjen settes til 50 prosent (...)»

Denne har man valgt å sette til 70 pst. i utgangspunktet. Da lurer jeg på: Hvilke forutsetninger må tre inn for at man skal redusere den fra 70 pst. og ned til 50 pst.?

Statsråd Anette Trettebergstuen [16:32:09]: Jeg synes nok at representanten godt kunne kostet på seg et spørsmål om dette med for lite og for sent, for vi leverer ikke for lite, og vi leverer ikke for sent. Allerede før det ble nødvendig med nye smittereduserende tiltak, besluttet vi å videreføre kompensasjonsordningen fram til sommeren. Nå, med den nye situasjonen der det trengs smittereduserende tiltak, har vi gjort endringer i

kompensasjonsordningen for å treffe bedre. Det var endringer som har vært etterspurt lenge, men som forrige regjering ikke gjorde. Så gjenopprettet vi stimuleringssystemet. Da er det ikke slik at selv om man har hatt tiltak før, så trenger ikke nye tiltak verken å utredes eller sendes på høring eller notifiseres i ESA. Det er vi i gang med.

Vi leverer, og jeg er veldig glad for at denne regjeringen allerede noen timer etter at vi varsler gjennomgangen av tiltak, samtidig stiller opp og forteller hvilke kompensasjonsordninger som skal gjelde for dem som rammes. Det var en mangelvare under forrige regjeringens styre.

Tage Pettersen (H) [16:33:12]: Jeg forsøkte å være litt raus med regjeringen og tiltakene og skryte litt, men det ville tydeligvis ikke statsråden ta imot. Den forrige regjeringen brukte vel bortimot 10 mrd. kr, og 1 mrd. kr lå igjen i ordningene til den sittende regjeringen. Men igjen: Min intensjon er at jeg er glad for at regjeringen leverer, og jeg håper at komiteen og statsråden kan ha et godt samarbeid for å hjelpe en bransje som veldig ofte faller mellom flere stoler.

Oppfølgingsspørsmålet mitt går kanskje ikke overraskende på den ene prosenten til statsråden, som vi har hatt noen brevutvekslinger om mellom flere av oss her på Stortinget og departementet. Det er et regnestykke som jeg ville forventet at man i utgangspunktet hadde hatt åtte år på å sette opp uten altfor mange x-er og y-er i den ligningen. Så jeg har lyst til nå muntlig å framføre det samme spørsmålet: Vet statsråden nå med hvilket utgangspunkt man skal beregne denne ene prosenten, som er deres viktigste løfte på vei inn i valgkampen for kultursektoren?

Statsråd Anette Trettebergstuen [16:34:09]: Jeg vil først takke representanten for rosen, men jeg oppfattet også at det var litt skjult kritikk i det forrige spørsmålet. Men jeg takker for all ros vi får, og jeg ser definitivt fram til å samarbeide godt med komiteen og Stortinget om veien videre gjennom koronapandemien. Det tror jeg vi skal få til på en god måte.

Når det kommer til énprosenten og kulturløftet, så er énprosenten et virkemiddel for hele tiden å sikre at kulturens andel av statsbudsjettet får en forholdsmessig større vekst enn resten av statsbudsjettet. Problemet i dag er at vi har hatt en høyregjering som i åtte år har latt kulturbudsjettet nesten stå stille. De fleste postene på budsjettet har fått nedgang i sine bevilgninger når man justerer for lønns- og prisvekst.

Jeg synes det er interessant at høyresiden er så innmari opptatt av akkurat hvordan vi skal regne ut dette. Arbeiderpartiet har regnet på én måte i opposisjon. Senterpartiet og SV har regnet på en litt annen måte. Vi skal sammen finne fram til dette. Men det som er sikkert og

visst, er at under oss skal kulturbudsjettet øke. Hvis det er slik at Høyre og representanten er interessert i disse utregningene fordi de selv har lyst til å innfri et kulturløft, kan jeg si at man kan begynne med å plusse på kulturbudsjettene. Det er det som er målet.

Silje Hjemdal (FrP) [16:35:38]: Ja, det er den evige overbudskonkurransen i debatten i dag om hvem som skal gi mest, og hvor mange milliarder, prosenter eller promiller og regnestykker og alt sånn. Men der står Fremskrittspartiet alene. Vi ønsker å kutte i kulturbudsjettet. Imidlertid vet jeg at det jeg og statsråden har vært litt enige om før, er filmsensitivordningen, og at man bør se på muligheten til å gjøre den regelstyrt. Det er også god næringslivspolitik, mener jeg og Fremskrittspartiet. Nå fikk jeg med meg at statsråden har blitt litt utfordret på det den siste tiden, men jeg lurte på om statsråden kunne svare klart på om regjeringen kommer til å legge inn en regelstyrt ordning når det gjelder filmsensitiv.

Statsråd Anette Trettebergstuen [16:36:37]: Filmsensitivordningen er en glimrende ordning for å tiltrekke seg utenlandske filmproduksjoner til Norge. Det er et viktig næringspolitisk virkemiddel, for det skaper arbeid til så innmari mange arbeidstakergrupper rundt omkring i hele landet.

Problemet i dag er at den er rammestyr, og det betyr at når andre land rundt oss, som Island og etter hvert også Sverige, har bedre ordninger, reiser de store filmproduksjonene forbi Norge og dit de vet de får refusjon. Derfor har vi sagt at vi nå går i gang med en evaluering av filmsensitivordningen. Det står også i Hurdalsplattformen at den nye regjeringen skal styrke den for å tiltrekke oss flere utenlandske filmproduksjoner i Norge, noe som er god næringspolitikk, men det er også god film- og kulturpolitikk.

Silje Hjemdal (FrP) [16:37:32]: Evaluere – det er et sånt ord som politikere er veldig glad i noen ganger i denne salen. Men jeg håper jo at i hvert fall statsrådets engasjement er på det samme stedet som det var før hun tiltrådte rollen. Her er det et kjempepotensial for Norge til å hevde seg, og vi vet at veldig mange ønsker seg til nettopp Norge.

Det jeg lurte på, siden jeg ikke kan få noe klart svar på akkurat det nå, er om statsråden kan gi meg et klart svar på om det vil komme en sak til Stortinget som gjelder regelstyrt momskompensasjon til frivilligheten, siden ingen av hennes kollegaer på Stortinget har kunnet gi meg et klart svar når jeg spør hvorfor de ikke støtter Fremskrittspartiets forslag i dag. Jeg lurte på om statsråden kan gi meg noen bedre forsikringer enn kollegaene hennes her i salen om at dette er noe regjeringen kom-

mer til å støtte, selv om man ikke støtter Fremskrittspartiet i dag.

Statsråd Anette Trettebergstuen [16:38:35]: Det er egentlig en enkel forklaring på hvorfor vi ikke leverer regelstyrt momskompensasjon allerede i år, og det er den enkle forklaringen at fra vi tiltrådte som regjering til tilleggsproposisjonen skulle legges fram, hadde man omtrent en uke på seg til å gjøre endringer. Skal man ha en regelstyrt momskompensasjon, må man lage de reglene for innretning, for hvem som kvalifiserer, og hvordan det skal se ut. Det tar noe tid. Det viktige er imidlertid at momskompensasjonen ikke bare er full, reelt sett – blir uten avkorting for neste år, men også for innværende år. Så er jeg veldig glad for at Fremskrittspartiet endelig har snudd og er med oss i det synet om at momskompensasjonen skal være full, slik at lag og foreninger over hele Norge får betalt tilbake hver krone de betaler i moms på varer og tjenester. Det er god frivillighetspolitikk.

Kathy Lie (SV) [16:39:42]: Det er bra at kompensasjonsordningen nå tillater at arrangementer går med overskudd som kan brukes til å betale kunstnerne og underleverandører lønn utover året. Men at det ikke skal tillates rent utbytte, er vi glad for. Så har kulturbransjen vært svært kritisk til at det har vært en beløpsgrense på kompensasjon på 3,5 mill. kr i den forrige regjeringens kompensasjonsordning. De viser til at flere har tapt flere titalls millioner kroner på avlyste arrangementer bare for desember, og de klarte ikke å se om det ville bli endringer i dette nå, ut fra det som ble sagt tidligere i dag. Man kunne heller ikke se om man fant noen løsninger for tap av vederlag for skapende kunstnere. Jeg lurte på om kulturministeren kan si noe om hva som er tenkt rundt dette med beløpsgrenser for kompensasjon og sikring av vederlagstap for de skapende kunstnerne?

Statsråd Anette Trettebergstuen [16:40:38]: Det er nok ikke alle detaljer som pressemeldingene gir svar på, men vi har gode nettsider som etter hvert kommer til å legge ut all informasjon folk trenger å vite. Forskriftene skal lages nå, og det er også noen detaljer vi ikke er ferdige med å skru helt sammen. Beløpsgrensen er den samme, men det som er viktig å få fram, er at summen av ordninger – endringer i kompensasjonsordningen som hensyntar syklusøkonomien til artister og til underleverandører på en bedre måte, og stimuleringsordningen – gjør at vi samlet sett nå har pakker som treffer flere, og som treffer flere bedre. Regjeringen har sagt i dag at vi ikke er fremmed for å se på om det er behov vi ikke har fanget opp, og om det trengs endringer under-

veis. Vi kommer til å følge med og holde kontakt med dem som er berørt.

Grunde Almeland (V) [16:41:43]: Jeg vil starte med en liten kommentar til det som går på énprosenten. Jeg tror grunnen til at flere av oss har lurt på det, har handlet om at hvis dette er et virkemiddel, hadde det vært greit å vite hva virkemiddelet er. Men jeg tar til etterretning at heller ikke kulturministeren synes dette virkemiddelet er så veldig viktig. Jeg er enig i at vi ikke trenger å snakke så mye om akkurat det framover.

Det som er viktig nå, er de kompensasjonsordningene jeg er veldig glad for at i dag er blitt presentert. Det store spørsmålet som nå gjenstår, er når kulturlivet faktisk kan forvente at alt dette kommer på plass, og om man kan være forsikret om at den tiden man nå har vært i, også blir tilstrekkelig kompensert. Det er jo ikke sånn at det var ut fra de tiltakene som kom i går, at det virkelig store behovet oppsto. Behovet var der allerede før. Det er heller ikke sånn at prosessen med notifikasjon er noe nytt, men når man gjør endringer, krever det lengre prosesser. Når vil disse nye ordningene og endringene faktisk være på plass, og når vil utbetalingene skje?

Statsråd Anette Trettebergstuen [16:42:52]: Som sagt hadde vi videreført kompensasjonsordningen allerede før det ble behov for smittevernreduserende tiltak nå. Den gjelder fra 1. november og vil således treffe mange. Stimuleringsordningen som vi gjenoppretter, vil gjelde fra 8. desember, da tiltakene trådte i kraft.

Dette må på kort høring, og det må notifiseres i ESA, men det viktige her er at kulturlivet nå vet hvilket rammeverk som kommer, og vet på hvilket grunnlag man kan få kompensasjon. Så skal vi sørge for at ikrafttredelsen skjer så raskt som mulig, og der regner jeg med at Stortinget fortsatt er samarbeidsvillig. Vi gjør nå alt vi kan for å gjøre Kulturrådet og NFI og de som behandler disse søknadene, enda bedre i stand til å håndtere mengden av søknader raskest mulig.

Så til énprosenten: Jeg synes opposisjonen er merkelig opptatt av hvordan vi skal regne. Det de burde vært opptatt av, er at vi skal øke statsbudsjettet. Men jeg skjønner at det er enklere å diskutere beregning enn faktisk å forholde seg til at vi styrker kulturbudsjettet, noe forrige regjering ikke gjorde.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Marte Eide Klovning (A) [16:44:14]: Kunst og kultur bidrar til å skape gode og levende lokalsamfunn og et godt liv for den enkelte, men i dag er det for store klaseskiller i folks kulturbruk og store ulikheter i hva slags kulturtilbud som finnes i ulike deler av landet. Det vil regjeringen gjøre noe med. Kulturen skal løftes, og

kulturens andel av statsbudsjettet skal igjen økes til 1 pst. Det handler om å løfte viktigheten av kunst og kultur, anerkjenne kunstnere og kulturarbeidere og ikke minst å sikre et godt kulturtilbud av høy kvalitet til folk i hele landet. Hvem man er, hvor i landet man bor, og hvor god råd man har, skal ikke være et hinder for å kunne oppleve og ta del i kulturtilbud. Kunst og kultur bringer mennesker sammen på tvers av alder, religion og etnisitet. Det bidrar til å skape nye møteplasser og felles opplevelser. Det bygger identitet og gir mestring. Det gir glede og mening i folks hverdag. Jeg gleder meg over å ha fått en ny regjering som satser på konkrete tiltak for å styrke kultursatsingen.

Selv kommer jeg fra Norges minste kommune, Utsira. Her spiller kunst og kultur en betydelig rolle i folks hverdag. Grunnen til det er at vi bor i et land som fører en politikk som gjør det mulig at en kommune på 200 innbyggere også har tilgang til et rikt kunst- og kulturliv. Et av disse tilbudene er Bygdekinoen. Bygdekinoen har vært et symbol på distriktspolitikk i praksis i over 70 år og er en like viktig møteplass i dag, særlig på de stedene hvor det ikke er så mange mennesker og tilbud. En gang i måneden kommer Bygdekinoen og har to visninger på den lokale skolen, en for barn og en for de litt eldre. Dette er månedens store happening. Mange voksne går på begge visningene, uansett hvilken film som går, og de skulle gjerne ønske seg mer, for på Utsira er det ikke lett å bare reise til nærmeste kommune for å gå på kino, når siste mulighet for å komme seg hjem med båt er klokken sju på kvelden. En tar ikke en hotellovernatting for å gå på kino. Derfor er Bygdekinoen noe som verdsettes høyt i en kommune som vår og i lignende lokalsamfunn rundt om i landet.

Film er best på kino, men for å kunne gi et tilbud er Bygdekinoen avhengig av å ha teknisk utstyr som er oppdatert. Det er nå over ti år siden landets kinoer ble digitalisert, og utstyret begynner å bli gammelt. Snart er det umulig å få tak i reservedeler dersom ting blir ødelagt. Derfor prioriterer vi å øke bevilgningen til Bygdekinoen, sånn at de kan oppgradere utstyret sitt og med det sikre at kinotilbudene kan opprettholdes i hele landet også i framtiden.

I tillegg til å opprettholde viktige tilbud for folk må vi også sikre at det kan skapes kunst og kultur i hele landet. Vi må anerkjenne kunstnerne. Dette er en yrkesgruppe som er lavtlønnet, der mange er frilansere som ikke har de samme sosiale rettighetene som ordinære arbeidstakere. Regjeringen vil sørge for at de kan bruke mer tid på å skape kunst. Derfor prioriterer vi å øke bevilgningene med 120 nye stipendjemler i 2022. Kunstnerstipendene er et treffsikkert virkemiddel som vil bety at enda flere kunstnere kan få mulighet til å bruke tiden sin på nettopp å skape mer kunst. En billedkunst-

ner som bor på Utsira, fortalte meg nylig at hun hadde mottatt et sånt stipend, og hun var overlykkelig. Endelig kunne hun konsentrere seg om arbeidet sitt og i hvert fall for en periode slippe å ta det som var tilgjengelig av strøjobber, for å få økonomien til å gå rundt.

Kunst og kultur er viktig for oss mennesker. Det er viktig for lokalsamfunnene rundt om i landet og ikke minst for de arbeidsfolkene som er en del av næringen. Derfor skal vi fortsette arbeidet med å legge til rette for at kunstnere og kulturarbeidere får bedre rettigheter og arbeidsmuligheter, fordi vi trenger mer kunst, og fordi vi ønsker et levende kulturliv i hele landet.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Statsråd Kjersti Toppe [16:48:42]: Først vil eg seia at regjeringa ønskjer eit livssynsope samfunn der alle har respekt for og kunnskap om livssynet til andre, til andre si tru og ikkje-tru.

Så vil eg snakka om kyrkjebygg. Kyrkjebygga er nokre av dei fremste kulturminna vi har her i landet. Dei fortel om materialbruk, handverkstradisjonar, ritual, førestellingar og arkitektonisk utvikling frå mellomalderen fram til i dag. Det økonomiske ansvaret for bygga ligg anten til kommunane, der det er soknekyrkje, eller det kan vera i privat eige, som f.eks. hos Fortidsminneforeininga. Vi veit at det kan vera eit krevjande ansvar til tider, og storting og regjering har difor meint at det er viktig med ein ekstra innsats for desse bygga for framtidige generasjonar.

Mange av kyrkjebygga er i dårleg stand, og eg er difor glad for at vi no – slik eg òg tok opp i replikkordskiftet – får på plass ein plan for istandsetjing som vil sikra både dei antikvariske og dei kyrkjelege behova. Riksantikvaren får i desse dagar i oppdrag, òg i samarbeid med Den norske kyrkja, å koma med ei tilråding om eit bevaringsprogram og ein strategi for istandsetjing av dei kulturhistorisk viktige kyrkjene. Dette er ei oppfølging av Stortingets vedtak om å setja i stand dei gamle kyrkjene våre i eit omfang som svarar til dei verdiane som staten vert eigar av etter deling av Opplysningsvesenets fond. Riksantikvaren skal levera sin rapport til departementet den 1. desember neste år.

Etter 200 år utan avklaring om eigarretten til Opplysningsvesenets fond vedtok Stortinget i vår ei ny lov om fondet. Lova legg det rettslege grunnlaget for å dela fondet mellom Den norske kyrkja og staten i samsvar med Stortinget sitt vedtak. Arbeidet med delinga er godt i gang og vil for alvor setja fart når lova trer i kraft ved årsskiftet. Kyrkja vert eigar av mange prestebustader, som skal gjera nytta i mange år for ei landsdekkjande folkekyrkje, og deling av verdiane i fondet legg grunnlaget for

ein vesentleg styrkt innsats for istandsetjing og sikring av kyrkjene i åra som kjem – og det er bra.

Vi går no julehøgtida i møte, og Den norske kyrkja og andre trus- og livssynssamfunn har som mange andre fått det krevjande med nye smitteverntiltak og avgrensing i tal. Eg vil retta ein takk for det arbeidet som vert lagt ned for at kyrkjer og andre gudshus ikkje vert stengde under pandemien. Det er viktig for folk, både i julehøgtida og elles.

Margrethe Haarr (Sp) [16:51:56]: Kulturlivet har hatt det særleg utfordrende de siste årene. Jeg er glad for at regjeringen har fått på plass gode kompensasjonsordninger og stimulerings tiltak, som man ved nedstenging så det igjen var behov for fordi kulturlivet rammes.

Pandemien har bidratt til å forsterke behovet for et kulturløft. Under Solberg-regjeringen har kulturen fått en stadig mindre andel av statsbudsjettet. Jeg er derfor glad for at Støre-regjeringen har et mål om at 1 pst. av statsbudsjettet skal brukes til kulturformål. Dette budsjettet tar gode grep for å styrke feltet.

Senterpartiet ønsker levende lokalsamfunn over hele landet, fylt med meningsfylte aktiviteter og opplevelser. Et inkluderende og mangfoldig kulturliv er med på å gi oss det. Da er det viktig at det tas grep som sikrer økt satsing, og som også er med på å styrke det lokale og regionale kulturtilbudet.

Det viktigste grepet som tas nå, er å sikre full momskompensasjon for frivilligheten – i stedet for å kutte i ordningen med 50 mill. kr, som Solberg-regjeringen ønsket å gjøre. Dette vil komme frivilligheten, kulturlivet og idretten til gode. Det vil nå bredt, og det vil legge til rette for økt aktivitet. Dette er et tydelig signal om at vi ønsker å styrke frivilligheten og muligheten til fortsatt å skape trygge møteplasser, et mangfold av aktiviteter, et fellesskap og det gode lokalsamfunnet.

Jeg ønsker også å trekke fram at man i dette budsjettet øker støtten til barne- og ungdomsorganisasjonene med 4 mill. kr. Det er bra, for det å gi barn og unge muligheten til å engasjere seg, følge sine egne interesser og mulighet til å bidra i utviklingen av samfunnet er en riktig prioritering, og det vil legge grunnlag for at de tar med seg disse verdiene videre i livet.

Kulturlivet er, som tidligere nevnt, hardt rammet av pandemien og de ulike restriksjonene som har kommet. Vi hadde et kulturliv som var på vei til å reise seg igjen da de nye tiltakene kom. Framover må vi fokusere på hvordan vi kan bistå kulturlivet på best mulig måte. Her må vi jobbe sammen for å finne de gode ordningene som sikrer at vi har et kulturliv også etter pandemien. Jeg var imponert over hvordan Stortinget i fellesskap, på tvers av partier, jobbet for å få på plass gode tiltak ved siste nedstenging. Det skaper trygghet og legger til rette for en

form for forutsigbarhet. Jeg håper at Stortinget igjen vil samarbeide godt for å få på plass nye ordninger, og at vi sammen kan bidra til å løfte kulturlivet igjen.

Hege Bae Nyholt (R) [16:54:58]: Rødt vil sikre barn og unge fellesskapet som følger med muligheten til å delta i organiserte fritidsaktiviteter i hverdagen, noe som er ekstra viktig å legge til rette for nå under pandemien.

Kulturskolen er dessverre utilgjengelig for mange barn i familier med dårlig råd, og årsprisen varierer stort mellom kommunene. Rødt vil innføre makspris i kulturskolen, slik at flere barn kan nyte godt av kulturundervisningen landet over. Rødt har tro på å gi unge utøvere eierskap og tillit og foreslår derfor en egen tilskuddsordning til ungdomsstyrte kulturprosjekter. I tillegg vil vi styrke Den kulturelle skolesekken.

Jeg snakket med en venn og kulturarbeider som sa dette til meg: Kulturen er viktig for demokratiet. Den skal ikke bare skapes og nytes av eliten. For at det skal bli mulig, for at kulturen skal bli mangestemmig, sterk, inneha nye former, nye tanker og by på maktkritikk, må også kunstnerne og kulturarbeidernes rettigheter og ordninger sikres. Kulturpolitikk overlatt til markedet vil kun skape den kunsten som de med mest penger etter spør, og det vil bare være folk med solid økonomi som kan ta seg råd til å være utøvende kunstnere.

En trygg kunstnerøkonomi og sterke offentlige ordninger til å stimulere kulturlivet i bred forstand er derfor avgjørende for Rødt. Derfor oppretter vi flere arbeidsstipender for kunstnere, øker stipendsatsene, bevilgningene og tilskuddsordningene.

I deler av verden blir kunstnere forfulgt, og Rødt støtter etablering av residenser for truede og forfulgte kunstnere.

Kultur kan berike livet vårt og sette ord på følelser som er vanskelige å verbalisere. Den henter fram latter, glede, avsky og sorg. Vi kan kjenne samholdet når basen brer seg som hjerteslag i lokalet, eller på den absolute ensomheten i en avkledd monolog som griper en om hjertet. Men katarsis, kultur og klappsalver betaler ikke husleie og sørger ikke for en trygg alderdom.

Vi har under pandemien sett hvor utsatt kulturlivet er, og hvor sårbart det kan være å jobbe innenfor kulturlivet. Koronaepidemien har rammet hele bredden av kultursektoren svært hardt. Rødt forlenger derfor i vårt alternative statsbudsjett kompensasjonsordningene for arrangører og underleverandører i kultursektoren og stønaden til selvstendig næringsdrivende og frilansere fram til 1. juli. Det er helt nødvendig for å hindre at kostnaden for smitteverntiltak tas av kunstnere og kulturarbeidere, og at vi mister viktige kulturaktører på veien.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 14.

Sak nr. 15 [16:58:07]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i lov om film og videogram (oppheving av registrerings- og gebyrplikt mv.) (Innst. 62 L (2021–2022), jf. Prop. 31 L (2021–2022))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 16 [16:58:39]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Kulturdepartementet (Innst. 74 S (2021–2022), jf. Prop. 25 S (2021–2022))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 17 [16:59:01]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Barne- og familiedepartementet (Innst. 63 S (2021–2022), jf. Prop. 18 S (2021–2022))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 18 [16:59:24]

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i pasientjournalloven (tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger m.m.) (Innst. 47 L (2021–2022), jf. Prop. 3 L (2021–2022))

Presidenten: Etter ønske fra helse- og omsorgskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutt-er til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringa.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringa, og de som måtte tegne seg på talerlista utover den fordelte taletida, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Truls Vasvik (A) [17:00:56] (ordfører for saken): Noen ganger kan viktig og riktig informasjon være forskjellen mellom liv og død. Det gjelder særlig innenfor helse- og omsorgssektoren, og det gjelder enten man er på sykehus, på sykehjem eller hos fastlegen. Derfor er det så viktig at alle har tilgang på og mulighet til å hente ut oppdatert pasientinformasjon til enhver tid.

For ikke veldig mange år siden foregikk informasjonssflyten via telefaks. Nå har internett overtatt. Dette

lovforslaget skal styrke og legge bedre til rette for digitaliseringen i helse- og omsorgssektoren ved å ivareta pasientsikkerhet, personvern og effektiv bruk av offentlige ressurser.

Forslaget gir Helse- og omsorgsdepartementet hjemmel til å pålegge virksomheter å gjøre tilgjengelig og ta i bruk e-resept, nasjonal kjernejournal, helsenorge.no og Norsk helsenett samtidig som virksomhetene også pålegges å betale for forvaltning og drift av løsningene.

Jeg tror alle ser behovet for sterkere samhandling på e-helseområdet, og at det er vesentlig for pasientsikkerheten at alle relevante aktører tar løsningene i bruk. Jeg vil også påpeke at det er viktig at alle parter lyttes til ved utvikling, slik at drift og bruk blir så relevant som overhodet mulig.

Helse- og omsorgskomiteen har behandlet saken raskt. Det har blitt gjennomført en skriftlig høringsrunde, hvor det kom fem svar. KS mener at forslaget slik det ligger fra departementet, rokker ved kommunenes selvråderett, og at det burde være opp til den enkelte kommune å beslutte når ting skal tas i bruk. I tillegg er de kritiske til pålegget knyttet til betaling. Legeforeningen og Apotekerforeningen mener at dette burde dekkes fullt ut av staten.

Det må også nevnes at det kom flere hørings svar under utarbeidelsen av saken fra departementet, og der tegnet det seg et klart bilde av at pasientorganisasjonene er positive til at disse hjemlene tas i bruk.

Høringene kan oppsummeres i svaret til Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, som sier:

«Vi opplever alt for ofte at tjenestene på tvers av nivåer og mellom virksomheter mangler nødvendig og kritisk viktig pasientinformasjon for å kunne gi riktig oppfølging og behandling.»

Det er et stort spenn i hvor langt de ulike virksomhetene er kommet med innføring av e-helse. Sykehusene har kommet et stykke på vei. Noen kommuner har kommet langt, sånn som min egen kommune, Larvik, som har tatt i bruk e-resept i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

For å sikre nødvendig fart i innføringen og fastslå prinsippet om at virksomhetene skal betale for bruken, er denne saken viktig, men ikke minst fordi dette vil gi en sikrere pasientbehandling i hele landet, med oppdatert informasjon og reduksjon i antall feilbehandlinger.

Komiteens flertall har med bakgrunn i hørings svarene lagt til grunn at plikten for kommunene til å ta i bruk løsningene ikke kan fastsettes før en vesentlig andel av kommunene har tilgjengeliggjort eller tatt i bruk den enkelte løsning. Komiteens flertall har også fremmet to anmodningsvedtak, som skal sikre at veksten i kostnadene skal behandles i den nasjonale styringsmodellen for e-helse.

Helt til slutt: På vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet har jeg lagt inn et tilleggsforslag til B I, der vi håper på tilslutning til også å drøfte kostnadsøkningene direkte med KS via konsultasjonsordningen.

Med dette anbefaler jeg komiteflertallets innstilling og tar opp forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Presidenten: Representanten Truls Vasvik har tatt opp det forslaget han refererte til.

Erlend Svardal Bøe (H) [17:04:19]: Jeg er glad regjeringen viderefører Solberg-regjeringens arbeid for å øke digitaliseringen av helse- og omsorgssektoren ved å legge fram denne proposisjonen til Stortinget.

Endringene som foreslås i pasientjournalloven om å få flere kommuner og virksomheter i helse- og omsorgstjenesten til å ta i bruk de nasjonale e-helseløsningene e-resept, nasjonal kjernejournal, helsenorge.no og helsenettet, er viktige. Det er viktig for at vi skal komme nærmere å realisere målet om én innbygger, én journal. Det er viktig for at vi skal få fortgang i digitaliseringen av helse- og omsorgssektoren. Det er viktig for at vi skal få til bedre samhandling mellom forvaltningsnivåene. Men viktigst er det for at vi skal sikre at pasientene får trygge og gode helse- og omsorgstjenester.

Vi vet at relevante og nødvendige helseopplysninger som følger pasienten gjennom pasientforløpet, kan være avgjørende for at helse- og omsorgstjenesten klarer å yte forsvarlig og riktig helsehjelp til pasienten, bl.a. slik at helsepersonell ikke må foreta helsefaglige vurderinger basert på ufullstendig informasjon, eller at pasienten selv må være bærer av informasjon som er kritisk for deres behandling i en kanskje kritisk situasjon.

OECDs rapport om helse i det 21. århundre viser også at helse- og omsorgstjenesten ligger 10–15 år bak andre sektorer når det gjelder å utnytte potensialet i digitalisering.

Da høringsfristen til lovarbeidet gikk ut i august, hadde det kommet inn 195 hørings svar. De fleste hørings svarene kom fra kommunesektoren, som i stor grad var negativ til lovendringene. Kommunesektoren hadde særlig to bekymringer. Den første bekymringen er at departementet vil få for store fullmakter til å pålegge kommunene en plikt til å ta i bruk de nasjonale e-helseløsningene, og den andre bekymringen er at kommunene mener at departementet ikke skal kunne pålegge virksomheter og kommuner i helse- og omsorgssektoren å betale for drift og forvaltning av de nasjonale e-helseløsningene.

Jeg kan ha forståelse for bekymringene til kommunesektoren, men dette er ikke svart-hvitt. Det er ikke slik at disse påleggene vil komme over natten, og det tror jeg heller ikke er i departementets interesse. Det vil fortsatt være dialog og samarbeid mellom kommunene og de

departementet om dette. Men ved å gå inn for lovendringene i pasientjournalloven får departementet flere verktøy til å få fortgang i arbeidet med digitalisering av helse- og omsorgssektoren, og det er et signal om at vi må øke tempoet i digitaliseringen.

Høyre kommer til å støtte lovendringene i pasientjournalloven i sin helhet. Det vil få fortgang i digitaliseringen, og det vil gi departementet flere verktøy. Men vi kommer ikke til å støtte forslagene fra de andre partiene i saken – ikke fordi de ikke er relevante, men fordi flere av disse forholdene er avklart, og fordi vi forutsetter videre dialog og samarbeid mellom departement, kommunesektor og andre aktører om dette.

Hans Inge Myrvold (Sp) [17:07:42]: Som saksordføreren har gjort godt greie for, handler lovsaka som er til handsaming her i Stortinget i dag, om nye rammer for korleis alle partar innan helse- og omsorgstenestene skal ta i bruk nasjonale e-helseløysingar. Innhaldet og realiteten i saka har vore eit mykje omtala tema. Det har i prosessen vore nokså stor usemje om korleis innretninga og vektinga av ansvar og finansiering skal fordelast.

Gjennom tidlegare satsingar, som Akson, har det òg vist seg at staten har hatt store utfordringar med å styra, leggja til rette og rulla ut fullgode løysingar for alle partane i helse- og omsorgstenesta. Her vil eg òg syna til undersøkinga frå Riksrevisjonen som no er til handsaming i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

Det at det no er funne ein politisk formel for å gjera desse lovtilpassingane i Stortinget, handler for Senterpartiet i stor grad om spissing av fleire element i lovteksten. Blant anna er det eit sterkt fleirtal for å innlemma til siste avsnittet i § 8:

«Forskrift om kommunenes plikt etter andre og tredje ledd kan ikke fastsettes før en vesentlig andel av kommunene har tilgjengeliggjort eller tatt i bruk den enkelte løsningen.»

Dette vil då danna grunnlag for meir føreseielege rammer for kommunane.

Samstundes ligg det òg til behandling i dag eit laust forslag som gjev regjeringa eit tydeleg oppgåve i å drøfta dei årlege endringane for kommunal sektor i konsultasjonsordninga med KS.

Sjølv om Stortinget no legg lovrammer for å forskriftsfesta ansvar og finansiering mellom stat og alle aktørar innan helse- og omsorgstenestene, ligg det store forventningar om betre måloppnåing og ikkje minst eit betre forholdsmessig ansvar mellom utvikling og drift og vedlikehaldskostnadene.

Oppsummert vil e-helseløysingar potensielt gje auka helsetryggleik og saumlaus samhandling på tvers av helsetenestene. Då gler det meg at regjeringa har valt

ei offensiv haldning i Hurdalsplattforma med eit tydeleg mål om nettopp dette. Det syner ei regjering som vil varetta kommunesektoren sine behov og prioriteringar i utforming av praktisk politikk.

Bård Hoksrud (FrP) [17:10:33]: Som saksordføreren sa, var det telefaks eller taxitur rundt omkring fra sykehus til sykehus med bilder, men heldigvis begynner det å bli noen år siden. Jeg mener det er utrolig viktig at korrekt informasjon kommer, og at man snakker med hverandre i hele helsetjenesten, at man kan samsnakke, og at det er helhetlige systemer. Det er viktig med nasjonal samordning, som også ligger i denne saken.

Jeg må også for Fremskrittspartiets del, en tilbakemelding som bl.a. Apotekerforeningen har kommet med, gi uttrykk for bekymring for at man blir pålagt av myndighetene å innføre en tjeneste, og så blir man også pålagt å betale for den som privat aktør uten å kunne påvirke kostnadene. Derfor har Fremskrittspartiet fremmet et forslag som ligger i saken, som vi selvfølgelig håper at vi skal kunne få flertall for, selv om det ser litt dårlig ut, for vi er alene om det. Så synes jeg også det var artig å høre på representanten fra Høyre som var veldig enig i at dette var viktig, dette var bra, men allikevel velger å stemme imot deler av det. Jeg synes det er bra at man har en konsultasjonsordning, og at KS sammen med staten, når man har den konsultasjonsordningen, faktisk kan diskutere kostnadene. Det kan ende med at det plutselig blir store kostnadsøkninger, og da er det fornuftig at det er en diskusjon og en dialog rundt det. For Fremskrittspartiet er det viktig at man har stor og tydelig kontroll i forbindelse med kostnader, og det regner jeg med at både statsråden og departementet også kommer til å være opptatt av, for det handler om at vi skal klare å få til dette på en rimeligst mulig måte, men sørger for at korrekt informasjon kommer fram, for det kan faktisk handle om liv og død.

Jeg ønsker å ta opp forslaget til Fremskrittspartiet.

Presidenten: Representanten Bård Hoksrud har tatt opp det forslaget han refererte til.

Marian Hussein (SV) [17:12:45]: Jeg vil starte med å si at det er viktig å få på plass systemer som sikrer tilgangen på korrekt pasientinformasjon uavhengig av hvor pasienten behandles, noe denne lovendringen muliggjør. Vi ser fram til at dette kommer på plass.

Samtidig ønsker vi i SV å uttrykke en bekymring for endringene i pasientjournalloven. Disse endringene kommer til å medføre en forskyvning i maktbalansen mellom stat og kommune, og dette lovforslaget vil med hjemmel i lov kunne pålegge kommuner å ta i bruk og betale for løsninger som ikke gir lokal nytte, enten fordi de ikke er tilpasset kommunale behov, fordi de kun dek-

ker en svært liten del av den kommunale helse- og omsorgstjenesten, eller fordi disse ikke er målgruppen for tjenesten. Dette er jo i strid med førende prinsipper i lokaldemokratiet.

Vi i SV mener regjeringen her har forhastet seg, og at de har arvet et forslag fra Solberg-regjeringen, en regjering som ikke var spesielt kjent for å lytte til lokaldemokratiet. Så her har man et eksempel på en regjering som forhaster seg. Jeg er overrasket over at Senterpartiet har valgt å ikke lytte til kommunene i denne saken, og KS peker på at dette vil binde opp kommunale inntekter i lang tid framover.

Samtidig må jeg uttrykke glede over at regjeringspartiene i dag foreslår at KS skal ha et ord med i laget når det gjelder kostnader. Dette vil svare på noen av kommunenes behov for kontroll med kostnader, selv om dette ikke fullt løser utfordringene.

Avslutningsvis ønsker jeg å varsle at vi i SV vil stemme sekundært for dette forslaget.

Presidenten: Skal representanten ta opp forslag i saken?

Marian Hussein (SV) [17:14:51]: Ja.

Presidenten: Representanten Marian Hussein har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Seher Aydar (R) [17:15:04]: Det er enighet om at det er behov for sterkere samhandling på e-helseområdet. Det er viktig for oss i Rødt å lytte til hva KS og Legeforeningen sier her. For i likhet med innspillene som kommer fra KS og Legeforeningen, mener vi at forslaget, som egentlig er fra Solberg-regjeringen, ikke kan vedtas i sin nåværende form, men trenger forbedringer. Derfor foreslår vi at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med et nytt lovforslag om samhandling på e-helseløsninger.

Nasjonale fellesløsninger i helsetjenesten må finansieres av fellesskapet. Både KS og Legeforeningen uttrykker veldig tydelig bekymring for konsekvensene av lovforlaget. Derfor er det bra at det har kommet inn et løst forslag i dag, og flere forslag etter hvert, som forbedrer akkurat dette området, men det løser faktisk ikke hele problemet.

Helsetjenestene er en sektor der enhver pålagt kostnad til en nasjonal leverandør vil gå rett fra bunnlinjen. Det er faktisk helt grunnleggende at staten selv har ansvaret for å finansiere utviklingen og innføringen av nasjonal infrastruktur som staten er eier av. Det må også gjelde nasjonale digitale samhandlingstjenester på helseområdet. Det har vært diskutert flere ganger før, og partier som sitter i regjering nå, har stått ganske tydelig på hva som egentlig burde være saken her.

Det jeg vil påpeke som også er ganske viktig, er at KS ber om at lovforlaget avvises og sendes tilbake til regjeringen, i likhet med det forslaget som Rødt nå fremmer sammen med SV. Begrunnelsen er vide fullmakter og pålegg om bruk som rokker ved kommunenes selvråderett og i verste fall kan gå ut over innbyggernes helsetjenester. Det er alvorlig. Legeforeningen mener at lovforlaget i tillegg ikke løser spørsmålet knyttet til styring av IT-utviklingen i sektoren.

Vi støtter selvfølgelig alle forbedringer og er derfor med på flere forslag nå, og vi kommer til å stemme for det løse forslaget regjeringspartiene har levert i dag. Vi kommer også til å stemme subsidiært for forslag fra regjeringspartiene og flere om § 8 nytt femte ledd. Hvis det er noen forslag vi er en del av som ikke er tatt opp, gjør jeg det, men jeg tror alle er tatt opp.

Presidenten: Takk, alt skal være behørig tatt opp.

Statsråd Ingvild Kjerkol [17:17:47]: Den foreslåtte lovendringen handler først og fremst om pasientene. Å sikre at rett informasjon er tilgjengelig til rett tid og på rett sted, er grunnleggende for tilliten til vår felles helsetjeneste. Helseinformasjonen må følge pasienten, og den må hvile på en felles grunnmur. Samtidig må vi sørge for fleksibilitet og mulighetsrom.

De fire nasjonale fellesløsningene som denne lovendringen tar for seg, mener jeg tar tak i det som er aller viktigst. De er nødvendige for å levere gode og likeverdige helse- og omsorgstjenester til innbyggerne og for å ivareta hensynet til pasientsikkerhet, personvern og effektiv bruk av offentlige ressurser.

Selv om bruken av e-helsetjenester har økt de siste årene, tar det for lang tid å innføre nye løsninger. Dette går ut over kvalitet og pasientsikkerhet. Jeg mener at lovendringene vil bidra til bedre kvalitet og tryggere og mer effektive tjenester.

Vi trenger finansieringsmodeller som legger bedre til rette for trinnsvis utvikling og realisering av løsningene. Jeg mener at forslaget om å pålegge betaling for forvaltning og drift gir mulighet til å lage en fleksibel finansieringsmodell som vil stimulere til å ta løsningene i bruk og til å ta ut gevinster i tjenesten.

For å lykkes med å gjennomføre tiltakene må stat og kommune samarbeide tett. Vi skal involvere tjenestene i prioriteringsarbeidet. Det skal skje både politisk og gjennom den nasjonale styringsmodellen for e-helse.

Jeg vil ha tett dialog med KS framover. Blant annet vil jeg drøfte plikten til å bruke nasjonal e-helseløsning før kommunene får pålegg om dette. Jeg støtter også komiteens tilråding om at plikten først innføres når størstedelen av kommunene har tatt denne løsningen i bruk. Det er også viktig og riktig å evaluere prismodelle-

ne når vi har fått erfaring med den nye betalingsordningen. Det skal vi ta fatt i og ønsker å gjøre det innen 2024.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Erlend Svardal Bøe (H) [17:20:30]: Nå har jeg fått pusten litt tilbake etter en liten maratonsprint nede i kjelleren her.

Det som er viktig å få fram, er at det snakkes mye om kommunesektoren her, men hvis en også leser høringsvarene, har f.eks. FFO, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, og Helsetilsynet, som er opptatt av pasientsikkerhet, også vært veldig tydelig på viktigheten av disse endringene for nettopp å sørge for mer digitalisering og sørge for at pasientene også får et bedre helse- og omsorgstjenestetilbud. Det jeg har lyst til å spørre statsråden om, er at det er fremmet et forslag i salen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og flere om at en ikke skal gi pålegg om plikt før en vesentlig andel kommuner har tatt i bruk disse løsningene. Da vil jeg gjerne bare spørre statsråden om hva hun anser som en vesentlig andel av kommunene – forutsatt at dette forslaget blir vedtatt i salen i dag.

Statsråd Ingvild Kjerkol [17:21:29]: Jeg er enig med representanten Svardal Bøe i at de som først og fremst vil nyte godt av disse lovendringene, er pasientene, og det reflekteres også i høringsvarene. Så spør representanten meg om hva «en vesentlig andel» vil si. Det er fire nasjonale, gjennomgående e-helseløsninger som vi nå skal utvikle funksjonalitet på, og da er det viktig at vi får med alle. Min erfaring er at kommunene er flinke til å ta i bruk nye digitale løsninger som de ser nytten av. Nå handler det om å få med alle, det siste halehenget, og det er vi mer enn villig til å ha en dialog med KS om for å finne riktig nivå. Men loven gir her mulighet til å innføre plikt til bruk – og også prinsippet om at de som bruker tjenestene, også betaler for forvaltning og drift av dem.

Erlend Svardal Bøe (H) [17:22:30]: Det var også litt av det som var poenget i mitt innlegg, at det vi gjør i dag, er på en måte ikke å si at nå kommer plikten med en gang, men vi gir departementet et verktøy til å komme med en plikt og et pålegg. Men jeg forutsetter at før departementet og statsråden eventuelt benytter seg av den muligheten, har en dialog med kommunesektoren og andre relevante aktører.

Så står det også ganske klart og tydelig i proposisjonen at investeringene for løsningene er det staten som skal ta, men en ber om at kommunene også bidrar når det gjelder forvaltning og drift. Det står også i proposisjonen at hvis det som gjelder forvaltning og drift, kommer på et veldig høyt nivå, skal en vurdere kompen-

rende tiltak til de kommunene det gjelder. Da blir mitt andre spørsmål: Kan statsråden si litt mer om hva en tenker om en type kompensasjon hvis en når det taket, og hvilke mekanismer som eventuelt legges til grunn for en sårn kompensasjon til kommunene?

Statsråd Ingvild Kjerkol [17:23:34]: Det er viktig og riktig at den som bruker løsningene, også tar kostnaden med forvaltning og drift. Så kan vi ikke gjøre det til et problem at staten har tatt ansvar for å utvikle nye løsninger. Det er jo den regningen vi må gjøre opp i fellesskap. Jeg tror kommunene er enig med oss i at prinsippet om at bruker betaler for forvaltning og drift, er riktig prinsipp, men jeg forstår også bekymringen for at man drar på seg løpende kostnader. Der må vi finne en felles forståelse hvor staten tar et ansvar for utvikling av nye løsninger, mens man da har avklart at når løsningene er utviklet og tas i bruk, er det de som bruker dem, som også betaler for dem.

Erlend Svardal Bøe (H) [17:24:29]: Statsråden sa også i sitt innlegg at det er viktig med dialog og samarbeid med kommunesektoren, og det er jeg helt enig i, for det er de som får et pålegg om både å ta i bruk disse løsningene og også å betale for forvaltning og drift av dem. Men jeg er også opptatt av pasientens utgangspunkt – nettopp når jeg nevner FFO og Helsetilsynet og mange andre som også har pasientens utgangspunkt – for det er som sagt pasientene som skal få stor nytte av disse løsningene, ved at en får bedre helse- og omsorgstjenester. Så det jeg lurer på, handler om den videre dialogen og samarbeidet som statsråden var inne på i sitt innlegg: Hvilke andre organisasjoner og aktører vil statsråden føre dialog med? For det er som sagt viktig å lytte til kommunesektoren, men det er også viktig å lytte til pasientene som skal benytte seg av dette.

Statsråd Ingvild Kjerkol [17:25:23]: Vi pleier å ivareta brukerperspektivet i alle løsningene vi utvikler. Her handler det om å ha en god dialog med flere organisasjoner. For helseforetakene foregår også det internt i deres organisasjoner, gjennom brukerråd. Det blir løftet fram at kommunene er store brukere her, som da blir påført en plikt til å ta i bruk løsningene og også betale for dem, men det gjelder også helseforetakene, det er det viktig å understreke. Så her har vi mange grenseflater mot brukerorganisasjonene. På hele e-helsefeltet er det viktig at vi hele tiden har det perspektivet med oss når vi utvikler nye løsninger, og det har vi tenkt å ivareta. Jeg kunne ha nevnt brukerråd, jeg kunne ha nevnt andre pasient- og brukerorganisasjoner, de er mange, og vi møter dem jevnlig.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 18.

Sak nr. 19 [17:26:35]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyrer) (Innst. 45 L (2021–2022), jf. Prop. 12 L (2021–2022))

Per-Willy Amundsen (FrP) [17:27:03] (komiteens leder og ordfører for saken): Saken handler om endringer i rettsgebyrloven, som handler om å nedjustere gebyrer. Regjeringen foreslår endringer i gebyrer innen justissektoren, slik at størrelsen på gebyrene blir mer i henhold til det som det faktisk koster å produsere de aktuelle tjenestene. Samtidig skal rettsgebyrene også dekke kostnadene basert på kostnadseffektiv drift, altså selvkost.

Det er en samlet komité som stiller seg bak dette forslaget til lovendring. Jeg viser også til at det vil ha konsekvenser for og direkte innvirkning på inntekter og utgifter i statsbudsjettet for 2022. Det foreslås også at endringene skal tre i kraft 1. januar 2022. Som sagt er det en samlet komité som stiller seg bak.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 19.

Sak nr. 20 [17:28:05]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lovens virketid) (Innst. 48 L (2021–2022), jf. Prop. 242 L (2020–2021))

Per-Willy Amundsen (FrP) [17:28:39] (komiteens leder og ordfører for saken): Regjeringen foreslår å videreføre den midlertidig loven av 7. mai 2020 nr. 38 om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19, rekonstruksjonsloven. Den skal videreføres frem til 1. juli 2023 i henhold til forslaget fra regjeringen.

Det har hele tiden vært tenkt at den midlertidige loven skal erstattes av permanente regler. Endringer i konkurslovens regler om gjeldsforhandlinger har vært etterspurt lenge, og for å sikre et godt og grundig lovarbeid er det behov for mer tid enn til 1. januar 2022, naturlig nok, før permanente lovendringer om rekonstruksjon kan komme på plass.

Gode rekonstruksjonsregler har stor betydning for næringslivet og samfunnet for øvrig, og det er helt nødvendig at man gjør et grundig lovarbeid på dette området. Det har også kommet mange gode innspill, all den tid den midlertidige loven har fått lov å gjelde, gode innspill fra bl.a. SMB Norge om hvordan man på bedre vis, ytterligere vis, kan legge til rette for å ta vare på selskap

gjennom rekonstruksjonsloven. Derfor er det viktig at man gjør et godt og grundig arbeid med den permanente loven, som forhåpentligvis kommer før den midlertidige går ut, og at man lytter til mange av de gode rådene som næringslivet selv spiller inn.

Det er en enstemmig komité som stiller seg bak lovendringen.

Svein Harberg hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 20.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Statsråd Emilie Mehl vil overbringe 1 kgl. proposisjon.

Statsråd Emilie Mehl overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Vi går til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1, debattert 14. desember 2021

Stortingets vedtak til lov om midlertidig lov om enkelte tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 (Lovvedtak 5 (2021–2022), jf. Innst. 44 L (2021–2022) og Prop. 33 L (2021–2022))

Presidenten: Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 2, debattert 14. desember 2021

Stortingets vedtak til lov om endringer i straffegjennomføringsloven (midlertidige regler om straffegjennomføring under utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom) (Lovvedtak 6 (2021–2022), jf. Innst. 61 L (2021–2022) og Prop. 34 L (2021–2022))

Presidenten: Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 3, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 14

(Konstitusjonelle institusjoner)

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
42		Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret		
	1	Driftsutgifter	7 766 000	
43		Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	94 287 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	35 105 000	
45		Norges institusjon for menneskerettigheter		
	1	Driftsutgifter	26 040 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	563 977 000	
	75	Internasjonale organisasjoner og nettverk	28 600 000	
Totale utgifter				755 775 000
Inntekter				
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	2 000 000	
	2	Refusjon utland	300 000	
Totale inntekter				2 300 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2022 kan overskride bevilgningen under kap. 51 post 1 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3051 post 2.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2022 (Innst. 3 S (2021–2022), jf. Prop. 1 LS (2021–2022), Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022), Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 22 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Helge Orten på vegne av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 2, fra Roy Steffensen på vegne av Framskrittspartiet
- forslagene nr. 3 og 4, fra Marie Sneve Martinussen på vegne av Rødt
- forslagene nr. 5–22, fra Kristoffer Robin Haug på vegne av Miljøpartiet De Grønne.

Det voteres over forslagene nr. 6, 8, 9, 12–14 og 19–22, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere modeller som gjør det mulig å skille ut varige driftsmidler som maskiner, inventar o.l. på balansesummen ved fastsettelse av formuesverdien av unoterte aksjeselskap.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne rett til fradrag av rentekostnader på forbrukslån.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om skattlegging av utleie av egen bolig som i dag er skattefri.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en ordning hvor en «normal inntekt» fra grunnrenteskatt på vannkraft fastsettes, og hvor overskytende inntekter deles ut igjen til folk bosatt i Norge.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en sektordelt plan med konkrete mål og virkemidler for elektrifisering av samfunnet.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å etablere et tak på 7 mrd. kroner i inntektsføring av grunnrenteskatt fra kraftindustrien. Grunnrenteskatte- inntekter ut over dette taket forutsettes delt ut igjen til folk bosatt i Norge.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og utforme lovforslag om direkte utgiftsføring, alternativt avskrivning over 6 år som for petroleumsinvesteringer, for investeringer i: havvind, utslippsfrie skip og ferger, utslippsfrie fiskemerder, å redusere store punktutslipp, elektrifisering av tungtransport, og biogass.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan dagens merverdiavgiftssystem kan omgjøres til et miljøverdiavgiftssystem. Utredningen skal vurdere hvordan dagens merverdiavgiftssats kan differensieres basert på produktenes miljøbelastning, slik at miljøvennlige produkter får lavere avgift og miljøbelastende produkter høyere avgift. Slik vil miljøbelastningen til ethvert produkt gjenspeiles bedre i prisen på produktet, uansett opphavsland.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme en modell for avgift på lakselus i oppdrettsnæringen som gir anslått provenyeffekt på 900 mill. kroner.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette produktionsavgiften på laks, ørret og regnbueørret på en måte som tilfører vertskommuner som satser på bærekraftig oppdrett (minimalt med rømming, lus og utslipp til miljøet), en større del av skatteinntektene enn kommuner som tilrettelegger for konvensjonelle, åpne anlegg.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 96 mot 3 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.41.59)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 5, 7, 10, 11 og 15–18, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag som fjerner ekstra skatt på lønn i finanssektoren og samtidig øke skatten på overskudd fra finansinstitusjoner tilsvarende for å dekke inn provenytapet.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan beskatning på sekundærboliger kan økes.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke maksimal eieendomsskattesats for bolig og fritidsbolig til 7 promille.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede innføring av en sosialt omfordelende arveavgift med høyt bunnfradrag, og med en ekstra progressiv sats for arv over 20 mill. kroner.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan merverdiavgiftssystemet kan endres for å sikre at elbilens skattefordel sammenlignet med fossilbiler ved kjøp replikeres for leasing av biler, og komme tilbake til Stortinget med forslag i revidert nasjonalbudsjett.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå innføring av en CO₂-avgift på importvarer som er produsert med høye klimagassutslipp.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en avgift på godstransport på vei i korridorer hvor det også er jernbane. Utredningen skal vurdere ulike typer avgifter, herunder en bomavgift, samt handlingsrommet for dette innen EØS-avtalen. Utredningen må også vurdere hvilke strekninger ordningen kan egne seg for.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede avgiftsfritak på hybride og helelektriske skip etter modell fra el-bilordningen.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 94 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.42.38)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fjerne muligheten for å ta ut skattefritt utbytte ved å fjerne skjermingsfradraget for aksjeutbytte, og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag om dette i statsbudsjettet for 2023.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 97 mot 4 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.43.19)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 4, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede innføringen av en rettferdig og progressiv skatt for luksuser, for å hindre dynastidannelser hvor makt og enorme formuer skattefritt går i arv.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Rammeområde 21

Skatter, avgifter og toll

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501	Skatter på formue og inntekt			
	70	Trinnskatt mv.....	80 404 329 000	
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	128 467 778 000	
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	96 020 000 000	
	75	Formuesskatt	5 697 295 000	
	76	Kildeskatt på utbytte.....	5 300 000 000	

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 95 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.43.40)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest gjøre en ny vurdering av om kommunene Kvitsøy og Utsira skal flyttes fra sone 2 i ordningen for differensiert arbeidsgiveravgift, og komme tilbake til Stortinget med dette.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 81 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.44.02)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om et fritak for CO₂-avgiften for naturgass som brukes som råstoff til hydrogenproduksjon der CO₂ lagres permanent.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti ble med 73 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.44.22)

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	77	Kildeskatt på rentebetalinger.....	80 000 000	
	78	Kildeskatt på royaltybetalinger	10 000 000	
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	400 000 000	
5502		Finansskatt		
	70	Skatt på lønn.....	2 600 000 000	
	71	Skatt på overskudd.....	3 120 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt.....	47 500 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	112 800 000 000	
	74	Arealavgift mv.....	1 300 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinental-sokkelen	6 710 000 000	
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift.....	1 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll.....	3 400 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter.....	275 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift.....	360 530 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol	15 520 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer mv.		
	70	Avgift på tobakkvarer mv.....	7 310 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsgift.....	8 710 000 000	
	72	Trafikkforsikringsavgift	10 410 000 000	
	73	Vektårsavgift.....	310 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 525 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	4 200 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	9 470 000 000	
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG.....	14 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft.....	9 816 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.....	1 750 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	125 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	11 017 000 000	
	71	Svovelavgift.....	8 000 000	
5546		Avgift på forbrenning av avfall		
	70	CO ₂ -avgift	140 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	71	Tetrakloreten (PER).....	1 000 000	
5548		Miljøavgift på visse klimagasser		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK).....	430 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	65 000 000	
5550		Miljøavgift på plantevernmidler		
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	65 000 000	
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet		
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 000 000	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	5 000 000	
5552		Avgift på produksjon av fisk		
	70	Avgift på produksjon av fisk	880 000 000	
5553		Avgift på viltlevende marine ressurser		
	70	Avgift på viltlevende marine ressurser	100 000 000	
5557		Avgift på sukker mv.		
	70	Avgift på sukker mv.	200 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 200 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	60 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	30 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	5 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	100 000 000	
5561		Flypassasjeravgift		
	70	Flypassasjeravgift	1 600 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Dokumentavgift	14 300 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kultur- og likestillingsdepartementet		
	71	Årsavgift – stiftelser	24 175 000	
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	46 635 000	
	74	Avgift – forhåndskontroll av kinofilm	4 700 000	
	75	Kino- og videogramavgift	32 000 000	
5570		Sektoravgifter under Kommunal- og distriktsdepartementet		
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	253 485 000	
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift	128 710 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddeldetaljstavgift	68 385 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	6 400 000	
	73	Legemiddelleverandøragift	223 000 000	
	74	Tilsynsavgift	3 770 000	
	75	Sektoravgift tobakk	18 000 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet		
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	175 500 000	
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	33 100 000	
	73	Årsavgift Merkeregisteret	8 550 000	
	74	Fiskeriforskningsavgift	318 000 000	
	75	Tilsynsavgift Justervesenet	26 650 000	
	76	Kontrollavgift fiskeflåten	40 500 000	
	77	Sektoravgifter Kystverket	979 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter.....	175 000 000	
	72	Jeger- og fellingsavgifter	85 000 000	
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond.....	10 341 000	
	72	Fiskeravgifter	18 264 000	
	73	Påslag på nettariffen til Klima- og energifondet.....	690 000 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	485 260 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern i regulerte vassdrag.....	5 000 000	
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging.....	176 000 000	
	72	Dam- og beredskapstilsyn.....	57 000 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Avgift på frekvenser mv.	276 600 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift.....	163 833 309 000	
	72	Arbeidsgiveravgift.....	214 156 714 000	
Totale inntekter			1 337 341 450 000	

II

**Vedtak om endring i stortingsvedtak 15. desember 2020
nr. 2878 om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2021 (Stortingets skattevedtak)**

I

I Stortingets vedtak 15. desember 2020 nr. 2878 om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2021 (Stortingets skattevedtak) gjøres følgende endring:

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 47,4 pst.

II

Vedtaket trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

III

Stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2022 (Stortingets skattevedtak)

Kapittel 1 – Generelt

§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder utskriving av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2022. Vedtaket legges også til grunn for utskriving av forskudd på skatt for inntektsåret 2022 etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 700 000 kroner. Satsen skal være 0,25 pst. for formue inntil 20 000 000 kroner, og 0,4 pst. for den delen av formuen som overstiger 20 000 000 kroner.

Ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 3 400 000 kroner. Satsen skal være 0,25 pst. for formue inntil 40 000 000 kroner, og 0,4 pst. for den delen av formuen som overstiger 40 000 000 kroner.

§ 2-2 Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt

til staten med 0,15 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Personlig skattyter skal ha et fradrag i formuen på 1 700 000 kroner. Det samme gjelder dødsbo for det inntektsåret dødsfallet fant sted. For ektefeller som skattlegges under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 3 400 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 Trinnskatt

Personlig skattyter i klasse 0 og 1 skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare trinnskatt til staten med

- 1,7 pst. for den delen av inntekten som overstiger 190 350 kroner,
- 4,0 pst. for den delen av inntekten som overstiger 267 900 kroner,
- 13,4 pst. for den delen av inntekten som overstiger 643 800 kroner, og
- 16,4 pst. for den delen av inntekten som overstiger 969 200 kroner, og
- 17,4 pst. for den delen av inntekten som overstiger 2 000 000 kroner.

For personlig skattyter i Troms og Finnmark fylke, med unntak av skattytere i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Måselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø, skal satsen etter første ledd tredje strekpunkt likevel være 11,4 pst.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Troms og Finnmark fylke, med unntak av skattepliktig og dødsbo i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Måselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø: 5,15 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 8,65 pst.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Selskap og innretninger som nevnt i første ledd og som svarer finansskatt på lønn, jf. folketrygdloven § 23-2 a, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 47,4 pst.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt trinnskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av § 3-1, § 3-2 og § 3-8.

Av inntekt etter bestemmelsene i skatteloven § 10-80 og § 10-81 skal skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav i og j, svare skatt til staten med 15 pst. eller i tilfelle den lavere sats som følger av skatteavtale med fremmed stat.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister mv. skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,40 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 10,95 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

§ 3-9 Skatt til staten for personer bosatt i utlandet

Skattyter som skattelegges etter reglene i skatteloven kapittel 19, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten. Dersom det følger av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav c, trygdeavtaler med andre land eller forordning (EF) nr. 883/2004 at skattyter ikke skal betale trygdeavgift til Norge eller bare skal betale trygdeavgift med lav sats, skal skattesatsen etter første punktum reduseres tilsvarende.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 22 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 56 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2022 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrasket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1 Tonnasjeskatt

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 90 øre per dag per 100 nettotonn for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner og ikke høyere enn 109 950 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner og ikke høyere enn 90 800 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 58 250 kroner i klasse 1.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 147 450 kroner for enslige og 135 550 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 271 100 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 Skattefradrag for pensjonsinntekt

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 33 400 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 210 950 kroner i trinn 1 og 318 000 kroner i trinn 2.

§ 6-6 Særfradrag for enslige forsørgere

Fradrag etter skatteloven § 6-80 er 4 373 kroner pr. påbegynt måned.

Kapittel 7 – Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Forskriftsfullmakt til gjennomføring og utfylling

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

IV

Storingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2022

For inntektsåret 2022 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Beregning av avgift og regler om soneplassering

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Det kan likevel ikke benyttes redusert sats for virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet på det stedet hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet på det stedet hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

(3) Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om

registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten anses å bli drevet etter annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres, på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Dette gjelder likevel ikke for ambulerende virksomhet som ikke trenger å utføres på et bestemt sted (fjernarbeid), når arbeidet utføres i en sone med lavere sats. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåned. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker, for arbeid utført i inneværende kalendermåned. For etterbetaling som er knyttet til aktiviteter som nevnt i § 4 første ledd, skal likevel arbeidsgiveravgift beregnes etter satsen for sone I.

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende kalendermåned etter registrert flyttdato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

(1) Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

(2) Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta, Midtre Gauldal og Selbu i Trøndelag fylke,
- kommunene Gjemnes og Aukra i Møre og Romsdal fylke,
- områdene i henholdsvis Ålesund kommune og Hustadvika kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Haram og Eide i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Etne, Bømlo og Kvam i Vestland fylke,
- områdene i henholdsvis Kinn kommune, Sunnfjord kommune og Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Utsira og Kvitsøy i Rogaland fylke,
- kommunene Hægebostad, Sirdal og Iveland i Agder fylke,
- området i Lyngdal kommune i Agder fylke som før 1. januar 2020 var Audnedal kommune i Vest-Agder fylke,

- kommunen Sigdal i Viken fylke,
- kommunen Gausdal i Innlandet fylke.
- (3) Sone II omfatter:
 - kommunene Meråker, Indre Fosen og Inderøy i Trøndelag fylke,
 - områdene i henholdsvis Steinkjer kommune, Ørland kommune og Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Verran, Ørland og Agdenes i Trøndelag fylke,
 - kommunene Sande, Stranda, Sykkylven, Fjord, Vestnes, Rauma, Tingvoll og Sunndal i Møre og Romsdal fylke,
 - områdene i henholdsvis Ålesund kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Sandøy, Midsund og Nesset i Møre og Romsdal fylke,
 - området i Volda kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Hornindal i Sogn og Fjordane fylke,
 - kommunene Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Bremanger, Stad, Gloppen, Stryn, Tysnes, Kvinnherad, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Modalen, Fedje og Masfjorden i Vestland fylke,
 - området i Sunnfjord kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Gaular, Jølster og Naustdal i Sogn og Fjordane fylke,
 - området i Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Balestrand og Leikanger i Sogn og Fjordane fylke,
 - området i Kinn kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Vågsøy i Sogn og Fjordane fylke,
 - området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var Granvin kommune i Hordaland fylke,
 - kommunene Hjelmeland, Suldal og Sauda i Rogaland fylke,
 - kommunene Risør, Gjerstad, Åmli, Bygland, Valle, Bykle, Åseral og Evje og Hornnes i Agder fylke,
 - kommunene Drangedal, Nome, Tinn, Hjørtland, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Vestfold og Telemark fylke,
 - kommunene Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Rollag og Nore og Uvdal i Viken fylke,
 - kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Søndre Land, Nordre Land, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil og Åmot i Innlandet fylke.
- (4) Sone III omfatter:
 - kommunene Heim, Hitra, Frøya, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen, Tydal og Rindal i Trøndelag fylke,

- området i Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var del av kommunen Snillfjord i Trøndelag fylke,
- området i henholdsvis Orkland kommune og Ørland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Meldal og Bjugn i Trøndelag fylke,
- kommunene Vanylven, Surnadal og Aure i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Innlandet fylke.
- (5) Sone IV omfatter:
 - kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa og Tjeldsund i Troms og Finnmark fylke,
 - Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
 - kommunene Namsos, Snåsa, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Flatanger, Nærøysund, Leka, Åfjord og Osen,
 - kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.
- (6) Sone IVa omfatter:
 - kommunen Tromsø i Troms og Finnmark fylke,
 - kommunen Bodø i Nordland fylke.
- (7) Sone V omfatter:
 - Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

- (1) Satsene for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2022 er:
- Sone I: 14,1 pst.
 - Sone Ia: 14,1 pst., men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst., ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 fjerde og femte ledd. Bestemmelsene om redusert avgiftssats i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, og statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.
 - Sone II: 10,6 pst.
 - Sone III: 6,4 pst.
 - Sone IV: 5,1 pst.
 - Sone IVa: 7,9 pst.
 - Sone V: 0 pst. Samme sats gjelder for avgift som svares av arbeidsgivere hjemmehørende på Svalbard for arbeid utført der, og når andre arbeidsgivere utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skatt-

lagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

(2) Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, jf. ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter, må beregne avgift etter satsen som gjelder i sone I. Det samme gjelder arbeidsgivere med utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig statsstøtte etter vedtak fattet av ESA, jf. avsnitt III i protokoll 3 til avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (ODA). Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder likevel ikke så lenge differansen mellom den avgiften som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 fjerde og femte ledd.

(3) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift med reduserte satser, plikter å avgi erklæring om hvorvidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter eller har utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig støtte, jf. annet ledd.

(4) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift med reduserte satser, plikter å gi opplysninger om eventuell annen støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt eller blir tildelt for kalendermåned.

§ 4 Særregler om avgiftssats og avgiftsberegning for arbeidsgivere med aktiviteter innenfor visse sektorer og andre arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter reglene om bagatellmessig støtte

(1) Arbeidsgivere i sonene II–V, eller med ambulerende virksomhet i disse sonene, som utfører én eller flere av følgende aktiviteter, skal beregne avgift etter satsen for sone I:

- Aktiviteter knyttet til produksjon av stålprodukter som nevnt i Annex VI til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2022–2027
- Aktiviteter i kullsektoren, slik dette er definert i ESAs retningslinjer for regionalstøtte

Tilsvarende gjelder for lønn mv. til utleide arbeidstakere som utfører slike aktiviteter.

(2) Arbeidsgivere med blandet virksomhet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd og andre aktiviteter, uten hinder av første ledd beregne avgiften etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av avgiftsgrunnlaget som ikke er knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd.

(3) Arbeidsgivere med en av følgende aktiviteter som hovedaktivitet, skal beregne avgift etter satsen for sone I for alle ansatte:

- Aktiviteter omfattet av Næringshovedområde K – Finansierings- og forsikringsvirksomhet

- Aktiviteter omfattet av 70.10 Hovedkontortjenester eller 70.22 Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, når disse ytes innenfor konsern

Arbeidsgivere som leier ut ansatte til en arbeidsgiver som nevnt i første punktum, skal beregne avgift etter satsen som gjelder for sone I for utleieperioden.

(4) Arbeidsgivere kan uten hinder av første ledd beregne arbeidsgiveravgift for aktiviteter som nevnt i første ledd etter satsene for lokaliseringssonen, så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satsen i lokaliseringssonen, og satsen i sone I ikke overstiger 500 000 kroner for arbeidsgiveren i 2022. Dersom arbeidsgiver anses å være en del av et konsern, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte, gjelder beløpsgrensen for hele konsernet under ett. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for arbeidsgivere som nevnt i tredje ledd.

(5) Når en arbeidsgiver beregner avgift med redusert sats i sone Ia eller etter fjerde ledd, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til arbeidsgiveren ikke overstige 500 000 kroner i 2022, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte. For aktiviteter knyttet til godstransport på vei må slik samlet støtte i sone Ia ikke overstige 250 000 kroner i 2022. Arbeidsgiver som mottar annen støtte til dekning av lønn mv., kan ikke beregne redusert avgift etter bestemmelsene i denne paragraf, dersom det fører til at maksimal tillatt statsstøtte etter disse andre ordningene overskrides.

(6) Arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter bestemmelsene i fjerde og femte ledd, plikter å gi opplysninger om eventuell annen bagatellmessig støtte og støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt eller blir tildelt for kalendermåned.

§ 5 Særregel om avgiftssats for aktiviteter knyttet til produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

(1) Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder aktiviteter som er omfattet av næringskodene i tabellen nedenfor. Dersom arbeidsgiver også utfører andre aktiviteter enn de som er nevnt nedenfor, gjelder § 4 annet ledd om blandet virksomhet tilsvarende.

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer

Trygdeavgift**§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.**

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 5,1 pst.

§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 8,0 pst.

§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11,2 pst.

Andre bestemmelser**§ 9 Forskriftsfullmakt mv.**

(1) Departementet gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

(2) Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 1 til § 5.

V**Storingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2022**

For inntektsåret 2022 svares finansskatt på lønn etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-2 a:

§ 1 Finansielle aktiviteter

(1) Arbeidsgivere som utøver aktiviteter omfattet av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i Statistisk sentralbyrås standard for næringsgruppering anses å utøve finansielle aktiviteter.

§ 2 Unntak fra plikten til å svare finansskatt på lønn

(1) Arbeidsgivere som utøver finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a dersom andelen av arbeidsgiverens lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter utgjør mindre enn 30 pst. av arbeidsgiverens totale lønnskostnader, jf. folketrygdloven § 23-2 a annet ledd.

(2) Beregningen av andelen av arbeidsgiverens samlede lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter etter første ledd, skal enten basere seg på samlet lønn mv. omfattet av folketrygdloven § 23-2 a annet ledd for foregående inntektsår eller på det tilsvarende beløpet for januar 2022. For arbeidsgivere som etableres etter 31. januar 2022, og virksomheter som av andre årsaker ikke har lønnsgrunnlag som nevnt i forrige punktum, skal samlet lønn mv. for den første hele opplysningspliktige kalendermåneden legges til grunn for beregningen.

(3) Arbeidsgivere med finansielle aktiviteter hvor andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 pst. av arbeidsgiverens samlede lønn mv. knyttet til finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a. Annet ledd gjelder tilsvarende for beregningen av andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet.

(4) Arbeidsgivere som driver ikke-økonomisk aktivitet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til henholdsvis ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet, beregne finansskatt på lønn etter folketrygdloven § 23-2 a bare for den delen av lønn mv. som knytter seg til virksomhetens økonomiske aktivitet.

§ 3 Sats for finansskatt på lønn

Satsen for finansskatt på lønn for inntektsåret 2022 er 5 pst.

§ 4 Forskriftsfullmakt

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i dette vedtaket.

VI

Storingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for 2022

Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a. for naturgass som slippes ut til luft kr 10,66 per standardkubikkmeter
- b. for CO₂ som utskilles fra petroleum og slippes ut til luft kr 1,65 per standardkubikkmeter
- c. for annen gass kr 1,65 per standardkubikkmeter

d. for olje eller kondensat kr 1,65 per liter.

VII

Storingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstmæringene for 2022

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2022 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 8,0 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenges til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,1 pst. for 2022.

VIII

Storingsvedtak om merverdiavgift for 2022

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2022 svares merverdiavgift etter satser i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift.

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 15 pst.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 12 pst.

Merverdiavgift svares med 12 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a) persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,

- b) transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- g) adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av viltlevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

IX

Stortingsvedtak om særavgifter for 2022

Avgift på alkohol

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
Brennevinsbasert	over 0,7	8,22 per volumprosent per liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,31 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	12,44 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	21,55 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,82 per volumprosent per liter
Gjæret fra små bryggerier	over 3,7 t.o.m. 4,7	17,24 per liter for volum t.o.m. 50 000 liter årlig
		18,32 per liter for volum over 50 000 liter og t.o.m. 100 000 liter årlig
		19,40 per liter for volum over 100 000 liter t.o.m. 150 000 liter årlig
		20,47 per liter for volum over 150 000 t.o.m. 200 000 liter årlig
		sats som for alkoholholdig drikk
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a) fra produsents eller importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 - 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 - 1. diplomater,

2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

3. Den nordiske investeringsbank,

- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk, og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,

- f) brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer,
- g) fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun fremstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på tobakksvarer mv.

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til stats-

kassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,95	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,95	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,95	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	1,20	per gram av pakningens nettovekt
Snus	0,90	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarettthylser	0,0451	per stk.
E-væske med nikotin	4,79	per ml
Tobakk til oppvarming	2,95	per gram av pakningens nettovekt
Andre nikotinvarer	0,4521	per gram av pakningens nettovekt

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakksvarer.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakksvarer mv. som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

3. Den nordiske investeringsbank,
 - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager.
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på motorvogner mv.**A. Engangsavgift**

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
- b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
- c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Engangsavgift skal betales for følgende motorvogner med følgende beløp:

a) For personbiler, varebiler klasse 1 og busser under 6 m med inntil 17 seteplasser (avgiftsgruppe a), betales avgift av:		
1) egenvekt		
per kg		kr
0–500		0,00
501–1 200		27,15

	1 201–1 400	67,68	
	1 401–1 500	211,49	
	over 1 500	245,97	
2)	NO _x -utslipp		
	per mg/km		kr
	over 0	78,14	
3)	CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	per g/km		kr
	0–87<	0	
	88–118	1 095,40	
	119–155	1 227,52	
	156–225	2 382,68	
	over 225	3 800,83	
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:		
	per g/km		kr
	f.o.m. 86 t.o.m. 50	831,37	
	under 50	978,12	
4)	Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
		bensindrevne	ikke bensindrevne
	per cm ³	kr	kr
	0–700	17,49	13,41
	701–1 250	94,97	77,52
	1 251–1 650	162,66	132,84
	over 1 650	167,00	136,63
b)	For varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm eller bredde under 190 cm (avgiftsgruppe b), betales avgift av:		
1)	egenvekt, 20 pst. av avgiftsgruppe a		
2)	NO _x -utslipp, 75 pst. av avgiftsgruppe a		
3)	CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	per g/km		kr
	0–84		0
	85–114		328,62
	115–150		368,26
	over 150		714,80
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 84 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under denne verdien:		
	per g/km		kr
	f.o.m. 83 t.o.m. 48		249,41
	under 48		293,44
4)	slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
		bensindrevne	ikke bensindrevne
	per cm ³	kr	kr
	0–700	5,15	3,95
	701–1 250	25,95	21,19
	1 251–1 650	60,00	49,00
	over 1 650	61,60	50,40
c)	For campingbiler (avgiftsgruppe c) betales avgift av:		
1)	egenvekt, 22 pst. av avgiftsgruppe a		
2)	NO _x -utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a		

3)	slagvolum	
		bensindrevne ikke bensindrevne
	per cm ³	kr kr
	0–700	3,85 2,95
	701–1 250	15,48 12,63
	1 251–1 650	35,79 29,23
	over 1 650	36,74 30,06
d) Avgiftsgruppe d (opphevet).		
e) For beltebiler (avgiftsgruppe e) betales avgift med 36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.		
f) For motorsykler (avgiftsgruppe f) betales avgift av:		
	Motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp	kr
1)	CO ₂ -utslipp, per g/km	
	0–75	0
	76–135	719,65
	over 135	973,07
2)	slagvolum, per cm ³	
	0–500	0
	501–900	32,34
	over 900	75,58
	Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp	kr
1)	per enhet (stykkavgift)	8 730,48
2)	motoreffekt, per kW	
	0–11	0
	over 11	276,46
3)	slagvolum, per cm ³	
	0–500	0
	501–900	35,53
	over 900	77,93
g) For beltemotorsykler (avgiftsgruppe g) betales avgift av:		
1)	egenvekt	
	per kg	kr
	0–100	15,19
	101–200	30,38
	over 200	60,75
2)	motoreffekt	
	per Kw	kr
	0–20	24,40
	21–40	48,82
	over 40	97,60
3)	slagvolum	
	per cm ³	kr
	0–500	0
	over 500	10,68
h) Avgiftsgruppe h (opphevet).		
i) Avgiftsgruppe i (opphevet).		
j) For busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen (avgiftsgruppe j), betales avgift av:		
1)	egenvekt, 40 pst. av avgiftsgruppe a	
2)	NO _x -utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a	

3)	CO ₂ -utslipp for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	per g/km	kr	
	0–87	0	
	88–118	324,56	
	119–155	363,71	
	over 155	953,07	
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:		
	per g/km	kr	
	f.o.m. 86 t.o.m. 50	332,55	
	under 50	391,25	
4)	slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
		bensindrevne	ikke bensindrevne
	per cm ³	kr	kr
	0–700	7,00	5,37
	701–1 250	28,14	22,96
	1 251–1 650	65,06	53,13
	over 1 650	66,80	54,65

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet, gjøres fradrag i den avgift som beregnes etter første ledd basert på motorvognens alder (bruksfradrag). Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av bruksfradrag.

Departementet kan gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Det skal betales vrakpantavgift for følgende kjøretøy og med følgende beløp:

	per enhet (kr)
Motorvogner i avgiftsgruppe a, b, c, g og j	2 400
Motorvogner i avgiftsgruppe f og mopeder	500
Campingvogner	3 000
Lastebiler som ikke er avgiftspliktig i avgiftsgruppe b	5 000

§ 4 Departementet kan gi forskrift om refusjon av engangsavgift og vrakpantavgift for kjøretøy som utføres til utlandet. Departementet kan gi forskrift om forholdsmessig betaling av engangsavgift for motorvogn som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom på bakgrunn av en tidsbestemt leie- eller leasingkontrakt.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift.

§ 5 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum, motoreffekt og elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Ved beregning av avgift basert på CO₂-utslipp benyttes de CO₂-verdier som fremgår av testsyklusen WLTP (Worldwide Harmonised Light Vehicles Test Procedure). Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av CO₂-verdier for motorvogner som er testet etter andre testsykluser enn WLTP.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for motorvogn som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x etter første ledd, settes utslippet til den verdi motorvognen maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

Departementet kan gi forskrift om beregning av avgift etter denne paragraf.

§ 6 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor,

og er utstyrt med batteripakke som kan lades fra ekstern strømkilde (ladbare hybridbiler), gjøres et forholdsmessig fradrag i vektavgiftsgrunnlaget basert på elektrisk kjørelengde. Ved fastsettelse av elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første ledd.

§ 7 Det gis fritak for engangsavgift på

- a) motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) lett pansrede motorvogner til offentlig bruk,
- e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranser,
- f) ambulanser,
- g) begravelseskjøretøy,
- h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke motorvogner hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor,
- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
 - 1. innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 6 eller § 9, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 - 2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- m) beltevogner til Forsvaret,

- n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til fremdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til fremdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler),
- p) amatørbygde kjøretøy,
- q) motorsykler og beltemotorsykler som skal benyttes i reindriftsnæringen, og som registreres på person eller virksomhet med rett til å eie rein i det samiske reinbeiteområdet, eller er gitt særskilt tillatelse til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet,
- r) motorvogner som er 20 år eller eldre.

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff, gjøres fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 8 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 10 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

B. Avgift på trafikksikringer

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for

- a) forsikringsavtaler om lovbestemt trafikkskyld (ansvarsforsikring) for innenlandsregistrerte motorvogner,
- b) gebyr for uforsikrede motorvogner eller motorvogner der ny eier ikke har tegnet egen forsikring, og som Trafikkforsikringsforeningen har mottatt.

Avgiften omfatter ikke forsikringsavtaler eller gebyr for motorvogn som er omfattet av Stortingets vedtak om vektårsavgift.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp (kr) per døgn:

Avgiftsgrupper	Trafikksforsikringsavtale som tegnes eller har hovedforfall, og gebyr som er mottatt		
	før 1. mars 2021	fra 1. mars 2021 t.o.m. februar 2022	fra 1. mars 2022 eller senere
<i>Avgiftsgruppe a</i>			
personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg	8,12	8,4	8,15
<i>Avgiftsgruppe b</i>			
dieseldrevne motorvogner i avgiftsgruppe a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter	9,47	9,8	9,57
<i>Avgiftsgruppe c</i>			
årsprøvekjennermerker for motorvogner	8,12	8,4	8,15
<i>Avgiftsgruppe d</i>			
motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge	5,65	5,85	5,93
<i>Avgiftsgruppe e</i>			
andre kjøretøy	1,31	1,36	1,38
<i>Avgiftsgruppe f</i>			
motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller	0	5,85	8,15

Avgiftsgruppe e omfatter følgende kjøretøy:

1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 6 eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogner som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer, inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
5. motorredskap,
6. beltekjøretøy,
7. trekkbiler som ikke omfattes av avgiftsgruppe a eller b,
8. mopeder,
9. traktorer,
10. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 3 Det gis fritak for avgift for forsikringsavtaler eller gebyr som gjelder:

- a) motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- e) motorvogner som er stjålet,
- f) tapte fordringer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Vektårsavgift

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen.

sen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg.
For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljø-
differensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999	423	423
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999	423	758
13 000–13 999	758	1 354
14 000–14 999	1 354	1 731
15 000 og over	1 731	3 383
<i>3 aksler</i>		
12 000–14 999	423	423
15 000–16 999	758	1 005
17 000–18 999	1 005	1 624
19 000–20 999	1 624	1 978
21 000–22 999	1 978	2 819
23 000 og over	2 819	4 148
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000–24 999	1 978	2 000
25 000–26 999	2 000	2 885
27 000–28 999	2 885	4 330
29 000 og over	4 330	6 221
<i>Kombinasjoner av kjøretøy–vogntog</i>		
<i>2 + 1 aksler</i>		
7 500–13 999	423	423
14 000–15 999	423	423
16 000–17 999	423	574
18 000–19 999	574	766
20 000–21 999	766	1 231
22 000–22 999	1 231	1 468
23 000–24 999	1 468	2 313
25 000–27 999	2 313	3 733
28 000 og over	3 733	6 239
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000–24 999	747	1 176
25 000–25 999	1 176	1 663
26 000–27 999	1 663	2 249
28 000–28 999	2 249	2 627
29 000–30 999	2 627	4 043
31 000–32 999	4 043	5 444
33 000 og over	5 444	8 045
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	4 418	5 985
38 000–40 000	5 985	7 982
over 40 000	7 982	10 689
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16 000–24 999	747	1 176

1. Vektgradert årsavgift*Motorkjøretøy*

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
25 000–25 999	1 176	1 663
26 000–27 999	1 663	2 249
28 000–28 999	2 249	2 627
29 000–30 999	2 627	4 043
31 000–32 999	4 043	5 444
33 000 og over	5 444	8 045
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000–37 999	3 954	5 327
38 000–40 000	5 327	7 205
over 40 000	7 205	10 452
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	2 432	2 853
38 000–40 000	2 853	4 051
over 40 000	4 051	6 200

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller strengere (kr)	0-utslipp (kr)
7 500–11 999	5 417	3 011	2 107	1 283	675	422	106	0
12 000–19 999	8 887	4 938	3 453	2 107	1 112	690	174	0
20 000 og over	15 802	9 052	6 420	3 859	2 037	1 266	318	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets total-

vekt ikke går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer,
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- motorredskaper,
- kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
- kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskriving av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som

ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

D. Omregistreringsavgift

I

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengere med følgende beløp:

		Registreringsår		
		2022 til 2019 (kr)	2018 til 2011 (kr)	2010 og eldre (kr)
a)	Mopeder, motorsykler og beltemotorsykler	575	575	575
b)	Personbiler			
	Egenvekt (typegodkjent):			
	1. t.o.m. 1 200 kg	4 378	2 880	1 729
	2. over 1 200 kg	6 681	4 034	1 729
c)	Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg	2 189	1 383	1 154
d)	Biltillhengere, herunder semitrailere og campingtillhengere, med egenvekt (typegodkjent) over 350 kg	575	575	575

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- a) ved ren navneendring,
- b) på ektefelle,
- c) mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- d) som er 30 år eller eldre,
- e) som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- f) som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- g) på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- h) som registreres på Den nordiske investeringsbank, og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- i) som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
- j) som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser,

k) ved omorganiseringer som gjennomføres med lovfestet selskapsrettslig kontinuitet, samt ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og omregistreringen av kjøretøy må ha funnet sted etter 1. januar 2016,

l) ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret,

m) som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd ny bokstav e skal lyde:

	Registreringsår		
	2022 til 2019 (kr)	2018 til 2011 (kr)	2010 og eldre (kr)
e) Kjøretøy som nevnt i b og c som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.	1 670	1 009	432

§ 2 første ledd bokstav l skal lyde:

- l) ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

§ 2 første ledd bokstav m oppheves.

Veibruksavgift på drivstoff

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a) bensin per liter
 1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,95,
 2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,99,
 3. annen bensin: kr 4,99.
- b) mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel) per liter
 1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,52,
 2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,58,
 3. annen mineralolje: kr 3,58,
- c) naturgass per Sm³: kr 2,76,
- d) LPG per kg: kr 5,05,
- e) bioetanol per liter: kr 2,02,
- f) biodiesel per liter: kr 3,09.

Andel biogass innblandet i naturgass og LPG inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregningen av avgiften etter første ledd bokstav c og d.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b og f.

Departementet kan bestemme at

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje,

- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a) i følgende motorvogner:

1. traktorer,
2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
3. motorredskaper,
4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

- b) til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a) utføres til utlandet,
 - b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
 - c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 - d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
 - e) kommer i retur til registrert virksomhets lager.
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a) brukes i fly, unntatt Forsvarets fly,
- b) brukes til teknisk og medisinsk formål,

- c) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- d) brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
- e) brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med to-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- f) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit). Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Det gis fritak for avgift på naturgass, LPG og bioetanol

- a) til bruk i følgende motorvogner:
 - 1. traktorer,
 - 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 - 3. motorredskaper,
 - 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 - 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på elektrisk kraft

I

§ 1 Fra 1. januar t.o.m. 31. mars og fra 1. april t.o.m. 31. desember 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med henholdsvis 8,91 og 15,41 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,546 øre per kWh for kraft til

- a) industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk

kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,

- b) bruk i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø,
- c) datasentre med uttak over 0,5 MW,
- d) skip i næring,
- e) produksjon eller omforming av energiprodukt. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.
Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som er produsert i

- a) energigjenvinningsanlegg og som leveres direkte til sluttbruker,
- b) aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA, og som leveres direkte til sluttbruker,
- c) nødstrømsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) mottrykksanlegg,
- e) solceller og som brukes direkte av produsenten selv.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Det gis fritak for avgift på kraft til

- a) husholdninger og offentlig forvaltning i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø,
- b) NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- c) Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
- d) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- e) veksthusnæringen,
- f) bruk i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
- g) fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd bokstav e og ny bokstav f skal lyde:

- e) solceller og som brukes direkte av produsenten selv,
- f) fornybare energikilder og som brukes på samme eien-
dom.

§ 3 første ledd ny bokstav h skal lyde:

- h) energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Grunnavgift på mineralolje mv.

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,76 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,23 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 - 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes til skip i utenriksfart,
- g) brukes i fartøy i næring i innenriks sjøfart,
- h) brukes til fiske og fangst i nære farvann,

- i) brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- j) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) brukes i sildemel- og fiskemelindustrien,
- m) brukes til fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. Avgift på smøreolje mv.

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 2,38 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i utenriksfart,
- g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,

- i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
- j) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- k) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- l) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

B. CO₂-avgift på mineralske produkter

I

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 2,05 per liter.
Mineralolje til
 - innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,61 per liter,
 - annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 1,96 per liter.
- b) bensin: kr 1,78 per liter,
- c) naturgass (generell sats): kr 1,52 per Sm³.
Naturgass til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimavotet: kr 0,066 per Sm³,
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0 per Sm³,
 - veksthusnæringen: kr 0,15 per Sm³.
- d) LPG (generell sats): kr 2,30 per kg.
LPG til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimavotet: kr 0 per kg.,
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0 per kg.,
 - veksthusnæringen: kr 0,23 per kg.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG, samt for mineralolje og bensin til innenriks kvotepliktig luftfart.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 - 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
- g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimavotet.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til

- a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) skip i utenriksfart,
- c) fiske og fangst i fjerne farvann,
- d) fly i utenriksfart.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a) til motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) til tekniske og medisinske formål,
- c) til motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- d) til fly i utenriksfart,
- e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG

- til
 - a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
 - b) skip i utenriksfart,
 - c) fly i utenriksfart,
 - d) fiske og fangst i fjerne farvann,
 - e) bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass og hydrogen i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd bokstav c og d skal lyde:

c) naturgass (generell sats): kr 1,52 per Sm³.

Naturgass til

- bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0,066 per Sm³,
- kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0,38 per Sm³,
- veksthusnæringen: kr 0,15 per Sm³.

d) LPG (generell sats): kr 2,30 per kg.

LPG til

- bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0 per kg.,
- kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0,58 per kg.,
- veksthusnæringen: kr 0,23 per kg.

§ 5 ny bokstav g skal lyde:

g) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser dersom bruken gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

C. Svovelavgift

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 14,20 øre per liter for hver påbegynt 0,1 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av

1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

2. Den nordiske investeringsbank,

- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i skip i utenriksfart,
- g) brukes i fly i utenriksfart,
- h) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- i) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 0,766 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) som den enkelte avgiftspliktige HFK- og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer.

Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt, og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,

3. til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på forbrenning av avfall

I

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved forbrenning av avfall med kr 192 per tonn CO₂.

Avgiften omfatter ikke utslipp ved forbrenning av avfall som ikke inneholder fossilt materiale.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved forbrenning av

- a) farlig avfall,
- b) avfall dersom CO₂ fanges og lagres.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endring:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Avgiften omfatter ikke utslipp ved forbrenning av avfall som

- a) gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven,

- b) ikke inneholder fossilt materiale.

Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER)

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenfunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER	kr per kg	
Pst.	TRI	PER
over 0,1 t.o.m. 1		0,78
over 1 t.o.m. 5	3,92	3,92
over 5 t.o.m. 10	7,84	7,84
over 10 t.o.m. 30	23,52	23,52
over 30 t.o.m. 60	47,03	47,03
over 60 t.o.m. 100	78,39	78,39

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- f) gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på utslipp av NO_x

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 23,79 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- a) fremdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- c) fakler på innretninger på norsk kontinentalsokkel og anlegg på land.

Ved beregningen av effekt etter bokstav a og b skal effekten av elektromotorer og elektrokjeler ikke tas med.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra

- a) fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
- b) fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- c) luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
- d) enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgift på plantevernmidler

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. § 21 betales miljøavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av plantevernmidler.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgifter knyttet til mineralvirksomhet

A. Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum

§ 1 Fra 1. januar 2022 kan det med hjemmel i lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster § 2 kreves avgift til statskassen ved tildeling av konsesjoner for slik utforskning mv.

Departementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

B. Årsavgift knyttet til mineraler

§ 1 Fra 1. januar 2022 kan det med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser § 56 kreves avgift til statskassen for undersøkelse og utvinning av landbaserte mineralforekomster.

Departementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgift på produksjon av fisk

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 0,405 per kg produsert laks, ørret og regnbueørret.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på produksjon av fisk som leveres

- a) til diplomater,
- b) til NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- c) til Den nordiske investeringsbank,
- d) vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på villtlevende marine ressurser

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved førstehåndsomsetning av villtlevende marine ressurser høstet av norskregistrert fartøy. Avgift skal betales med 0,42 pst. av avgiftsgrunnlaget. Avgiftsgrunnlaget er brutto salgsbeløp minus den avgift som skal betales til fiskesalgslaget etter fiskesalgslova.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på villtlevende marine ressurser som leveres

- a) til diplomater,
- b) til NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

- c) til Den nordiske investeringsbank,
- d) vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på landbasert vindkraft

§ 1 Fra den tid departementet bestemmer, skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 1 øre per kWh produsert elektrisk kraft fra landbaserte vindkraftverk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 3 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på sukker mv.

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sukker mv. med kr 8,60 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

- a) fra produsents og importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 - 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,

- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av

- 1. diplomater,
- 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) brukes til ervervsmessig fremstilling av varer,
- f) brukes til birøkt,
- g) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på drikkevareemballasje

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeinheit:

- a) glass og metall: kr 6,28,
- b) plast: kr 3,80,
- c) kartong og papp: kr 1,55.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,29 per emballasjeeinheit.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer, er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a) fra registrert virksomhets og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) har rominnhold på minst fire liter,
- f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veddedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Flypassasjeravgift

I

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med følgende beløp per passasjer:

- a) flyginger med sluttdestinasjon i Europa: kr 80
- b) andre flyginger: kr 214

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften, herunder hvilke land og områder som omfattes av de ulike satsene, og at enkelte områder skal omfattes av en annen sats enn det som følger av første ledd.

§ 2 Det gis fritak for avgift på flyging av

- a) luftbefordrerens ansatte på tjenestereise,
- b) barn under to år,

- c) transitt- og transferpassasjerer,
- d) NATOs styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endringer:

§ 2 nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 2 annet ledd skal lyde:

Det gis fritak for avgift på flyging med lav- og nullutslippsfly.

Dokumentavgift

I

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomte. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,

- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,
- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberettigede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse personers ektefeller, samt disses felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av det år overføringen skjer,
- j) overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag,
- k) overføring av hjemmel til fast eiendom ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven § 11-2 til § 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og tinglysingen av hjemmelen til fast eiendom må ha funnet sted etter 1. januar 2016.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid, betales avgift bare av salgsverdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

II

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd ny bokstav l skal lyde:

- l) overføring av hjemmel til fast eiendom fra kommunal stiftelse til kommune.

Frekvens- og nummeravgift

§ 1 Fra 1. januar 2022 skal det i henhold til lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon § 12-2 betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av

system for mobilkommunikasjon (frekvensavgift) med følgende beløp per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde:

– 450 MHz-båndet	kr 1 391 000
– 700 MHz-båndet	kr 1 586 000
– 800 MHz-båndet	kr 1 586 000
– 900 MHz-båndet	kr 1 586 000
– 1800 MHz-båndet	kr 1 586 000
– 2,1 GHz-båndet	kr 1 467 000

§ 2 For 2022 skal det i henhold til lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon § 12-2 betales avgift til statskassen for tillatelse til bruk av femsifrede nummer (nummeravgift) med følgende beløp per nummer:

Kategori A	kr 156 020
Kategori B	kr 111 160
Kategori C	kr 85 510
Kategori D	kr 59 870
Kategori E	kr 27 820
Kategori F	kr 3 460

X

Stortingsvedtak om toll for 2022

§ 1 Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2022 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2021 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2022, men slik at toll på fjørfe under posisjonene 01.05.1209, 01.05.1300, 01.05.1400 og 01.05.1500 skal være 327 pst.

§ 2 Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale, og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkomende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

Departementet gis fullmakt til å videreføre gitte kvoter og satser omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP).

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale fremforhandlet med annen stat.

§ 3 Nedsettelse av ordinære tollsatser

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven § 9-1 til § 9-5.

§ 4 Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som fremgår av tolloven § 10-1 til § 10-7.

§ 5 Nye eller endrede tariffoppdelinger

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger, dersom endringene verken har nevneverdig betydning for statens inntekter eller har næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser.

Presidenten: Bak innstillingen står regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti.

Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 53 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.44.52)

Votering i sak nr. 5, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll mv. 2022 – lovsaker (Innst. 4 L (2021–2022), jf. Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt fem forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Kristoffer Robin Haug på vegne av Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 4 og 5, fra Roy Steffensen på vegne av Fremskrittspartiet

Presidenten vil – for å redusere antall voteringer – foreslå en omforent voteringsorden. De ulike partienes primærstandpunkt går klart fram av merknadene i innstillingen, og det vises til Innst. 2 S for 2021–2022 og Innst. 3 S for 2021–2022.

Det vil i praksis bety at når Stortinget har votert over mindretallsforslagene, vil ingen av partiene stemme imot innstillingens tilråding.

Presidenten vil understreke den selvfølgeligelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot et parti ved en senere anledning.

Ingen innvendinger er kommet mot dette forslaget – og det vil bli gått fram slik.

Det voteres over forslagene nr. 1–3, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre lov om Statens pensjonsfond for å muliggjøre å bevilge 1 pst. av BNI og utgiftsføre dette direkte fra SPU til tiltak i utviklingsland uten å gå via det norske statsbudsjettet.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om endring av Statens pensjonsfond-loven § 4 for å muliggjøre at en ny avgift ilagt oljesektoren faktisk kan brukes direkte til omstilling av norsk økonomi.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om å opprette et SPU II hvor skatteinntekter utover ordinære skatteinntekter fra oljenæringen, samt avgifter ilagt oljenæringen, føres til SPU II fremfor dagens SPU. Fondets mandat skal være å gjennomføre klimainvesteringer i utviklingsland.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 98 mot 3 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.46.56)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 4 og 5, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen raskt gjeninnføre den tidligere ordningen med utsatt innbetaling av skatt- og avgift grunnet inntektsbortfall som følge av koronasituasjonen.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest mulig utvide tilbakebetalingsperioden fra 12 til 36 måneder etter den midlertidige ordningen med betalingsutsettelse på grunn av koronasituasjonen.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.47.19)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v e r :

A.

L o v

om endringer i folketrygdloven

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 22-19 annet ledd oppheves.

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 64 650 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 64 650 kroner.

III

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-4 a annet og tredje punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for ytelser til personer som har rett til helsetjenester i et annet EØS-land *eller Storbritannia*, når Norge er kompetent stat etter EØS-avtalens trygde-regler. *Det skal også svares avgifter for ytelser til personer som i henhold til brexit-loven § 2 første ledd bokstav c, enten er omfattet av norsk trygdelovgivning, eller har rett til helsetjenester når Norge er kompetent stat.*

§ 23-4 a nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

IV

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-2 femte ledd annet punktum skal lyde:

Det skal heller ikke betales arbeidsgiveravgift av introduksjonsstønad etter *integreringsloven kapittel 5* eller

kvalifiseringsstønad etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav d skal lyde:

d) introduksjonsstønad beregnet etter *integreringsloven kapittel 5*.

V

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2022.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Endringene under IV trer i kraft straks.

B.

L o v

om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-10 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Prosentandelen skal likevel være 50 for den delen av den beregnede eller dokumenterte omsetningsverdien som overstiger 10 000 000 kroner.

§ 4-10 tredje ledd skal lyde:

(3) Verdien av sekundærbolig settes til 95 prosent av en beregnet omsetningsverdi. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til 95 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-10 syvende ledd skal lyde:

(7) Verdien av næringsseiendom settes til 75 prosent av eiendommens beregnede utleieverdi. Verdsetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensier-te kvadratmetersatser. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til 75 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-12 første til tredje og femte til sjette ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 75 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 75 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formu-esverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 75 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes

etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(5) Egenkapitalbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 75 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjeandel i verdipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes til 75 prosent av aksjeandelens verdi.

§ 4-17 annet ledd skal lyde:

(2) Driftsmidler, unntatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 tredje og syvende ledd, verdsettes til 75 prosent av skattemessig formuesverdi.

§ 4-40 tredje punktum skal lyde:

Verdien av deltakerens selskapsandel settes til 75 prosent av andelen av nettoformuen beregnet etter denne paragraf.

Ny § 4-54 skal lyde:

§ 4-54 *Akvakultur- og fiskeritillatelser*

Akvakultur- og fiskeritillatelser som er skattepliktig etter §§ 4-1 flg., regnes med til den skattepliktige formuen uten hensyn til når tillatelsen ble ervervet.

§ 5-14 skal lyde:

§ 5-14 Særlig om *opsjoner og aksjer ervervet ved opsjoner i arbeidsforhold*

(1) For fordel ved opsjon mv. i arbeidsforhold gjelder:

- a. Fordel ved innløsning eller salg av rett til erverv av eller salg av aksje eller egenkapitalbevis i arbeidsforhold, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter § 5-10. Som slik rett anses både rett til erverv av eksisterende aksje eller egenkapitalbevis og rett til å tegne aksje eller egenkapitalbevis ved en senere emisjon. Dette gjelder også dersom retten er knyttet til fordring eller verdipapir. Fordelen fastsettes slik:
 1. Ved innløsning av rett til erverv av aksje eller egenkapitalbevis settes fordelene til differansen mellom aksjens eller egenkapitalbevisets omsetningsverdi og innløsningsprisen, fratrasket skattyters kostpris for retten. Ved innløsning av rett til salg av aksje eller egenkapitalbevis settes fordelene til differansen mellom innløsningsprisen og aksjens eller egenkapitalbevisets omsetningsverdi, fratrasket kostprisen.
 2. Ved salg av retten settes fordelene til differansen mellom salgssum og kostpris. Overføring av slik rett til nærstående regnes ikke som salg etter denne bokstav. Som nærstående regnes i alle til-

felle personer som skattyteren er i slekt eller svogerskap med i opp- eller nedstigende linje, samt første og andre sidelinje. Innløsning fra den nærstående til annen ikke nærstående regnes som innløsning eller salg fra skattyteren.

b. Departementet gir forskrift om tidfesting av og beregning av det enkelte års skattepliktige inntekt etter bokstav a.

c. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av skattlegging etter dette ledd.

(2) *Fordel ved opsjon i arbeidsforhold i selskap i oppstarts- og vekstfasen, samt erverv av aksjer ved innløsning av slik opsjon, anses ikke som fordel vunnet ved arbeid. Inngangsverdi på aksjer som erverves ved innløsning av slike opsjoner, settes til summen av det skattyter har betalt for opsjonen og aksjen, tillagt eventuelle kostnader skattyter har hatt i forbindelse med anskaffelsen av opsjonen og aksjen. Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av dette ledd, herunder om nærmere vilkår knyttet til selskapet, den ansatte og opsjonen.*

§ 5-22 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Skattepliktig inntekt etter denne bestemmelsen skal oppjusteres med 1,6.

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 5 800 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 5 800 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt bare for en del av året.

§ 6-32 første ledd bokstav b skal lyde:

b. Minstefradrag i pensjonsinntekt, jf. § 6-31 første ledd bokstav b, gis med 40 prosent av summen av slik inntekt.

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag er begrenset til den del av beløpet som overstiger 14 000 kroner, og gis ikke for beløp som overstiger 97 000 kroner i året.

§ 6-47 første ledd bokstav d annet punktum skal lyde:

Samlet fradrag etter bokstav c og d kan ikke overstige 15 000 kroner per år.

§ 6-50 femte ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 25 000 kroner årlig.

§ 6-60 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 prosent av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 154 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

(1) Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 prosent av inntekten ombord, begrenset til 83 000 kroner.

§ 7-3 tredje ledd bokstav a skal lyde:

- a. minst 85 prosent av leieinntektene og dekning av felleskostnader kommer fra
- andelshavere eller aksjonærer, eller
 - elever og studenter som er tildelt bolig gjennom elev- eller studentsamskipnad, eller
 - leietaker i boligselskap opprettet som ledd i organisert fornyelse av tettbygd strøk.

§ 7-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) *Med andelshaver eller aksjonær etter tredje ledd bokstav a forstås*

- *personlig andelshaver eller aksjonær,*
- *juridisk person som eier andel etter burettslagslova § 4-2 første og annet ledd og § 4-3,*
- *boligbyggelag og annen yrkesutøver som nevnt i burettslagslova § 2-12, som skal stå for erverv eller oppføring av boliger for boligselskapet og som leier ut boenheter til personer som innenfor en bestemt tidsperiode gis rett til å kjøpe andelen (leie til eie). Departementet kan gi nærmere bestemmelser i forskrift, herunder om innholdet av kjøpsretten og hvor stor andel av leieinntektene som kan komme fra yrkesutøver som beskrevet i første punktum.*

§ 7-3 nåværende fjerde og femte ledd blir femte og nytt sjette ledd.

§ 8-1 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 93 000 kroner per driftsenhet per år.

§ 8-1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For inntekt over 93 000 kroner gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av inntekten opp til samlet fradrag på 195 000 kroner.

§ 8-1 sjette ledd første og annet punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive næringsinntekt fra reindrift, gis produsenten et inntektsfradrag på inntil 93 000 kroner per år. For inntekt over 93 000 kroner, gis

i tillegg et fradrag på 38 prosent av den overskytende inntekten opp til et samlet fradrag på 195 000 kroner.

§ 8-1 åttende ledd skal lyde:

(8) Fradrag etter § 8-1 femte, sjette eller syvende ledd kan til sammen ikke overskride 195 000 kroner.

§ 10-11 første ledd annet punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal skattepliktig utbytte etter fradrag for skjerming etter § 10-12, oppjusteres med 1,6.

§ 10-21 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Skattepliktig uttak etter fradrag for skjerming etter femte ledd, skal oppjusteres med 1,6.

§ 10-21 åttende ledd tredje punktum skal lyde:

Tapet skal oppjusteres med 1,6 og kan føres til fradrag i kontohavers inntekt.

§ 10-31 første ledd fjerde punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal skattepliktig gevinst etter fradrag for ubenyttet skjerming, oppjusteres med 1,6.

§ 10-31 annet ledd annet punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal tapet oppjusteres med 1,6.

§ 10-42 tredje ledd bokstav b skal lyde:

b. Nettoverdien av bokstav a oppjusteres med 1,6.

§ 10-44 første ledd tredje punktum skal lyde:

For personlig deltaker skal gevinst og tap etter fradrag for ubenyttet skjerming oppjusteres med 1,6.

§ 15-5 annet ledd skal lyde:

(2) Fradraget gis ved skatteberegningen med 20 000 kroner, men får ikke virkning ved beregning av trygdeavgift og trinnsatt.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

Ny § 4-55 skal lyde:

§ 4-55 *Erstatningsbeløp for tap av primærbolig*

Erstatningsbeløp for tap av primærbolig etter brann eller naturskade verdsettes til samme prosentandel av omsetningsverdien som gjelder for primærboliger. Slik verdsettelse gjelder bare det inntektsåret erstatningen utbetales.

§ 6-41 åttende ledd bokstav b nr. 2 skal lyde:

2. Konsernregnskapet er utarbeidet etter NGAAP, IFRS, IFRS for SME, GAAP i et EØS-land, UK GAAP, US GAAP eller japansk GAAP.

Ny § 10-5 skal lyde:

§ 10-5 Konsernbidrag til utenlandsk datterselskap

(1) Et morselskap kan kreve fradrag for konsernbidrag til utenlandsk datterselskap når morselskapet dokumenterer at vilkårene i denne paragrafen er oppfylt, og konsernbidraget i tillegg oppfyller vilkårene for fradrag i § 10-2.

(2) Datterselskapet må

- a. tilsvare selskap mv. som omfattes av § 10-1 første ledd, og
- b. være hjemmehørende, reelt etablert og ha drevet reell økonomisk aktivitet i en annen EØS-stat.

(3) Morselskapet må ved utgangen av inntektsåret konsernbidraget ytes for, eie mer enn ni tideler av aksjene i datterselskapet og ha en tilsvarende del av stemmene som kan avgis på generalforsamlingen. Fradrag for konsernbidrag gis ikke dersom morselskapet eier datterselskapet gjennom selskap som er hjemmehørende i en annen utenlandsk stat enn datterselskapet.

(4) Konsernbidraget må dekke et endelig underskudd hos datterselskapet. Et underskudd anses endelig når følgende vilkår er oppfylt:

- a. Det er ikke, har ikke vært, og kan ikke bli mulig for datterselskapet eller noen annen å få fradrag for underskuddet i den staten datterselskapet er hjemmehørende.
- b. Grunnen til at underskuddet ikke kan fradras av datterselskapet, er en annen enn at det mangler en rettslig mulighet til dette, eller at muligheten til å fradra underskuddet er tidsmessig begrenset.
- c. Virksomheten i datterselskapet er opphørt, og det er satt i gang en prosess for å likvidere datterselskapet umiddelbart etter utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for.
- d. Datterselskapet er likvidert innen utgangen av året etter det inntektsåret konsernbidraget ytes for.

Vurderingen i bokstav a og b skal gjøres på grunnlag av situasjonen ved utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Muligheten til å utnytte underskuddet skal vurderes fra det tidspunktet underskuddet oppstod.

(5) Fradraget kan ikke overstige det laveste beløpet av underskuddet beregnet etter henholdsvis norske skatteregler og skattereglene i datterselskapets hjemstat. Beregningen skal gjøres på grunnlag av situasjonen ved utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Underskudd oppstått etter dette tidspunktet, regnes ikke med. Ved beregningen skal det ses bort fra underskudd, herunder latent tap, som er oppstått før eiervilkårene i tredje ledd ble oppfylt.

(6) Det endelige underskuddet reduseres når det i løpet av de siste fem inntektsårene medregnet det inntektsåret konsernbidraget ytes for, har skjedd følgende

overføringer mellom datterselskapet og selskap mv. som det er i interessefellesskap med:

- a. Datterselskapet har overført eiendel eller forpliktelse med latent gevinst, og den latente gevinsten er ikke skattlagt hos datterselskapet. Det endelige underskuddet reduseres da med et beløp tilsvarende den latente gevinsten på overføringstidspunktet.
- b. Datterselskapet har blitt tilført eiendel eller forpliktelse med latent tap, og det latente tapet er fradratt hos datterselskapet innen utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Det endelige underskuddet reduseres da med et beløp tilsvarende det latente tapet på overføringstidspunktet.
- c. Datterselskapet har overført eiendel eller forpliktelse og fått fradrag i forbindelse med overføringen innen utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Det endelige underskuddet reduseres da med et beløp tilsvarende det fradragsførte beløpet.

(7) Fradraget gis med virkning for det inntektsåret konsernbidraget ytes for.

(8) Oppstår det netto skattepliktig inntekt i datterselskapet etter utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for, skal denne inntektsføres hos morselskapet i det inntektsåret inntekten oppstod. Tilsvarende inntektsføring skal skje dersom det etter utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for er foretatt overføring som nevnt i sjette ledd. Ved beregningen av netto skattepliktig inntekt etter første punktum skal det ses bort fra det mottatte konsernbidraget. Inntektsføringen etter dette leddet skal ikke overstige fradraget for konsernbidrag.

(9) Retten til fradrag faller bort dersom datterselskapet ikke er likvidert innen utgangen av året etter det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Dette gjelder likevel ikke dersom offentligrettslig regulering eller andre tvungne hensyn tilsier at likvidasjonen tar lengre tid, og likvidasjonen gjennomføres uten unødige opphold. Bortfall etter dette leddet skjer ved endring av skattefastsettingen for det inntektsåret morselskapet fikk fradrag for konsernbidraget.

(10) Dersom det gjennomføres en endelig endring av datterselskapets skattefastsetting i hjemstaten som medfører at hele eller deler av underskuddet ikke kan anses som endelig, skal fradraget for konsernbidrag reduseres tilsvarende.

§ 16-70 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det gis ikke fradrag for et større beløp enn skattyterens forholdsmessige andel av den skatten som Norge i henhold til skatteavtale mellom Norge og selskapets hjemstat har rett til å ilegge.

§ 18-3 tredje ledd ny bokstav c skal lyde:

- c. *I beregningsgrunnlaget for grunnrenteinntekt skal en særlig beregnet selskapsskatt for den delen av virksomheten som er grunnrenteskattepliktig, føres til fradrag. Ved beregningen medtas de samme inntekts- og kostnadsstørrelsene som brukes ved fastsettelse av grunnrenteskatten. Kostnader til driftsmidler knyttet til kraftproduksjon som utgiftsføres umiddelbart etter bokstav a nr. 5 første punktum, skal likevel avskrives etter skattelovens alminnelige regler, og fradras i grunnlaget for beregnet selskapsskatt. Beregnet underskudd etter denne bokstav fremføres til fradrag i beregnet selskapsskatt for senere inntektsår uten rente.*

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 5-14 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fordel inntil 1 million kroner ved innløsning av rett til erverv av aksjer i arbeidsforhold i små oppstartsselskap skattlegges først ved realisasjon av de aksjene som ble ervervet ved innløsning av denne del av opsjonen. *Innløsningskursen kan ikke være lavere enn markedsverdien på aksjen ved tildelingstidspunktet, og en enkelt ansatt kan ikke tildeles opsjoner der samlet markedsverdi på de underliggende aksjene overstiger 3 millioner kroner på tildelingstidspunktet. For opsjoner tildelt før 12. oktober 2021 settes markedsverdien av underliggende aksjer lik innløsningskursen.*

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 5-42 bokstav a skal lyde:

- a. stønad, omsorgspenger og annen utbetaling fra omsorgs- og trygdeinnretning, herunder arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, uføreytelser fra andre ordninger og overgangsstønad etter folketrygdloven §§ 15-5, 16-7 og 17-6.

§ 5-42 bokstav d skal lyde:

- d. introduksjonsstønad beregnet etter *integreringsloven kapittel 5* og kvalifiseringsstønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

§ 6-32 første ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel

12 og uføreytelser fra andre ordninger samt minstefradrag i overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-5.

§ 6-41 femte ledd første punktum skal lyde:

Med selskap mv. i konsern menes i denne paragraf selskap mv. som regnskapsåret før inntektsåret er konsolidert linje for linje i utgående balanse i et konsernregnskap som er utarbeidet etter *regnskapsspråk* nevnt i åttende ledd b. nr. 2, eller som regnskapsåret før inntektsåret kunne ha vært konsolidert linje for linje i utgående balanse i et konsernregnskap dersom International Financial Reporting Standards (IFRS) hadde vært anvendt.

§ 6-41 åttende ledd bokstav a nr. 2 skal lyde:

2. forholdstallet mellom egenkapital og balansesum (egenkapitalandelen) i konsolidert *balanseoppstilling* for den norske delen av konsernet svarer til eller er høyere enn tilsvarende forholdstall i konsernregnskapet.

§ 6-41 åttende ledd bokstav c skal lyde:

- c. Ved anvendelse av bestemmelsene i dette ledd må selskapsregnskapet, eller *den konsoliderte balanseoppstillingen* for den norske delen av konsernet, være utarbeidet etter de samme *regnskapsprinsippene* som konsernregnskapet. Er det anvendt ulike prinsipper mv., må selskapsregnskapet, eller *den konsoliderte balanseoppstillingen* for den norske delen av konsernet, omarbeides i samsvar med de *regnskapsprinsippene* som konsernregnskapet er utarbeidet etter. For begrenset skattepliktig skal regnskapet for den norske virksomheten anses som selskapsregnskap.

§ 6-41 åttende ledd bokstav e skal lyde:

- e. For beregningen av egenkapitalandelen i den norske delen av konsernet, jf. a nr. 2, skal det utarbeides *en konsolidert balanseoppstilling* for den norske delen av konsernet for året før inntektsåret etter samme *regnskapsprinsipper* som konsernregnskapet som benyttes som grunnlag for beregning av konsernets egenkapitalandel. *Den konsoliderte balanseoppstillingen* for den norske delen av konsernet skal utarbeides som om konsernet bare består av den norske delen. I *den konsoliderte balanseoppstillingen* skal det gjøres tilsvarende justeringer for den norske delen av konsernet som i selskapsregnskapet etter d.

§ 6-46 første ledd bokstav f skal lyde:

- f. kostnad i henhold til lov om foretakspensjon §§ 2-12 fjerde ledd, 15-5 syvende ledd og 15-6 *femte* ledd.

§ 6-52 skal lyde:

Det gis fradrag for leie-, bruks- og forpaktningsavgift, og for pensjon, føderåd eller annen regelmessig ytelse som avtales i forbindelse med overdragelse av fast eiendom eller andre formuesobjekter.

§ 12-2 bokstav c skal lyde:

- c. arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 og overgangsstønad etter folketrygdloven §§ 15-5, 16-7 og 17-6.

§ 12-2 bokstav h skal lyde:

- h. introduksjonsstønad beregnet etter integreringsloven kapittel 5 og kvalifiseringsstønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

§ 16-1 første ledd bokstav b skal lyde:

- b. mottar avtalefestet pensjon (AFP) etter lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse eller andre tilsvarende avtaler eller lovfestede ordninger,

V

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

Følgende overgangsregler gjelder for endringene av

§ 5-14 annet ledd:

Tildelte opsjoner som oppfyller vilkårene i skatteloven § 5-14 fjerde ledd med tilhørende forskrift, slik bestemmelsene lød fra 1. januar 2018 til 31. desember 2021 og aksjer ervervet ved slike opsjoner, skattlegges etter følgende overgangsregler: Disse opsjonene, de underliggende aksjene og allerede ervervede aksjer skattlegges etter skatteloven § 5-14 annet ledd med tilhørende forskrift slik bestemmelsene lyder etter 31. desember 2021. For aksjer ervervet ved opsjoner tildelt etter skatteloven § 5-14 fjerde ledd med tilhørende forskrift, slik bestemmelsene lød fra 1. januar 2018 til og med 31. desember 2021, som har vært gjenstand for lønnsbeskatning, reverseres ikke lønnsbeskatningen. Opplysninger om opsjoner innløst i 2021 skal gis innen 1. februar i året etter innløsningstidspunktet.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Følgende overgangsregel gjelder for endringen av § 18-3 tredje ledd:

Gjenstående fremførbart negativt grunnlag for grunnrenteskatt fra inntektsår forut for 2007 ved utgangen av inntektsåret 2020 justeres med faktoren 0,78.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med 12. oktober 2021.

Endringene under IV trer i kraft straks.

C.

L o v

om endring i bidragsinnkrevsloven

I

I lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv. gjøres følgende endring:

Ny § 22b skal lyde:

§ 22b *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) *Innkrevingssentralen kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for Innkrevingssentralens arbeid, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Innkrevingssentralen kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.*

(2) *Innkrevingssentralen kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.*

(3) *Innkrevingssentralen kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.*

(4) *Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.*

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

D.

L o v

om endringer i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 3-5 skal lyde:

§ 3-5 *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) *Innkrevingsmyndighetene kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Innkrevingsmyndighetene kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.*

(2) *Innkrevingsmyndighetene kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.*

(3) *Innkrevingsmyndighetene kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.*

(4) *Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.*

Nåværende § 3-5 blir ny § 3-6.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

E.

L o v

om endringer i tolloven

I

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel gjøres følgende endringer:

§ 1-5 annet ledd skal lyde:

(2) *Departementet kan tildele myndighet etter loven til studenter som er i praksis hos tollmyndighetene.*

§ 1-5 nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

II

Loven trer i kraft straks.

F.

L o v

om endring i a-opplysningsloven

I

I lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. gjøres følgende endring:

§ 4 fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi regler om fristen for å levere opplysninger, herunder at det kan gjøres unntak fra fristen i første og tredje ledd.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2022.

G.

L o v

om endringer i SI-loven

I

I lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingssentral gjøres følgende endringer:

§ 6 a skal lyde:

§ 6 a *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) *Statens innkrevingssentral kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Statens innkrevingssentral kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.*

(2) *Statens innkrevingssentral kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.*

(3) *Statens innkrevingssentral kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.*

(4) *Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger*

ger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.

Nåværende § 6 a blir ny § 6 b.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

H.

L o v

om endringer i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 7-6 annet ledd oppheves.

§ 7-6 nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 7-9 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Skattemyndighetene skal, uten hinder av taushetsplikt hos Fiskeridirektoratet, ha tilgang til opplysninger fra Fiskeridirektoratet som er nødvendige for fastsetting av særavgift.

§ 7-10 første ledd bokstav h skal lyde:

h) oppstartsselskaper om tildelte og innlåste opsjoner til ansatte etter ordningen i skatteloven § 5-14 fjerde ledd.

§ 7-12 tredje ledd første punktum skal lyde:

Skattepliktig skal ha kopi av opplysninger som nevnt i dette kapitlet, med unntak av opplysninger gitt etter § 7-9 fjerde ledd.

§ 8-4 nytt sjette ledd skal lyde:

(6) Skattemyndighetene kan utstede skattemeldinger med forhåndsutfylt informasjon som har betydning for fastsetting av skattegrunnlaget etter kapittel 9.

§ 15-1 første og annet ledd skal lyde:

(1) Den som har klageadgang over en avgjørelse skattemyndighetene har truffet etter denne loven, kan reise søksmål om prøving av avgjørelsen. Det kan også reises søksmål om prøving av avgjørelsen i klagesaken.

(2) *Twisteloven § 1-3 gjelder ikke.*

§ 15-4 første og annet ledd skal lyde:

(1) *Søksmål må reises innen seks måneder etter at avgjørelsen ble sendt den skattepliktige.* Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14.

(2) *Ved avvisning av klage der avvisningsspørsmålet behandles etter § 13-4 tredje ledd første punktum, løper søksmålsfristen for det påklagde vedtaket fra avvisningsvedtaket ble sendt den skattepliktige, med mindre søksmålsfristen allerede var utløpt da klagen ble sendt.*

§ 15-4 nåværende annet ledd blir tredje ledd.

II

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 5-11 skal lyde:

§ 5-11 *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) Skattemyndighetene kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid med fastsetting av skatt, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Skattemyndighetene kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.

(2) Skattemyndighetene kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

(3) Skattemyndighetene kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.

(4) Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.

Nåværende § 5-11 blir ny § 5-12.

III

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2022.

Endringene under II trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

I.

L o v

om endringer i folkeregisterloven

I

I lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering gjøres følgende endringer:

§ 9-4 skal lyde:

§ 9-4 *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) Folkeregistermyndigheten kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid, herunder til ID-forvaltning, kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Folkeregistermyndigheten kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.

(2) Folkeregistermyndighetene kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

(3) Folkeregistermyndigheten kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.

(4) Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.

Nåværende § 9-4 blir ny § 9-5.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

J.

L o v

om endring i lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven

I

I lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven skal romertall II lyde:

Loven trer i kraft 1. januar 2021. Loven gjelder bare for alternativ behandling i form av *akupunktur som omsettes eller formidles fra og med 1. januar 2022, og osteopati og naprapati som omsettes eller formidles fra og med 1. juli 2022. For osteopati og naprapati må det fra det tidspunktet osteopater og naprapater blir omfattet av helsepersonelloven § 48 første ledd, søkes om autorisasjon innen to måneder. For andre enn den som søker om autorisasjon, gjelder loven fra to måneder etter det tidspunkt osteopater og naprapater omfattes av helsepersonelloven § 48 første ledd.*

II

Loven trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig bifalt

Presidenten: Lovvedtakene vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 6, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/2088 og forordning (EU) 2020/852 (Innst. 50 S (2021–2022), jf. Prop. 208 LS (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/2088 og forordning (EU) 2020/852.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 83 mot 18 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.48.22)

Votering i sak nr. 7, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer (Innst. 49 L (2021–2022), jf. Prop. 208 LS (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Kari Elisabeth Kaski satt fram to forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at offentlige innkjøp i så stor grad som mulig er grønne i henhold til EUs taksonomi.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan man kan bruke eierskapsutøvelsen til å øke statlig eide selskapers andel av grønne aktiviteter etter EUs taksonomi.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 90 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.49.01)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer

§ 1 Anvendelsesområde

Loven gjelder for:

1. Finansmarkedsdeltagere og finansrådgivere nevnt i offentliggjøringsforordningen artikkel 2(1) og 2(11).
2. Foretak nevnt i taksonomiforordningen artikkel 8 nr. 1.

§ 2 Offentliggjøringsforordningen

EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) 2019/2088 om offentliggjøring av bærekraftsrelaterte opplysninger i sektoren for finansielle tjenester (offentliggjøringsforordningen) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Når det i loven her vises til offentliggjøringsforordningen, menes forordningen slik den til enhver tid er gjennomført og endret etter første ledd eller fjerde ledd.

Offentliggjøringsforordningen skal også gjelde for forsikringsformidlere og verdipapirforetak, jf. offentliggjøringsforordningen artikkel 17 nr. 2.

Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført etter første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 3 Taksonomiforordningen

EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) 2020/852 som etablerer rammeverket for et klassifiseringssystem for ulike bærekraftige aktiviteter (taksonomiforordningen), gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Når det i loven her vises til taksonomiforordningen, menes forordningen slik den til enhver tid er gjennomført og endret etter første eller tredje ledd.

Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført etter første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 4 Tilsyn

Finanstilsynet fører tilsyn med overholdelse av bestemmelsene i denne loven og i forskrift gitt med hjemmel i denne loven etter reglene i finanstilsynsloven.

§ 5 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 6 Endringer i annen lov

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. gjøres følgende endringer:

§ 3-3 c tiende ledd skal lyde:

Foretak som nevnt i direktiv (EU) 2013/34 artikkel 19a og 29a, skal i tillegg gi informasjon som beskrevet i artikkel 8 i taksonomiforordningen, jf. lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer § 3.

Nåværende tiende ledd blir nytt ellefte ledd.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 82 mot 18 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.49.32)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Presidenten antar at Fremskrittspartiet og Rødt også her vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 83 mot 18 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.49.57)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 8, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter) (Innst. 51 L (2021–2022), jf. Prop. 223 L (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Heidi Nordby Lunde på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti
 - forslag nr. 2, fra Heidi Nordby Lunde på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- Det votes over forslag nr. 2, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere nærmere om regelverket for kommunal tjenstepensjon favoriserer kunder som flytter midler, og eventuelt fremme forslag for Stortinget som retter opp dette, uten å overføre avkastningsrisiko fra selskapene til de kommunale kundene.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 64 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.50.57)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere midlertidige økonomiske tiltak i forbindelse med innføringen av pensjon fra første krone, for å kompensere arbeidsgiversiden for økte kostnader til pensjonsopptjening for å hindre brems i arbeidsmarkedet, og eventuelt fremme forslag om dette før lovreglene trer i kraft.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble med 60 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.51.18)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter)

I

I lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon gjøres følgende endringer:

§ 2-12 åttende ledd skal lyde:

(8) Bestemmelsen i annet ledd gjelder likevel ikke pensjonsordning for arbeidstakere som omfattes av foretakspensjonsloven § 3-9 annet ledd.

§ 3-2 annet ledd annet punktum skal lyde:

Bestemmelsen i § 3-5 gjelder tilsvarende.

§ 3-3 første ledd skal lyde:

(1) Pensjonsordningen skal omfatte alle arbeidstakere i foretaket som har fylt 13 år, med mindre annet er fastsatt i loven her eller i forskrifter fastsatt av Kongen.

§ 3-4 første ledd skal lyde:

(1) En arbeidstaker som ansettes av foretaket og som fyller *de øvrige* vilkårene for medlemskap i pensjonsordningen, opptas som medlem *når arbeidstakeren har mottatt samlet lønn fra foretaket med et beløp som tilsvarer rapporteringspliktig lønn i a-meldingen, med mindre annet følger av forskrift fastsatt av departementet. I regelverket for pensjonsordningen kan det fastsettes lavere eller ingen minstekrav til lønn for opptak i pensjonsordningen. Dersom pensjonsordningen ikke har minstekrav til lønn, skal arbeidstakeren opptas som medlem fra første arbeidsdag i foretaket.*

§ 3-5 skal lyde:

§ 3-5 *Arbeidstakere i deltidstilling*

Opptjent pensjon for arbeidstaker i deltidstilling skal utgjøre en forholdsmessig del av den pensjon som ville være opptjent dersom arbeidstakeren hadde hatt fulltidstilling.

§ 3-6 oppheves.

Nåværende §§ 3-7 til 3-11 blir nye §§ 3-6 til 3-10.

Ny § 3-8 første ledd skal lyde:

(1) En arbeidstaker skal tas opp som medlem av pensjonsordningen etter bestemmelsene i §§ 3-3 til 3-7 selv om arbeidstakeren ved ansettelsen har mindre enn 10 år igjen til opptjeningsalderen etter § 4-1.

§ 4-5 tredje ledd skal lyde:

(3) For medlem som har opptjent rett til full pensjon, og som fortsatt har stilling i foretaket, gjelder § 3-9 annet ledd tilsvarende.

§ 4-7 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Er opptjent premiereserve knyttet til alderspensjon mellom 50 og 150 prosent av folketrygdens grunnbeløp, kan medlemmet kreve at premiereserven og en forholdsmessig andel av tilleggsavsetninger blir overført til annen foretakspensjonsordning eller individuell pensjonsavtale etter lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning.

§ 4-7 a. annet ledd skal lyde:

(2) *Avtale etter første ledd kan også omfatte kompensasjon fra pensjonsinnretningen til fripoliseinnehaveren for bortfall av rentegarantien. Kompensasjonen skal reflektere verdien av rentegarantien på avtaletidspunktet, basert på realistiske forutsetninger om fremtidig renteutvikling. Kompensasjonen skal tilføres investeringsporteføljen tilknyttet fripoliseinnehaveren.*

§ 4-7 a. nåværende annet til sjetten ledd blir nytt tredje til syvende ledd.

§ 4-7 a. nytt sjetten ledd skal lyde:

(6) Før det inngås avtale om utstedelse av fripolise tilordnet egen investeringsportefølje, skal pensjonsinnretningen skriftlig opplyse fripoliseinnehaveren om at:

- a) investeringsporteføljen tilordnet fripolisen vil bli forvaltet for fripoliseinnehaverens regning og risiko,
- b) pensjonsytelsene bestemmes ut fra verdien av porteføljen på tidspunktet for uttak av pensjon,
- c) pensjonsinnretningens ansvar for avkastningsresultatet og verdiutviklingen over tid bortfaller med mindre annet er avtalt, og at
- d) pensjonsinnretningen har rett til vederlag som nevnt i fjerde ledd.

For hvert forhold det opplyses om etter bokstav a til d skal det samtidig opplyses skriftlig om hvilke vilkår som gjelder for en fripolise som undergis alminnelig forvaltning. Hvis avtalen omfatter kompensasjon etter annet ledd skal det gis skriftlig informasjon om hvordan kompensasjonen er beregnet.

§ 4-7 b. annet ledd skal lyde:

(2) Bestemmelsene i § 4-7 a annet til syvende ledd gjelder tilsvarende for en fripolise utstedt etter paragrafen her.

§ 4-11 første ledd annet punktum skal lyde:

For eldre arbeidstakere gjelder § 3-8 tredje ledd.

§ 5-1 annet ledd skal lyde:

(2) Det kan fastsettes i regelverket at alderspensjon skal opphøre eller settes ned ved fylte 77 år eller senere, men ikke i noe tilfelle før alderspensjon har vært utbetalt minst i 10 år. Utbetalingstiden for opphørende og livsvarige ytelser kan settes ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig alderspensjon utgjør om lag folketrygdens grunnbeløp. Medlemmet kan kreve at utbetalingstiden for opphørende og livsvarige ytelser settes ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig alderspensjon utgjør om lag 50 prosent av folketrygdens grunnbeløp. Medlemmet og pensjonsinnretningen kan avtale at opphørende og livsvarige ytelser settes ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig alderspensjon utgjør om lag 100 prosent av folketrygdens grunnbeløp. Ved omregning etter annet og tredje punktum gjelder § 5-6 annet ledd annet punktum tilsvarende. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om pliktig informasjon og rådgivning som skal gis før det inngås avtale etter fjerde punktum.

II

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold gjøres følgende endringer:

§ 4-2 første og annet ledd skal lyde:

(1) Pensjonsordningen skal omfatte alle arbeidstakere i foretaket som har fylt 13 år, med mindre annet er fastsatt i loven her eller i forskrifter fastsatt av Kongen. I regelverket kan det fastsettes at arbeidstakere som har fylt 75 år, ikke skal opptas som medlem.

(2) En arbeidstaker som ansettes av foretaket og som fyller de øvrige vilkårene for medlemskap i pensjonsordningen, opptas som medlem når arbeidstakeren har mottatt samlet lønn fra foretaket med et beløp som tilsvarer rapporteringspliktig lønn i a-meldingen, med mindre annet følger av forskrift fastsatt av departementet. I regelverket for pensjonsordningen kan det fastsettes lavere eller ingen minstekrav til lønn for opptak i pensjonsordningen. Dersom pensjonsordningen ikke har minstekrav til lønn, skal arbeidstakeren opptas som medlem fra første arbeidsdag i foretaket.

§ 4-2 tredje og fjerde ledd oppheves.

III

I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 3-13 annet ledd første punktum skal lyde:

Avkastning tilordnet en kontrakt skal etter fradrag for tilordning i samsvar med beregningsgrunnlaget for kontrakten og i tilfelle tilleggsavsetninger etter § 3-19 eller avsetning til bufferfond etter § 4-10 a, tilordnes kontrakten som overskudd på avkastningsresultatet.

§ 3-19 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om adgang til å bruke en annen prosentsats for grupper av kontrakter.

Ny § 4-10 a skal lyde:

§ 4-10 a. Bufferfond

For å sikre sine forpliktelser under kontrakter med kontraktfastsatte forpliktelser, kan pensjonsinnretningen avsette hele eller deler av overskuddet på avkastningsresultatet for den enkelte kontrakt til bufferfond ut over minstekravet til premiereserve. Tilsvarende gjelder for kontrakter i særskilt investeringsportefølje som skal sikre alders-, uføre- og etterlatteytelser etter reglene i § 4-15. Finansstilsynet kan, når det finner at soliditetshensyn tilsier det, pålegge pensjonsinnretningen å avsette overskuddet på den enkelte kontrakt til bufferfond.

Pensjonsinnretningens bufferfond skal være fordelt på de enkelte kontraktene. Pensjonsinnretningen fastsetter årets avsetning til bufferfond, jf. § 3-13 første ledd, i prosent av premiereserven knyttet til den enkelte kontrakt ut fra pensjonsinnretningens risiko for avkastningsresultatet. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om avsetninger til bufferfond.

Dersom avkastningen tilordnet en kontrakt etter § 3-13 første ledd i et år er negativ eller ikke er stor nok til å dekke det årlige kravet til økning i premiereserven etter premieberegningssgrunnlaget, kan kravet oppfylles ved bruk av bufferfond tilordnet kontrakten.

Midler som er avsatt til bufferfond, kan i et senere år tilordnes kontrakten som overskudd.

Bestemmelsene om tilleggsavsetninger i § 3-19 og kursreguleringsfond i § 3-21 gjelder ikke for pensjonsordninger som omfattes av bestemmelsen her.

§ 4-11 skal lyde:

§ 4-11. Pensjonsordningens forsikringskapital

Pensjonsordningens forsikringskapital består av premiereserven, bufferfond, premiefond, og eventuelt bufferavsetning for pensjonsordninger med flerårig avkastningsgaranti.

§ 6-7 første ledd første punktum skal lyde:

En ytelsesbasert pensjonsordnings midler omfatter premiereserve til sikring av opptjent pensjon, herunder premiereserve for uføre- og etterlatteytelser, samt tilleggsavsetninger eller bufferfond, pensjonistenes overskuddsfond og premiefondet.

§ 6-10 annet og tredje ledd skal lyde:

Tilleggsavsetninger, bufferfond, pensjonistenes overskuddsfond og premiefond skal etter overføringen fortsatt være en del av pensjonsordningens midler og anvendes etter ellers gjeldende regler.

Er overført premiereserve ikke tilstrekkelig til å sikre rettighetene til de enkelte medlemmer eller pensjonister etter beregningsgrunnlaget i pensjonsinnretningen det flyttes til, skal manglende premiereserve tilføres fra premiefondet. Resten dekkes i tilfelle ved overførte tilleggsavsetninger eller bufferfond eller ved overføringer fra foretaket.

IV

I lov 21. desember 2005 nr. 124 om obligatorisk tjenstepensjon gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd annet punktum skal lyde:

Innskuddet skal minst utgjøre 2 prosent av den lønn opp til 12 G som det enkelte medlem mottar fra foretaket i løpet av innskuddsåret, jf. innskuddspensjonsloven § 5-5.

§ 4 annet ledd annet punktum skal lyde:

Årlig innskudd skal minst utgjøre 2 prosent av den lønn opp til 12 G som det enkelte medlem mottar fra foretaket i løpet av premieåret, jf. tjenstepensjonsloven § 4-3.

V

I lov 13. desember 2013 nr. 106 om tjenstepensjon gjøres følgende endringer:

§ 3-2 første ledd skal lyde:

(1) Pensjonsordningen skal omfatte alle arbeidstakere i foretaket som har fylt 13 år. Kongen kan i forskrift gjøre unntak fra bestemmelsen i første punktum.

§ 3-2 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Bestemmelsen i § 3-4 gjelder tilsvarende.

§ 3-3 første ledd skal lyde:

(1) En arbeidstaker som ansettes av foretaket og som fyller de øvrige villkårene for medlemskap i pensjonsordningen, opptas som medlem når arbeidstakeren har mottatt samlet lønn fra foretaket med et beløp som tilsvarer rapporteringspliktig lønn i a-meldingen, med mindre annet følger av forskrift fastsatt av departementet. I regelverket for pensjonsordningen kan det fastsettes lav-

ere eller ingen minstekrav til lønn for opptak i pensjonsordningen. Dersom pensjonsordningen ikke har minstekrav til lønn, skal arbeidstakeren opptas som medlem fra første arbeidsdag i foretaket.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4 Arbeidstakere i deltidstilling

Pensjonsopptjeningen for arbeidstaker i deltidstilling skal utgjøre en forholdsmessig del av den pensjon som ville være opptjent dersom arbeidstakeren hadde hatt fulltidstilling.

§ 3-5 oppheves.

Nåværende §§ 3-6 til 3-8 blir nye §§ 3-5 til 3-7.

Ny § 3-7 første ledd første punktum skal lyde:

En arbeidstaker skal tas opp som medlem av pensjonsordningen etter bestemmelsene i §§ 3-3 til 3-6 frem til fylte 75 år.

VI

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

Presidenten: Det voterer over I, II, IV–VI samt III § 3-19 annet ledd tredje punktum.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voterer over resten av III.

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 62 mot 39 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.52.06)

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 9, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 214/2018 av 26. oktober 2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2016/97 og direktiv (EU) 2018/411 (Innst. 54 S (2021–2022), jf. Prop. 233 LS (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 214/2018 av 26. oktober 2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2016/97 og direktiv (EU) 2018/411.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 10, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Lov om forsikringsformidling (forsikringsformidlingsloven) (Innst. 53 L (2021–2022), jf. Prop. 233 LS (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om forsikringsformidling (forsikringsformidlingsloven)

Kapittel 1. Formål, virkeområde mv.

§ 1-1 Formål

Formålet med loven er å legge til rette for at formidling av forsikringsavtaler skjer på en sikker, ordnet og effektiv måte, og bidra til at forsikringstakere inngår forsikringsavtaler i samsvar med sine forsikringsbehov.

§ 1-2 Virkeområde

Loven gjelder for forsikringsformidling i Norge samt norske forsikringsformidlingsforetaks virksomhet i utlandet. Loven gjelder for formidling av alle typer forsikringsavtaler, herunder gjenforsikringsavtaler, med mindre annet er bestemt i lov eller i medhold av lov.

For utenlandske forsikringsformidlere som driver eller skal drive virksomhet her i riket gjennom filial eller ved grensekryssende virksomhet, gjelder loven i den utstrekning det følger av kapittel 5.

Kongen kan i forskrift gi regler om i hvilken utstrekning loven skal gjøres gjeldende for Norges økonomiske sone og for Svalbard, Jan Mayen og bilandene. Kongen

kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forholdene.

§ 1-3 *Forsikringsformidling*

Med forsikringsformidling menes ervervsmessig mellomleddsvirksomhet som består i å utøve forsikringsdistribusjon.

Som forsikringsdistribusjon regnes

- a) å legge frem, gi råd om, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av forsikringsavtaler, eller inngå slike avtaler, eller å bistå ved forvaltningen eller gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle
- b) å levere opplysninger om én eller flere forsikringsavtaler i overensstemmelse med kundens valgte kriterier via et nettsted eller andre medier, herunder utarbeidelse av en prioritert liste over forsikringsavtaler som omfatter pris- og produktsammenligninger eller prisrabatter på en forsikringsavtale, hvis kunden er i stand til direkte eller indirekte å inngå en forsikringsavtale ved å bruke nettsted eller andre medier.

Som forsikringsdistribusjon regnes ikke

- a) virksomhet som består i å gi opplysninger ved enkelte anledninger som ledd i annen yrkesvirksomhet, dersom formålet ikke er å bistå kunden med inngåelse eller gjennomføring av en forsikringsavtale
- b) virksomhet som kun består i å formidle generell informasjon om forsikringsprodukter eller skape kontakt med forsikringsforetak, dersom formålet ikke er å bistå kunden med inngåelse eller gjennomføring av en forsikringsavtale
- c) ervervsmessig virksomhet som ivaretar administrasjonen av et forsikringsforetaks skadebehandling, eller taksering og sakkyndig vurdering av skader.

Finanstilsynet avgjør i tvilstilfelle om en virksomhet driver forsikringsformidling.

§ 1-4 *Unntak fra loven*

Loven gjelder ikke for forsikringsformidling som utøves av et forsikringsforetak, med mindre annet er bestemt i lov eller i medhold av lov.

Departementet kan i særskilte tilfeller unnta foretak fra én eller flere av bestemmelsene i loven og sette vilkår for slike unntak. Departementet kan i forskrift gi regler om at én eller flere av bestemmelsene i loven ikke skal gjelde for foretak, ved formidling av nærmere angitte forsikringer eller til særskilte kundegrupper.

§ 1-5 *Forskrifter*

Departementet kan i forskrift gi regler om gjennomføring, utfylling og avgrensning av loven.

Kapittel 2. De ulike typer forsikringsformidling

§ 2-1 *Forsikringsmegling*

Med forsikringsmegling menes forsikringsformidling som består i å gi kunden råd ut fra en analyse av et så stort antall av de på markedet disponible forsikringsløsninger som mulig, eller å presentere kunden for forsikringsløsninger fra ett eller flere forsikringsforetak, uten at det er inngått uttrykkelig avtale med forsikringsforetakene om dette.

§ 2-2 *Gjenforsikringsmegling*

Med gjenforsikringsmegling menes forsikringsformidling som består i å gi et forsikringsforetak råd i forbindelse med inngåelse av gjenforsikringsavtaler ut fra en analyse av et så stort antall av de på markedet disponible forsikringsløsninger som mulig, eller å presentere forsikringsforetak for forsikringsløsninger fra ett eller flere gjenforsikringsforetak, uten at det er inngått uttrykkelig avtale med gjenforsikringsforetak om dette.

§ 2-3 *Forsikringsagentvirksomhet*

Med forsikringsagentvirksomhet menes forsikringsformidling på vegne av ett eller flere forsikringsforetak, der forsikringsagenten handler fullt og helt på forsikringsforetakets ansvar for de forsikringene som formidles.

§ 2-4 *Aksessorisk forsikringsagentvirksomhet*

Med aksessorisk forsikringsagentvirksomhet menes forsikringsformidling som består i å tilby forsikringsavtaler på vegne av ett eller flere forsikringsforetak, og der følgende vilkår er oppfylt:

- a) Foretaket som yter forsikringsformidling er ikke bank, kredittforetak eller verdipapirforetak.
- b) Foretaket utøver ikke forsikringsformidling som hovedvirksomhet.
- c) Foretaket formidler kun forsikringsavtaler som utgjør et supplement til en vare eller tjeneste.
- d) Forsikringsavtalene som nevnt i bokstav c omfatter ikke livs- eller ansvarsforsikring, med mindre dette er et supplement til den vare eller tjenesteytelse som formidleren tilbyr som sitt hovederhverv.

Kravet om registrering etter § 3-1 gjelder ikke for aksessorisk forsikringsagentvirksomhet som består i å formidle forsikringer hvor

- a) avtalen utgjør et supplement til en vare eller tjeneste levert av formidleren, og som dekker risikoen for funksjonssvikt, tap av eller skade på varen eller at en tjeneste ikke kan benyttes, eller skade på eller tap av bagasje og andre risikoer i forbindelse med en reise bestilt hos formidleren

- b) årlig premiebeløp ikke overstiger et beløp som svarer til 600 euro, eller 200 euro dersom forsikringsavtalen utgjør et supplement til en tjeneste som nevnt i bokstav a og varigheten på tjenesten er tre måneder eller kortere.

Kapittel 3. Vilkår for å drive forsikringsformidling, søknad, tildeling mv.

§ 3-1 Adgang til å drive forsikringsformidling

Forsikringsformidling kan bare drives av foretak som har tillatelse til å drive forsikringsmegling eller gjenforsikringsmegling eller er registrert som forsikringsagentforetak eller aksessorisk forsikringsagentforetak i Finanstilsynets virksomhetsregister, med mindre annet er bestemt i lov eller i medhold av lov.

§ 3-2 Søknad om å drive forsikringsformidling

Søknad om å drive forsikringsformidling sendes til Finanstilsynet. Søknaden skal angi hva det søkes om, og skal inneholde de opplysninger som må anses å være av betydning for behandlingen av søknaden, herunder

- a) dokumentasjon for at foretaket oppfyller kravene i § 3-4
- b) en beskrivelse av hvilke forsikringer foretaket skal formidle
- c) opplysninger om fysiske og juridiske personer som har eierandeler i foretaket på over 10 prosent, samt størrelsen på eierandelene
- d) opplysninger om identiteten til fysiske og juridiske personer som må anses å ha nære forbindelser med foretaket, jf. finanstilsynsloven § 3 a annet ledd annet punktum med tilhørende forskrifter
- e) opplysninger om at forhold som nevnt i bokstav c og d ikke er til hinder for Finanstilsynets mulighet til å føre effektivt tilsyn med virksomheten.

Søknaden skal behandles innen tre måneder etter at den er mottatt. Dersom søknaden ikke inneholder de opplysningene som er nødvendige for Finanstilsynets vurdering av søknaden, regnes fristen fra det tidspunktet slike opplysninger ble mottatt av Finanstilsynet.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 3-3 Registrering som forsikringsagentforetak eller aksessorisk forsikringsagentforetak, kontroll av vilkår mv.

For foretak som har avtale om formidling av forsikringer med forsikringsforetak eller forsikringsforetakets agenter, skal forsikringsforetaket påse at vilkårene for registrering i § 3-4 er oppfylt. Dersom vilkårene er oppfylt, skal forsikringsforetaket gi en bekreftelse til foretaket.

Ved søknad om registrering som forsikringsagentforetak eller aksessorisk forsikringsagentforetak skal foretaket vedlegge bekreftelse som nevnt i første ledd som dokumentasjon for at vilkårene for registrering er oppfylt. Finanstilsynet kan be om utfyllende informasjon av betydning for Finanstilsynets vurdering av søknaden.

Departementet kan i forskrift gi regler om forsikringsforetakets bekreftelse, opphør av agentavtalen og oppbevaring av dokumentasjon.

§ 3-4 Tillatelse, registrering, vilkår mv.

Finanstilsynet kan etter søknad gi et foretak tillatelse til å drive forsikringsmegling eller gjenforsikringsmegling eller registrere et foretak som forsikringsagentforetak eller aksessorisk forsikringsagentforetak. Det kan settes vilkår for tillatelsen eller registreringen. Finanstilsynet kan bare gi tillatelse til eller registrere foretak som oppfyller følgende vilkår:

- a) Foretaket er organisert som aksjeselskap, allmennaksjeselskap, ansvarlig selskap, sparebank, forening, samvirkeforetak eller enkeltpersonforetak.
- b) Foretaket har fullt innbetalt aksjekapital på søknadstidspunktet, dersom virksomheten er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.
- c) Foretaket er ikke under konkursbehandling.
- d) Foretaket oppfyller kravene til forsikring i kapittel 7.
- e) Styret, daglig leder og andre personer i den faktiske ledelsen av formidlingsvirksomheten samt forsikringsmeglere og forsikringsagenter oppfyller kravene til egnethet i kapittel 6.

Finanstilsynet kan nekte tillatelse eller registrering dersom det foreligger forhold som er egnet til å hindre et effektivt tilsyn med forsikringsformidlingsforetaket.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 3-5 Igangsetting av virksomhet

Forsikringsformidling kan ikke igangsettes før foretaket er oppført i Finanstilsynets virksomhetsregister.

Kapittel 4. Norske forsikringsformidlingsforetaks virksomhet i utlandet

§ 4-1 Etablering av filial i annen EØS-stat

Før et norsk forsikringsformidlingsforetak kan etablere filial eller annen permanent tilstedeværelse i en annen EØS-stat, skal foretaket gi Finanstilsynet melding om dette.

Meldingen skal minst inneholde

- a) opplysninger om hvilken EØS-stat foretaket har til hensikt å etablere filial i, og filialens adresse

- b) navn på personene som utgjør filialens ledelse
- c) en virksomhetsplan som beskriver tjenestene foretaket har til hensikt å utøve, og filialens organisering.

Finanstilsynet skal sende melding om filialetablering til vertslandet innen én måned etter at meldingen om filialetablering er mottatt, med mindre det er grunn til å anta at forsikringsformidlingsforetakets organisering eller finansielle situasjon ikke er forsvarlig i forhold til den planlagte virksomheten.

Forsikringsformidlingsforetaket kan igangsette virksomheten én måned etter at vertslandet har mottatt melding fra Finanstilsynet om filialetableringen, med mindre Finanstilsynet bekrefter at virksomheten kan igangsettes på et tidligere tidspunkt. Slik bekreftelse kan bare gis hvis Finanstilsynet er meddelt hvilket regelverk som skal gjelde for virksomheten.

Forsikringsformidlingsforetaket skal gi melding til Finanstilsynet om enhver endring i forhold som nevnt i annet ledd senest én måned før endringen gjennomføres.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 4-2 Grensekryssende virksomhet i annen EØS-stat

Før et norsk forsikringsformidlingsforetak kan tilby grensekryssende tjenester i en annen EØS-stat, skal foretaket gi Finanstilsynet melding om dette.

Meldingen skal minst inneholde

- a) opplysninger om hvilken EØS-stat foretaket har til hensikt å utøve virksomhet i
- b) en virksomhetsplan som beskriver tjenestene foretaket har til hensikt å utøve.

Finanstilsynet skal sende meldingen til vertsstatens tilsynsmyndighet innen én måned etter at meldingen er mottatt. Forsikringsformidlingsforetaket kan igangsette virksomheten når vertslandet har mottatt melding fra Finanstilsynet. Finanstilsynet skal samtidig opplyse hvor formidlingsforetaket kan finne informasjon om regelverk som vil gjelde for virksomheten.

Foretaket skal gi melding til Finanstilsynet om enhver endring i forhold som nevnt i annet ledd senest én måned før endringen gjennomføres.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 4-3 Norske forsikringsformidlingsforetaks virksomhet utenfor EØS

Et norsk forsikringsformidlingsforetak som ønsker å drive virksomhet i en stat som ikke omfattes av EØS-avtalen, skal gi Finanstilsynet melding om dette.

Finanstilsynet kan forby formidling av forsikringer til forsikringsforetak med hovedsete i en stat utenfor EØS dersom forsikringen har vilkår eller premier som Finanstilsynet finner å være ubetryggende eller urimelige.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler om hva meldingen skal inneholde og Finanstilsynets behandling av meldingen og stille krav til virksomheten som forsikringsformidlingsforetaket driver i utlandet.

Kapittel 5. Utenlandske forsikringsformidlingsforetaks virksomhet i Norge

§ 5-1 Filial av forsikringsformidlingsforetak registrert i en annen EØS-stat

Forsikringsformidlingsforetak som er registrert i en annen EØS-stat, kan gjennom filial her i riket drive virksomhet som foretaket kan drive etter tillatelsen i hjemstaten. Filialen kan etableres én måned etter at Finanstilsynet har mottatt følgende opplysninger fra tilsynsmyndighetene i forsikringsformidlingsforetakets hjemstat:

- a) foretakets navn, adresse og eventuelt foretaksnummer
- b) hvilken forsikringsformidlingskategori tillatelsen omfatter, og, der det er relevant, navnet på forsikringsforetaket foretaket opptrer på vegne av
- c) hvilke forsikringsklasser forsikringsformidlingen omfatter
- d) postadresse i Norge
- e) navn på personene som skal inngå i ledelsen av filialen.

Finanstilsynet skal innen én måned etter at opplysningene er mottatt fra tilsynsmyndigheten i forsikringsformidlingsforetakets hjemstat, gi tilsynsmyndigheten i hjemstaten melding om at filialen kan etableres, og samtidig gi en oversikt over hvilke regler som vil gjelde for virksomheten her i riket. Etablerer foretaket filial eller tilsvarende etablering som omfattes av lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak, må foretaket registrere denne i Foretaksregisteret før virksomheten kan igangsettes.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler om hvilke opplysninger Finanstilsynet skal motta fra tilsynsmyndighetene i forsikringsformidlingsforetakets hjemstat.

§ 5-2 Anvendelse av regler om etablering av filial

Lovens bestemmelser om filialetablering i § 5-1 gjelder enhver permanent tilstedeværelse som et forsikringsformidlingsforetak med hovedsete i en annen

EØS-stat har her i riket. Dette gjelder likevel ikke hvis det etableres et eget forsikringsformidlingsforetak i Norge.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller paragrafen her, herunder om hva slags virksomhet som er omfattet av reglene om etablering av filial.

§ 5-3 Grensekryssende virksomhet fra forsikringsformidlingsforetak registrert i en annen EØS-stat

Forsikringsformidlingsforetak som er registrert i en annen EØS-stat, kan drive grensekryssende virksomhet her i riket i den utstrekning foretaket har tillatelse i hjemstaten. Foretaket kan starte virksomheten her i riket straks Finanstilsynet har mottatt melding fra tilsynsmyndighetene i foretakets hjemstat med følgende opplysninger:

- a) foretakets navn, adresse og eventuelt foretaksnummer
- b) hvilken forsikringsformidlingskategori tillatelsen omfatter, og, der det er relevant, navnet på forsikringsforetaket foretaket opptrer på vegne av
- c) hvilke forsikringsklasser forsikringsavtalene som skal formidles, omfatter.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 5-4 Virksomhet i forsikringsformidlingsforetak registrert i en annen EØS-stat

For filial som etter reglene i § 5-1 driver forsikringsformidling her i riket, gjelder bestemmelsene gitt i og i medhold av kapittel 1, § 8-1 tredje ledd, §§ 8-4, 8-8, 9-1, 9-3, 9-4, 10-1, 10-2 og 10-4.

For forsikringsformidlingsforetak som etter reglene i § 5-3 driver grensekryssende virksomhet her i riket, gjelder bestemmelsene gitt i og i medhold av kapittel 1, § 8-1 tredje ledd, §§ 8-4, 8-8, 9-1, 9-3, 9-4, 10-1, 10-2 og 10-4.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan i forskrift og i enkeltvedtak gjøre unntak dersom foretakets virksomhet er regulert av tilsvarende bestemmelser fastsatt av myndighetene i hjemstaten.

§ 5-5 Forsikringsformidlingsforetak med hovedsete utenfor EØS

Forsikringsformidlingsforetak med hovedsete utenfor EØS kan etter særskilt tillatelse fra Finanstilsynet etablere filial her i riket. Bestemmelsene gitt i og i medhold av loven her gjelder tilsvarende for filialen så langt de passer.

Tillatelse etter første ledd første punktum kan bare omfatte virksomhet som tilsvarer virksomheten foreta-

ket har tillatelse til å drive i hjemstaten, og bare dersom foretaket er undergitt betryggende tilsyn i hjemstaten. Før et utenlandsk forsikringsformidlingsforetak starter sin virksomhet her i riket, skal det være etablert et tilfredsstillende samarbeid om tilsyn mellom tilsynsmyndighetene i foretakets hjemstat og Finanstilsynet.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

Kapittel 6. Kvalifikasjonskrav og vandelskrav (egnethetskrav)

§ 6-1 Kvalifikasjonskrav for ledelsen i forsikringsmeglingsforetak og forsikringsagentforetak

Styremedlemmer, varamedlemmer, daglig leder og andre personer i den faktiske ledelsen av forsikringsformidlingsvirksomheten skal til enhver tid ha nødvendige kvalifikasjoner og nødvendig yrkeserfaring til å utøve stillingen eller vervet.

Daglig leder og andre personer i den faktiske ledelsen av forsikringsformidlingsvirksomheten skal årlig gjennomføre minst 15 timer etterutdanning som er relevant for virksomheten, og som er godkjent av Finanstilsynet. Etterutdanningen skal dokumenteres.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder fastsette krav til kunnskap og kompetanse for ledelsen og gi regler om etterutdanning.

§ 6-2 Kvalifikasjonskrav for forsikringsmegler

En forsikringsmegler skal til enhver tid ha den kunnskapen og kompetansen som er nødvendig for forsikringsmeglingsforetakets virksomhet, og skal minst oppfylle kravene til kunnskap og kompetanse i forskrift fastsatt i medhold av tredje ledd.

Forsikringsmeglingsforetaket skal påse at meglere i foretaket årlig gjennomfører minst 15 timer etterutdanning som er relevant for virksomheten, og som er godkjent av Finanstilsynet. Etterutdanningen skal dokumenteres.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder fastsette krav til kunnskap og kompetanse og gi regler om etterutdanning.

§ 6-3 Kvalifikasjonskrav for forsikringsagent

En forsikringsagent skal til enhver tid ha den kunnskapen og kompetansen som er nødvendig for forsikringsagentforetakets virksomhet, og skal minst oppfylle kravene til kunnskap og kompetanse i forskrift fastsatt i medhold av tredje ledd.

Forsikringsagentforetaket skal påse at agenter i foretaket årlig gjennomfører minst 15 timer etterutdanning som er relevant for virksomheten, og som er godkjent av Finanstilsynet. Etterutdanningen skal dokumenteres.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder fastsette krav til kunnskap og kompetanse og gi regler om etterutdanning.

§ 6-4 Kvalifikasjonskrav for aksessoriske forsikringsagentforetak

I et aksessorisk forsikringsagentforetak skal daglig leder og andre personer i den faktiske ledelsen som er ansvarlig for forsikringsformidlingsvirksomheten, til enhver tid ha nødvendige kvalifikasjoner og nødvendig yrkeserfaring til å utøve forsikringsformidlingsoppgavene.

Andre personer som er direkte beskjeftiget med forsikringsformidling, skal til enhver tid ha den kunnskapen og kompetansen som er nødvendig for virksomheten som skal drives, herunder minst ha gjennomført tilfredsstillende opplæring godkjent av det forsikringsforetaket som foretaket formidler forsikringsavtaler for.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 6-5 Krav til hederlig vandel

Person som nevnt i §§ 6-1 til 6-4 skal ikke være dømt for straffbart forhold eller i stilling eller ved utøvelsen av andre verv ha utvist adferd som gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på en forsvarlig måte. Person som nevnt i §§ 6-1 til 6-4 skal heller ikke være under konkursbehandling, konkursskarantene eller gjeldsforhandling.

Kravene i første ledd skal dokumenteres gjennom foreleggelse av ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40 og bekreftelse fra Brønnøysundregistrene om at personen ikke er under konkursbehandling, konkursskarantene eller gjeldsforhandling.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler om begrenset politiattest.

Kapittel 7. Forsikringer

§ 7-1 Forsikringsplikt

Forsikringsformidlingsforetak skal til enhver tid ha forsikringer i samsvar med bestemmelsene i kapitlet

her. Forsikringene må tegnes i et forsikringsforetak i en EØS-stat.

Første ledd gjelder ikke for forsikringsagentforetak dersom forsikringsforetaket i avtalen med forsikringsagentforetaket har påtatt seg fullt ansvar for forsikringsagentforetakets erstatningsansvar.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 7-2 Hva forsikringene skal dekke

Forsikringsformidlingsforetakets ansvar overfor oppdragsgiver eller andre som utleder sin rett fra oppdragsgiver grunnet yrkesmessig uaktsomhet, skal til enhver tid være dekket av en ansvarsforsikring.

Hvis forsikringsformidlingsforetaket behandler klientmidler, skal foretaket i tillegg til forsikring som nevnt i første ledd ha en forsikring som dekker underslag av klientmidler begått av ansatte eller andre som utfører arbeid, oppdrag eller tillitsverv for forsikringsformidlingsforetaket.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler om minstekrav til forsikringsdekningens beløpsmessige omfang og fastsette ulike minimumsbeløp for små og store forsikringsformidlingsforetak.

§ 7-3 Forsikringsdekningen

Forsikringsforetaket som forsikringsformidlingsforetaket er forsikret i etter § 7-2 på det tidspunktet den skadelidte fremsetter krav om erstatning, er ansvarlig overfor den skadelidte.

Et erstatningskrav anses fremsatt på det tidligste av følgende tidspunkter:

- a) det tidspunktet forsikringsformidlingsforetaket eller forsikringsforetaket første gang mottok melding om tapet med krav om erstatning
- b) det tidspunktet forsikringsformidlingsforetaket eller forsikringsforetaket første gang mottok skriftlig melding fra skadelidte vedrørende omstendigheter som kan ventes å føre til at et erstatningskrav blir reist mot forsikringsformidlingsforetaket.

Bokstav b gjelder tilsvarende for melding fra forsikringsformidlingsforetaket til forsikringsforetaket.

Oppsigelse av forsikringene eller bortfall av forsikringene på annen måte gis ikke virkning overfor skadelidte før én måned etter at Finanstilsynet har mottatt melding om bortfallet. Stilles ny forsikring før utløpet av denne perioden, gis bortfallet virkning fra det tidspunktet ny forsikring er stilt.

Ansvarsforsikringen skal dekke krav som fremsettes mot forsikringsformidlingsforetaket i en periode på fem år etter at virksomheten opphører.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 7-4 Skadelidtes krav

Skadelidte kan kreve dekning direkte fra forsikringsforetaket uten først å ha rettet krav mot forsikringsformidlingsforetaket.

Forsikringsforetaket kan ikke gjøre gjeldende andre innsigelser overfor skadelidte enn de innsigelser forsikringsformidlingsforetaket selv har overfor skadelidte.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

Kapittel 8. Krav til virksomheten i forsikringsformidlingsforetak

§ 8-1 Forsvarlig virksomhet

Forsikringsformidlingsforetak skal organiseres og drives på en forsvarlig måte. Foretaket skal ha en klar organisasjonsstruktur og ansvarsfordeling samt hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for risikostyring og internkontroll.

Foretaket skal ha tilstrekkelige og betryggende retningslinjer og rutiner for å sikre etterlevelse av foretakets plikter etter lov og forskrift og skal dokumentere at foretaket etterlever sine plikter etter loven her og forskrifter gitt i medhold av loven her. Dokumentasjonen skal være minst så fyllestgjørende at Finanstilsynet kan kontrollere om reglene er fulgt. Dokumentasjonen skal oppbevares i minst fem år.

For forsikringsformidlingsforetak som produserer forsikringer, gjelder finansforetaksloven § 16-13 og regler gitt i medhold av den tilsvarende. Dersom et forsikringsformidlingsforetak tilbyr eller anbefaler forsikringsprodukter som det ikke selv har produsert, skal foretaket ha egnede rutiner og systemer for å innhente relevante opplysninger om forsikringsproduktet og produktets godkjenningssprosess, herunder opplysninger om den identifiserte målgruppen, og for å forstå egenskapene ved det enkelte forsikringsproduktet og den identifiserte målgruppen for produktet.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller paragrafen her, herunder fastsette nærmere krav til forsvarlig virksomhet og om dokumentasjonsplikt.

§ 8-2 Krav til økonomi

Forsikringsformidlingsforetak skal

- a) være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller
- b) ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i foretaket

- c) ha eiendeler som har en verdi som overstiger foretakets samlede forpliktelser.

For forsikringsformidlingsforetak som er organisert som enkeltpersonforetak, gjelder ikke første ledd bokstav b og c.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 8-3 Klientkonto

Klientmidler skal straks plasseres på en klientkonto som er adskilt fra forsikringsformidlingsforetakets egne midler.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller paragrafen her, herunder regler om kontoavtalen og disponeringen av klientmidler.

§ 8-4 Særlige krav til forsikringsmeglingsforetak

Forsikringsmeglingsforetak kan ikke gjennom avtaler med forsikringsforetak eller på annen måte innrette seg slik at det kan påvirke forsikringsmeglingsforetakets uavhengighet som megler. Et forsikringsmeglingsforetak kan heller ikke opptre på en måte som er egnet til å skape tvil om dets stilling som uavhengig mellomledd.

Forsikringsmeglingsforetak skal utvise tilbørlig akt-somhet ved valg av forsikringsgiver og skal fraråde oppdragsgiveren å bruke en forsikringsgiver som det er tvil om eller er ukjent om har evne til å oppfylle sine plikter etter forsikringen.

Forsikringsmeglingsforetak har ikke adgang til å motta provisjon eller annen godtgjørelse for forsikringsformidlingen fra den forsikringsgiveren som har overtatt forsikringsavtalen et formidlingsoppdrag gjelder.

Tredje ledd gjelder ikke megling av gjenforsikring. Tredje ledd gjelder heller ikke megling av forsikringer fra forsikringsforetak som ikke er etablert her i riket, forutsatt at forsikringsmeglingsforetaket videreformidler mottatt vederlag til oppdragsgiveren. Tredje ledd gjelder heller ikke megling av forsikring knyttet til

- a) luftfartøy
- b) skip som er registreringspliktige i norsk ordinært skipsregister, norsk internasjonalt skipsregister eller i utenlandsk skipsregister
- c) boreplattformer og lignende flyttbare innretninger
- d) faste innretninger til bruk i forbindelse med utvinning og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster eller utskiping, lagring eller rørtransport av utvunnet olje og gass
- e) innretninger til bruk i forbindelse med olje- og gassvirksomhet ved anlegg på land
- f) bygging av skip eller innretninger som nevnt i bokstav b til e

- g) virksomhet, utstyr, tilbehør mv. i tilknytning til innretninger som nevnt i bokstav c til f
 - h) ren internasjonal varetransport.
- Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 8-5 Underagenter

Et forsikringsagentforetak kan bare gi fullmakt til å opptre på vegne av et forsikringsforetak videre til et annet agentforetak (en underagent) dersom dette agentforetaket oppfyller kravene i kapittel 3.

Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler om forsikringsagentforetakets bruk av underagenter som nevnt i første ledd.

§ 8-6 Forsikringsforetak som kan overta forsikringsrisikoen

Forsikringer kan bare plasseres i forsikringsforetak med hovedsete i en EØS-stat og i norsk filial av utenlandsk forsikringsforetak med tillatelse etter finansforetaksloven § 5-6. Lovpliktige skadeforsikringer kan bare plasseres i forsikringsforetak som oppfyller de kravene som gjelder etter den særlige reguleringen av slike forsikringer.

Forsikringsmeglingsforetak kan likevel megle skadeforsikring i næringsvirksomhet til forsikringsforetak med hovedsete i en stat utenfor EØS dersom forsikringen ikke gjelder

- a) lovpliktig yrkesskadeforsikring
- b) lovpliktig ansvarsforsikring for motorkjøretøy
- c) lovpliktig ansvarsforsikring som gjelder erstatningsansvar for skade voldt ved atomskade eller av legemidler.

Som skadeforsikring i næringsvirksomhet etter annet ledd regnes

- a) sjø- og transportforsikring
- b) luftfartsforsikring
- c) forsikring knyttet til undersøkelser etter, utnyttning, lagring eller rørtransport av undersjøiske naturforekomster
- d) kreditt eller kausjon når forsikringstaker utøver handels- eller industrivirksomhet eller et fritt yrke, og avtalen gjelder for virksomheten
- e) forsikring tegnet av foretak med ansatte som tilsva-
rer minst 10 årsverk
- f) forsikring tegnet av foretak med en årsumsetning på minst 50 mill. kroner.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gjøre unntak for angitte forsikringsavtaler eller forsikringsrisikoer og fastsette vilkår for slike unntak.

§ 8-7 Opplysningsplikt overfor Norsk Naturskadepool

Forsikringsformidlingsforetak skal opplyse Norsk Naturskadepool om brannskadeforsikring på ting her i riket som formidles til forsikringsforetak som ikke er medlem av Norsk Naturskadepool.

§ 8-8 Taushetsplikt

Forsikringsformidlingsforetak, herunder ansatte og tillitsvalgte, plikter å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysninger om kunders og andres personlige eller forretningsmessige forhold som foretaket mottar under utøvelsen av virksomheten, med mindre noe annet er bestemt i lov eller forskrift.

Departementet kan i forskrift gi regler om taushetsplikt og utlevering av opplysninger.

Kapittel 9. God forretningsskikk, styring og håndtering av interessekonflikter mv.

§ 9-1 God forretningsskikk

Forsikringsformidlingsforetak skal utøve sin virksomhet i samsvar med god forretningsskikk.

Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler om god forretningsskikk.

§ 9-2 Kundebehandling, systemer og rutiner mv.

Forsikringsformidlingsforetak skal ha systemer og rutiner for å sikre etterlevelse av regler om opplysningsplikt og om utforming av kundeavtaler gitt i eller i medhold av forsikringsavtaleloven.

Forsikringsformidlingsforetak skal ha rutiner for å sikre at klager fra kunder eller andre berørte behandles på en forsvarlig måte.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 9-3 Styring og håndtering av interessekonflikter

Forsikringsformidlingsforetak skal være oppbygd og organisert på en slik måte at risikoen for interessekonflikter mellom foretaket og dets kunder, eller foretakets kunder seg imellom, begrenses til et minimum.

Forsikringsformidlingsforetak plikter å treffe alle egnede tiltak for å identifisere og for å hindre eller håndtere interessekonflikter mellom foretaket og kundene og kundene imellom.

Dersom tiltakene ikke med rimelig sikkerhet forhindrer risiko for at kundens interesser blir skadelidende, skal foretaket i god tid før forsikringsavtalen inngås, tydelig opplyse kunden om mulige interessekonflikter og om tiltakene som er truffet for å redusere denne risikoen.

Opplysningene som nevnt i tredje ledd skal gis på et varig medium og være tilstrekkelig detaljerte til at kun-

den ut fra sine forutsetninger kan ta en velbegrunnet beslutning om tjenesten som interessekonflikten gjelder.

Foretaket skal på forespørsel fra Finanstilsynet kunne dokumentere hvilke mulige interessekonflikter som er identifisert, og hvilke tiltak foretaket har gjennomført.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 9-4 Lønnsordning og vederlag

Forsikringsformidlingsforetak må ikke avlønne ansatte eller evaluere ansattes prestasjoner på en slik måte at evnen til å påse at kundens interesser ivaretas på best måte, svekkes. Foretaket skal herunder ikke benytte avlønningsordninger, salgsmål eller andre insentiver som kan påvirke ansatte til å anbefale et bestemt forsikringsprodukt fremfor et annet forsikringsprodukt som er bedre egnet for kunden.

Forsikringsformidlingsforetak kan motta vederlag fra eller yte vederlag til andre enn kunden bare dersom vederlaget ikke har en negativ innvirkning på kvaliteten på tjenesten til kunden og det ikke svekker foretakets evne til å opptre ærlig, redelig og profesjonelt i samsvar med kundens beste interesser.

Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler som i særlige tilfeller forbyr eller stiller ytterlige krav til mottak av vederlag fra eller yting av vederlag til andre enn kunden i forbindelse med tegning, endring eller fornyelse av en forsikringsavtale.

§ 9-5 Behandling av tvister i klageorgan

Forsikringsformidlingsforetak skal være tilsluttet en utenrettslig tvisteløsningsordning (klageorgan) som fastsatt i forskrift av departementet. Hvis det oppstår tvist mellom et forsikringsformidlingsforetak og en kunde, kan hver av partene kreve å få behandlet denne av klageorganet.

Så lenge en sak er til behandling i klageorganet, kan en part ikke bringe saken inn for de alminnelige domstolene. En sak anses for å være til behandling fra det tidspunktet klageorganet mottok klagen. En sak som har vært behandlet i klageorganet, kan bringes inn for tingretten uten forutgående behandling i forliksrådet.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler om organisering, sammensetning og finansiering samt bestemmelser om at utgifter tilknyttet klageorganets virksomhet skal utliknes på forsikringsformidlingsforetakene eller dekkes av partene.

Kapittel 10. Tilsyn, tilbakekall, sanksjoner, straff mv.

§ 10-1 Tilsyn

Finanstilsynet fører tilsyn med overholdelse av bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne loven. Tilsynet føres i samsvar med bestemmelsene i loven her og finanstilsynsloven.

§ 10-2 Pålegg om retting

Finanstilsynet kan gi pålegg om at forhold i strid med denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av loven skal opphøre. Finanstilsynet kan sette en frist for at forholdene bringes i samsvar med pålegget.

Første ledd gjelder tilsvarende dersom Finanstilsynet underrettes av tilsynsmyndigheter i en annen EØS-stat om at et norsk forsikringsformidlingsforetak har overtrådt regler som gjelder for foretakets virksomhet i vedkommende stat. Finanstilsynet skal i tilfelle underrette vedkommende myndighet om pålegget.

§ 10-3 Tilbakekall av tillatelse og sletting av registrering

Finanstilsynet kan kalle tilbake tillatelsen og slette et forsikringsformidlingsforetak fra Finanstilsynets register dersom foretaket

- ikke gjør bruk av tillatelsen eller registreringen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på tillatelsen eller registreringen eller har opphørt å drive virksomhet i mer enn seks måneder
- ikke lenger oppfyller vilkårene for tillatelse eller registrering i § 3-4
- har fått tillatelsen eller blitt registrert ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter
- grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av lov som gjelder for forsikringsformidlingsvirksomheten, eller
- ikke etterkommer pålegg gitt av Finanstilsynet eller annen tilsynsmyndighet.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 10-4 Straff

Med bøter eller fengsel i inntil ett år straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer

- § 3-1, § 4-1 første ledd, § 4-2 første ledd, § 4-3 første ledd, § 5-5 første ledd, § 7-1, § 8-3 eller § 8-5 til § 8-8, eller
- bestemmelse i forskrift som utfyller bestemmelsene nevnt i bokstav a, når det i forskriften er fastsatt at en slik overtredelse av den aktuelle bestemmelsen er straffbar.

På samme måte straffes grove eller gjentatte brudd på god forretningsskikk, jf. § 9-1, og bestemmelse i for-

skrift som utfyller § 9-1, når det i forskriften er fastsatt at overtredelse av den aktuelle bestemmelsen er straffbar.

§ 10-5 *Finanstilsynets taushetsplikt mv.*

Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om identiteten til personer som har gitt meldinger, tips eller liknende opplysninger om overtredelser av loven og tilhørende forskrifter, og om andre opplysninger som kan gjøre identiteten kjent, med mindre bruk av opplysningene er nødvendig som ledd i ytterligere undersøkelser av overtredelsen eller etterfølgende rettsforfølging av saken. Taushetsplikten etter første punktum gjelder også identiteten til den fysiske personen opplysningene gjelder. Taushetsplikten etter første og annet punktum gjelder også overfor sakens parter og deres representanter.

Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om opplysninger som omhandler sanksjoner og andre tiltak som knytter seg til overtredelse av regler i loven her, eller forskrifter i medhold av loven, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro på finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade. Forvaltningsloven § 13 og §§ 13 b til 13 e gjelder ikke for opplysninger som nevnt i første punktum.

Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

Kapittel 11. Ikrafttredelsesregler og overgangsregler. Endringer i andre lover

§ 11-1 *Ikrafttredelse*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 11-2 *Overgangsregler*

Forsikringsformidlingsforetak som driver virksomhet som omfattes av denne loven når den trer i kraft, må oppfylle kravene i § 6-1 første ledd jf. § 6-5 og § 8-2 innen ett år etter ikrafttredelsen.

Forsikringsforetak som fører eget agentregister, må avvikle dette innen 6 måneder fra lovens ikrafttredelse.

Departementet kan gi overgangsregler. I overgangsreglene kan det gjøres unntak fra reglene i denne paragrafen.

§ 11-3 *Endringer i andre lover*

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet oppheves § 7-4.
2. Lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling oppheves.
3. I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 5-5 tredje ledd skal lyde:

For grensekryssende virksomhet her i riket fra en annen EØS-stat gjelder kapittel 1 samt bestemmelsene i § 9-1 annet og tredje ledd, § 9-2, §§ 9-4 til 9-6, § 12-27, §§ 16-5 til 16-9, § 16-11, §§ 16-13 til 16-16, § 22-1 og § 22-2, tilsvarende.

Foran § 16-1 skal nytt avsnitt I i kapittel 16 lyde:

I. Forholdet til kunder, informasjon og markedsføring mv.

Etter § 16-10 skal nytt avsnitt II i kapittel 16 lyde:

II. Forsikringsdistribusjon

§ 16-11 *Forsikringsdistribusjon*

(1) Bestemmelsene gitt i og i medhold av §§ 16-11 til 16-15 gjelder for forsikringsforetak som utøver forsikringsdistribusjon som definert i forsikringsformidlingsloven § 1-3 annet og tredje ledd. Bestemmelsene gjelder for distribusjon av alle typer forsikringsavtaler, herunder gjenforsikringsavtaler, med mindre annet er bestemt i eller i medhold av loven her.

(2) Dersom et forsikringsforetak opptrer som formidler av forsikringsavtaler for et annet forsikringsforetak, gjelder i tillegg bestemmelsene gitt i og i medhold av § 16-16.

(3) Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen og regler om at én eller flere av bestemmelsene i loven ikke skal gjelde ved distribusjon av nærmere angitte forsikringer eller til særskilte kundegrupper.

§ 16-12 *Krav til ansatte*

(1) Forsikringsforetak skal påse at ansatte som er direkte beskjeftiget med forsikringsdistribusjon

- a) til enhver tid har den kunnskapen og kompetansen som er nødvendig for å kunne utøve stillingen
- b) ikke er dømt for straffbart forhold eller i stilling eller ved utøvelsen av verv har utvist adferd som gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen på en forsvarlig måte
- c) årlig gjennomfører minst 15 timer etterutdanning som er relevant for stillingen, og som er godkjent av Finanstilsynet.

Etterutdanningen etter bokstav c skal dokumenteres.

(2) Personer som omfattes av første ledd, skal fremlegge ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40 og bekreftelse fra Brønnøysundregistrene om at vedkommende ikke er under konkursbehandling, konkursskantomene eller gjeldsforhandling.

(3) Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler om hvem som omfattes av bestemmelsene, fastsette krav til kunnskap og kompetanse og gi regler om etterutdanning.

§ 16-13 Produktstyring

(1) Forsikringsforetak som produserer forsikringsprodukter for salg til kunder, skal ha en hensiktsmessig prosess for godkjenning av det enkelte forsikringsprodukt og av vesentlige endringer i et eksisterende produkt før det markedsføres eller distribueres til kunder. Som en del av godkjenningsprosessen for produktet skal foretaket identifisere en målgruppe for det enkelte forsikringsproduktet, sikre at all relevant risiko for målgruppen er vurdert, og sikre at den planlagte distribusjonsstrategien er tilpasset målgruppen. Foretaket skal gjennomføre rimelige tiltak for å sikre at forsikringsproduktet distribueres til den identifiserte målgruppen.

(2) Forsikringsforetak skal forstå og regelmessig gjennomgå forsikringsproduktene som foretaket tilbyr eller markedsfører. Ved gjennomgangen skal foretaket ta i betraktning hendelser som kan få vesentlig innvirkning på den potensielle risikoen for den identifiserte målgruppen og vurdere om produktet fortsatt er forenlig med målgruppens behov, og om foretakets distribusjonsstrategi fortsatt er hensiktsmessig.

(3) Forsikringsforetak skal gi distributører tilgang til alle relevante opplysninger om forsikringsproduktet og foretakets godkjenningsprosess, herunder opplysninger om den identifiserte målgruppen. Dersom et forsikringsforetak gir råd om eller anbefaler forsikringsprodukter som det selv ikke har produsert, skal foretaket ha egnede rutiner og systemer for å innhente opplysninger som nevnt i første punktum og for å forstå egenskapene ved det enkelte forsikringsproduktet og den identifiserte målgruppen for produktet.

(4) Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 16-14 Styring og håndtering av interessekonflikter ved forsikringsdistribusjon

(1) Dersom tiltakene for å motvirke interessekonflikter etter § 16-1 fjerde ledd ikke med rimelig sikkerhet forhindrer risiko for at kundens interesser blir skadelidende, skal forsikringsforetaket i god tid før forsikringsavtalen inngås, tydelig opplyse kunden om mulige interessekonflikter og om tiltakene som er truffet for å redusere denne risikoen.

(2) Opplysningene som nevnt i første ledd skal gis på et varig medium og være tilstrekkelig detaljerte til at kunden ut fra sine forutsetninger kan ta en velbegrunnet beslutning om tjenesten som interessekonflikten gjelder.

(3) Foretaket skal på forespørsel fra Finanstilsynet kunne dokumentere hvilke mulige interessekonflikter som er identifisert, og hvilke tiltak foretaket har gjennomført.

(4) Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

§ 16-15 Lønnsordning og vederlag ved forsikringsdistribusjon

(1) Forsikringsforetak må ikke avlønne ansatte eller evaluere ansattes prestasjoner på en slik måte at evnen til å påse at kundens interesser ivaretas på best måte, svekkes. Foretaket skal herunder ikke benytte avlønningsordninger, salgsmål eller andre insentiver som kan påvirke ansatte til å anbefale et bestemt forsikringsprodukt fremfor et annet forsikringsprodukt som er bedre egnet for kunden.

(2) Forsikringsforetak kan motta vederlag fra eller yte vederlag til andre enn kunden bare dersom vederlaget ikke har en negativ innvirkning på kvaliteten på tjenesten til kunden og det ikke svekker foretakets evne til å opptre ærlig, redelig og profesjonelt i samsvar med kundens beste interesser.

(3) Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler som i særlige tilfeller forbyr eller stiller ytterligere krav til mottak av vederlag fra eller yting av vederlag til andre enn kunden i forbindelse med tegning, endring eller fornyelse av en forsikringsavtale.

§ 16-16 Forsikringsformidling

(1) Forsikringsforetak kan formidle forsikringer på vegne av et annet forsikringsforetak.

(2) Departementet kan gi forskrifter som gjør unntak fra, avgrenser eller utfyller bestemmelsene i paragrafen her. Departementet kan herunder gi regler om plikter for forsikringsforetak som opptrer som forsikringsformidler som nevnt i første ledd.

Ny § 22-7 skal lyde:

§ 22-7 Finanstilsynets taushetsplikt mv.

(1) Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om identiteten til personer som har gitt meldinger, tips eller liknende opplysninger om overtredelser av loven og tilhørende forskrifter, og om andre opplysninger som kan gjøre identiteten kjent, med mindre bruk av opplysningene er nødvendig som ledd i ytterligere undersøkelser av overtredelsen eller et-

terfølgende rettsforfølging av saken. Taushetsplikten etter første punktum gjelder også identiteten til den fysiske personen opplysningene gjelder. Taushetsplikten etter første og annet punktum gjelder også overfor sakens parter og deres representanter.

(2) Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om opplysninger som omhandler sanksjoner og andre tiltak som knytter seg til overtredelse av regler i loven her, eller forskrifter gitt i medhold av loven, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro på finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade. Forvaltningsloven § 13 og §§ 13 b til 13 e gjelder ikke for opplysninger som nevnt i første punktum.

(3) Departementet kan i forskrift gi regler som utfyller bestemmelsene i paragrafen her.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 11, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) 2021/337 om EU-gjenoppbyggingsprospekt i EØS-avtalen (Innst. 56 S (2021–2022), jf. Prop. 235 LS (2020–2021))

Presidenten: Representanten Heidi Nordby Lunde har bedt om ordet.

Heidi Nordby Lunde (H) [17:53:39]: Før vi går til votering i sak nr. 11 – og jeg tror også sak nr. 12 – vil jeg for ordens skyld gjøre oppmerksom på at sakene ble behandlet og avgitt i komiteen med et forbehold om EØS-komiteens beslutning om innlemmelse av forordning (EU) 2021/337 om EU-gjenoppbyggingsprospekt i EØS-avtalen.

Sakene ble avgitt i komiteen den 7. desember. I proposisjonen står det at Stortinget vil bli informert dersom det treffes vedtak i EØS-komiteen før Stortinget har behandlet saken. I ettermiddag fikk Stortinget beskjed om at EØS-komiteen den 10. desember fattet beslutning om

innlemmelse uten vesentlige endringer sammenlignet med utkastet i proposisjonen.

Komiteens innstilling var enstemmig og tilslutning kan da gis uten dette.

Presidenten: Da er Stortinget orientert om det.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) 2021/337 om EU-gjenoppbyggingsprospekt i EØS-avtalen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 12, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i verdipapirhandelloven (EU-gjenoppbyggingsprospekt mv.) (Innst. 55 L (2021–2022), jf. Prop. 235 LS (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i verdipapirhandelloven (EU-gjenoppbyggingsprospekt mv.)

I

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endring:

§ 7-1 første ledd skal lyde:

(1) EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) 2017/1129 (om prospekter ved offentlige tilbud og notering på regulert marked (prospektforordningen)), som endret ved forordning (EU) 2021/337 om EU-gjenoppbyggingsprospekt, gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Departementet kan gi overgangsregler.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 13, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til å sette i kraft en protokoll til endring av skatteavtalen av 24. april 2014 mellom Norge og Belgia for å unngå dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og for å forebygge skatteunndragelse, undertegnet i Oslo den 8. september 2021 (Innst. 57 S (2021–2022), jf. Prop. 240 S (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i å sette i kraft en protokoll til endring av skatteavtalen av 24. april 2014 mellom Norge og Belgia for å unngå dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og for å forebygge skatteunndragelse, undertegnet i Oslo den 8. september 2021.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 14, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Barne- og familiedepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3) (Innst. 14 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt fire forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Grunde Almeland på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre
- forslagene nr. 2–4, fra Silje Hjemdal på vegne av Fremskrittspartiet

Det votes over forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om ikke å gjeninnføre totalisatoravgiften. Samtidig bes det om at fritak for avgift kommer hestesportformål til gode, og ikke en privat stiftelse.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.56.27)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 2 og 3, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022 med forslag til endring av mva.-kompensasjonsordningen for idrett, frivillighet og kultur slik at den blir regelstyrt istedenfor rammebevilget.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber om at mva.-kompensasjonsordningen på kap. 315 post 82 rettighetsfestes.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.56.48)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprettholde gaveforsterkningsordningen og evaluere den før en eventuell endring, økning eller avvikling.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble med 60 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.57.10)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 2

(Familie og forbruker)

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
350		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	25 075 000	
351		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	16 354 000	
	70	Likestilling mellom kjønn	55 530 000	
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	22 095 000	
	73	Likestillingssentre	21 430 000	
353		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	49 040 000	
800		Barne- og familiedepartementet		
	1	Driftsutgifter	155 181 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 137 000	
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70 og kap. 846 post 62	22 761 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, overslagsbevilgning	112 645 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og post 61 og kap. 858 post 1	131 412 000	
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, kan overføres	35 856 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, overslagsbevilgning	12 307 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	9 454 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, overslagsbevilgning	5 463 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	386 866 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	28 611 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., kan nyttes under post 1	242 556 000	
843		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, overslagsbevilgning	8 500 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, overslagsbevilgning	1 333 770 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, overslagsbevilgning	18 169 991 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 61, post 62 og post 71</i>	34 816 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	12 780 000	
	61	Tilskudd til inkludering av barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i>	657 489 000	
	62	Utvikling i kommunene	60 771 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	174 565 000	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	71 079 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	10 980 000	
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 966 000	
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	22 699 000	
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	240 143 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	51 920 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	11 172 000	
	23	Kompetansehevingstiltak i barnevernet, <i>kan nyttes under post 72</i>	31 074 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 070 000	
	50	Forskning og utvikling	18 960 000	
	61	Utvikling i kommunene	70 475 000	
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 23</i>	27 397 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	39 204 000	
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i>	130 244 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	4 170 449 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	25 938 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 893 492 000	
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	119 047 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	121 994 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten		
	1	Driftsutgifter	606 919 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	25 032 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	81 641 000	
	51	Markedsportaler.....	27 512 000	
862		Stiftelsen Miljømerking i Norge		
	70	Driftstilskudd	11 264 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 873 000	
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	6 202 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 683 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	6 897 000	
868		Forbrukertilsynet		
	1	Driftsutgifter	124 640 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	21 771 100 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	785 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	575 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000	
Totale utgifter				53 931 521 000
Inntekter				
3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	804 000	
3847		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	5 964 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	3 293 000	
	2	Barnetrygd	3 959 000	
	60	Kommunale egenandeler	2 474 087 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	118 426 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten		
	1	Diverse inntekter	528 000	
3868		Forbrukertilsynet		
	2	Tilskudd	2 552 000	
Totale inntekter				2 609 613 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2022 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i henhold til lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 for 2022 kan betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 år til og med måneden før fylte 6 år med 20 112 kroner per år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan for 2022 betale ut barnetrygd til barn i alderen 6 år til og med måneden før fylte 18 år med 12 648 kroner per år.

Utvidet stønad til enslige forsørgere utbetales med 12 648 kroner per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangssto-

nad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2022 i henhold til lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med disse beløpene for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2022 i henhold til lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut dette beløpet:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon

90 300 kroner per barn

B.

Rammeområde 3**(Kultur mv.)**

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	180 891 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 150 000	
	78	Tilskudd til priser og konkurranser m.m.	10 355 000	
	79	Til disposisjon	11 930 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, kan overføres	6 555 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	60	Tilskudd til frivilligsentraler.....	214 940 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 900 000 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	4 080 000	
	73	Tilskudd til studieforbund m.m.	166 260 000	
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	16 809 000	
	78	Frivillighetstiltak.....	29 920 000	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	298 970 000	
	86	Idrettstiltak.....	64 675 000	
320		Norsk kulturråd		
	1	Driftsutgifter	195 536 000	
	51	Fond for lyd og bilde.....	47 670 000	
	55	Norsk kulturfond.....	905 771 000	
	71	Statsstipend.....	7 350 000	
	72	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	258 850 000	
	73	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	162 457 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.....	334 150 000	
	75	Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.....	273 760 000	
322		Bygg og offentlige rom		
	1	Driftsutgifter	24 096 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 082 000	
	50	Kunst i offentlige rom	11 750 000	
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	543 600 000	
323		Musikk og scenekunst		
	1	Driftsutgifter	98 834 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	64 458 000	
	22	Forsvarets musikk.....	51 215 000	
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge.....	23 145 000	
	70	Musikk- og scenekunstinstitusjoner.....	2 594 370 000	
325		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	74 928 000	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 762 000	
	52	Norges forskningsråd.....	14 770 000	
	71	Kultur som næring	60 938 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene.....	12 960 000	
	73	Bodø – Europeisk kulturhovedstad 2024.....	34 000 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	95 080 000	
	78	Barne- og ungdomstiltak.....	69 250 000	
	82	Nobels Fredssenter	34 320 000	
	86	Talentutvikling	55 235 000	
326		Språk- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	761 431 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 746 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	54 827 000	
	73	Språkorganisasjoner.....	36 780 000	
	74	Det Norske Samlaget.....	21 435 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	14 370 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket.....	90 000 000	
327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.		
	1	Driftsutgifter	76 786 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 297 000	
	70	Utenlandske krigsgraver i Norge.....	3 975 000	
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre.....	8 385 000	
328		Museer m.m.		
	70	Det nasjonale museumsnettverket.....	2 028 555 000	
	78	Andre museums- og kulturverntiltak	86 380 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	413 811 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 843 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	62 460 000	
	78	Arkivtiltak.....	9 335 000	
334		Film- og dataspillformål		
	1	Driftsutgifter	124 486 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 818 000	
	50	Filmfondet.....	588 200 000	
	72	Insentivordningen for film- og serieproduksjoner, <i>kan overføres</i>	38 360 000	
	73	Regionale filmvirksomheter, <i>kan overføres</i>	111 340 000	
	75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	19 485 000	
	78	Film- og dataspilltiltak	37 860 000	
335		Medieformål		
	1	Driftsutgifter	58 342 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 146 000	
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting.....	135 000 000	
	71	Mediestøtte	451 075 000	
	73	Medietiltak	26 600 000	
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	21 600 000	
	79	Norsk rikskringkasting AS – NRK.....	6 721 680 000	
337		Kompensasjons- og vederlagsordninger		
	70	Kompensasjon for kopiering til privat bruk	53 000 000	
	71	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	237 905 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	92 329 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 120 000	
880		Den norske kirke		
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 323 839 000	
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet.....	110 777 000	
881		Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	9 024 000	
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	942 949 000	
	78	Ymse faste tiltak	15 776 000	
882		Kirkebygg og gravplasser		
	60	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	41 111 000	
	61	Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg, <i>kan overføres</i>	19 822 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser.....	13 094 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	151 575 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	31 155 000	
	22	Flerårige prosjekter kulturminneforvaltning, <i>kan overføres</i>	23 734 000	
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 824 000	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre ark.....eologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	39 026 000	
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	142 759 000	
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	58 554 000	
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	59 072 000	
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	72 605 000	
	75	Tilskudd til fartøyvernssentrene, <i>kan overføres</i>	15 557 000	
	77	Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kultur minneområdet, <i>kan overføres</i>	8 446 000	
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	59 372 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	121 318 000	
		Totale utgifter		25 714 023 000
Inntekter				
3300		Kultur- og likestillingsdepartementet		
	1	Ymse inntekter	93 000	
3320		Norsk kulturråd		
	1	Ymse inntekter	4 540 000	
3322		Bygg og offentlige rom		
	1	Ymse inntekter	145 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	33 342 000	
3323		Musikk og scenekunst		
	1	Ymse inntekter	361 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	30 136 000	
3325		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	2 273 000	
3326		Språk- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	22 015 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	17 052 000	
3327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.		
	1	Ymse inntekter	32 165 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	4 297 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	7 127 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	5 345 000	
3334		Film- og dataspillformål		
	1	Ymse inntekter	6 251 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	7 196 000	
3335		Medieformål		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	2	Inntekter ved oppdrag.....	2 297 000	
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2	Gebyr – lotterier	8 695 000	
	4	Gebyr – stiftelser.....	180 000	
	7	Inntekter ved oppdrag.....	7 319 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter.....	2 721 000	
	9	Internasjonale oppdrag	3 420 000	
Totale inntekter				196 970 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og likestillingsdepartementet i 2022 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 322 post 21	kap. 3322 post 2
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 327 post 1	kap. 3327 post 1
kap. 327 post 21	kap. 3327 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 335 post 21	kap. 3335 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og likestillingsdepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
		50 Kunst i offentlige rom	6,3 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
		70 Nasjonale kulturbygg	852,3 mill. kroner
334		Film- og dataspillformål	
		72 Insentivordningen for film- og serieproduksjoner	100,0 mill. kroner

IV

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget samtykker i at:

1. det ordinære driftstilskuddet til musikk- og scene-kunstinstitusjoner på kap. 323 Musikk og scene-kunst, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner, skal fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen.
2. fordelingsnøkkelen ikke gjelder tilskuddet til Dansens Hus, Den Nationale Scene, Den Norske Opera & Ballett, Det Norske Teatret, Musikkelskapet Harmonien, Nationaltheatret og Oslo-Filharmonien.

V

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2022 skal avgiften per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.

VI

Fullmakt til å benytte åremål

Stortinget samtykker i at Kultur- og likestillingsdepartementet gis adgang til i henhold til statsansattelovens regler å benytte åremål for filmkonsulenter og ledere som forvalter tilskudd til utvikling og filmproduksjon i Norsk filminstitutt. For disse gis det mulighet for åremål i en periode på fire år for konsulenter og inn-til seks år for ledere, med mulighet til én gangs fornyelse.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VIII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap	60 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	1,5 mill. kroner
	77	Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kulturminneområdet	4 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	21 mill. kroner

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 54 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.57.48)

Votering i sak nr. 15, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i lov om film og videogram (oppheving av registrerings- og gebyrplikt mv.) (Innst. 62 L (2021–2022), jf. Prop. 31 L (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i lov om film og videogram (oppheving av registrerings- og gebyrplikt mv.)

I

I lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram gjøres følgende endringer:

§ 3 annet ledd skal lyde:

Den som *driv omsetning av film og videogram* i næring, skal betale ei avgift til staten per videogram. Stortinget fastset satsane.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

I

I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kapittel IV oppheves.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2022.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil blir satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 16, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Kulturdepartementet (Innst. 74 S (2021–2022), jf. Prop. 25 S (2021–2022))

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
315		Frivillighetsformål	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner, økes med fra kr 1 803 920 000 til kr 1 838 920 000	35 000 000
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, reduseres med fra kr 298 973 000 til kr 294 793 000	4 180 000
323		Musikk og scenekunst	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 97 445 000 til kr 95 245 000	2 200 000
	70	Musikk- og scenekunstinstitusjoner, økes med fra kr 2 671 378 000 til kr 2 672 878 000	1 500 000
325		Allmenne kulturformål	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., kan overføres, reduseres med fra kr 119 400 000 til kr 70 000 000	49 400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, <i>kan overføres, reduseres med</i>	635 000 000
		fra kr 4 220 000 000 til kr 3 585 000 000	
	78	Barne- og ungdomstiltak, <i>reduseres med</i>	1 500 000
		fra kr 59 752 000 til kr 58 252 000	
326		Språk- og bibliotekformål	
	1	Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	20 240 000
		fra kr 742 863 000 til kr 722 623 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, økes med</i>	20 000 000
		fra kr 53 800 000 til kr 73 800 000	
327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	3 600 000
		fra kr 7 000 000 til kr 3 400 000	
	70	Utenlandske krigsgraver i Norge, <i>økes med</i>	240 000
		fra kr 3 795 000 til kr 4 035 000	
328		Museer m.m.	
	78	Andre museums- og kulturverntiltak, <i>reduseres med</i>	7 000 000
		fra kr 80 772 000 til kr 73 772 000	
334		Film- og dataspillformål	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	3 400 000
		fra kr 122 257 000 til kr 125 657 000	
	50	Filmfondet, <i>reduseres med</i>	3 500 000
		fra kr 552 835 000 til kr 549 335 000	
	73	Regionale filmtiltak m.m., <i>kan overføres, økes med</i>	3 500 000
		fra kr 122 555 000 til kr 126 055 000	
335		Medieformål	
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting, <i>økes med</i>	18 800 000
		fra kr 50 000 000 til kr 68 800 000	
	71	Mediestøtte, <i>økes med</i>	2 700 000
		fra kr 428 517 000 til kr 431 217 000	
337		Kompensasjons- og vederlagsordninger	
	71	Vederlagsordninger, <i>kan overføres, reduseres med</i>	1 420 000
		fra kr 227 940 000 til kr 226 520 000	
Inntekter			
3320		Norsk kulturråd	
	1	Ymse inntekter, <i>reduseres med</i>	500 000
		fra kr 4 447 000 til kr 3 947 000	
3323		Musikk og scenekunst	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m., <i>reduseres med</i>	2 200 000
		fra kr 15 520 000 til kr 13 320 000	
3327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.	
	1	Ymse inntekter, <i>reduseres med</i>	9 800 000
		fra kr 24 508 000 til kr 14 708 000	
	3	Oppdragsinntekter mv., <i>reduseres med</i>	3 600 000
		fra kr 7 000 000 til kr 3 400 000	
3334		Filmformål m.m.	
	1	Ymse inntekter, <i>reduseres med</i>	1 820 000
		fra kr 6 124 000 til kr 4 304 000	
3335		Medieformål	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Gebyr, reduseres med fra kr 1 200 000 til kr 700 000	500 000
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet	
	74	Avgift – forhåndskontroll av kinofilm, reduseres med fra kr 4 700 000 til kr 2 300 000	2 400 000
	75	Kino- og videogramavgift, reduseres med fra kr 32 000 000 til kr 18 300 000	13 700 000

II

Votering:

Tilføyelse av stikkord

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overføres» tilføyes bevilgningen på kap. 352 Nedsatt funksjonsevne, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Votering i sak nr. 17, debattert 14. desember 2021

Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om Endringar i statsbudsjettet 2021 under Barne- og familiedepartementet (Innst. 63 S (2021–2022), jf. Prop. 18 S (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

I statsbudsjettet for 2021 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
840		Tiltak mot vald og overgrep	
	70	Tilskot til valdsførebyggjande tiltak m.m., <i>kan nyttast under post 21 og kap. 858, post 1</i> , blir redusert med frå kr 131 063 000 til kr 130 613 000	450 000
841		Samliv og konfliktløsning	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjersle, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 11 995 000 til kr 13 095 000	1 100 000
	22	Opplæring, forskning, utvikling m.m., blir redusert med frå kr 10 999 000 til kr 9 999 000	1 000 000
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analysar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 5 325 000 til kr 4 913 000	412 000
	70	Tilskot til samlivstiltak, <i>kan nyttast under kap. 842, post 1 og kap. 858, post 1</i> , blir redusert med frå kr 28 424 000 til kr 24 424 000	4 000 000
842		Familievern	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttast under post 70</i> , blir redusert med frå kr 380 862 000 til kr 378 562 000	2 300 000
843		Adopsjonsstønad	
	70	Tilskot til foreldre som adopterer barn frå utlandet, <i>overslagsløyving</i> , blir reduert med frå kr 8 200 000 til kr 6 500 000	1 700 000
844		Kontantstøtte	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 1 490 000 000 til kr 1 440 000 000	50 000 000
845		Barnetrygd	
	70	Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 17 460 000 000 til kr 17 360 000 000	100 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast, kan nyttast under post 61, post 62 og post 71</i> , blir redusert med frå kr 60 227 000 til kr 30 227 000	30 000 000
	61	Nasjonal tilskotsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttast under post 71</i> , blir redusert med frå kr 581 597 000 til kr 531 597 000	50 000 000
	70	Barne- og ungdomsorganisasjonar, blir redusert med frå kr 166 243 000 til kr 165 086 000	1 157 000
	79	Tilskot til internasjonalt ungdomssamarbeid m.m., <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 11 115 000 til kr 10 043 000	1 072 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttast under post 71</i> , blir auka med frå kr 81 298 000 til kr 98 098 000	16 800 000
	61	Utvikling i kommunane, blir redusert med frå kr 71 185 000 til kr 70 835 000	350 000
	72	Tilskot til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overførast, kan nyttast under post 21</i> , blir redusert med frå kr 114 817 000 til kr 98 017 000	16 800 000
855		Statleg forvaltning av barnevernet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttast under post 22 og post 60</i> , blir redusert med frå kr 4 070 372 000 til kr 4 067 872 000	2 500 000
856		Barnevernets omsorgssenter for einslege, mindreårige asylsøklarar	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttast under kap. 855, post 1</i> , blir redusert med frå kr 121 820 000 til kr 106 820 000	15 000 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjonar i Barne-, ungdoms- og familieetaten	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med frå kr 604 035 000 til kr 603 885 000	150 000
865		Forbrukarpolitiske tiltak	
	71	Tilskot til Reisegarantifondet, blir redusert med frå kr 182 000 000 til kr 52 000 000	130 000 000
881		Tilskot til trussamfunn m.m.	
	75	Tilskot til private kyrkjebygg, blir redusert med frå kr 5 299 000 til kr 2 157 000	3 142 000
882		Kyrkjebygg og gravplassar	
	60	Rentekompensasjon – kyrkjebygg, <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 20 000 000 til kr 10 000 000.....	10 000 000
2530		Foreldrepengar	
	70	Foreldrepengar ved fødsel, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 20 890 000 000 til kr 21 330 000 000	440 000 000
	72	Feriepengar av foreldrepengar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 555 000 000 til kr 535 000 000	20 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	73	Foreldrepengar ved adopsjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 37 000 000 til kr 30 000 000	7 000 000
Inntekter			
3855		Statleg forvalting av barnevernet	
	1	Diverse inntekter, blir auka med frå kr 3 063 000 til kr 6 063 000	3 000 000
	2	Barnetrygd, blir redusert med frå kr 3 959 000 til kr 3 259 000	700 000
	60	Kommunale eigendelar, blir redusert med frå kr 1 439 381 000 til kr 1 419 381 000	20 000 000
3856		Barnevernets omsorgssenter for einslege, mindreårige asylsøkjjarar	
	4	Refusjon av ODA-godkjende utgifter, blir redusert med frå kr 116 005 000 til kr 94 945 000	21 060 000

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 18, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i pasientjournalloven (tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger m.m.) (Innst. 47 L (2021–2022), jf. Prop. 3 L (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Marian Hussein på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 3, fra Truls Vasvik på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet

Det voteres over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med nytt lovforslag om samhandling på e-helseløsninger.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 87 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.59.44)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gi private aktører fritak fra kostnadene knyttet til drift og vedlikehold av myndighetspålagte e-helseløsninger.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 88 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 18.00.04)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om at de årlige endringene i kostnader for kommunal sektor drøftes i konsultasjonsordningen med KS.»

Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble bifalt med 63 mot 37 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 18.00.30)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

A.

Lov

om endringer i pasientjournalloven (tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger m.m.)

I

I lov 20. juni 2014 nr. 42 om behandling av helseopplysninger ved ytelse av helsehjelp gjøres følgende endringer:

§ 8 nytt andre, tredje, fjerde og femte ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om at virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester etter spesialisthelse-tjenesteloven, helse- og omsorgstjenesteloven, apotek-loven og tannhelsetjenesteloven, skal ta i bruk følgende nasjonale e-helseløsninger i virksomheten:

- a) helsenettet: nasjonal infrastruktur med felles tjenester og felleskomponenter for utveksling av opplysninger med virksomheter i helse- og omsorgssektoren
- b) nasjonal kjernejournal opprettet etter § 13
- c) elektronisk kommunikasjonskjede for overføring av reseptinformasjon opprettet etter § 12.

Departementet kan også gi forskrift om at virksomheter nevnt i andre ledd skal gjøre digitale tjenester tilgjengelige på en nasjonal innbyggerportal.

Departementet kan gi forskrift om:

- a) betaling for bruk av helsenettet
- b) at regionale helseforetak og kommuner skal betale for at de nasjonale e-helseløsningene nevnt i andre og tredje ledd gjøres tilgjengelige for virksomheter i helse- og omsorgstjenesten eller allmennheten
- c) at apotek og bandasjister som har gjort løsningen nevnt i andre ledd bokstav c tilgjengelig i virksomheten, skal betale for løsningen
- d) det nærmere innholdet i betalingsplikten og løsningene, hvem som er dataansvarlig, og statlige foretaks ansvar for å tilby løsningene.

Virksomhetenes samlede betaling skal ikke overstige kostnadene til forvaltning og drift av løsningene.

Forskrift om kommunenes plikt etter andre og tredje ledd kan ikke fastsettes før en vesentlig andel av kommunene har tilgjengeliggjort eller tatt i bruk den enkelte løsningen.

§ 21 nytt andre og tredje ledd skal lyde:

Når det er nødvendig for å løse oppgaver helse- og omsorgstjenesten eller helse- og omsorgsforvaltningen er pålagt i lov eller forskrift, kan Norsk helsenett SF

- a) innhente personopplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikt, behandle opplysningene og sammenstille opplysningene med andre nødvendige opplysninger
- b) dele opplysninger som nevnt i bokstav a med virksomheter i helse- og omsorgstjenesten og helse- og omsorgsforvaltningen.

Departementet kan gi forskrift om dataansvar og behandling av opplysninger etter andre ledd.

Presidenten: Det voteres over I § 8 nytt andre, tredje og fjerde ledd.

Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 86 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 18.01.07)

Presidenten: Det voteres over I § 8 nytt femte ledd. Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet subsidiær støtte til innstillingen. Høyre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 78 mot 22 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 18.01.38)

Presidenten: Det voteres over resten av I.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

II

Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene i loven skal tre i kraft til forskjellig tid.

Presidenten: Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 95 mot 4 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 18.02.11)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Videre var innstilt:

B.

I

Stortinget ber regjeringen sørge for at vekst i kostnader til forvaltning og drift som er en konsekvens av investeringsbeslutninger og tiltak i nasjonal e-helseporte-

følge, skal synliggjøres og behandles i den nasjonale styringsmodellen for e-helse.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for at prismodelle-
ne for de nasjonale e-helseløsningene evalueres og jus-
teres basert på erfaringer med ordningene innen 2024,
og at kommunenes andel av kostnadsveksten skal ta ut-
gangspunkt i en vurdering av nytten for den kommunale
helse- og omsorgstjenesten.

Presidenten: Høyre har varslet at de vil stemme
imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 80 mot 21
stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 18.02.48)

Votering i sak nr. 19, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i retts-
gebyrloven (nedjustering av gebyrer) (Innst. 45 L (2021–
2022), jf. Prop. 12 L (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre føl-
gende vedtak til

I o v

om endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av geby-
rer)

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres føl-
gende endringer:

§ 7 første ledd første punktum skal lyde:

For behandling av en sak ved forliksrådet betales 1,1
ganger rettsgebyret selv om forliksklagen senere blir
trukket tilbake eller avvist.

§ 14 første ledd første punktum skal lyde:

For begjæring om utlegg betales 1,21 ganger rettsge-
byret.

§ 14 fjerde ledd skal lyde:

Ved begjæring om tvangsdekning etter tvangsfull-
byrdelsesloven kapittel 10 betales 2,1 ganger rettsgeby-
ret og i tillegg rettsgebyret når tvangsdekning blir gjen-
nomført. *Ved begjæring om tvangsdekning etter tvangs-
fullbyrdelsesloven kapittel 10 avsnitt III Tvangsdekning i
pengekrav betales likevel 0,4 ganger rettsgebyret.*

§ 16 første ledd nr. 1 første punktum skal lyde:

For konkursbo som åpnes av tingretten betales 4,35
ganger rettsgebyret.

§ 18 annet ledd første punktum skal lyde:

Blir et *dødsbo innstilt* eller tilbakelevert, betales
halvparten av fullt gebyr.

§ 18 annet ledd nytt fjerde og femte punktum skal lyde:

*Blir et tvangsoppløsningsbo innstilt eller tilbakelevert, be-
tales 2,75 ganger rettsgebyret. Blir et konkursbo innstilt el-
ler tilbakelevert, betales 4 ganger rettsgebyret.*

§ 25 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

For forkynnelse av betalingsoppfordring etter kon-
kursloven 8 juni 1984 nr. 58 § 63 betales likevel 0,4 gan-
ger rettsgebyret. *For forkynnelse ved stevnevitne i andre
tilfelle enn nevnt i første, jfr. annet punktum, betales
halvparten av rettsgebyret.*

II

Loven trer i kraft 1. januar 2022.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og
loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstem-
mig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre
gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 20, debattert 14. desember 2021

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rekon-
struksjonsloven (forlengelse av lovens virketid) (Innst.
48 L (2021–2022), jf. Prop. 242 L (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre føl-
gende vedtak til

I o v

om endring i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lo-
vens virketid)

I

I midlertidig lov 7. mai 2020 nr. 38 om rekonstruksjon for
å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd
av covid-19 skal § 64 annet ledd første punktum lyde:

Loven oppheves 1. juli 2023.

II

Loven trer i kraft straks.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 21 [18:03:58]

Referat

1. (171) Midlertidig lov om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe

konsekvenser av utbruddet av covid-19. (Prop. 40 L (2021–2022))

Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.

2. (172) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marian Hussein og Audun Lysbakken om å sikre demokratisk forankring og kontroll av inngripende smittevernstiltak (Dokument 8:50 S (2021–2022))
3. (173) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Bård Hoksrud og Morten Wold om å forplikte helseforetakene til å følge rådene pasienter får fra Ekspertpanelet (Dokument 8:51 S (2021–2022))
4. (174) Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper – 2020 (Dokument 3:2 (2021–2022))

Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.

Presidenten: Dermed er sakene på dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 18.05.

